

R. P. R.

DOS. Nr. 40002

VOL. Nr. 55

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta

SÎRBU VICTORIA

ȘI ALȚII

1959997

P 000218, Vol. 55

Data 2 JUN 1956

Urmează vol. Nr. 56

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

I

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

11259 Vol. 55.

Directia VIII^{ea}

ANUL 1954

D O S A R Nr. _____

Referitor la

SÎRBU

VICTORIA

VOLUMUL II

DECLARAȚIE

Subsemnata SÂRBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca juđ. Soroca, (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, având ultimul domiciliu legal în București, Bd. Ghicaiei nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse declar următoarele:

1.- Întrebare:

Cine a întreprins acțiunea de îndepărtare din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU?

Răspuns:

Acțiunea de îndepărtare din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU a fost întreprinsă de STEFAN FORIS în vara anului 1943.

ss. Sârba Victoria

2.- Întrebare:

Cine a fost autorul hotărârii de îndepărtare din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU?

Răspuns:

Autorul hotărârii de îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU, a fost STEFAN FORIS.

ss. Sârba Victoria

3.- Întrebare:

Pe ce s'a bazat această hotărâre?

Răspuns:

Bază reală pentru îndepărtarea din muncă a d-lui C-ŢIN PARVULESCU, nu a existat în această hotărâre, deoarece hotărârea critica greşelile d-nei ILONA POP, cari au constatat în aceea că d-na ILONA POP i-a vorbit lui STEFANIA, tehnica d-nei ANA TOMA, despre chestiuni cari priveau Comitetul Central al Partidului. Ea a spus lui STEFANIA că suspectează pe KOFFLER REMUS pentru faptul că magina fratelui său este folosită de medicul siguranței iar la căderea soților WEIGL, KOFFLER REMUS nu a fost arestat deşi avea legătură cu soții WEIGL.

Tot d-na ILONA POP i-a vorbit lui STEFAN MET, care era exclus din partid, despre purtarea murdară a lui STEFAN FORIS față de d-na CONSTANTA CRACIUN.

Aceste gregeli ale d-nei ILONA POP, erau calificate în hotărâre ca poziție fracționistă a d-nei ILONA POP, și această poziție FORIS STEFAN o atribuia d-lui CONSTANTIN PARVULESCU, făcându-l responsabil de gregelile d-nei ILONA POP și astfel d-lui CONSTANTIN PARVULESCU i se cerea ca el să-și facă autocritică în acest sens iar în caz contrariu va fi îndepărtat din muncă.

În realitate gregelile d-nei ILONA POP nu se datorau d-lui CONSTANTIN PARVULESCU deoarece acesta nu avea nici un amestec în gregelile d-nei ILONA POP ci acestea se datorau lui STEFAN FORIS, care prin purtarea lui murdară față de d-na CONSTANTA CRACIUN și prin poziția luată împotriva d-nei ILONA POP prin aceea că FORIS STEFAN a făcut o scrisoare către d-na ILONA POP plină de ironii și jigniri, scrisoare pe care am susținut-o și eu și care a revoltat pe d-na ILONA POP împingând-o la săvârșirea gregelilor arătate mai sus. Astfel STEFAN FORIS prin poziția luată împotriva d-nei ILONA POP și prin purtarea lui murdară față de d-na CONSTANTA CRACIUN, a determinat pe acestea să ia o atitudine împotriva lui STEFAN FORIS.

La această hotărâre dl. CONSTANTIN PARVULESCU a răspuns că el înfierează gregelile d-nei ILONA POP însă nu înțelege ca să răspundă pentru acestea, arătând că el nu are nimic comun cu aceste gregeli și deci nu înțelege să fie făcut responsabil pentru acestea. În urma faptului că dl. CONSTANTIN PARVULESCU nu și-a făcut autocritica cerută, FORIS STEFAN a luat atitudine și s'a hotărât ca dl. CONSTANTIN PARVULESCU să fie îndepărtat din muncă.

Pe de altă parte FORIS STEFAN a luat această poziție împotriva d-lui CONSTANTIN PARVULESCU și a d-nei ILONA POP, pentru că aceștia mai înainte într-o ședință cu FORIS STEFAN, au protestat împotriva metodelor nejuste de muncă ale lui FORIS STEFAN, cari duceau la distrugerea partidului. Aceasta s'a produs prin aceea că d-na ILONA POP a ridicat chestiunea că ea este împotriva metodei nejuste de muncă a lui FORIS STEFAN, de a rezolva problemele prin scrisori cari produceau conflicte în urma căror conflicte se îndepărtau elemente muncitorești din partid și din posturi de răspundere ale partidului. Acestea chestiuni ridicate de d-na ILONA POP împotriva lui FORIS STEFAN,

au fost susținute de dl. CONSTANTIN PARVULESCU.

În urma acestei situații și mai târziu în urma greșelilor d-nei ILONA POP, determinate de atitudinea lui FORIS STEFAN, greșeli de cari era învinuit în mod nereal dl. CONSTANTIN PARVULESCU, așa cum am arătat mai sus, FORIS STEFAN a luat atitudine împotriva d-lui CONSTANTIN PARVULESCU care a culminat cu îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU.

Cu toate că în hotărâre nu au existat motive reale pentru îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU și el totuși a fost îndepărtat din muncă, dovedește că STEFAN FORIS a urmărit un scop prin aceasta.

4.- Întrebare:

Care a fost atitudinea lui KOFFLER REMUS față de acțiunea de îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU?

Răspuns:

KOFFLER REMUS a aprobat îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU.

ss. Sârbu Victoria

5.- Întrebare:

D-ta ai fost de acord cu această acțiune întreprinsă de STEFAN FORIS?

Răspuns:

Eu am fost de acord cu acțiunea întreprinsă de FORIS STEFAN prin aprobarea îndepărtării din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU în ședința avută cu d-nii IOSIF RANGHET, HAGIU, PETREA și FORIS STEFAN, în vara anului 1943, în casa conspirativă LORENTZ IENDRZICHIEVICI.

ss. Sârbu Victoria

6.- Întrebare:

Care a fost aportul d-tale alături de STEFAN FORIS, în această acțiune?

Răspuns:

Aportul meu în această acțiune alături de STEFAN FORIS constă în aceea că l-am susținut pe STEFAN FORIS în acoperirea greșelilor lui în cazurile d-nei CONSTANTA CRACIUN și a d-nei ILONA POP și aruncarea vinei asupra d-lui CONSTANTIN PARVULESCU, care a dus la îndepărtarea din muncă a d-lui CONSTANTIN PARVULESCU, precum și aprobarea mea a hotărârii pentru îndepărtarea acestuia din muncă.

- 4 -

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și
semnez propriu, nesilit de nimeni.

ss. Sărbu Victoția

12 Aprilie 1951.

12 Aprilie 1957 003
Nota în fata noastră
At. Sig. de Stat.
Gărnăreanu

Declarație

Subsemnata Sărbu Victoria, născută
în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22,
în comuna Samoilova, jud. Iovea (U. R. S. S.)
fiică lui Ion și Vera, având ultimul
domiciliu legal în București, Bdul Ghica
Tei Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor puse de la următoarele:

1. Întrebare: Cui a întreprins acțiunea
de îndepărtare din muncă a domnului
Constantin Păvulescu?

Răspuns: Acțiunea de îndepărtare din
muncă a domnului Constantin Păvulescu
a fost întreprinsă de Ștefan Faur în
vara anului 1943.

Sărbu Victoria

2. Întrebare: Cui a fost autorul nota-
rii de îndepărtare din muncă a
domnului Constantin Păvulescu?

Răspuns: Autorul notării de îndepăr-

Sărbu Victoria

țara din muncă a Domnului Constantin
Păvulescu, a fost Ștefan Foriz.

2.

Scribu Victoria

3 Intrebare: De ce sa bagat aceasta ho-
tărăre?

Răspuns: Bază reală pentru îndepărtarea
din muncă a Domnului Constantin
Păvulescu nu a existat în aceasta hotă-
răre aceasta deoarece hotărârea
critica greșelile Dnei Glona Pop
cari au constatat în aceea că Dna
Glona Pop i-a vorbit lui Ștefania,
tehnica Dnei Ana Toma, despre alu-
țiuni cari priveau Comitetul Central
al Partidului. Ea a spus lui Ștefania
că suspectează pe Kofler Kemus pentru
faptul că imaginea fratelui său este
folosită de mediana siguranței iar
la căderea sofilor Weigel, Kofler
Kemus nu a fost arestat deși avea
legătură cu soții Weigel.

Tot Dna Glona Pop i-a vorbit
lui Ștefan. Dnt care era exclus din
partid, despre punerea murdăriei
a lui Ștefan Foriz, față de Dna
Constanta Crăciun.

Acste greșeli ale Dnei Glona Pop
erau calificate în hotărâre ca po-
ziție fracționistă a Dnei Glona Pop

Scribu Victoria

și această poziție Fritz Ștefan o atribuie
 lui Constantin Păvulescu făcându-l responsa-
 bil de greșelile lui Gheorghe Pop și astfel Gheorghe
 Constantin Păvulescu i-a cerut ca el să-și facă
 autoritatea în acest sens iar în caz contrariu va
 fi îndepărtat din muncă.

În realitate greșelile lui Gheorghe Pop nu se
 datorau lui Constantin Păvulescu deoarece acesta
 nu avea nici un cuvânt în greșelile lui Gheorghe
 Pop ci acesta s datorau lui Ștefan Fritz, care prin
 punitura lui murdăra fata de Gheorghe Constantin
 Crăciun și prin poziția luată împotriva lui
 Gheorghe Pop prin acțiunea că Fritz Ștefan a făcut o
 scrisoare către Gheorghe Pop solicitând de ironii
 și jigniri, scrisoare pe care am susținut-o și eu
 și care a revoltat pe Gheorghe Pop împingându-l
 la săvârșirea greșelilor arătate mai sus. Astfel
 Ștefan Fritz prin poziția luată împotriva lui
 Gheorghe Pop și prin punitura lui murdăra fata
 de Gheorghe Constantin Crăciun a determinat pe
 acesta să ia o atitudine împotriva lui Ștefan
 Fritz.

La această hotărâre dl. Constantin Păvulescu
 a răspuns că el înțelegă greșelile lui Gheorghe
 Pop însă nu înțelege ca să răspundă
 pentru acestea, arătând că el nu are nimic
 comun cu aceste greșeli și deci nu înțelege
 să fie făcut responsabil pentru acestea. În
 urma faptului că dl. Constantin Păvulescu
 nu și-a făcut autocritica cerută, Fritz Ștefan
 a luat atitudine și s-a hotărât ca dl. Constantin
 Păvulescu să fie îndepărtat din muncă.

Scrie Victoria

Pe de altă parte ⁴Forig Ștefan a luat acasă
poziție împotriva Domnului Constantin Păvulescu
și a Domnului Glava Pop pentru că accepta mai uia-
rute într-o gendărie de Forig Ștefan, au protestat
împotriva metodelor nejuste de muncă a lui
Forig Ștefan cari duceau la distrugerea partidului.
Aceasta s-a produs prin aceea că Domnului Glava Pop
a ridicat chestiunea că ea este împotriva meto-
dei nejuste de muncă a lui Forig Ștefan de a
rezolva problemele prin scrisori cari produceau
conflicte în urma cărora conflicte s'îndepăr-
tau elemente muncitorești din partid și din
posturi de răspundere ale partidului. Această
chestiune ridicată de Domnului Glava Pop împo-
triva lui Forig Ștefan au fost susținute de
Dl. Constantin Păvulescu.

În urma acțiunii ridicate și mai târziu în
urma grevelor Domnului Glava Pop determinate de
atitudinea lui Forig Ștefan, grevile de cari era
învinut în mod nereal Dl. Constantin Păvulescu,
așa cum am arătat mai sus, Forig Ștefan a luat
atitudine împotriva Domnului Constantin Păvulescu
cari a culminat cu îndepărtarea din muncă a
Domnului Constantin Păvulescu.

Cu toate că în hotărâre nu au existat motive
reale pentru îndepărtarea din muncă a Domnului
Constantin Păvulescu și el totuși a fost
îndepărtat din muncă, dovedește că Ștefan
Forig a urmat un scop prin aceasta.

Larlu Victoria

4. Întrebare: Care a fost atitudinea lui Kofler Remus față de acțiunea de îndepărtarea din muncă a Domnului Constantin Părvulescu?

Răspuns: Kofler Remus a aprobat îndepărtarea din muncă a Domnului Constantin Părvulescu.

Sărbu Victoria.

5. Întrebare: Denumita ai fost de acord cu această acțiune întreprinsă de Ștefan Foriș?

Răspuns: Eu am fost de acord cu acțiunea întreprinsă de Ștefan Foriș, prin aprobarea îndepărtării din muncă a Domnului Constantin Părvulescu în gediinta arătată cu Domnii Iosif Braughet, Hagiin, Petrea H. Foriș Ștefan, în vara anului 1943, în casa conspirativă - Gorenț Tondogichievici.

Sărbu Victoria

6. Întrebare: Care a fost aportul Stale alături de Ștefan Foriș în această acțiune?

Răspuns: Aportul meu în această acțiune alături de Ștefan Foriș constă în aceea că l'am susținut pe Ștefan Foriș în acoperirea grașdelor lui în cazurile Domnii Constanta Crăciun și a Domnii Ilona Pop și anunțarea rii asupra Domnii Constantin Părvulescu, care a dus la îndepărtarea din muncă a Domnii Constantin Părvulescu, precum și aprobarea mea a hotărârii pentru îndepărtarea acestuia din muncă.

Sărbu Victoria

6.

Aceasta-mi este declarația pe care o
dau, o susțin și semnez propriei veri-
tăți de nimeni.

12 Aprilie 1951.

Sărbu Victoria

17.4.

003

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoileuca jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, având ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1. Întrebare:

Care a fost atitudinea d-tale față de CONSTANTIN PARVULESCU în tot timpul până la îndepărtarea acestuia din muncă?

Răspuns:

Atitudinea mea față de CONSTANTIN PARVULESCU în tot timpul până la îndepărtarea acestuia din muncă a fost o atitudine dușmănoasă. Această atitudine dușmănoasă a mea mi-am manifestat-o prin aceea că l-am influențat pe FORIS STEFAN împotriva lui CONSTANTIN PARVULESCU, începând chiar dela primele ședințe ale lui CONSTANTIN PARVULESCU cu Locala Partidului. Eu am fost acela care aflând prin PETREA NICOLAE știri despre felul cum decurg ședințele lui CONSTANTIN PARVULESCU cu PETRE GHEORGHIIEF, acestea le comunicam lui FORIS STEFAN înainte de a primi el raportul de muncă al lui CONSTANTIN PARVULESCU asupra acelor ședințe. Atunci când CONSTANTIN PARVULESCU a aflat că FORIS STEFAN fusese informat despre prima ședință dela Locală înainte ca el să dea raportul asupra acestuia, a protestat în fața lui FORIS STEFAN că dece acesta nu a așteptat raportul asupra aceluia ședințe.

L-am susținut pe FORIS STEFAN în toate conflictele pe care el le-a avut cu PARVULESCU CONSTANTIN.

Înainte de hotărârea de suspendare din muncă a lui CONSTANTIN PARVULESCU, l-am influențat din nou pe FORIS STEFAN în ce privește luarea acestei hotărâri deoarece fiind întrebată de FORIS STEFAN că ce să facă cu PARVULESCU CONSTANTIN i-am răspuns ca să procedeze cum îi dictează principialitatea.

Împreună cu FORIS STEFAN am căutat în hotărâre să acoperim greșelile mele și ale lui FORIS STEFAN aruncând vina asupra lui CONSTANTIN PARVULESCU ceea ce a determinat suspendarea acestuia din muncă.

9
000

2. Intrebare:

Ce ți-a spus d-tale PETREA NICOLAE la prima întâlnire, despre conflictul dela Locala Partidului?

Răspuns:

La prima întâlnire pe care am avut-o cu PETREA NICOLAE, acesta mi-a spus că PARVULESCU CONSTANTIN în ședința pe care o avea cu PETRE GHEORGHIEF a fost prea moale și nu a reușit să lichideze conflictul dela Locală. Mai mi-a spus că în acea ședință a izbucnit un conflict între PETRE GHEORGHIEF și PARVULESCU CONSTANTIN și că s'a procedat la reorganizarea Comitetului Local rămânând ca secretar tot PETRE GHEORGHIEF.

ss.Sârbu Victoria

3. Intrebare:

Ați comunicat acestea lui STEFAN FORIS?

Răspuns:

Cele spuse de PETREA NICOLAE despre PARVULESCU CONSTANTIN eu le-am comunicat lui STEFAN FORIS, imediat după întâlnirea mea cu PETREA NICOLAE.

4. Intrebare:

Ce ți-a spus d-tale PETREA NICOLAE la celelalte întâlniri despre conflictul dela Locala Partidului?

Răspuns:

La una din celelalte întâlniri pe cari le-am avut cu PETREA NICOLAE acesta mi-a comunicat că în ședința cu PARVULESCU CONSTANTIN, PETRE GHEORGHIEF vrea să aducă pe STEFAN PAVEL ca acesta să-l susțină în ședință.

ss.Sârbu Victoria

5. Intrebare:

Ați comunicat aceasta lui STEFAN FORIS?

Răspuns:

Eu am comunicat lui STEFAN FORIS cele spuse de PETREA NICOLAE.

ss.Sârbu Victoria

6. Intrebare:

Dacă d-tale și FORIS STEFAN știți înainte că d-ta să ai prima întâlnire cu PETREA NICOLAE că puteați afla dela acesta știri despre conflictul dela Locala Partidului.

Răspuns:

Atât eu cât și STEFAN FORIS înainte, ca eu să am prima întâlnire cu PETREA NICOLAE, știam că puteam afla dela aceasta știri despre conflictul dela Locala Partidului, respectiv despre ședințele lui PETRE GHEORGHIIEF cu PARVULESCU CONSTANTIN.

ss.Sârbu Victoria

7. Intrebare:

Dacă FORIS STEFAN a știut de faptul că d-ta te duci să te întâlnești cu PETREA NICOLAE și ce ai discutat cu FORIS STEFAN în acest sens?

Răspuns:

FORIS STEFAN a știut de faptul că eu mă duc să mă întâlnesc cu PETREA NICOLAE, deasemenea și de faptul că aceste întâlniri eu mi le fixasem în prealabil cu PETREA NICOLAE. Nu îmi aduc aminte ce am discutat cu FORIS STEFAN în acest sens.

PETREA NICOLAE mi-a comunicat la prima întâlnire despre situația dela Locală din propria sa inițiativă fără ca eu să mă aștept că el o să-mi spună ceva în legătură cu situația dela ședința lui CONSTANTIN PARVULESCU cu PETRE GHEORGHIIEF. Acelaș lucru era și cu FORIS STEFAN. Nu îmi amintesc dacă FORIS STEFAN mi-a spus ca să-l întreb pe PETREA NICOLAE cu ocazia celei a doua întâlniri cu acesta, despre situația ședinței lui CONSTANTIN PARVULESCU cu PETRE GHEORGHIIEF. Deasemenea nu îmi amintesc dacă cele ce mi-au fost comunicate de PETREA NICOLAE cu ocazia celei de a doua întâlniri mi-a comunicat din propria inițiativă sau l-am întrebat eu despre ședința lui CONSTANTIN PARVULESCU cu PETRE GHEORGHIIEF.

ss.Sârbu Victoria

8. Intrebare:

În ce scop l-ai adus pe PETREA NICOLAE la casa REDLINGHER?

Răspuns:

Pe PETREA NICOLAE l-am adus la casa REDLINGHER, cu scopul de a sta FORIS STEFAN cu el de vorbă asupra conflictului dela Locală.

ss.Sârbu Victoria

9. Intrebare:

D-ta ai fost de față la discuțiile dintre FORIS STEFAN și PETREA NICOLAE în casa REDLINGHER?

./.

Răspuns:

Bu am fost de față la discuțiile dintre FORIS STEFAN și PETREA NICOLAE în casa REDLINGHER.

ss.Sârbu Victoria

10. Intrebare:

Ce anume au discutat aceștia?

Răspuns:

STEFAN FORIS și PETREA NICOLAE au discutat despre conflictul dela Locală în general și cu această ocazie s'a prelucrat și scrisoarea lui FORIS STEFAN adresată Localei, care a constituit atunci baza conflictului.

ss.Sârbu Victoria

11. Intrebare:

Cine ți-a spus d-tale ca să-l aduci pe PETREA NICOLAE la casa REDLINGHER?

Răspuns:

FORIS STEFAN care știa că am întâlnire fixată cu PETREA NICOLAE mi-a spus că pot să-l aduc și pe PETREA NICOLAE la casa REDLINGHER, unde l-am și adus dela întâlnire. Aceasta s'a petrecut în urma dorinței mele exprimată față de FORIS STEFAN ca PETREA NICOLAE să fie lămurit asupra scrisoarei lui FORIS STEFAN adresată Localei, deoarece și PETREA NICOLAE avea anumite rețineri față de scrisoarea lui FORIS STEFAN și l-am adus pe PETREA NICOLAE ca FORIS STEFAN să-l lămurească.

ss.Sârbu Victoria

12. Intrebare:

Cum l-ai influențat pe FORIS STEFAN prin răspunsul pe care i l-ai dat în legătură cu PARVULESCU CONSTANTIN?

Răspuns:

Prin răspunsul pe care l-am dat atunci lui FORIS STEFAN în legătură cu PARVULESCU CONSTANTIN, l-am influențat pe FORIS STEFAN în sens negativ, deoarece răspunsul meu însemna ca FORIS STEFAN să procedeze tot în felul cum a procedat și până atunci luând atitudine împotriva lui PARVULESCU CONSTANTIN în loc ca să încerce să aplaneze conflictul. Acest răspuns al meu se referea la întrebarea ce mi-a pus-o FORIS STEFAN, că se să facă el cu PARVULESCU CONSTANTIN.

ss.Sârbu Victoria

13. Intrebare:

Cum ați căutat să acoperiți greșelile d-tale și ale lui FORIS STEFAN și cum ați aruncat vina asupra lui PARVULESCU CONSTANTIN?

Răspuns:

In hotărârea de îndepărtare din muncă a lui PARVULESCU CONSTANTIN erau tratate greșelile d-nei ILONA POP. FORIS STEFAN în loc să recunoască că aceste greșeli ale d-nei ILONA POP se datorau poziției pe care a luat-o FORIS STEFAN împotriva d-nei ILONA POP, poziție pe care am susținut-o și eu, FORIS STEFAN a arătat că aceste greșeli ale d-nei ILONA POP se datoresc lui PARVULESCU CONSTANTIN. Astfel au fost acoperite greșelile noastre și vina a fost aruncată asupra lui PARVULESCU CONSTANTIN.

ss.Sârbu Victoria

Aceasta-mi este declarația pe care o susțin și o semnez propriu, nesilită de nimeni.

ss.Sârbu Victoria

17 Aprilie 1951.

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, având ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1.- Întrebare:

Care a fost atitudinea lui FORIS STEFAN față de CONSTANTIN PARVULESCU în tot timpul până la îndepărtarea acestuia din muncă?

Răspuns:

Atitudinea lui FORIS STEFAN față de CONSTANTIN PARVULESCU, în tot timpul până la îndepărtarea acestuia din muncă, a fost o atitudine personală și dușmănoasă. Această atitudine a sa s'a manifestat prin aceia că a provocat mereu conflicte cu PARVULESCU CONSTANTIN, decretând și popularizând pe acesta ca "fracționist", ducând acțiunea împotriva lui CONSTANTIN PARVULESCU, până la îndepărtarea acestuia din muncă.

Astfel, acțiunea dusă împotriva lui PARVULESCU CONSTANTIN, a început încă de atunci când PARVULESCU CONSTANTIN a primit sarcina de a lichida conflictul dela Locala Partidului, conflict provocat de STEFAN FORIS și nelichidat de el. În loc de a sprijini pe CONSTANTIN PARVULESCU în munca lui de lichidare a conflictului dela Locala Partidului și de a lăsa pe acesta să-și ducă sarcina până la capăt, FORIS STEFAN intervine încă înainte de a primi raportul lui CONSTANTIN PARVULESCU, asupra muncii sale cu Locala Partidului, provocând conflict și cu CONSTANTIN PARVULESCU. Astfel FORIS STEFAN nu numai că a împiedicat rezolvarea conflictului cu Locala Partidului, dar a provocat conflict și cu CONSTANTIN PARVULESCU, făcându-l pe acesta responsabil pentru nerezolvarea conflictului cu Locala Partidului, decretându-l și popularizându-l și pe acesta ca "fracționist".

Conflictele provocate de STEFAN FORIS cu Locala Partidului și cu PARVULESCU CONSTANTIN se datorau metodelor nejuste în muncă a lui FORIS cari constau în metoda de comandă și în rezolvarea problemelor prin scrisori, în urma căror metode

activiștii intrau în conflict cu FORIS, erau decretați de acesta ca fracționiști și eliminați din posturi de răspundere și din partid.

Când CONSTANTIN PARVULESCU și ILONA POP au ridicat această problemă a metodelor nejuste de muncă ale lui STEFAN FORIS și au arătat că aceste metode duc la fracționarea partidului și distrugerea lui, apărând astfel interesele partidului, FORIS STEFAN în loc să însușească critica justă a lui CONSTANTIN PARVULESCU și să-și schimbe metodele de muncă care duceau la distrugerea partidului a început acțiunea de îndepărtarea lui CONSTANTIN PARVULESCU din muncă.

ss.Victoria Sarbu

2.- Intrebare:

În ce a constat conflictul provocat de către STEFAN FORIS împotriva lui CONSTANTIN PARVULESCU în timpul când acesta se afla în rezolvarea conflictului cu Locala Partidului?

Răspuns:

Conflictul provocat de STEFAN FORIS împotriva lui CONSTANTIN PARVULESCU a constat în aceea că FORIS STEFAN pe baza celor aflate prin mine dela PETREA NICOLAE a intervenit în timpul gândințelor lui C. PARVULESCU cu PETRE GHEORGHIIEF, trimițându-mă să-l aduc pe CONSTANTIN PARVULESCU la FORIS STEFAN care i-a cerut să meargă la Locală și să ceară lui PETRE GHEORGHIIEF predarea legiturilor. PARVULESCU CONSTANTIN cu acea ocazie a protestat că dece FORIS STEFAN nu a așteptat raportul său asupra stadiului conflictului și l-a adus pe baza „~~stirilor~~” din altă parte. Pe această chestiune s'a produs conflictul între FORIS STEFAN și CONSTANTIN PARVULESCU.

ss.Victoria Sarbu

3.- Intrebare:

Cum a împiedicat FORIS STEFAN rezolvarea conflictului dela Locala Partidului și cum l-a făcut responsabil pe CONSTANTIN PARVULESCU de nerezolvarea aceluia conflict?

Răspuns:

FORIS STEFAN a împiedicat rezolvarea conflictului dela Locala Partidului prin aceea că în timp ce PARVULESCU CONSTANTIN se afla în gândințele cu PETRE GHEORGHIIEF pentru a rezolva acest conflict, FORIS STEFAN pe baza celor aflate prin PETREA NICOLAE a intervenit chemându-l pe CONSTANTIN PARVULESCU înain-

te de a primi raportul acestuia asupra stadiului în care se găsea conflictul cerând lui PARVULESCU CONSTANTIN să meargă înapoi la Locală și să-i ceară lui PETRE GHEORGHIIEF predarea legăturilor și să nu mai continue cu discuțiile pentru rezolvarea acestui conflict.

Deși FORIS STEFAN prin intervenția sa așa cum am arătat mai sus nu l-a mai lăsat pe PARVULESCU CONSTANTIN să meargă mai departe în rezolvarea conflictului cu PETRE GHEORGHIIEF, știu că mai târziu FORIS STEFAN l-a învinuit pe CONSTANTIN PARVULESCU de nerezolvarea acestui conflict într'un document prin care îl decreta ca "fracționist". Nu îmi amintesc însă cum a motivat FORIS STEFAN această învinuire.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propriu, nesilită de nimeni.

ss. Sarbu Victoria

20 Aprilie 1951.

264

013

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909 luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Sorocea (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1. Întrebare:

Dacă PARVULESCU CONSTANTIN a știut atunci că FORIS STEFAN și d-ta v'ati informat prin PETREA NICOLAE despre ședințele dela Locala Partidului?

Răspuns:

PARVULESCU CONSTANTIN a știut atunci de faptul că FORIS STEFAN și eu ne-am informat prin PETREA NICOLAE despre ședințele dela Locala Partidului. Aceasta a știut-o prin aceea că eu am fost trimeasă de FORIS STEFAN și l-am anunțat pe CONSTANTIN PARVULESCU de faptul că PETRE GHEORGHIIEF a vrut să-l aducă în ședință pe STEFAN PAVEL și i-am spus totodată că aceasta am aflat-o prin PETREA NICOLAE. Deasemenea atunci când eu l-am adus pe CONSTANTIN PARVULESCU în ședință cu FORIS STEFAN, acesta i-a spus despre cealaltă știre, despre conflictul cu PETRE GHEORGHIIEF și i-a spus totodată că aceasta a aflat-o prin PETREA NICOLAE. Nu știu însă dacă FORIS STEFAN i-a spus lui CONSTANTIN PARVULESCU că a aflat totodată prin PETREA NICOLAE despre atitudinea lui PARVULESCU CONSTANTIN în rezolvarea conflictului cu PETRE GHEORGHIIEF, aceasta deoarece după începerea ședinței eu m'am retras și FORIS STEFAN cu PARVULESCU CONSTANTIN au continuat ședința fără ca eu să fiu prezentă la discuțiile lor.

ss. Sarbu Victoria.

2.- Întrebare:

Dacă PARVULESCU CONSTANTIN și ceilalți membrii ai Comitetului Central au știut de faptul că d-ta ai organizat întâlnirea dintre FORIS STEFAN și PETREA NICOLAE în casa REDLINGHER?

Răspuns:

Eu nu i-am spus lui PARVULESCU CONSTANTIN și celorlalți membrii ai C.C. că am organizat întâlnire între FORIS STEFAN și PETREA NICOLAE în casa REDLINGHER. Dacă FORIS STEFAN a spus

sau nu despre aceasta lui PARVULESCU CONSTANTIN și celorlalți membrii ai C.C.eu nu știu.

Eu nu i-am spus lui PARVULESCU CONSTANTIN și celorlalți membrii ai C.C.despre această întâlnire deoarece în primul rând nu știam că STEFAN FORIS le-a spus sau nu despre aceasta și în al doilea rând că eu atunci nu m'am gândit dacă trebuie să le spun sau nu.

ss.Sârbu Victoria

3.- Intrebare:

Dece nu a fost adus în gedință PARVULESCU CONSTANTIN atunci când FORIS STEFAN a pus în discuție în fața celorlalți membrii ai C.C.situația și învinuirile ce i le aducea lui PARVULESCU CONSTANTIN?

Răspuns:

Intr'adevăr, PARVULESCU CONSTANTIN nu a fost adus în gedință unde FORIS STEFAN a pus în discuție în fața celorlalți membrii ai C.C.invinuirile pe care FORIS STEFAN i le aducea lui PARVULESCU CONSTANTIN.In mod normal, PARVULESCU CONSTANTIN trebuia adus în gedință cu ceilalți membrii ai C.C.,deoarece cu acea ocazie s'a discutat situația sa,adică învinuirile pe care i le aducea FORIS STEFAN și deci ceilalți membrii din Comitetul Central trebuia să cunoască cu acea ocazie cecace spune PARVULESCU CONSTANTIN despre învinuirile aduse de FORIS STEFAN acestuia,deoarece FORIS STEFAN a cerut cu acea ocazie celor prezenți în gedință acordul lor asupra celor expuse de FORIS STEFAN în lipsa lui PARVULESCU CONSTANTIN și în situația când cei prezenți în gedință nu cunoșteau punctul de vedere al lui CONSTANTIN PARVULESCU față de învinuirile pe care FORIS STEFAN i le aducea.

Cauzele pentru care FORIS STEFAN nu mi-a spus să-l aduc în gedință pe PARVULESCU CONSTANTIN eu nu le cunosc.

FORIS STEFAN mi-a spus să aduc în această gedință pe RANGHET IOSIF,HAGIU și PETREA NICOLAE,ceceace am și făcut.

ss.Sârbu Victoria

4.- Intrebare:

Dece FORIS STEFAN a cerut celor prezenți la acea gedință acordul lor asupra învinuirilor aduse de STEFAN FORIS lui PARVULESCU CONSTANTIN din moment ce ei nu cunoșteau punctul de vedere al acestuia?

Răspuns:

Eu nu cunosc cauzele și scopul pentru care FORIS STEFAN a cerut celor prezenți la ședință acordul lor asupra învinuirilor pe care el le aducea lui PARVULESCU CONSTANTIN în situația când cei prezenți nu cunoșteau punctul de cedare al acestuia în legătură cu învinuirile aduse de STEFAN FORIS.

ss.Sârbu Victoria

5.-Intrebare: Dece nu a fost adus în ședință PARVULESCU CONSTANTIN atunci când FORIS STEFAN a cerut aprobarea celor prezenți ca acesta să fie îndepărtat din muncă?

Răspuns:

Eu nu cunosc cauzele și scopul pentru care FORIS STEFAN a cerut celor prezenți în ședință aprobarea ca PARVULESCU CONSTANTIN să fie îndepărtat din muncă fără ca acesta să fie prezent în acea ședință.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin propriu nesilită de nimeni.

ss.Sârbu Victoria.

26 Aprilie 1951.

117

019 28

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1.- Întrebare:

Ce discuțiuni a avut FORIS ȘTEFAN cu REMUS KOFFLER, referitor la îndepărtarea din muncă a lui PARVULESCU CONSTANTIN?

Răspuns:

Nu cunosc discuțiuni între FORIS ȘTEFAN și KOFFLER REMUS referitoare la îndepărtarea din muncă a lui PARVULESCU CONSTANTIN înainte de îndepărtarea acestuia din muncă. Cunosc faptul că REMUS KOFFLER a aprobat hotărârea de îndepărtare din muncă a lui PARVULESCU CONSTANTIN, dar în ce împrejurări s'a petrecut aceasta și ce discuții au fost în legătură cu aceasta nu mi le amintesc, după cât îmi amintesc aprobarea aceasta KOFFLER REMUS a dat-o după îndepărtarea lui PARVULESCU CONSTANTIN din muncă.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin propriu, nesilită de nimeni.

ss. Sârbu Victoria

27 Aprilie 1951.

Declarație.

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22 în comuna Sănuilorea, jud. Ioroca (U. R. S. S.), fiica lui Ion și Vera cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Ter. Nr. 28, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pune răspunsul următor:

1. Întrebare: Ci discutăm a avut Foriz Ștefan cu Remus Cofler referitoare la îndepărtarea din muncă a lui Păvulescu Constantin?

Răspuns: Nu cumse discutăm între Foriz Ștefan și Cofler Remus referitoare la îndepărtarea din muncă a lui Păvulescu Constantin învințit de îndepărtarea acestuia din muncă. Cumse faptul că Remus Cofler a aprobat hotărârea de îndepărtarea din muncă a lui Păvulescu Constantin, dar eu ci mi prișrări să petrec această și ci discutii au fost în legătură cu aceasta nu mi le amintore, după cât mi amintore aprobarea aceasta Cofler Remus a dat-o după îndepărtarea lui Păvulescu

Sărbu Victoria

Constantin din mureș².

Aceasta - mi este declarația pe care o dau
o susțin propriu utilitate de nimeni.

27 Aprilie 1951

Iarhu Victoria.

27-4

021

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

Întrebare:

Explicați amănunțit cum a fost dusă practic acțiunea de îndepărtarea din muncă a lui PARVULESCU CONSTANTIN?

Răspuns:

Acțiunea de îndepărtare din muncă a lui CONSTANTIN PARVULESCU a fost dusă practic în felul următor: STEFAN FORIS, a pregătit un material sau mai bine zis un proiect de hotărâre în care aducea învinuirea lui CONSTANTIN PARVULESCU prin aceea că FORIS STEFAN îl făcea responsabil pentru greșelile lui ILONA POP. Acest material a fost pregătit de către STEFAN FORIS în casa lui IACOB STEHLE unde am fost și eu de față cu care ocazie am copiat pe curat conspectul făcut de STEFAN FORIS al aceluia proiect de hotărâre. Acest proiect de hotărâre FORIS STEFAN l-a prelucrat într-o ședință cu următorii membri ai Comitetului Central: IOSIF RANGHET, CONSTANTIN HAGIU, PETREA NICOLAE și cu mine.

PARVULESCU CONSTANTIN nefiind adus în ședință cei prezenți nu cunoșteau punctul său de vedere asupra învinuirilor aduse de STEFAN FORIS acestuia.

După prelucrarea aceluia proiect de hotărâre participanții la această ședință l-au aprobat și s'a luat hotărârea ca IOSIF RANGHET și HAGIU CONSTANTIN să meargă la CONSTANTIN PARVULESCU ca să prelucereze acesta materialul respectiv și să-i ceară în acest sens să-și facă autocritică față de învinuirile ce i se aduceau. Hotărârea fiind astfel luată RANGHET IOSIF și HAGIU CONSTANTIN au plecat cu materialul chiar atunci din ședință la CONSTANTIN PARVULESCU. Intorcându-se de la acesta RANGHET IOSIF și CONSTANTIN HAGIU au anunțat pe STEFAN FORIS că PARVULESCU CONSTANTIN refuză să-și facă autocritică arătând că învinuirile aduse lui în acest material sunt neîntemeiate deoarece el nu poate fi făcut responsa-

biș pentru gregelile lui ILONA POP expuse în acel material și că el nu înțelege să răspundă pentru gregelile lui ILONA POP arătând că el nu are nimic comun cu aceasta.

STEFAN FORIS a pus atunci în discuție în ședință răspunsul lui CONSTANTIN PARVULESCU în legătură cu materialul și a venit cu propunerea unei noi hotărâri și anume ca IOSIF RANGHET și HAGIU CONSTANTIN să plece din nou la CONSTANTIN PARVULESCU, pentru a discuta cu acesta iarăși acel material și să-i ceară autocritică iar în caz de refuz să-i se spună că în această ședință s'a luat hotărârea de îndepărtarea din muncă a sa pe timp de 6 luni. La această propunere a lui STEFAN FORIS, IOSIF RANGHET s'a ridicat împotriva acestuia susținând atitudinea lui PARVULESCU CONSTANTIN, arătând deci că nu există o bază reală pentru îndepărtarea acestuia din muncă. STEFAN FORIS atunci s'a infuriat și a început să argumenteze pentru propunerea lui, argumentarea de care nu-mi amintesc cum anume a făcut-o FORIS STEFAN. Știu însă că FORIS STEFAN în fața acestei situații știind că eu îl voi susține deoarece până atunci eu l-am susținut în toate acțiunile sale m'a întrebat pe mine în fața celor prezenți în ședință dacă susțin propunerea sa. Eu am arătat că sunt de acord cu această propunere. După aceasta FORIS STEFAN a obținut și acordul lui PETREA NICOLAE și HAGIU CONSTANTIN, iar în urmă l-a obținut și pe al lui RANGHET IOSIF. Astfel IOSIF RANGHET și HAGIU CONSTANTIN au plecat din nou la PARVULESCU CONSTANTIN iar acesta refuzând să-și facă autocritică a fost îndepărtat din muncă pe timp de 6 luni.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.

ss. Sârbu Victoria

27 Aprilie 1951.

2.5

023

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Soroca (URSS), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1/. Întrebare:

Cari au fost împrejurările ce au dus la căderile dela "tineret"?

Răspuns:

Nu cunosc cari au fost împrejurările ce au dus la căderile dela "tineret".

2/. Întrebare:

Ce s'a discutat după aceste căderi în legătură cu felul și cauzele în cari s'au produs acestea?

Răspuns:

Despre prima cădere dela "tineret" când a căzut IVANCA GHEORGHIEF s'a discutat că IVANCA GHEORGHIEF a fost urmărită, deoarece după cum a relatat COSTICA CARP ea a fost căutată de poliție la casa conspirativă a lui COSTICA CARP unde se întâlnea cu acesta. IVANCA GHEORGHIEF a fost arestată la întâlnirea cu responsabilul Sectorului Negru "CORNEI".

Despre cea de a doua cădere dela Tineret cunosc cele ce s'au discutat în legătură cu căderile lui VINTE și CONSTANTA CRACIUN.

Despre VINTE a apărut un anunț în ziar cu fotografia lui VINTE și unde a fost scris că VINTE a fost găsit în stradă grav lovit și acum se află la spital, cine îl cunoaște să vie să se intereseze de el (era o provocare a siguranței). După acest anunț ILONA POP care conducea atunci "Apărarea" interesându-se prin "Apărare" a relatat că VINTE a fost trădat de provocatorul TONEA care a lucrat atunci la "Agit-propul "Tineretului" și care l-a predat pe VINTE poliției la o întâlnire a lui cu VINTE.

Despre CONSTANTA CRACIUN la fel a apărut un anunț în ziar similar cu cel al lui VINTE și s'a aflat pe urmă dela

gazda conspirativă a lui CONSTANTA CRACIUN că aceasta citind anunțul din ziar cu VINTE a rugat pe gazda ei conspirativă ca aceasta să conducă până la casa conspirativă a lui VINTE pentru a trimite pe acesta la VINTE la spital. Gazda lui CONSTANTA CRACIUN a povestit că atunci când a conduspe CONSTANTA CRACIUN și a lăsat-o să intre în casa lui VINTE a observat în stradă lângă casă un individ suspect. Din cele povestite de gazda conspirativă a lui CONSTANTA CRACIUN și după anunțul apărut în ziar s'a dedus că d-na CONSTANTA CRACIUN a fost arestată la casa conspirativă a lui VINTE.

Aceasta-mi este declarația pe care ı dau, o susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.

ss. Sărbu Victoria

2 Mai 1951.

025

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jnd.Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdl.Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară, asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Intrebare :

Cari au fost împrejurările cari au dus la căderea lui PETRE GHEORGHIEF ?

Răspuns :

Stiu că prin COSTICA CARP a fost anunțat Secretariatul Partidului că lui PETRE GHEORGHEF i s'a ivit o legătură cu oamenii dela Intelligence-Service și că el întreabă dacă să ia sau nu legătură cu aceștia.- Stiu că FORIS STEFAN a discutat această chestiune cu PARVULESCU CONSTANTIN însă nu știu ce hotărâre au luat în urma acestei discuții.-

Propriu zis eu nu știu dacă aceasta a fost împrejurarea ce a dus la căderea lui PETRE GHEORGHIEF.-

2/. Intrebare :

Ce s'a discutat după această cădere în legătură cu felul și cauzele în care s'a produs aceasta ?

Răspuns :

După căderea lui PETRE GHEORGHIEF, ILONA POPP a anunțat că s'a întâlnit cu IVANCA, sora lui PETRE GHEORGHIEF care i-a spus că fratele său a căzut în casa lui ATANASOV unde se întâlnea cu ea.-

Mai târziu ILONA POPP a anunțat că de fapt ATANASOV era acela vizat de către Siguranță pentru arestare, iar PETRE GHEORGHIEF a fost arestat pentru că a fost găsit la ATANASOV și că a fost implicat în procesul lui ATANASOV fiind învinuit de spionaj.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

2 Mai 1951

ss/. SARBU VICTORIA

Declarație

Subsemnata Pârbe Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Rucivoloca, jud. Sucea (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Tei Nr. 23, de profesie funcționară asupra întrebărilor pune răspunsul următorul:

1. Întrebare: Căci au fost împrejurările ce au dus la căderea lui Petre Gheorghiev?

Răspuns: Știu că prin Costică Carp a fost înființat Secretariatul Partidului că lui Petre Gheorghiev i s'a dat o legătură cu oamenii de la Intelligence Service și că el întreabă dacă s'a sau nu legătură cu aceștia. Știu că Torig Ștefan a discutat această chestiune cu Pătruleasa Constantină însă nu știu ce hotărâre au luat în urma acestei discuții.

Propriu zis eu nu știu dacă aceasta a fost împrejurarea ce a dus la căderea lui Petre Gheorghiev.

Pârbe Victoria

2. Întrebare: C. s'a discutat după aceasta
cădere, în legătură cu felul și cauzele în care
s'a produs aceasta?

Răspuns: După căderea lui Petre Gheorghies
Flora Pop a anunțat că s'a întâlnit cu
Franca sora lui Petre Gheorghies care i'a
spus că fratelui său a căzut în casa
lui Stănușor unde se întâlnea cu ea.
Mai târziu Flora Pop a anunțat că de
fapt Stănușor era acela vizat de către ni-
guranta pentru arestare, iar Petre Gheorghies
a fost arestat pentru că a fost găsit la
Stănușor și că a fost implicat în proce-
sul lui Stănușor fiindă testimoni de spio-
naj.

Acuasta mi este declarația pe care o dau
o sustin și semnez propriei nerubite de
nimeni.

2 Mai 1951

Sărbu Victoria.

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata SAREBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Sorocea (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA cu ultimul domiciliu legal în București, Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse declar următoarele :

1/. Întrebare :

În ce a constat conflictul dintre FORIS STEFAN și RANGHET IOSIF ?

Răspuns :

Conflictul dintre FORIS STEFAN și IOSIF RANGHET s'a produs pe chestiunea muncii la "Resortul de război" condus de IOSIF RANGHET.-

Prima ciocnire pe această chestiune a fost în toamna anului 1943 când s'a anunțat urmărirea în sectorul de muncă a lui IOSIF RANGHET, atât la resortul de război cât și la "Provincii".- S'a ținut atunci imediat ședința la care au luat parte STEFAN FORIS, IOSIF RANGHET, EVA RANGHET și cu mine.- Ședința care a fost întreruptă și a continuat și a doua zi.- S'au discutat atunci măsurile pentru prevenirea căderilor și s'a hotărât ca fetele tehnice cari au fost urmărite să fie furate din stradă pentru a fi sustrate urmăriților și adăpostite la o casă conspirativă, iar casele conspirative din sectorul de muncă a lui IOSIF RANGHET să fie puse sub control, deoarece una din fetele tehnice fiind urmărită a mers pe jos la aceste case.- Sustras urmării a fost și LUCHIAN care lucra cu "provincii" în sectorul de muncă a lui IOSIF RANGHET și care la fel a fost urmărit.- Măsurile au fost luate și IOSIF RANGHET recunoscând greșelile, conflictul a fost aplanat, însă "Resortul de război" a fost imobilizat și deorganizat.- În Ianuarie 1944 conflictul dintre FORIS STEFAN și IOSIF RANGHET a izbucnit din nou din următoarele cauze : La 30 Noembrie 1943 a fost o ședință

a Comitetului Central la care au luat parte STEFAN FORIS, KOFFLER REMUS, RANGHET IOSIF, HAGIU CONSTANTIN și cu mine.- La această ședință s'a discutat proiectul de organizare și funcționare a Resortului de Război, făcut de EMIL BODNARAS, care proiect a fost adoptat cu anumite îndreptări făcute de Comitetul Central - și s'au luat și o serie de hotărâri tot în problema aceasta.-

Aceste îndreptări și hotărâri urma ca să le prelucraze IOSEF RANGHET cu EMIL BODNARAS în ședința lor de anul nou și să înceapă să le pună în practică.- Ori în loc de a convinge pe EMIL BODNARAS de a adopta îndreptările și hotărârile Comitetului Central, IOSIF RANGHET se alătură și susține pe EMIL BODNARAS, în polemica acestuia contra hotărârilor Comitetului Central, polemică scrisă într'o scrisoare din care rețin numai următoarele : la Resortul de război trebuie să treacă să muncească toți comuniștii, iar la munca obișnuită de Partid să rămână să muncească infirmii, - și - că TITO și PAVELICI luptă de aceeași parte a baricadei.- Nu pot să-mi reamintesc mai mult.- Faptul acesta a făcut pe FORIS STEFAN să convoace imediat ședință cu IOSIF RANGHET și cu EMIL BODNARAS ca să discute direct cu EMIL BODNARAS problemele reorganizării și punerii în funcție a resortului de război.- Această ședință s'a ținut la începutul lui Ianuarie în casa lui IORCUT JENDRIZICHIEVICI.- La această ședință STEFAN FORIS a criticat pe IOSIF RANGHET, pentru inactivitatea "Resortului de război".- IOSIF RANGHET a susținut că "Resortul" a fost inactiv din cauză că el nu a primit cele necesare pentru acest resort, STEFAN FORIS la rândul lui a arătat lui RANGHET IOSIF că el a primit tot ce a cerut însă "Resortul" nu a funcționat din cauza lipsei de control a lui RANGHET IOSIF la materialul explosibil care nu a explodat, iar omul care a preparat materialul s'a dovedit a fi un ex-croc - și în al doilea rând din cauza urmărilor cari au dus la desorganizarea "resortului".- Astfel s'a produs un nou conflict în urma căruia STEFAN FORIS i-a cerut lui RANGHET IOSIF să-și recunoască greșelile și să facă o autocritică scrisă.- Având întâlnire IOSIF RANGHET a plecat din ședință, iar STEFAN FORIS a rămas cu EMIL BODNARAS să discute mai departe organizarea și funcționarea "Resortului".- Nu pot preciza dacă STEFAN FORIS a preluat chiar atunci asupra sa conducerea "resortului" introducând și pe mine în munca "Resortului" sau aceasta s'a întâmplat mai târziu după ședința mea

cu IOSIF RANGHET și CONSTANTIN HAGIU unde am prelucrat chestiunea dizolvării formale a celulelor.- Am impresia că încă în Ianuarie, deci înainte de ședința amintită, am ținut eu cu PETREA o ședință cu EMIL BODNARAS la care IOSIF RANGHET nu a mai luat parte.-

La începutul lui Februarie am avut o ședință cu IOSIF RANGHET și CONSTANTIN HAGIU.- Înainte de a intra în ședință EVA RANGHET mi-a spus că IOSIF RANGHET vrea să stea cu mine de vorbă.- Știind că IOSIF RANGHET trebuie să-și facă autocritică, pe de altă parte neștiind cum se procedează în astfel de cazuri din lașitate am refuzat, spunând că cele ce are de spus mie poate să spună și lui HAGIU CONSTANTIN deoarece nu avem secrete.- În ședință IOSIF RANGHET a protestat în chestiunea dizolvării celulelor luând dizolvarea lor formală drept ca dizolvare lăsându-se greu convins că este vorba de dizolvare formală numai cum era scris în instrucțiuni.-

La fel IOSIF RANGHET a ridicat chestiunea de ce nu a fost chemat și el la ședință cu Locala când s'au discutat aceste chestiuni.- I-am arătat condițiunile grele conspirative ale ședinței și IOSIF RANGHET a recunoscut că a reproșat fiind jignit că nu a fost chemat și de data aceasta el care a luat parte la toate ședințele cu Locala.- Împreună cu HAGIU CONSTANTIN, am criticat atunci în ședință atitudinea plină de neîncredere manifestată de IOSIF RANGHET, iar după ședință CONSTANTIN HAGIU mi-a atras atenția că a observat la IOSIF RANGHET o serie de manifestări nesănătoase, - cari au fost anume acele manifestări el nu mi-a spus.- Când am raportat această ședință lui FORIS STEFAN acesta m'a pus să fac referatul scris al ședinței, iar el a făcut un proiect de suspendare din muncă a lui IOSIF RANGHET până la facerea autocriticei.- Acest proiect de hotărâre l-am prelucrat cu PETREA NICOLAE și REMUS KOFFLER, apoi cu RANGHET IOSIF și HAGIU CONSTANTIN.- În urma acestei hotărâri, IOSIF RANGHET a făcut autocritică scrisă și a fost ridicată suspendarea lui din muncă.-

Din cauza situației conspirative grele, FORIS STEFAN și cu mine am fost nevoiți să ne refugiem la locuința lui IOSIF RANGHET, unde am stat împreună până în Martie 1944. În acest interval nu s'au putut ține ședințe, decât ședința care s'a ținut de STEFAN FORIS, IOSIF RANGHET și cu mine la

casa lui IOSEF RANGHET unde s'a discutat documentul asupra
căderii la "Apărare".-

La începutul lunii Martie ne -am mutat la casa
lui COSTICA CIOBOTARU unde am reînceput gedințele.- In ge-
dința ținută de STEFAN FORIS cu EMIL BODNARAS și IOSIF
RANGHET s'a discutat plecarea lui IOSIF RANGHET la Brașov
pentru organizarea acolo a "Resortului de Război", plecare
care a fost proiectată cu mult înă înainte.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin
și semnez propriu, nesilit de nimeni.-

ss/. SAREBU VICTORIA

10 Mai 1951.-

031

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca jud. Sorocea (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1.- Întrebare:

Cine a redactat instrucțiunile către deținuții comuniști din închisori, în care se prevedea evadarea în masă a acestora?

Răspuns:

Instrucțiunile către deținuții comuniști din închisori în care se prevedea evadarea în masă a acestora, au fost redactate de către ANA TOMA și PETER NAVODARU.

2.- Întrebare:

Cine a dat directive în vederea redactării acestor instrucțiuni?

Răspuns:

Directivele în vederea redactării instrucțiunilor cari prevedeau evadarea în masă a deținuților comuniști din închisori au fost date de către STEFAN FORIS lui ANA TOMA, în casa lui LORENT IENDRZICHIEVICI, în anul 1943 fiind și eu de față, cu care ocazie am copiat aceste directive ce au fost date lui ANA TOMA.-

ss. Sărbu Victoria

3.- Întrebare:

Cine a trimis aceste instrucțiuni deținuților comuniști din închisori?

Răspuns:

Aceste instrucțiuni au fost trimise deținuților comuniști din închisori de către ANA TOMA prin "Apărare".

ss. Sărbu Victoria

4.- Întrebare:

Cu cine a discutat FORIS STEFAN referitor la aceste instrucțiuni înainte de a da directivele respective lui ANA TOMA?

Răspuns:

FORIS STEFAN nu a discutat cu nimeni referitor la aceste instrucțiuni înainte de a da directivele respective lui ANA TOMA.

Membrii Comitetului Central al Partidului din acel timp, adică CONSTANTIN HAGIU, IOSIF RANGHEȚ, COFLER REMUS și PETREȘA NICOLAE, nu au știut de faptul că FORIS ȘTEFAN va da directive lui ANA TOMA în vederea reiectării și trimiterii instrucțiunilor către deținuții comuniști din închisori cari prevedeau evadarea în masă a acestora.

ss. Sârbu Victoria

5.- Intrebare

Când au avut cunoștință membrii Comitetului Central despre aceste instrucțiuni?

Răspuns:

După câteva luni dela trimiterea acestor instrucțiuni deținuților comuniști din închisori, cu ocazia unei ședințe la care am participat eu, FORIS ȘTEFAN și COFLER REMUS, aceasta în casa lui COSTICA CIZMARU, FORIS ȘTEFAN i-a adus la cunoștință lui COFLER REMUS conținutul și trimiterea instrucțiunilor către deținuții comuniști din închisori cari prevedeau evadarea în masă a acestora. Cu acea ocazie COFLER REMUS i-a spus lui FORIS ȘTEFAN că acea directivă de evadare în masă a deținuților comuniști din închisori este o provocare. Tot cu ocazia acelei ședințe în urma celor discutate între COFLER REMUS și FORIS ȘTEFAN, acesta din urmă mi-a spus să dau dispoziție lui ANA TOMA ca să trimită prin "Apărare" o nouă directivă către deținuții comuniști din închisori, prin care să se anuleze directiva anterioară de evadare în masă a acestora. Eu am transmis această directivă lui ANA TOMA care la rândul ei a transmis-o mai departe.-

În ce privește pe ceilalți membri ai Comitetului Central, din ceea ce știu eu, nici până în urma acestei situații nu au fost puși în cunoștință de trimiterea instrucțiunilor și apoi de anularea ce s'a făcut.-

Din ceea ce știu eu, până în ultima instanță, adică până la îndepărtarea noastră din conducerea partidului, nu au fost puși în cunoștință de acele instrucțiuni.

6.- Intrebare:

A venit vre'un răspuns din partea deținuților comuniști din închisori referitor la directiva de evadare în masă ce le-a fost trimisă?

Răspuns:

Eu nu știu să fi venit vre'un răspuns din partea deținuți-

lor comuniști din închisori referitor la directiva de "evadare în masă" până în 4 Aprilie 1944.-

7.- Intrebare:

D-ta ai fost consultată în prealabil de către FORIS STEFAN în calitatea pe care o aveai de membră în C.C.referitor la directivele date lui ANA TOMA?

Răspuns:

Eu nu am fost consultată de către STEFAN FORIS în prealabil, referitor la directivele date lui ANA TOMA, nici ca membră în C.C. și nici într'alt fel.

Fiind prezentă în ședința unde FORIS STEFAN a dat directivele arătate mai sus lui ANA TOMA, eu le-am acceptat. Eu nu am avut absolut nici o discuție cu FORIS STEFAN referitoare la aceste directive în afară de cele arătate de mine mai sus.

ss. Victoria Sârbu

8.- Intrebare:

FORIS STEFAN trebuia să discute în prealabil cu membrii Comitetului Central directivele date lui ANA TOMA?

Răspuns:

FORIS STEFAN era obligat să discute aceste directive în prealabil cu membrii Comitetului Central.-

Eu nu cunosc motivul pentru care FORIS STEFAN nu a făcut acest lucru.

ss. Sârbu Victoria

9.- Intrebare:

Ce scop a avut trimiterea directivei de "evadare în masă" către deținuții comuniști din închisori în 1943?

Răspuns:

Scopul trimiterii directivei de evadare în masă era ca deținuții comuniști din închisori să evadeze în masă pentru a-și salva viața și de a se încadra în luptă împotriva cotorpitorilor. Vre'un alt scop în legătură cu aceste directive eu nu am cunoscut.

ss. Sârbu Victoria

Aceasta-mi este declarația pe care o dau și semnez propriu, nesilită de nimeni.

ss. Sârbu Victoria

28 Mai 1951.-

DECLARAȚIE

Subsemnata SAREU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrevărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Când au fost trimise directivele către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă ?

Răspuns :

Directivele către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă au fost trimise primăvara anului 1943, cred Martie sau Aprilie, imediat după înfrângerea armatei fasciste la Stalingrad.-

2/. Întrebare :

Cine făcea parte din C.C. - P.C.R. în acel timp ?

Răspuns :

Din C.C. - P.C.R. în acel timp făcea parte STEFAN FORIS, CONSTANTIN PARVULESCU, ILONA POPP, IOSIF RANGHET, CONSTANTIN HAGIU și NICOLIFOR STERE.-

3/. Întrebare :

Au știut aceștia despre trimiterea directivei către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă ?

Răspuns :

Bu nu știu dacă în afară de STEFAN FORIS care a trimis aceste directive către deținuții comuniști din închisori

././.

pentru evadări în masă, ceilalți membrii ai Comitetului Central pe care i-am arătat mai sus, au știut despre acest lucru.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

1 Iunie 1951.-

87
025

Declarație

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 28, în comuna Samoilovca, jud. Ioroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliul legal în București, Bdul Ghica Ter. Nr. 28, de profesie funcționară.

Ampră întrebărilor puse răspund următoarelor:

1. Întrebare: Când au fost trimise directivele către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă?

Răspuns: Directivele către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă au fost trimise primăvara anului 1943, exact Martie sau Aprilie, imediat după înfrângerea armatei fasciste la Stalingrad.

Sărbu Victoria

2. Întrebare: Cine făcea parte din C.C. P.C.R. în acel timp?

Răspuns: Din C.C. P.C.R. în acel timp făceau parte Ștefan Tîrziu, Constantin Patrușescu, Elena Pop, Ștefan Raughet, Constantin Hagiu și Nichifor Stăne.

Țăruș Victoria.

3. Întrebare: Au știut aceștia despre trimiterea directivei către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă?

Răspuns: Eu nu știu dacă în afară de Ștefan Tîrziu care a trimis aceste directive către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă, ceilalți membri ai Comitetului Central pe care i-am arătat mai sus, au știut despre acest lucru.

Țăruș Victoria.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin și răspund propriei responsabilități de nimeni.

1 Iunie 1957

Țăruș Victoria.

116

55

007

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilevca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bd1. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

ce s'a discutat în ședința pe care ai avut-o la Apărare cu ANA TOMA și NAVODARU ?

Răspuns :

În ședința pe care am avut-o la Apărare cu ANA TOMA și NAVODARU în primăvara anului 1945, în casa conspirativă a fratelui lui TEOHARI GEORGESCU s'au discutat problemele din acei timp ale Apărării și în special despre instrucțiunile ce urmau să fie trimise deținuților comuniști din închisori în care se prevedeau și instrucțiuni referitor la evadare în masă a acestora.- Aceste instrucțiuni au fost redactate pe baza celor discutate într-o ședință anterioară între FORIS STEFAN, ANA TOMA și mine.-

În ședința pe care eu am avut-o cu ANA TOMA și cu NAVODARU, a rămas stabilit ca aceste instrucțiuni să fie trimise deținuților comuniști din închisori.-

Cu acea ocazie am luat la mine o copie după aceste instrucțiuni pentru a-i aduce lui FORIS STEFAN.-

ss/. VICTORIA SARBU

././.

2/. Intrebare :

Unde te-ai dus dela această şedinţă ?

Răspuns :

După această şedinţă m'am înapoiat la casa conspirativă IACOB STEHLE unde se afla FORIS STEFAN.-

ss/. SARBŪ VICTORIA

3/. Intrebare :

Când te-ai dus la FORIS STEFAN - ce ai discutat cu acesta referitor la şedinţa pe care ai avut-o cu ANA TOMA şi NAVODARU ?

Răspuns :

Când m'am dus la FORIS STEFAN după şedinţa pe care am avut-o cu ANA TOMA şi NAVODARU, i-am dat acestuia raportul asupra celor discutate în şedinţa respectivă inclusiv cele discutate referitor la instrucţiunile către deţinuţii comunişti din închisori şi care rămăsese stabilit ca aceste instrucţiuni să fie trimise la locurile destinate.-

ss/. SARBŪ VICTORIA

4/. Intrebare :

Aveai asupra dumentale copia acelor instrucţiuni pe care ai luat-o dela ANA TOMA ?

Răspuns :

Am avut asupra mea copia după acele instrucţiuni - care fusese făcută după cum îmi amintesc de NAVODARU pe foiţă de ţigară.-

ss/. SARBŪ VICTORIA

5/. Intrebare :

Ve ai făcut cu acea copie în timp ce discutai cu FORIS STEFAN despre şedinţa pe care ai avut-o cu ANA TOMA şi NAVODARU ?

Răspuns :

În timp ce discutam cu FORIS STEFAN despre şedinţa

avută cu ANA TOMA și NAVODARU, copia instrucțiunilor pe care o aveam asupra mea, i-am dat-o lui ca s'o vadă.- El a văzut-o aprobând cele scrise fără a discuta nimic.-

ss/. SARBU VICTORIA

6/. Intrebare :

cine a aprobat trimiterea instrucțiunilor către deținuții comuniști din închisori ?

Răspuns :

Fiind trimisă de FORIS STEFAN ca delegată din partea lui la ședința Apărării cu ANA TOMA și NAVODARU, eu am dat aprobarea pentru trimiterea instrucțiunilor către deținuții comuniști din închisori pentru evadare în masă a acestora în anul 1943.-

La fel și FORIS STEFAN a aprobat trimiterea acestor instrucțiuni atunci când eu i-am prezentat copia luată la ședința cu "Apărarea".-

Propriu zis această aprobare a fost dată mai mult asupra formulării definitive a acelor instrucțiuni, deoarece fondul acestora și implicit trimiterea lor către deținuții comuniști din închisori fusese trasat de către FORIS STEFAN direct lui ANA TOMA în ședința anterioară celei pe care am avut-o eu cu ANA TOMA și NAVODARU.-

ss/. SARBU VICTORIA

7/. Intrebare :

Ce ai discutat cu FORIS STEFAN înainte de a merge la ședință cu ANA TOMA și NAVODARU ?

Răspuns :

FORIS STEFAN mi-a dat ca sarcină să văd ce a reușit ANA TOMA să realizeze din sarcinile discutate la ședința ei cu FORIS STEFAN și să văd și ce probleme noi s'au ivit la Apărare în acel timp.-

ss/. SARBU VICTORIA

8/. Intrebare :

Ai avut în prealabil instrucțiuni din partea lui FORIS STEFAN referitoare la aprobarea dată în ședința avută cu ANA TOMA și NAVODARU ?

Răspuns :

Nu am avut această instrucțiune, deoarece nici nu s'a știut când plecam la ședință că formularea instrucțiunilor către deținuții comuniști va fi gata.- Eu am dat aprobarea și de aceea am luat copia acestor instrucțiuni pentru a o arăta lui FORIS STEFAN pentru ca în cazul când el nu va fi de acord să contramandez aprobarea sată.-

După ce i-am dat lui FORIS STEFAN copia instrucțiunilor, el aprobând aceasta, a rămas valabilă aprobarea dată de mine.-

ss/. SARBU VICTORIA

9/. Intrebare :

BORIS STEFAN a discutat cu ceilalți membrii ai Comitetului Central despre instrucțiunile ce au fost trimise deținuților comuniști din închisori ?

Răspuns :

FORIS STEFAN nu a discutat cu ceilalți membrii ai Comitetului Central instrucțiunile trimise deținuților comuniști din închisori.- FORIS STEFAN când a trasat lui ANA TOMA instrucțiunile către deținuții comuniști din închisori le-a prezentat ca o chestiune hotărâtă de conducerea Partidului, fără însă a-i prezenta această în mod concret, deoarece aceasta se înțelegea dela sine pentru ANA TOMA.- Deci FORIS STEFAN nu i-a spus lui ANA TOMA că această chestiune este trasată de el personal fără a fi discutată și hotărâtă cu ceilalți membri ai Comitetului Central.-

ss/. SARBU VICTORIA

10/. Intrebare :

Dece ai arătat anchetei ;ână în prezent că nu i-ai dat lui FORIS STEFAN copia instrucțiunilor pe care o aveai asupra ta, din moment ce ai știut în acelaș timp foarte bine că i-ai

...//.

dat raportul asupra şedinţei pe care ai avut-o ?

Răspuns :

Am fost acuzată de chestiunea "evadării în masă".-

M'a preocupat gândul în ce constă vina mea în această chestiune, faptul că FORIS STEFAN atunci când a citit cu KOFFLER copia instrucţiunilor şi KOFFLER i-a spus că aceasta este o provocare a exclamat speriat că el nu a văzut aceasta, m'a făcut să am convingerea că vina mea în această chestiune constă în aceea că eu am aprobat în şedinţă cu Apărarea aceste instrucţiuni, iar copia acestor instrucţiuni cine ştie prin ce împrejurări nu i-am dat-o lui FORIS STEFAN ca s'o vadă.- În timpul anchetei nu m'am gândit la faptul dacă i-am dat sau nu raportul lui FORIS asupra şedinţei.-

ss/. SARBU VICTORIA

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau şi semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

11 Iunie 1951.-

11 June 1957 062

Notă în fața noastră
St. Iuj. & Co.
Kosmin

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samuilova, jud. Iroca (N. B. S. S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Gloriei Egi. Nr. 23 de profesie funcționară.

Ampla întrebărilor pune răspund următoare:

1. Întrebare: Ce s-a discutat în ședința pe care ai avut-o la Apărare cu Sava Toma și Năvodaru?

Răspuns: În ședința pe care am avut-o la Apărare cu Sava Toma și Năvodaru în primăvara anului 1943, în casa conspirativă a fratelui lui Teohari Georgescu s-au discutat problemele din acel timp ale Apărării și în special despre instrucțiunile ce urmau să fie trimise detinutilor comunisti din închisori în care se prevedea și instrucțiuni referitor la eradare în masă a acrității. Aceste instrucțiuni au fost redactate pe baza celor discutate într-o ședință anterioară între Ion și Ștefan, Sava Toma și mine.

La ședința pe care eu am avut-o cu Sava Toma și cu Năvodaru a rămas stabilit ca aceste instrucțiuni să fie trimise detinutilor comunisti din închisori

✓

Sărbu Victoria

2.

Cu acea ocazie au luat la mine o copie după aceste instrucțiuni pentru a-i aduce lui Toriz Ștefan.

Întreba Victoria.

2. Întrebare: Unde te-ai dus dela această sedință?

Răspuns: După această sedință m'am uitat priet la casa conspirativă Iacob Ștefan unde s-a aflat Toriz Ștefan.

Întreba Victoria.

3. Întrebare: Când te-ai dus la Toriz Ștefan. c ai discutat cu acesta referitor la sedință pe care ai avut-o cu Anca Toma și Năvodaru?

Răspuns: Când m'am dus la Toriz Ștefan după sedința pe care am avut-o cu Anca Toma și Năvodaru i-am dat acestuia raportul asupra celor discutate în sedința respectivă inclusiv cele discutate referitor la 'instrucțiunile către delegații comunisti din țări străine' și ca să rămânese stabilit ca aceste instrucțiuni să fie trimise la locurile destinate.

Întreba Victoria.

4. Întrebare: Aveai asupra d-tale copia acelor instrucțiuni pe care ai luat-o dela Anca Toma?

Răspuns: Am avut asupra mea copia după acele instrucțiuni care fusese făcută după cum mi amintire de Năvodaru pe foite de țigară.

Întreba Victoria

5 Intrebare: Ci ai făcut cu acea copie în timp ce discutai cu Toiș Ștefan despre ședința pe care ai avut-o cu Ana Toma și Năvodaru?

Răspuns: În timp ce discutau cu Toiș Ștefan despre ședința avută cu Ana Toma și Năvodaru, copia Instrucțiunilor pe care o aveau asupra mea i-am dat-o lui ca să o vadă și a văzut-o aprobând cu privire fără a obiecta nimic.

Scribu Victoria.

6 Intrebare: Cui a aprobat trimiterea instructiunilor către deținuții comuniști din închisori?

Răspuns: Fiind trimisă de Toiș Ștefan ca delegată din partea lui la ședința Apărării cu Ana Toma și Năvodaru eu am dat aprobarea pentru trimiterea Instrucțiunilor către deținuții comuniști din închisori pentru evaluarea în masă a acestora în anul 1943.

La fel și Toiș Ștefan a aprobat trimiterea acestor instrucțiuni atunci când eu i-am prezentat copia luată la ședința cu „Apărarea”.

Propriu zis această aprobare a fost dată mai mult asupra formulării definiției a celorlalte instrucțiuni deoarece fondul acestora și simplită trimiterea lor către deținuții comuniști din închisori fusese trasat de către Toiș Ștefan direct lui Ana Toma în ședința anterioară celei pe care am avut-o eu cu Ana Toma și Năvodaru.

Scribu Victoria

7. Întrebare: Ce ai discutat cu Toriz Ștefan înaintea de a merge la sedință cu Sora Toma și Năvodaru?

Răspuns: Toriz Ștefan mi-a dat ca sarcină să văd ce a reușit Sora Toma să realizeze din sarcinile discutate la sedință și cu Toriz Ștefan și să văd și ce probleme mi s-au ivit la Apărare în acel timp.

Sărbu Victoria

8. Întrebare: Ai avut în realitate instrucțiuni din partea lui Toriz Ștefan referitoare la aprobarea dată în sedința avută cu Sora Toma și Năvodaru?

Răspuns: Nu am avut această instrucțiune deoarece nici nu s-a putut ca să plecăm la sedință ca formularea instrucțiunilor către debunții comuniști să fi gata. Eu am dat aprobarea și de aceea am luat copia acestor instrucțiuni pentru a o arăta lui Toriz Ștefan pentru ca în cazul când el nu va fi de acord să contrasemneze aprobarea dată.

După ce i-am dat lui Toriz Ștefan copia instrucțiunilor el aprobând scutit, a rămas valabilă aprobarea dată de mine.

Sărbu Victoria.

9. Întrebare: Foriz Ștefan a discutat cu ceilalți membri ai Comitetului Central despre instrucțiunile ce au fost trimise detinutilor comuniști din închisori?

Răspuns: Foriz Ștefan nu a discutat cu ceilalți membri ai Comitetului Central instrucțiunile trimise detinutilor comuniști din închisori. Foriz Ștefan când a trasat lui Ana Toma instrucțiunile către detinuții comuniști din închisori li-a prezentat ca o chestiune hotărâtă de conducerea partidului, fără însă a-i preciza această în mod clar și desăvârșit, astfel încât să se înțeleagă de la sine pentru Ana Toma. Deci Foriz Ștefan nu i-a spus lui Ana Toma că această chestiune este trasată de el personal fără a fi discutată și hotărâtă cu ceilalți membri ai Comitetului Central.

Sârba Victoria.

10. Întrebare: De ce ai arătat anchetei pînă în prezent că nu i-ai dat lui Foriz Ștefan copia instrucțiunilor pe care o aveai asupra ta din moment ce ai știut în același timp foarte bine că i-ai dat raportul asupra sedinței pe care ai avut-o?

Răspuns: Am fost angajată de chestiunea „evadării în masă”. M-a preocupat gîndul în ce măsură viața mea în această chestiune faptul că Foriz Ștefan atunci când a citit

Sârba Victoria

6.
cu Coșler copia instrucțiunilor și Coșler ia
spun că aceasta este o provocare și exclamă
spuriat că el nu a văzut aceasta, nu a
făcut să am convingerea că viața mea în
această chestiune constă în aceea că eu am
aprobat în gedință cu apărarea acestei instruc-
țiuni iar copia acestor instrucțiuni civile
știi prin ce împrejurări nu i-am dat
lui Foriz ca să vadă. În timpul anchetei
nu m'am gândit la faptul dacă i-am dat
sau nu raportul lui Foriz asupra gedinței.

Vărbu Victoria.

Aceasta mi este declarația pe care o
dau și scumz propriei verități ale
mimii.

Vărbu Victoria

H. Iunie 1951.

156

1107

048

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soreca (URSS) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Edl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

După cât timp FORIS STEFAN a dispus anularea punctului din instrucțiuni care prevedea evadarea în masă a deținuților comuniști din închisori ?

Răspuns :

După câte îmi amintesc și fac socoteală - FORIS STEFAN a dispus anularea punctului din instrucțiuni care prevedea evadarea în masă a deținuților comuniști din închisori abia după 7 (șapte) luni de zile aproximativ.-

Declarația mea se bazează pe următoarele fapte ce mi le amintesc : Instrucțiunile au fost discutate și trimise după evenimentele dela Stalingrad, Vapniarca și Râbnița, cam prin Martie sau începutul lui Aprilie 1943 - și anularea dispusă de FORIS, s'a petrecut în casa conspirativă a lui COSTIOA GIZMARU unde stăteam prin Noembrie 1943.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. VICTORIA SARBU

15 Iunie 1951

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdl. Ghica Tei Nr. 23 de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

În ce a constat conflictul dintre FORIS STEFAN și ANA TOMA ?

Răspuns :

FORIS STEFAN a avut cu ANA TOMA mai multe conflicte.- Primul conflict cunoscut de mine a fost atunci când IOSIF CHISINEVSKI a cerut lui ANA TOMA să-i trimită la închisoare un ceas, dar ruga ca bătrânii adică Partidul să nu afle despre aceasta.- ANA TOMA a vrut să procedeze după cum o ruga IOSIF CHISINEVSKI, aflând despre aceasta STEFAN FORIS, el a criticat pe ANA TOMA, explicându-i că această atitudine nu este justă și că Partidul nu a refuzat niciodată această cerere.-

La critica lui FORIS STEFAN, ANA TOMA a răspuns cu o scrisoare, la care scrisoare FORIS STEFAN a răspuns la rândul lui cu scrisoare al cărei conținut a fost prea aspru așa a spus KOFFLER, eu nu-mi amintesc conținutul acestor scrisori.-

Al doilea conflict s'a produs în legătură cu IASA.- Acest IASA era un băiat din Cetatea Albă care a căzut pe timpul Blocului democratic și a stat la închisoare zece ani.- S'a eliberat în timpul războiului și era pus la munca Apărării ca un cadru.-

Pentru acest IASA, ANA TOMA trebuia să aranjeze și să asigure casă conspirativă, ceea ce nu s'a făcut după câte știu și IASA A căzut și a fost împușcat.-

././.

Când sora mea ELENA a fost atrasă de către PETRE GHEORGHIEF și PAVEL STEFAN în lupta fracționistă împotriva Comitetului central al Apărării, ANA TOMA a pus just politicește atunci chestiunea dacă poate în această situație să-i încredințeze lui ELENA bani pentru rudele celor închiși.- Eu însă am primit personal această chestiune.- Jignită pentru ELENA, știind că în orice situație s'ar afla ea, banii destinați rudelor ar fi fost predați rudelor, am susținut în fața lui FORIS STEFAN și KOFFLER REMUS că ANA TOMA are atitudine personală față de ELENA, deoarece ELENA mi s'a plâns de mai multe ori că ANA TOMA are față de ea o atitudine dictatorială (impune chestiunile, nu le discută tovarășește) ca o țarină și că este lingusitoare față de cei mai mari.-

Recunosc că având această atitudine personală și povestind aceste lucruri, am influențat pe FORIS STEFAN și pe KOFFLER REMUS împotriva lui ANA TOMA.-

În iarna anului 1943, a fost un conflict cu ANA TOMA în legătură cu munca ei la Tineret și aprecierea căderii Tineretului, redactată de PARVULESCU CONSTANTIN și de ea.- Era vorba de atitudinea ei față de EVA BIRTAS și greșelile ei la Tineret, relatate de ILONA POP, iar în ce privește aprecierea căderii Tineretului, aceasta a fost găsită nejustă și chiar FORIS STEFAN pe baza materialului avut în legătură cu căderea a redactat o altă apreciere a căderii la Tineret.-

Acest conflict a fost discutat în ședința ținută în casa conspirativă LORENT INDRIZEIVICI la care au participat HAGIU CONSTANTIN, STERE CONSTANTIN, FORIS STEFAN, LUCHIAN și cu mine.- La această ședință FORIS STEFAN a țipat la ANA TOMA.-

A mai fost conflict și atunci când ANA TOMA a deschis și a citit corespondența transmisă de SRAER U.C.- ANA TOMA a deschis această corespondență deși ea a fost sigilată și pe ea era scris că este pentru U.C. al Partidului.-

În acea corespondență (SRAER arăta legăturile lui cu poliția și făcea promisiuni de a rupe aceste legături după cum i-a cerut Partidul - să facă dacă vrea să rămână în muncă.-

În legătură cu ruperea legăturilor cu închisoarea Văcărești, ANA TOMA anunța despre obiecțiunile ce se făceau în jurul coletelor luxoase ce le primea LILI WEIGL la închi-

soare.- Intr'o discuție cu mine KOFFLER REMUS a crezut că ANA TOMA are atitudine personală față de LILI WEIGL și a spus că și atunci când lucra cu ANA TOMA la Apărare, ANA TOMA avea el impresie că are o atitudine personală față de LILI WEIGL.- Eu am fost de acord cu această părere.-

În vara anului 1943, din cauza procesului de l-a avut servitoarea ELENA, am fost nevoiți să părăsim toate casele conspirative și să ne refugiem la casa MOCOS.- Casa MOCOS fiind direct legată de casa conspirativă a lui RANGHET IOSIF, nu s'au putut ține ședințe în ea, decât cu KOFFLER REMUS care cunoștea casa lui RANGHET și cu IOSIF RANGHET.- Aceasta fiind situația conspirativă, ședințele cu PETREA pentru Locala Bucureștiului și cu CONSTANTIN HAGIU pentru provincii le-a preluat IOSIF RANGHET, iar eu am fost numită ca instructor la Apărare, ținând ședințele cu ANA TOMA pentru Apărare, cu predarea de instrucțiuni, ANA TOMA rămânând conducătorul și ajutorul politic permanent al U.C. Apărării.-

Fiind nevoiți să părăsim și casa lui MOCOS, m'am refugiat și am stat împreună cu IOSIF RANGHET în casa conspirativă COSTICA CIZMARU.- Intervenind urmărirea și desorganizarea Resortului de război, s'a pus problema reorganizării Resortului de război, pe de altă parte evenimentele se precipitau, erau tratative cu PETRU GROZA pentru unirea cu Frontul Plugarilor în vederea Frontului Național, tot atunci social democrații propuneau fuziunea partidelor, s'a pus chestiunea și scrierii unui Apel către deținuții comuniști din închisori.- Discutând aceste probleme cu IOSIF RANGHET, FORIS STEFAN a spus că este nevoie să fie el mai liber și a propus ca eu să preiau în locul lui conducerea Apărării.- ANA TOMA rămânând mai departe cu funcțiunea ei ce o avea la Apărare.-Lucrurile se petreceau în Octombrie sau începutul lui Noembrie.- În Noembrie au început căderile la Apărare, cari s'au ținut lanț.- A urmat apoi căderea Uniunii Patriotice, am fost siliți să ne refugiem în casa lui PETREA de pe Iulia Hajdeu eu, FORIS STEFAN și cu KOFFLER REMUS.- În Ianuarie mutați în casa lui VICTOR cu actele s'a pus chestiunea reorganizării resortului de război și luarea măsurilor în căderile la Apărare și la locala București.- În Februarie am fost învoiți să părăsim casa lui VICTOR și să ne refugiem la IOSIF RANGHET la casa OLARU.- Aici primind material asupra căderilor la Apărare pe baza acestui material FORIS STEFAN a făcut un document cu aprecierea căderilor la Apărare - urmat cu hotărârea

în ce privește sancționarea activiștilor.- În acest document FORIS STEFAN a propus ca ANA TOMA să nu mai facă nici o muncă politică independentă, pe ce se baza această propunere sau cum era ea motivată nu-mi amintesc.- Acest document a fost prelucrat în ședință cu Apărarea la care au participat PARVULESCU CONSTANTIN, ANA TOMA, ILIESCU MARIOARA, MANOLE TUDORACHE și cu mine.- PARVULESCU CONSTANTIN a condus ședința și și-a făcut și autocritică pentru felul cum a ajutat el pe ANA TOMA în munca ei la Apărare.- Documentul a fost aprobat de toți în aceea ședință.-

În urma acestei ședințe urma ca eu să încep reorganizarea Apărării, iar ANA TOMA sub conducerea lui PARVULESCU CONSTANTIN, urma să treacă la Resortul de Război la BODNARAS, în care scop am introdus pe BODNARAS la PARVULESCU CONSTANTIN pentru stabilirea legăturii.-

Nu am reușit să reorganizez Apărarea, lucrurile pe-trecându-se la sfârșitul lui Martie, deoarece la 4 Aprilie 1944 am predat toate legăturile precum și planul de reorganizare al Apărării împreună cu evcile stabilite lui BODNARAS, noi fiind înălăturați dela conducerea Partidului.-

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

18 Iunie 1951

Declarații,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Sărbu Lora, Județ Goroca (R. A. R.), fiica lui Ștefan și Tera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Gheorghe Tei Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele:

1. Intrebari: Ți-a avut conflictul dintre
Ștefan Ștefan și Ana Toma?

Răspuns: Ștefan Ștefan a avut cu Ana Toma mai multe conflicte. Primul conflict amintit de mine a fost atunci când Ștefan Ștefan a cerut lui Ana Toma să-i trimită la înșirăsoare un cas dar ruga ca Sărbu să aducă partidul să nu aștepte dintr-o dată. Ana Toma a avut să procedeze după cum o ruga Ștefan Ștefan, așteptând dintr-o dată Ștefan Ștefan, el a criticat pe Ștefan Ștefan explicându-i că așteptarea așteptării nu este justă și că partidul nu ar fi refuzat niciodată așteptarea cerere. La critica lui Ștefan Ștefan Ștefan a răspuns cu o verositate la care verositate Ștefan Ștefan a răspuns la rândul lui cu verositate al cărei conținut a fost prea puțin așa a spus Ștefan, eu nu mi amintesc conținutul acestor verosități.

Al doilea conflict s-a produs în legătură cu Ștefan. Acest Ștefan era un băiat din Cetatea Albă care a căzut pe timpul Revoluției Democrate și a stat la închisoare zece ani. S-a eliberat în timpul regimului și era pus la muncă Ștefan Ștefan ca un cadru. Pentru acest Ștefan Ștefan Ștefan trebuia să aranjeze și să organizeze casa conspirativă, ceea ce nu s-a făcut.

Sărbu Victoria

după câte zile n' Lăsa a cazut n' a fost în-
plăcat.

Când sora mea Elena a fost atrasă de către
Petre Gheorghe n' Paul Ștefan în lupta fratru-
nita împotriva Comitetului Central al Aparării, Ana
Toma a pus just politică atunci chestiunea dacă
poate în Târgușor n' situații oți interdicțiile lui
Elena bani pentru redolu celor încluzi. Au însă
am priort personal această chestiune. Sigur
pentru Elena, știind că în orice situații s'ar
afila ea bani destinați redolu ar fi fost pre-
clat redolu, am sustinut în fata lui Foriz Ștefan
n' Kofler deurus că Ana Toma are abitudine per-
sonală fata de Elena, deoarece Elena mi s'a
plăns de mai multe ori că Ana Toma are fata-
de ea o abitudine dictatorială (mipune chestiunile,
nu le discută toraragește) ca o tarina n' că este
linguș toare fata de cei mai mari.

Deurus că având această abitudine personală
n' poventul acelu lucruri au influențat pe Foriz Ște-
fan n' pe Kofler. Deurus împotriva lui Ana Toma.

În Lăsa anul 1943 a fost un conflict cu
Ana Toma în legătură cu munca ei la tui-
ret n' Apresierea căderii Timutului redactată de
Pătruleșcu Constantin n' de ea. Bra vorba de
atitudinea ei fata de bra vintag n' greșile ei la
Timut relatate de Elena Pop, iar în ce privește
apresierea căderii Timutului, aceasta a fost gărită
pejuntă n' chiar Foriz Ștefan pe baza materialului
arat în legătură cu căderea a redactat altă
apresiere a căderii în Timut.

Acest conflict a fost discutat în sedinta Hmura
în casa conspirativa Gheorghe Gheorghe n' la
care au participat Gheorghe Gheorghe n' la
stantui, Foriz Ștefan, Iacobian n' au mine. La
această sedinta Foriz Ștefan a apat la Ana Toma

A mai fost conflict n' atunci când Ana Toma
a deschis n' a citit corespondența transmisă de

Sraer. C.C. Ana Toma a deschis această
correspondență după ce a fost vizitată și se
ea, era scris că este pentru C.C. al Partidului.
În această corespondență, Sraer arăta legăturile lui
cu politica și făcea promisiuni de a rupe aceste
legături după cum va cere Partidul. Să facă
acea via să rămână în mână. 51

În legătură cu ruperea legăturilor cu închiisoarea
Văcărești, Ana Toma amintea despre obiectivul ce
se făceau în jurul coștilor lupoase ce le primea
G.L. Weigel la închiisoare. Într-o discuție cu mine
Kofler Reunus a crezut că Ana Toma are atitudine
personală față de G.L. Weigel și a spus că și atunci
când lucra cu Ana Toma la Apărare Ana Toma
avea el impresie că are o atitudine personală față
de G.L. Weigel. Eu am fost de acord cu această părere.

În vara anului 1943 din cauza pericolului ce
îl aveau scriitorii din România, am fost nevoiți să pără-
sim toate casele conspirative și să ne refugiăm la
casa Ilcoș. Casa Ilcoș fiind direct legată de
casa conspirativă a lui Traugott Goff, nu s-au
putut ține ședințe în ea decât cu Kofler Reunus.
Căci învecina casa lui Traugott și cu Goff Traugott.
Această fiind situația conspirativă, ședințele cu Petre
pentru Locala Bucureștilor și cu Constantin Hojze
pentru Provincia l-a preluat Goff Traugott, iar
eu am fost numită ca instructor la Apărare
finanț ședințele cu Ana Toma pentru Apărare
și predarea de instrucțiuni Ana Toma rămânând
conducătorul și ajutorul politic permanent al
C.C. Apărării.

Fiind nevoiți să părăsim și casa lui Ilcoș-
am refuzat și am stat împreună cu Goff Traugott
în casa conspirativă Costică Ciocanu. Interveniind
amănărilor și dezorganizarea resortului de război,
so-pus problema reorganizării resortului de război,
pe de altă parte evenimentele și presiunile erau
tratate cu Petre Goga pentru unirea cu frontul
plugarilor în vederea frontului Național. Tot
atunci Social democrații propuneau "fuziunea parti-
delor", s-a pus chestiunea și creșterii unui partid
dăruit comunist din închișori. Discutând aceste
probleme cu Goff Traugott Goff Traugott a spus
că este nevoie să fie el mai liber și a propus
Tărbu Victoria

ca eu să preiau în locul lui conducerea
Aparării. Alina Toma rămânând mai departe
cu funcțiunea ei și o asca la Aparare. Iner-
nile și petreciau în Octombrie sau începutul lui
Noembrie. În Noembrie au început căderile
la Aparare cari s-au făcut la unușor
căderea unușor. Petrecătorii au fost și liți și ne
refugiu în casa lui Petrecă și pe Julia Hajden
lui Toig Ștefan și cu Koller Heumel. În Januarie mu-
tați în casa lui Victor cu actele și a pus chestiunea
reorganizării resortului de război și luarea măs-
urilor în căderile la Aparare și la localele de muncă.
În Februarie au fost nevoiți să părăsim casa lui
Victor și să ne refugiem la Toig Karybat. La
casa Elare. Aici primind material asupra căde-
rilor la Aparare pe baza acestui material Toig
Ștefan a făcut un document cu aprecierea căderilor
la Aparare - unușor cu hotărârea în ce privește
reorganizarea activității. În acest document Toig
Ștefan a propus Alina Toma să nu mai facă
nici o muncă politică independentă, pe ce și baza
această propunere sau cum era la motivată muncii
censurate. Acest document a fost prezentat în ge-
dintă cu Apararea la care au participat Pătrulescu
Constantin, Alina Toma, Hrisen Ilanșara, Ilanșara
Tudorache și cu mine. Pătrulescu Constantin a condus
ședința și și-a făcut și autocritica pentru felul cum
a ajutat el pe Alina Toma în munca ei la Aparare.
Documentul a fost aprobat de toți în acea ședință.

În urma acestei ședințe urma ca eu să încep
reorganizarea Aparării iar Alina Toma sub con-
ducerea lui Pătrulescu Constantin urma să treacă
la resortul de război la Rodușaraz în care se op-
tăușor pe Rodușaraz la Pătrulescu Constantin
pentru stabilirea legăturii.

Au au reușit să reorganizeze Apararea, lucrurile
petrecându-se la sfârșitul lui Martie deosebi la
4 aprilie 1944 au predat toate legăturile pe care
și platforma de reorganizare a Aparării în preună
cu revilele stabilite lui Rodușaraz, noi fiind în-
tălmăciți dela conducerea Partidului.

Această-mi este declarația pe care o sustin
și secrete propriu veritate de mine.

18 Iunie 1951

Sârber Victoria.

DECLARAȚIE

Subsemnata SAREU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse, răspuns următoarele :

1/. Întrebare

În ce a constat conflictul dintre FORIS STEFAN și deținuții comuniști din închisori ?

Răspuns :

Conflictul dintre FORIS STEFAN și deținuții comuniști din închisori a constat în aceea că deținuții comuniști din închisori l-au ^{avut} inspectat pe FORIS STEFAN ca trădător și l-au înlăturat dela conducerea Partidului.-

Deținuții comuniști din închisori au început să suspecteze pe FORIS STEFAN ca trădător încă dela căderea Comitetului Central.- Astfel SENGUVICI a obiectat atunci cum de au căzut toți din Comitetul Central și singurul FORIS STEFAN nu a căzut, la fel era suspectă lor trimiterea lui BIRTAS la casa lui KISINEVSCHI și căderea lui acolo.- A urmat pe urmă provocarea cu "evadarea în masă" a deținuților comuniști în 1943, știrile despre fracționarea partidului și suspendarea lui PARVULESCU CONSTANTIN din muncă, provocarea cu vizitele lui KOFFLER REMUS la închisoarea Văcărești, anularea punctului cu "evadarea în masă" după șapte luni de zile și altele care au urmat, au determinat pe deținuții comuniști să organizeze și să înlăture pe FORIS STEFAN dela conducerea Partidului.-

De acest conflict FORIS STEFAN s'a sesizat abia atunci când la propunerea făcută închisoarei Văcărești ca LILI WEIGL să fie legătura dintre închisoarea Văcărești și Apărare

s'a primit din închisoarea Văcărești o scrisoare semnată de BUGHICI sau DRAGHICI, care în termeni destul de violenți, refuza pe LILI WEIGL ca legătură, arătând pe LILI WEIGL ca o persoană suspectă cu purtare proastă la cădere, iar pe de altă parte BUGHICI cerea ca deținuții comuniști să fie lăsați liberi, ei singuri să-și aleagă om de legătură.- FORIS STEFAN știind de o parte că LILI WEIGL a avut purtare bună la cădere deoarece a declarat exact așa lucrurile cum au fost stabilite și anume : a declarat pe KOFFLER REMUS ca legătura ei sentimentală pentru a ascunde legătura ei organizatorică de muncă în caz de cădere, pe de altă parte orbit de fracționism și socotind că o serie de fapte anterioare, cum era refuzul deținuților comuniști de a mai primi material de Partid, refuzul de a da raportul obișnuit, refuzul de a da datele asupra căderii dela Tineret, precum și scrisoarea lui NICHIFOR STERE, care anunța că a avut un scandal și chiar bătaie la închisoare pe chestiunea luptei fracționiste, toate acestea se datorau fracționismului introdus în închisori în loc de a lăsa pe deținuții comuniști dela Văcărești de a-și alege ei singuri legătura cu Apărarea, după cum cereau ei în scrisoare și să caute paralel să afle cauza acestei atitudini a deținuților comuniști din închisori.- STEFAN FORIS influențat de KOFFLER REMUS care a avut o atitudine personală în cazul lui LILI WEIGL, iar pe de altă parte tot din motive personale a ascuns lui FORIS numărul și felul în care s'au petrecut vizitele lui la închisoare, vizitele pe care le făcea ca să justifice declarația lui LILI WEIGL și să câștige timp pentru ilegalizarea sa, - FORIS STEFAN a căutat să impună închisoarei Văcărești pe LILI WEIGL ca legătură.- Această impunere pe deoparte, vizitele suspecte a lui KOFFLER REMUS la închisoare, au determinat pe deținuții comuniști să rupă legăturile.- Stiu că s'au făcut două încercări de a afla cauza atitudinii deținuților comuniști din închisori.- În vara anului 1943, când TEOHARI GEORGESCU a venit din Caransebeș la Văcărești - și nu s'a reușit - și când a fost trimisă IUDIT sau SULAMIT (nu știu precis numele) soția lui MIRON CONSTANTINESCU la vorbitor cu el tot în acest scop dar nu s'a reușit afla nimic prin acest vorbitor.-

Discuții ce s'au făcut în legătură cu conflictul cu închisorile au fost cu KOFFLER REMUS când am stat în casa con-

spirativă MOCOS și la care discuție eu nu am participat.- A urmat imediat după aceasta discuție cu IOSIF RANGHET, la care eu deși am participat nu am fost atentă, având și eu preocupările mele personale în legătură cu moartea lui ELENA.- Nu pot preciza cum anume dar știu că s'a ajuns la concluzia de a se scrie un apel la toate închisorile cu care ocazie într'o ședință a lui FORIS cu KOFFLER REMUS la casa lui COSTILĂ JIZMARU, s'a triat materialul în legătură cu închisorile.-

Acest apel a fost prelucrat într'o ședință ținută în casa lui COSTILĂ JIZMARU, la care au participat FORIS STEFAN, CONSTANTIN HAGIU, IOSEF RANGHET și cu mine.- IOSIF RANGHET a primit sarcina să prelucraze apelul cu BODNARAS, iar eu cu Apărarea. Apărarea pe baza acestui apel, trebuia să facă și ea un apel în numele organizației Apărării.- Am prelucrat apelul în ședință cu Apărarea la care au luat parte ANA TOMA, MANOLE TUDORACHE, ILIESCU MARIA, NAVODARU și cu mine.- Apelul a fost aprobat iar mai târziu în casa lui LORENT INDRZICHIIEVICI, MARIOARA ILIESCU sub conducerea și ajutorul lui PARVULESCU CONSTANTIN a început un proiect de apel din partea organizației Apărării, adresat deținuților comuniști din închisori.-

Începând căderile la Apărare Noiembrie 1943 și ținându-se lanț, apelul nu a mai putut fi introdus în închisori.-

Faptul că TEOHARI GEORGESCU, când a plecat fratele lui BEBE la el ca să-l întrebe dacă să devină legătură cu U.R.S.S., a spus acestuia să nu plece de loc pe front, căci are nevoie de el aici, tot TEOHARI GEORGESCU a scris lui BODNARAS ca să nu ia legătură cu Partidul, iar prin Apărare a trimis vorbă lui LENUTA GEORGESCU să rupă legătura cu Partidul altfel cade, toate acestea i-au întărit lui FORIS STEFAN convingerea că în închisori a pătruns lupta fracționistă.-

Căderile la Apărare ținându-se lanț, nu se putea face decât a căuta de a se pune stavilă și a salva ce se poate și în acelaș timp de a căuta ca la deținuții comuniști să ajungă prin rude bani și alimente.- Apelul s'a încercat să parvină la deținuții comuniști tot prin LILI WEIGL, singura posibilitate ce era atunci, dar deținuții comuniști din Văcărești după cât știu eu au refuzat să-l primească.- Reorganizarea Apărării începută la sfârșitul lui Martie, nu au terminat-o, deoarece la 4 Aprilie 1944 eu și cu STEFAN FORIS, am fost înlăturați dela conducerea Parti-

~~7~~

dului.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și
semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. VICTORIA SAREU

18 Iunie 1951

Declarație,

Subsemnata Târlu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samosilor, Județul Suceava (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Tei Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pun răspund următoarele:

Întrebare: În ce a constatat conflictul dintre Foriz Ștefan și deținutii Comunizți din închisori?

Răspuns: Conflictul dintre Foriz Ștefan și deținutii Comunizți din închisori a constatat în aceea că deținutii comunizți din închisori l-au respectat pe Foriz Ștefan ca trădător și l-au ținut la distanță de la conducerea Partidului.

Deținutii comunizți din închisori au început să suspecteze pe Foriz Ștefan ca trădător încă de la căderea Comitetului Central. Astfel, însoțirii a obiectat atunci cînd de au căzut în mâinile Comitetului Central și organismul Foriz Ștefan nu a căzut, de fel era suspectă. La înmîinarea lui Birțag la casa lui și însoțirii și căderea lui acolo. A urmat pe urmea provocarea cu „cradarea în marea” a deținutii comunizți în 1943, știrile despre prăbușirea partidului și însoțirea lui Pătrulea Constantin din munte, provocarea cu vizitele lui. După ce au la înmîinarea Pătrulea, amblarea punctului cu „cradarea în marea” după parte lui de zile și alții cari au urmat au determinat pe deținutii comunizți să organizeze și să înălțare pe Foriz Ștefan de la Conducerea Partidului.

De acest conflict Foriz Ștefan s-a urizat alia atunci cînd la propunerea făcătoare înmîinării Pătrulea să fie legătura dintre înmîinării.

Târlu Victoria.

soarea Văcărești și apărarea la printr din uclis.
 soarea Văcărești o ordineare sumată de Bughici sau
 drăghici care în termenii destul de violenti refuza
 pe Eli Weigel ca legătură arătând pe Eli ca o
 persoană suspectă cu oțtare moartă la cadere iar
 pe de altă parte Bughici cerea ca detinutii comunisti
 să fie lăsați liberi și singuri să-și aleagă cum de
 legătură. Foriz Ștefan știind de o parte că Eli
 Weigel a avut oțtare bună la cadere deoarece a decla-
 rat exact așa. Invențiile cum au fost stabilite și amu-
 nentala pentru a ascunde legătură organizatorică
 de muncă în caz de cadere, pe de altă parte orbit
 de fractiționism și locotind că o serie de fapte
 anterioare cum era refuzul detinutilor comunisti de
 a mai primi material de partid, refuzul de a da
 raportul obligat, refuzul de a da datele asupra
 căderii la Tureti. Spreună și scriosarea lui Ștefan
 Ștefan care amunta că la avut un scandal și chiar bă-
 țoate acoste și datorau fractiționismului într'adus
 în închisori — în loc de a lăsa pe detinutii co-
 munisti dela Văcărești de a-și alege și singuri legă-
 tura cu apărarea după cum ceriau ei în scrisoare
 și să caute paralel să afle cauza atitudinii
 de detinutilor comunisti din închisori — Ștefan Foriz
 personală în cazul lui Eli Weigel iar pe de altă
 parte tot din motive personale a ascuns lui To-
 riz numănt și felul în care iau petrecut vizitele
 lui la închisoare vizitele pe care le făcea ca să
 justifice declarația lui Eli Weigel și să câștige
 timp pentru ilegalizarea sa, — Foriz Ștefan a cantat
 să răspundă închisoarei Văcărești și Eli Weigel ca
 legătură. Aceasta răspuns pe de o parte vizitele
 suspente lui Kofler Kemus la închisoare au
 determinat pe detinutii comunisti să rupă legă-
 turile. Știu că s-au făcut domă încercări de
 a afla cauza atitudinii detinutilor comunisti din
 închisori. În vara anului 1943 când Teohari Georgescu
 a venit din Caransebeș la Văcărești — și nu s-a reușit
 și când a fost trimisă Tudor sau Sălașu (cu ghir
 precis numele) soția lui Miron Constantinescu la
 vizitor cu el tot în anul 1943 dar nu s-a reușit

Sălașu Victoria

afla nimic priu acut ostitor.

Discuții ce s-au făcut în legătură cu conflictul cu închiisoarele au fost cu Kofler Remus când au stat în casa conspirativă. Discuții n' la care discuții eu nu am participat. A minsat imediat după aceasta discuție cu Conf. Raughet la care eu deși am participat nu am fost atentă având n' cu preocupările mele personale în legătură cu însoțirea lui Elena. Nu pot preciza cum amuzat dar știu că s'a ajuns la concluzia d'a se veni cu Apel la toate închiisoarele cu care ocazie într'o gedință a lui Foriz cu Kofler Remus la casa lui Cortică Ciguranu s'a triat materialul în legătură cu închiisoarele.

Acest Apel a fost prelucrat într'o gedință ținută în casa lui Cortică Ciguranu la care au participat Foriz Ștefan, Constantin Hagiu, Conf. Raughet și eu mine. Conf. Raughet a primit sarcina să prezinte Apelul cu Boduăraș iar eu cu Apărarea. Apărarea p. baza acestui Apel trebuia să facă o la un Apel în numele organizației Apărării. Am prelucrat Apelul în gedință cu Apărarea la care au luat parte Ana Toma, Elviană Teodorache, Elisaveta Icară, Mă. Rodanu și eu mine. Apelul a fost aprobat iar mai târziu în casa lui Foriz Andrei Gheorghe. Mariașu Elisaveta sub conducerea n' ajutorul lui Parvulescu Constantin a început un proiect de Apel din partea organizației Apărării, adresat delegaților lor comuniști din închiisoare.

Întrând că dincolo de Apărare Noiembrie 1943 n' s'a rânduit. s' s'ant Apelul una mai putut fi într'o durs în închiisoare.

Faptul că Teohari Georgescu când a plecat fratelui lui Baber ^{halca} s'a d'at într'ube d'acă s'a devina legătură cu U.M.S. a spus acestuia să nu plece de loc pe front căci au nevoie de el aici, tot Teohari Georgescu a scris lui Boduăraș ca să nu s'a legătură cu partidul iar priu Apărare a trimis vorba lui Teodora Georgescu să rupă legătura cu partidul astfel căde, toate aceste s'au întarut lui Foriz Ștefan convingerea că în închiisoare a pătruns cupla fracționistă.

corectat de mine
Vădău →

Sărbu Victoria

Căderile la apărare fiindu-se lăsat în se putea
face decât a cânta de a se pune stăvile și a
salva ce se poate și în același timp de a cânta
ca la deținuții comuniști să ajungă prin rude
bani și alimente. Apelul la încredere să parșină
la deținuții comuniști tot prin Eli Weigel îngura
posibilitate ce era atunci; dar deținuții comuniști
din Văcărești după cât știu eu au refuzat să-l
primărească. Reorganizarea apărării înseamnă
la sfârșitul lui Martie nu au terminată o deoa-
reci la 4 Aprilie 1944 eu și cu Ștefan Torig am
fost întârziat de la conducerea Partidului.

Această-mi este declarată pe care o dau, sustin
și scuzez propria veritate de crimă.

18 Iunie 1951

Sărbu Victoria.

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud.Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdl.Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Explicați amănunțit cauzele pierderii legăturilor cu cominternul și a distrugerii mesajului cifrat ?

Răspuns :

Nu cunosc cauzele pierderii legăturilor cu cominternul, știu că au fost încercări de a se reface legătura cu U.R.S.S.- Prima încercare cunoscută de mine cea prin CONSTANTIN STERE, era vorba de cineva care pleca pe front, nu cunosc amănunțit cum anume se plănuia această refacere a legăturilor și nu cunosc nici cauzele de ce nu a reușit.-

O a doua încercare era atunci când fratele lui TEOHARI GEORGESCU - BEBE, a anunțat Partidul că el fiind ca poștaș pe front, pentru el există posibilități de a trece la sovietici și dela sovietici înapoi la români.- Atunci FORIS STEFAN mi-a dat 40 de mii de lei pentru cei închiși să le predau lui BEBE și BEBE să plece imediat la TEOHARI GEORGESCU să discute și cu TEOHARI GEORGESCU chestiunea legăturii cu U.R.S.S. prin el.- Această chestiune am discutat-o cu bătrânul șofer fratele lui TEOHARI GEORGESCU și acesta a discutat-o cu BEBE.- Întors dela TEOHARI GEORGESCU, BEBE a spus că a avut condițiunile vorbitorului cu TEOHARI GEORGESCU foarte grele, nu au putut să se înțeleagă asupra chestiunii cum trebuie, TEOHARI GEORGESCU i-a spus ca el să nu

mai plece deloc pe front, să vândă în caz de nevoie și calul și tot ce poate vinde și să aranjeze rămânerea sa la București deoarece el, TEOHARI GEORGESCU are nevoie de el, MEHE, aici la București.-

A treia încercare a fost prin EMIL BODNARAS, despre care BODNARAS a anunțat că s'a reușit și că însăși înălțurarea lui FORIS STEFAN și a mea dela conducerea Partidului vine din partea U.R.S.S.-

În ce privește distrugerea mesajului, nu am cunoscut această chestiune, decât abia mult mai târziu după înălțurarea noastră dela conducere dintr'o discuție a lui FORIS STEFAN cu KOFFLER REMUS în care KOFFLER REMUS spunea lui FORIS STEFAN că mesajul - (cifrul - așa spunea KOFFLER) nu trebuia să fie distrus.- Atunci s'a vorbit și despre urmărirea ce s'a crezut că a fost la casa REDLINGHER.- Despre această urmărire cred că ne-a anunțat bătrânul REDLINGHER că un om suspect stă jos la pivnițele de vis-a-vis cu casa și se uită mereu spre casă.- STEFAN FORIS A fost foarte nervos, mă trimitea mereu să văd dacă omul acela mai stă acolo.- Adevărat omul a stat de dimineață până după masă, târziu.- Stiu că FORIS STEFAN a ars atunci tot ce avea la el , dar nu știam nimic atunci de existența cifrului.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

21 Iunie 1951.

Declarație,

Subsemnata Lăbură Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 24, în comuna Samoilona Jud. Ioroca (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Gliaiei Tei Nr. 28, de profesie funcționară.

Cumpru întrebărilor puse răspund urmează:

1. Întrebare: Explicati amănunțit cauzele pierderii legăturilor cu Cominternul și a distrugerii înscrisurilor și frat?

Răspuns: Nu cunosc cauzele pierderii legăturilor cu Cominternul, știu că au fost încercări de a se refăce legătura cu U.R.S.S. — Prima încercare cunoscută de mine era prin Constantin Stere, era vorba de cineva care pleca pe front, nu cunosc amănunțit cum amune să plănuia această refacere a legăturilor și nu cunosc nici cauzele de ce nu a reușit.

A doua încercare era atunci când frații lui Teohari Georgescu Bebe a anunțat partidul că el fiind ca proștar pe front pentru el există posibilități de a trece la sovietici și de la sovietici înapoi la români. Atunci Foriz Ștefan —

Lăbură Victoria

mi-a dat 40 de mii de lei pentru cei închiși să le
predau lui Bebe și Bebe să plece imediat la Teohari.
Georgescu s-a discutat și cu Teohari Georgescu chestiuni
despre legăturii cu U.S.S. prin el. Adunată chestiunile am
discutat-o cu bătrânul sofer fratelui lui Teohari Geo-
rgescu și acesta a discutat-o cu Bebe. Întors dela
Teohari Georgescu Bebe a spus că a avut condițiunile
vorbitoarelor cu Teohari Georgescu foarte bune, nu au
putut să se înțeleagă amândoi chestiunile cum trebuia,
Teohari Georgescu i-a spus că el să nu mai plece
de loc pe front, să rămână în caz de nevoie și
cabel și tot ce poate vinde și să aranjeze rămă-
nerea sa la București de vreme ce Teohari Georgescu
are nevoie de el, Bebe aici la București.

A trisa încercare a fost prin Dimitrie Bodușanag des-
pre care Bodușanag a amintit că s-a rugat și
că tînă și înălțurarea lui Foriz Ștefan și a mea
dela conducerea partidului vine din partea U.S.S.

În ce privește distrugerea mesajului, nu am
cunoscut această chestiune ^{direct} abia mult mai târ- → cauzat de
murm. Stalin
ziu după înălțurarea noastră dela conducere din
tr-o discuție a lui Foriz Ștefan cu Kofler Remus în
care Kofler Remus spunea lui Foriz Ștefan că mesajul
(Cifru - așa spunea Kofler) nu trebuia să fie
distrus. Atunci s-a vorbit și de urmărirea ce s-a
crezut că a fost la casa Redlinger. După această
urmărire s'au că ne-a amintit bătrânul Redlinger
că un om suspect stă jos la prietenii d'noi - ris cu
casa și se uită mereu spre casă. Foriz Ștefan a
fost foarte nervos, uita trimiterea mereu să vadă dacă
ocult acela mai stă acolo. Adevărat omul a stat
de dimineață până după masă tardiv. Știu
că Foriz Ștefan a aros atunci tot ce avea la el -
dar nu știam nimic atunci de existența Cifruului.

Aceasta mi este declarația pe care o dau o sustin
și o semnez propriei verități de mine.

21. Iunie 1951

Lăduș Vitoria

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata SĂRBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Băl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Explicați amănunțit cum s'au produs căderile dela Apărare în 1943 și cari au fost cauzele acestor căderi.- ?

Răspuns :

Despre căderile dela Apărare din 1943 și cauzele acestor căderi nu-mi amintesc decât următoarele : căderile au început prin căderea lui ORITA SANDOR care fiind urmărită a adus agenți la întâlnirea ei cu LIDIA și au fost arestate amândouă în momentul când LIDIA preda lui ORITA SANDOR brânza în care erau niște instrucțiuni.- Stiu că LIDIA s'a purtat prost la cădere și a dat tot ce a știut.- Ce anume a știut LIDIA iar nu-mi amintesc.-

După aceia a urmat căderea lui MUNTZER care a căzut din cauză că MARIOARA ILIESCU la trimis din interese personale la nașa ei acasă, unde MUNTZER a dat peste agenți, casa fiind căzută și a fost arestat.- Mai știu că fata tehnică a lui LENUTA GEORGESCU a căzut la controlul ei/^{cu} BANU care fiind arestat a eșit la control cu poliția și a predat-o pe mâna poliției.-

Deși am citit materialul ce l-am primit din partea celor căzuți la Apărare și am scris și lucrat împreună cu FORIS STEFAN la documentul redactat de FORIS STEFAN asupra căderilor la Apărare și cauzelor acestor căderi, deși împreună cu tehnicii centrali, cu Apărarea și cu ajutorul și localei Partidului am luat o serie de măsuri pentru stabilirea acestor căderi și

salvarea activiștilor dela căderi, fiind încă bolnavă, aceasta cred este cauza, că nu pot să-mi amintesc despre aceste căderi nimic mai mult decât cele arătate de mine mai sus.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

21 Iunie 1951

Declarație,

Subsemnata Tărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Saurilova, Jud. Ioroca (U. R. S. S.), fiică lui Gheorghe Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bd.ul Ghică Tei Nr. 28, de profesie funcționară.

Acumra întrebările pe care răspund următoarele:

1. Intrebare: Explicăți amănunțit cum s-au produs căderile de la Apărare în 1943 și cum au fost cauzele acestor căderi.

Răspuns: Despre căderile de la Apărare din 1943 și cauzele acestor căderi nu mi amintesc decât următoarele: Căderile au început prin căderea lui Ovița Gaudor care fiind urâtă a adus agresiuni la întâmplare cu Lidia și a fost arestată acasă dăruindu-se în momentul când Lidia prindea lui Ovița Gaudor brânza în care erau niște instrucțiuni. Știu că Lidia s'a purtat prost la cădere și a dat tot ce a știut. Ce amintesc știu Lidia iar nu mi amintesc.

Tărbu Victoria

Dupa aceea o curvat căderea lui Mîntîz
care o căzut din cauza că Marisara Gîrcean
lă primul din interese personale la Maza ei acasă
unde Mîntîz o dat parte agentii casa fiind căzută
și a fost arestat. Mîntîz că fata termină a
lui Gîrcean Gîrcean a căzut la controlul ei cu
pauză care fiind arestat a eșt la control cu
politia și a predat-o pe mîna politiei.

Deși am citit materialul ce l'au primit din
partea celor căzuți la Apărare și am scris și
lucrat împreună cu Tozî Ștefan la documentul
redactat de Tozî Ștefan asupra căderilor la
Apărare și cauzelor acestor căderi, deși îm-
preună cu tehnicii centrali, ce Apărarea și
cu ajutorul și localei partidului au luat
o serie de măsuri pentru stabilirea acestor
căderi și salvarea activităților dela cădere
fiind încă bolnavă, aceasta nu este
cauza, că nu pot să-mi amintesc despre
aceste căderi nimic mai mult decît
cele arătate de mine mai sus.

Deci. mi este declarată pe care o dau,
sustin și scumiez propriu vorbind de mine.

21 Iunie 1951

Vărbu Victoria.

11
~~111~~
002

D E C L A R A T I E
=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Sorocea (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Intrebare :

Explicați amănunțit care au fost cauzele inactivității Resortului de război, până la 4 Aprilie 1944 ?

Răspuns :

Crearea Resortului de război a fost hotărâtă în vara anului 1942 într-o ședință ținută în casa conspirativă IACOB STEHLE și la care au participat FORIS STEFAN, PARVULESCU CONSTANTIN, POP ILONA și RANGHET IOSIF.- Conducerea Resortului de Război a fost dată lui RANGHET IOSIF el fiind necunoscut în București, având figură de neamț și fiind deci mai mobil ca PARVULESCU CONSTANTIN.-

IOSIF RANGHET a făcut un proiect de funcționare și de organizare a resortului de război, care proiect a fost completat de FORIS STEFAN și adoptat de toți membrii C.C.- Ca primă sarcină Resortul trebuia să organizeze grupele de sabotaj la București, pentru aruncarea în aer a depozitelor germane și a trenurilor cu muniții și trupe ce plecau spre front, în acest scop s'a pus ca sarcină căutarea legăturii cu un controlor de trenuri la C.F.R. și procurarea de material explozibil.-

Pentru începerea acestei munci IOSIF RANGHET, a primit casa conspirativă Dr. WILHELM ca primele legături de organizare pe OOSTIGA CARP, SPIRU, DINU și ca fată tehnică ELENA din Banat.

Legătura dintre FORIS STEFAN și IOSIF RANGHET între ședințe le avea ILONA POP, iar legătura tehnică eram eu.-

././.

In toamna anului 1942, FORIS STEFAN s'a mutat la Dr. WILHELM pentru a discuta cu RANGHET în amănunt organizarea și funcționarea acestui Resort - deoarece, munca Resortului nu mergea.- IOSIF RANGHET a arătat că SPIRU care a fost recomandat de Locala-București ca un comunist vechi și un om hotărât, s'a speriat de victoriile germane în U.R.S.S., a susținut că U.R.S.S. va fi învinsă și a început să nu mai vină la întâlniri, astfel SPIRU a fost părăsit.- Casa WILHELM a fost rechiziționată de nemți și s'a angajat altă casă OLARU - dată tot de KOFFLER REMUS.- DINU după relațiile lui RANGHET a avut atitudine fracționistă și a sabotat munca și IOSIF RANGHET a propus excluderea lui din Partid.- Mai târziu DINU a căzut cu un grup de setebigti, și-a trimis din închisoare autocritica sa în care recunoștea atitudinea fracționistă.- Femeia ELENA din Banat, știu că pentru ea s'au dat bani pentru a se face din ea casă conspirativă, dar au fost ceva urmărituri și nu mai știu ce s'a făcut cu ea, știu că într-o gedință la casa REDLINGHER la care au participat, IOSIF RANGHET, COSTICA CARP, FORIS STEFAN și PETREA NICOLAE, a fost discutată urmărirea lui ELENA și s'au discutat atunci posibilitățile de a se feri și de a scăpa de urmărire cu mașina și cum trebuie folosită mașina.-

După gedința lui FORIS STEFAN cu RANGHET IOSIF la Dr. WILHELM, după propunerea lui RANGHET s'a hotărât ca în scopul organizării resortului de război, IOSIF RANGHET să preia legătura directă cu Locala București devenind instructor la Locală și întreprinderile mari Malaxa și mi se pare C.F.R. - nu știu sigur pe care le ținea prin COSTICA CARP.- Devenind instructor la Locala București, IOSIF RANGHET a ținut și un curs la casa OLARU cu PETREA NICOLAE și cu FIRICA DAVIDOVICI, curs de 10 zile.- Prin Locala București, IOSIF RANGHET, a primit ca fată tehnică pe ELENA, recomandată de tovarășele din închisoare ca o fată foarte devotată și hotărâtă, a primit case conspirative pentru gedințe și ca locuințe pentru activiștii Resortului, a găsit omul care să prepare materialul explosibil, iar pentru camuflarea muncii acestui om, o tovarășe care îl ajuta în muncă și creierea unei vopselării. Pentru depunerea acestui material explosibil erau MARC și GEORGETA și 2 mașini.- Pentru a transmite instrucțiunile și sarcinile în legătură cu sabotarea mașinei de război și trimiterea materia-

lului explosibil și la provincii IOSIF RANGHET a avut legătură și cu resortul provincii condus de HAGIU CONSTANTIN, STERE CONSTANTIN și LUCHIAN, - care era instructor la acest resort - iar GEORGETA era fata tehnică a lui IOSIF RANGHET pentru provincii. - STEFAN FORIS a lucrat la casa IACOB STEHLE, cu LUCHIAN câteva zile pentru a-l instrui ca instructor pentru provincii și pe linia Resortului de Război. -

Intr'o ședință ținută la casa IACOB STEHLE la care au participat FORIS STEFAN, IOSIF RANGHET, PETREA NICOLAE și cu mine. - PETREA NICOLAE a ridicat chestiunea pierderii legăturilor ale lui IOSIF RANGHET atât cu el cât și cu alții ceea ce îngreuna și întârzia munca. - Pe de altă parte din raportul dat de RANGHET asupra Bucureștiului. -

S'a constatat că IOSIF RANGHET nu a reușit să cunoască nici activul principal al Localei București. - Atunci în acea ședință s'a discutat cunoașterea caselor activiștilor și stabilirea controalelor la întâlniri și semnelor la case pentru refacearea imediată a legăturilor în caz de pierdere a legăturii la întâlnire. - Tot atunci IOSIF RANGHET a raportat despre purtarea imorală a lui COSTICA CARP și a declarat că este de acord acum cu excluderea lui din Partid și s'a hotărât ca MALAXA s'o preia HORIA care trece sub conducerea lui RANGHET la Resortul de Război. - Locala București s'a hotărât să fie trecută iar sub conducerea directă a lui FORIS STEFAN iar între ședințe eu să țin legătura cu Locala București. - Intervenind chestiunea STEFAN MET cu scrisoarea lui CONSTANTA CRAIUN, HORIA împreună cu EVA BIRTAS încep să aibe atitudine fracționistă. - IOSIF RANGHET nu reușește să-i convingă și HORIA predă legăturile cu Malaxa lui STEFAN MET. - S'a pus chestiunea refacerii legăturilor cu Malaxa pe alte căi. -

Intr'o ședință nu-mi aduc aminte precis în ce casă s'a ținut, la care au participat FORIS STEFAN, IOSIF RANGHET, PETREA NICOLAE și cu mine s'a vorbit despre depunerea materialului explosibil. - IOSIF RANGHET a vorbit de barăci din Piața Domenii - eu am ridicat chestiunea dacă nu va fi răscolit cartierul și vom fi descoperiți. - Atunci s'a discutat că materialul nu trebuie depus la piețe, barăci de alimente și s'a discutat din nou unde trebuie să fie depus materialul explosibil și s'a hotărât

ca MARC să umble prin oraș ca să afle unde sunt depozitele de muniții.-

Materialul explosibil a fost depus însă nu a luat foc. La fel nu a luat foc nici materialul trimis la Constanța.-

In vara anului 1943, când ne-am refugiat la casa MOCOS IOSIF RANGHET a preluat din nou locala București.- Când a trebuit să părăsim și casa MOCOS și ne-am mutat la IOSIF RANGHET în casa lui COSTICA CIZMARU, au intervenit urmărirea în Resortul de Război și Resortul Provinciei.- Au fost urmărite ambele fete tehnice și LUCHIAN.-

Din discuțiile ce au fost în legătură cu aceste urmăriri s'a constatat că și casele conspirative ale Resortului de Război puteau fi compromise, deoarece ELENA fiind urmărită s'a plimbat pe jos pe la toate casele resortului.-

IOSIF RANGHET nu numai că nu a instruit fetele tehnice cum să umble și cum să folosească mașina, dar nici el nu a respectat regulile stabilite ceea ce a putut aduce firul urmăririi și la casa COSTICA CIZMARU unde locuiam atunci toți patru.- IOSIF RANGHET și cu FORIS STEFAN au discutat pe urmă în prezența mea și SANDA RANGHET, măsurile ce trebuiau luate imediat pentru a evita căderile.- Astfel LUCHIAN a fost prins prin AGITPROP mi se pare unde a și rămas la muncă, ELENA și GEORGETA au fost furate din stradă de însuși RANGHET pentru a fi sustrase urmăririi și plasate în casa croitorului din Banat, cu MARC și nevesta lui nu mai știu ce s'a făcut.- Astfel resortul de război a fost desorganizat și s'a pus problema să fie reorganizat cu ajutorul lui BODNARAS.- Atunci s'a produs primul conflict dintre FORIS STEFAN și RANGHET IOSIF, deoarece RANGHET IOSIF nu voia să recunoască greșelile lui în munca Resortului de Război, recunoscând la urmă greșelile, conflictul a fost aplanat.-

Pentru reorganizarea Resortului de Război, s'a cerut lui BODNARAS ca el să facă un proiect de organizare și funcționare a Resortului care proiect a fost adoptat cu unele schimbări în gedința C.G. din 30 Noiembrie 1943,- ținută în casa lui KOFFLER REMUS, la care au participat FORIS STEFAN, RANGHET IOSIF, HAGIU CONSTANTIN, KOFFLER REMUS și cu mine.- Pe baza celor discutate și hotărâte în gedință, FORIS STEFAN a redactat un răspuns lui BODNARAS în care arăta că proiectul a fost adoptat de către

C.C. și arăta și schimbările și completările la proiect hotărâre de C.C.- Acest răspuns IOSIF RANGHET trebuia să-l discute cu BODNARAS și să treacă cu BODNARAS la munca de reorganizare practică a Resortului.-

Din cauza căderilor la Uniunea Patrioților și Apărare am fost nevoiți să ne grăbim în casa lui PETREA NICOLAE din Str.Iulia Hajdeu - FORIS STEFAN, KOFFLER REMUS, PETREA NICOLAE și cu mine.-

În urma palavragelii gazdei am fost nevoiți să fugim și din Str.Iulia Hajdeu, FORIS STEFAN și cu mine ne-am refugiat la casa VICTOR, aparatul Partidului de falsificarea actelor de identitate.-

Aici FORIS STEFAN a primit din partea lui RANGHET IOSIF un răspuns polemică a lui BODNARAS la hotărârile C.C., în legătură cu proiectul Resortului de Război, la care se alătura și IOSEF RANGHET.-

Văzând că în loc de a se trece la organizarea practică a Resortului de Război, începe o polemică, STEFAN FORIS convoca cam pe la 3 Ianuarie o ședință cu amândoi adică RANGHET IOSIF și EMIL BODNARAS pentru a discuta organizarea Resortului. La această ședință a izbucnit din nou conflictul cu RANGHET IOSIF.- FORIS STEFAN i-a imputat lui RANGHET IOSIF că în loc să treacă la reorganizarea Resortului care nu a funcționat din cauza gregelilor lui și tot din cauza gregelilor lui a fost și desorganizat, el târăgănează lucrurile - nu-mi aduc aminte în ce termeni anume a decurs conflictul - știu că IOSIF RANGHET nu a vrut să recunoască că din cauza gregelilor lui nu a activat și a fost desorganizat Resortul.- FORIS STEFAN i-a cerut să-și recunoască gregelile și să-și facă autocritică.- În acea ședință FORIS STEFAN și EMIL BODNARAS au discutat organizarea practică a resortului de război.- În lunile Ianuarie și Februarie s'a lucrat la reorganizarea resortului și la predarea legăturilor.- La sfârșitul lunii Martie s'a produs un conflict dintre FORIS STEFAN și EMIL BODNARAS, provocat de EMIL BODNARAS după care a urmat izolarea noastră a lui STEFAN FORIS și a mea dela conducerea Partidului la 4 Aprilie 1944.-

Acestea sunt chestiunile cunoscute de mine în legă-

tură cu Resortul de Război și carei au dus la inactivitatea
Resortului până la 4 Aprilie 1944.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin
și semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

21 Iunie 1951

112
07

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jud. Sorocea (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu în București, Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

În ce am constatat legăturile pe care Inginerul ALEXANDRU STEFANESCU le-a avut cu P.C.R. în timpul războiului ?

Răspuns :

Despre inginerul ALEXANDRU STEFANESCU și legăturile ce le-a avut el cu P.C.R. în timpul războiului cunosc următoarele : Inginerul ALEXANDRU STEFANESCU a fost cooptat ca cotizant al PCR în comisia financiară a Partidului de către inginerul CALMANOVICI și legăturile lui cu P.C.R. erau atunci prin inginerul CALMANOVICI.- Mai târziu în afară de sprijinul bănesc ALEXANDRU STEFANESCU a început să dea și o serie de informații despre cele ce se petrec după culisele palatului regal și a partidelor politice, care informații fiind importante pentru P.C.R., s'a hotărât ca KOPFLER REMUS să ia legătura directă cu inginerul ALEXANDRU STEFANESCU.- Această legătură dintre KOPFLER și ALEXANDRU STEFANESCU constă în gedințele ținute în casa și prezența inginerului CALMANOVICI la care ALEXANDRU STEFANESCU dădea lui KOPFLER REMUS informații.- Aceste informații eu le notam în gedințele mele cu KOPFLER REMUS și le citeam pe urmă lui FORIS STEFAN și celorlalți membri ai C.C. Am asistat la o discuție între FORIS STEFAN și KOPFLER REMUS, unde în legătură cu o iavcă predată de ALEXANDRU STEFANESCU pentru armament, ALEXANDRU STEFANESCU l-a întrebat pe KOPFLER REMUS dacă P.C.R. are partizani.- Atunci FORIS STEFAN a spus lui KOPFLER RE-

.//.

MUS că dela ALEX. STEFANESCU putem primi toate informațiile, însă lui STEFANESCU nu i se va da nici o informație despre P.C.R.-

Despre ALEXANDRU STEFANESCU, KOFFLER REMUS a spus că ALEXANDRU STEFANESCU ne ajută pe noi, deoarece este împotriva nemților, însă el este anglofil și în cazul schimbării regimului va deveni inevitabil dușmanul nostru.-

Când s'a deschis al doilea front, ALEXANDRU STEFANESCU ne-a predat prin KOFFLER REMUS iavca pentru preluarea armamentului la Brașov și iavca de a lua legătură cu marinari englezi, ambele aceste ievci eu le predasem lui BODNARAS, urma să fie predat și legătura cu ALEXANDRU STEFANESCU ca sursă de informații pentru resortul de război.-

Tot ALEXANDRU STEFANESCU a spus că are posibilitatea de a ne servi cu aparatul de emisiune.- Nu știu dacă a fost folosită această posibilitate.- eu cu STEFAN FORIS fiind înmăturați dela conducerea Partidului la 4 Aprilie 1944.-

Aceasta este tot ce știu eu despre inginerul ALEX. STEFANESCU și legăturile lui cu P.C.R.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

21 Iunie 1951

60
~~1190~~
072

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoileuca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Arătați amănunțit tot ceea ce știți despre LUCRETIU PATRASCANU ?

Răspuns :

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut în anul 1939 în casa avocatului MAURER, unde l-am văzut pentru prima și ultima dată.- Am lucrat atunci împreună cu MAURER în C.C. al Apărării și venind la MAURER să discut chestiunile Apărării el mi-a prezentat pe LUCRETIU PATRASCANU care se afla atunci la el.- Fiind grăbită am discutat în camera vecină problemele Apărării și nu am discutat nimic cu LUCRETIU PATRASCANU decât două, trei cuvinte convenționale și am plecat.- De atunci eu nu l-am mai văzut niciodată.-

În 1941 sau 1942 am auzit pe KOFFLER REMUS vorbind cu STEFAN FORIS despre LUCRETIU PATRASCANU, că ar avea domiciliu forțat la Poiana Tapului și că ar fi bine de luat cu el legătura. S'a discutat dacă această legătură nu s'ar putea face trimitând pe cineva, poate chiar și pe mine și de a reface legătura ajungând la LUCRETIU PATRASCANU sub forma de a căta casă sau cameră de închiriat.- Nu cunosc cauzele de ce această discuție nu a mai avut nici o urmare practică.-

Mai târziu prin Apărare s'a auzit că LUCRETIU PATRASCANU ar fi fost dus la lagăr și în drum ar fi încercat să fugă.- Nu știu pe cât era de verosimil avonul acesta, fapt este că în

././.

primăvara lui 1944 tot prin "Apărare" s'a transmis că LUCRETIU PATRASCANU cere să stea neapărat de vorbă cu cineva dela C.C. al Partidului, având de comunicat lucruri foarte importante.- Stiu că în legătură cu această știre în Martie 1944 în gedința ținută la COSTIOA OIZMARU la care au participat FORIS STEFAN, EMIL PODNARAS și PARVULESCU CONSTANTIN s'a hotărât ca PARVULESCU CONSTANTIN să stea de vorbă cu LUCRETIU PATRASCANU și să discute cu el în legătură cu cele ce are de comunicat.-

După înălțurarea noastră dela conducerea Partidului, într'o discuție dintre KOPFLER REMUS și STEFAN FORIS, s'a vorbit de PATRASCANU că este orgolios și că a avut în trecut neînțelegeri cu C.C. al Partidului.- Tot STEFAN FORIS a povestit că la căderea lui cu BALOG ELENA, STELA și cu PATRASCANU LUCRETIU au aranjat eliberarea sa prin bani.- Tot FORIS STEFAN a criticat cărțile lui LUCRETIU PATRASCANU apărute după 23 August 1944 arătând că au greșeli ideologice.-

Fiind la Floești la fratele meu LEONID SARBU acesta mi-a povestit că a citit în carnetul unui colonel sau maior sovietic, însemnări despre LUCRETIU PATRASCANU, că este un tip superficial, încrezut și îngâmfat.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

22 Iunie 1951.-

#

~~SECRET~~

074

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soreca (U.R.S.S.) fika lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară,-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Arătați amănunțit tot ceea ce știți despre SRAER IOSIF ?

Răspuns :

Pe IOSIF SRAER l-am cunoscut la Chișinău cu ocazia procesului surorilor mele MARIA și ELENA SARBU care s'a ținut la Chișinău și unde a venit și SRAER IOSIF ca să pledeze în procesul lui CONSTANTINESCU-IASI trimis de P.C.R. ca apărătorul lui CONSTANTINESCU-IASI,-

Aflând prin organizația Apărării din Chișinău despre acest lucru, am plecat cu sora mea ADELA la avocatul a cărui nume nu mi-l amintesc unde se oprise SRAER IOSIF și am stat de vorbă cu SRAER, rugându-l ca să pledeze ca apărător și în procesul surorilor mele, arătându-i că în acest proces sunt peste 40 de persoane din cari majoritatea sunt muncitori sau fii de muncitori.- IOSIF SRAER a spus că el nu poate face acest lucru fără delegație din partea Partidului, că el se va interesa de această chestiune, însă rezultatul a fost că el nu a pledat. Până atunci și nici după aceea eu nu l-am mai văzut pe SRAER IOSIF.- În 1939, am auzit că IOSIF SRAER a fost luat în lagăr dar a reușit să scape cu bani - și a fost eliberat.-

Când a fost căderea C.G. în 1941, am auzit pe KOFFLER REMUS și FORIS STEFAN discutând că SRAER IOSIF ar putea să-l scoată pe bani pe TEOHARI GEORGESCU din proces și pe urmă

~~SECRET~~ #

au spus că aceasta este imposibil și că e o minciună pentru a scoate bani dela Partid.-

La căderea lui LILI WEIGL a revenit discuția despre SRAER IOSIF.- KOFFLER REMUS a spus că SRAER IOSIF poate aranja ca sății WEIGL să nu fie bătuți la cercetări, dar pentru aceasta este nevoie de mulți bani.- Atunci KOFFLER REMUS a spus că el suspectează pe SRAER că face afaceri cu poliția.- STEFAN FORIS a spus că și el îl suspectează pe SRAER IOSIF dar având cu el chestiuni personale în legătură cu LOTTI FORIS îi este frică că fără să vrea să nu aibe atitudine personală față de SRAER IOSIF.- Cu toate acestea s' hotărât de a cere lui SRAER IOSIF ca el să arate ce legături are cu poliția, în ce constă aceste legături și să rupă cu aceste legături dacă vrea să rămână mai departe în munca biroului Juridic la Apărare.- Stiu că IOSIF SRAER a trimis corespondență în care arăta legăturile ce le avea cu poliția și a promis să rupă cu aceste legături.- Astfel el a rămas mai departe în munca biroului Juridic la Apărare, iar când s'a plănuit reorganizarea C.C. al Apărării după căderi, pentru întărirea C.C. al Apărării, MANOLE TUDORACHE fiind un element slab s'a hotărât ca SRAER IOSIF să intre în C.C. al Apărării.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SAREU VICTORIA

22 Iunie 1951.-

DECLARAȚIE

Subsemnata SARMU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna SAMOILOVCA, Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Arătați amănunțit în ce a constatat fracționismul din sânul Partidului ?

Răspuns :

Fracționismul din sânul Partidului a fost început de către PETRE GHEORGHIEF, însă înainte de izbucnirea războiului antisovietic.- Stiind pericolul ce prezintă luptele fracționiste în sânul partidelor, COMINTERNUL dă lui FORIS STEFAN ca sarcină specială lichidarea acestei lupte fracționiste începută de PETRE GHEORGHIEF.- FORIS STEFAN însă prin metodele sale nejuste de muncă ca metoda de comandă și rezolvarea problemelor de Partid prin scrisori, prin lipsa lui de autocritică și prin greșelile sale săvârșite în muncă nu numai că nu lichidează lupta fracționistă începută de PETRE GHEORGHIEF, dar o adâncește mai mult alunecând pe urmă el singur pe drumul fracționismului ceea ce l-a dus la trădarea intereselor partidului în timpul războiului antisovietic, aceasta a determinat Partidul sămizoleze pe FORIS STEFAN dela conducerea Partidului iar mai târziu să-l aresteze.-

Când la izbucnirea războiului antisovietic Locala Partidului în frunte cu PETRE GHEORGHIEF ridică o serie de probleme de Partid în legătură cu izbucnirea războiului antisovietic, FORIS STEFAN în loc de a discuta personal problemele ridicate de Locala Partidului caută să le rezolve prin scrisori și prin JUSTIȚA CARP, un element nepregătit politi-

././.

ceste ceea ce mărește conflictul cu PETRE GHEORGHIEF care începe o luptă deschisă împotriva U.C. și în special împotriva lui FORIS STEFAN.-

când PARVULESCU STEFAN ia asupra sa sarcina de a lichida conflictul cu PETRE GHEORGHIEF, respectiv Locala Partidului FORIS STEFAN prin intervenția sa în ședințele lui PARVULESCU CONSTANTIN îl împiedică pe acesta de a-și duce sarcina până la capăt.- Conflictul cu PETRE GHEORGHIEF rămâne nelichidat, PETRE GHEORGHIEF rămâne suspendat din muncă iar în 1942 este arestat și condamnat la moarte.- În urma căderii lui PETRE GHEORGHIEF și a excluderii din Partid a lui RACEANU și a lui MET STEFAN se constituie un grup care începe lupta împotriva lui FORIS STEFAN.-

În ședința din Septembrie 1942 la care au participat PARVULESCU CONSTANTIN, STEFAN FORIS și ILONA POPP și la care ședință FORIS STEFAN a avut o atitudine de comandă, PARVULESCU CONSTANTIN și ILONA POPP, i-au arătat lui FORIS STEFAN, că aceste metode de muncă ca metode de comandă și rezolvarea problemelor de Partid prin scrisori, creiază conflicte cu activiștii și duc la excluderea elementelor muncitorești din Partid, FORIS STEFAN în loc de a recunoaște acest lucru și a schimba metodele sale de muncă, scrie o scrisoare plină de jigniri lui ILONA POPP, ceea ce o face să ia atitudine împotriva lui FORIS STEFAN, iar pe urmă să rupă legătura cu Partidul.-

Prin purtarea lui imorală față de CONSTANTA GRACIUN, FORIS STEFAN o demoralizează și o determină și pe ea să ia atitudine împotriva sa.-

Atitudinea luată de ILONA POPP și de CONSTANTA GRACIUN împotriva lui FORIS STEFAN o declară ca atitudine fracționistă și-l face responsabil pe PARVULESCU CONSTANTIN pentru această atitudine "fracționistă" suspendând din muncă pe PARVULESCU CONSTANTIN pe 6 luni de zile.-

Astfel FORIS STEFAN apărând metodele sale nejuste de muncă și acoperind greșelile sale - prin plecarea lui ILONA POPP și prin suspendarea lui PARVULESCU CONSTANTIN din muncă, rămâne singur în Secretariatul P.C.R.-

Reorganizând U.C. al Partidului, FORIS STEFAN cooptează în U.C. elemente burgheze ca KOFFLER REMUS și mic burgheze ca mine și continuă mai departe cu metodele lui nejuste de muncă și greșeli care aduc frământări în sânul Partidului, împiedicând munca Partidului pe linia sabotării și distrugerii mașinei de

război germane.-

Prin trimiterea în închisori a instrucțiunii de "evadare în masă" și prin impunerea ca legătură a lui LILI WEIGL care este refuzată de deținuții comuniști din închisori pentru purtarea ei suspectă și pentru purtarea și mai suspectă a lui KOFFLER REMUS, FORIS STEFAN creiază prin aceeași metodă de comandă conflictul cu închisorile.-

Frământările din sânul Partidului, căderile ce au urmat, conflictul cu închisorile și căderea materialului C.C., determină pe deținuții comuniști din închisori cari suspectează pe FORIS STEFAN ca trădător să-l izoleze dela conducerea Partidului, iar pentru că FORIS STEFAN alunecat pe linia fracționistă în loc să-și recunoască greșelile începe lupta împotriva C.C. și a Partidului, să-l aresteze.-

Această luptă fracționistă a lui FORIS STEFAN a fost stimulată și alimentată de KOFFLER REMUS și de mine.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

23 Iunie 1951.-

Declarație,

Subsemnata Tărbu Victoria, născută
 în anul 1909, luna Octombrie, ziua 25, în comuna
 Panoșlorca, Jud. Sucea (R. A. S. S.), fiica lui Ion
 și Viora, cu ultimul domiciliu legal în București,
 Bdul Ghica Tei Nr. 23, de profesie funcționară.
 Ampla întrebărilor pune răspuns următoarele:

1. Întrebare: Arătați amănunțit în ce a
 constatat fracționismul din sânul partidului?

Răspuns: Fracționismul din sânul parti-
 dului a fost început de către Petre Gheorgheif
 încă înainte de izbucnirea războiului antisov-
 ietic. Știind pericolul ce reprezintă luptele fracțio-
 niste în sânul partidelor Cominternul dă lui
 Foriz Ștefan ca sarcină specială lichidarea acestor
 lupte fracționiste începută de Petre Gheorgheif.
 Foriz Ștefan începe prin metodele sale nejuste de
 muncă ca metoda de comandă și rezolvarea
 problemelor de partid prin terori, prin lipsa lui
 de autocritică și prin gurile sale să răzgânde
 în muncă nu numai că nu lichidează lupta
 fracționistă începută de Petre Gheorgheif dar
 o adâncește mai mult alungând și urmă
 el singur pe drumul fracționismului ceea
 ce l-a dus la trădarea intereselor partidului
 în timpul războiului antisovietic, aceasta a
 determinat partidul să izoleze pe Foriz Ștefan

Tărbu Victoria

dela conducerea partidului, iar mai târziu
stă-l arestează.

Când la izbucnirea războiului antisovietic
Locala partidului în frunte cu Petre Gheorghiu
ridică o serie de probleme de partid în legătură
cu izbucnirea războiului antisovietic, Foriz Ște-
fan în loc de a discuta serios problemele
ridicate de Locala partidului caută să le
rezolve prin terori și prin costia corp, un
element supus politiciste ceace mărește
conflictul cu Petre Gheorghiu care începe o
luptă deschisă împotriva C.C. și în special im-
potența lui Foriz Ștefan.

Când Păvulescu Constantin ia ampe la
sarcina de a lichida conflictul cu Petre Gheorghiu,
respectiv Locala partidului Foriz Ștefan prin
intervenția sa în gedințele lui Păvulescu Con-
stantin îl împiedică pe acesta de a-i duce sar-
cina până la capăt. Conflictul cu Petre Geo-
rgiu rămâne nelichidat, Petre Gheorghiu ră-
mâne suspendat din muncă iar în 1942 este
arestat și condamnat la moarte. În urma
căderii lui Petre Gheorghiu n-a excluderii din
partid a lui Răceanu și a lui Iuliu Ștefan se
constituie un grup care începe lupta împotriva
lui Foriz Ștefan.

În gedința din septembrie 1942 la care au
participat Păvulescu Constantin, Ștefan Foriz și
Glova Pop. și la care gedința Foriz Ștefan
a avut o atitudine de comandă, Păvulescu
Constantin și Glova Pop i-au arătat lui Foriz Ștefan
că aceste metode de muncă ca metoda de
comandă și rezolvarea problemelor de partid
prin terori creează conflicte cu activiști și
duc la excluderea elementelor muncitorești

Sărbu Victoria

din partid, Foriz Ștefan în loc de a recunoaște acest lucru n'a schimbat metodele sale de muncă scrie o scrisoare plină de jigniri lui Gloua Pop ca să o facă să ia atitudine împotriva lui Foriz Ștefan iar pe urră să rugă legătura cu partidul.

Prin puterea lui imorală fata de Constanta Crăciun, Foriz Ștefan o demoralizază n' o determină și pe ea să ia atitudine împotriva sa.

Atitudinea luată de Gloua Pop n' de Constanta Crăciun împotriva lui Foriz Ștefan o declară ca atitudine fracționistă și-l face responsabil pe pârulereu Constantine pentru această atitudine "fracționistă" suspendând din muncă pe pârulereu Constantine pe 6 luni de zile.

Astfel Foriz Ștefan apărând metodele sale vechi de muncă n' acoperind gurile sale prin plecarea lui Gloua Pop n' prin suspendarea lui pârulereu Constantine din muncă rămân singur în Secretariatul P.C. R.

Reorganizând C. C. al partidului Foriz Ștefan cooptează în C. C. elemente burgheze ca Kofler Kemur n' mie burgheze ca mine și continuă mai departe cu metodele lui vechi de muncă și gurile care aduc frământări în sânul partidului împiedicând munca partidului pe linia sabotării n' distrugerii imaginii de război germane.

Prin trimiterea în închisoare a instructorii de "evadare în masă" și prin impunerea ca legătură a lui Eli Weigel care este refuzată de deținutii comunisti din închisoare prin puterea ei suspectă și plătută

Sărbu Victoria

partinarea și mai suspectă a lui Kofler Remus Foriș Ștefan crează prin aceeași metodă de comandă conflict cu tucșisorile.

Frământările din sânul partidului, căderile ce au urmat conflictul cu tucșisorile și căderea materialului C.C. determină pe deținutii comunisti din tucșisori care suspectează pe Foriș Ștefan ca trădător să-l izoleze dela conducerea partidului, iar pentru că Foriș Ștefan alinceat pe linia fracționistă în loc să-și recunoască greșelile începe lupta împotriva C.C. și a partidului să-l aresteze.

Această luptă fracționistă a lui Foriș Ștefan a fost stimulată și alinceată de Kofler Remus și de mine.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, sustin și seunez propria veritate de nimeni.

23 Iunie 1951 Sărbeu Victoria.

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata VICTORIA SARBUR, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilevca, Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdul Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Arătați amănunțit în ce au constatat legăturile pe cari P.C.R. le-a avut cu reprezentanții partidelor istorice până la 4 Aprilie 1944 ?

Răspuns :

Legăturile pe care le-a avut P.C.R. cu reprezentanții partidelor istorice până la 4 Aprilie 1944, au constat în tratative pe cari P.C.R. le ducea cu reprezentanții acestor partide în vederea creerii Frontului Național Patriotic, împotriva cotropitorilor nemți și pentru răsturnarea guvernului ANTONESCU.-

Răspunderea și conducerea acestei munci din partea C.C. P.C.R. o avea KOFFLER REMUS până la căderea Uniunii Patrioților și a materialului C.C.- Când această muncă s'a desorganizat și trebuia din nou reorganizată, iar conducerea ei să treacă la un colectiv format din CONSTANTIN HAGIU, fratele lui MODNARAS și RANGHET sau KOFFLER, nu știu precis, fiind izolați dela conducerea C.C. nu mai știu ce s'a făcut.-

Ca delegat din partea C.C. al P.C.R. pentru ducerea acestor tratative a fost PETRE GHEORGHE muncitor dela Gaz și Electricitate, iar pe linia Uniunii Patrioților a fost MAGHERU MIHAIL.- Nu-mi amintesc cine a fost ca delegat în numele organizației Apărării Patriotice.- Știu că responsabil pentru munca creerii Frontului Patriotic Național a fost NAVODARU care pentru coordonarea acestei munci a fost pus în legătură cu MAGHERU MIHAIL.-

././.

Tot pentru aceste tratative au fost mobilizați colone-
lul PRECUP și ORBAN MIHAIL.-

Aceiași legătură de tratative în vederea creerii Fron-
tului Național Patriotic era și cu Partidul Social Democrat con-
dus de TITEL PETRESCU,- Cu acesta se trata creerea Frontului
Unic Muncitoresc ca baza Frontului Național Patriotic.-

Deoarece atât reprezentanții partidelor istorice cât și
TITEL PETRESCU sabotau crearea Frontului Național Patriotic,
P.C.R. a căutat prin organizațiile sale să intre în legătură cu
massele ce se aflau sub influența acestor partide ca peste capul
reprezentanților acestor partide să pue baza de jos creerii Fron-
tului Național Patriotic, forțând și determinând astfel pe re-
prezentanții acestor partide să treacă la încheierea Frontului
Național Patriotic.-

Căderea Uniunii Patrioților și a materialului U.C. a
dezorganizat și a dat o lovitură grea creerii Frontului Patrio-
tic Național punând U.C.-P.C.R. în coada partidelor istorice.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și
semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

23 Iunie 1951

Declarație,

Subsemnata Lădu Victorica, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Sănușilor, județ Suceava (R.A.S.R.), fiica lui Ștefan și Vera, cer ultimul domiciliu legal în București, Adul Ghica Tei N. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pune răspund următoarele:

1. Întrebare: Arătat amănunțit în ce au constatat legăturile pe care P.C.R. le-a avut cu reprezentanții partidelor istorice până la 4 Aprilie 1944.

Răspuns: Legăturile pe care le-a avut P.C.R. cu reprezentanții partidelor istorice până la 4 Aprilie 1944 au constatat în tratative pe care P.C.R. le dusea cu reprezentanții acestor partide în vederea creării Frontului Național Patriotic împotriva coterășilor nemi și pentru răsturnarea guvernului Antonescu.

Răspunderea și conducerea acestei munci din partea C.C. P.C.R. o avea Kofler Remus până la căderea Uniunii Patrioților și a materialului C.C. din nou reorganizată și disorganizată și trebuia trecută la un colectiv format din Constantin Hagiu, fratele lui Boduștag și Raughet sau Kofler, în stări proști, fiind izolați de conducerea C.C. nu mai stii ce s-a făcut.

Ca delegat din partea C.C. al P.C.R. pentru ducerea acestor tratative a fost Petre Gheorghe, administrator de Gaz și Electricitate iar pe Linia Uniunii Patrioților a fost Magheru Chirilă. Numi amintiri mele a fost ca delegat în munca organizării Aparării Patrioției. Stii că răspunsul pentru munca creării Frontului Patriotic Național a fost Năvodaru care pentru conducerea

Lădu Victorica

acestei muni a fost pus în legătură cu Nagheru
Mihail.

Tot pentru aceste tratative au fost mobilizați Colo-
nelul Prunș și Orban Mihail.

Acuși legătură de tratative în vederea creerii
Frontului Național Patriotic era și cu partidul
Social Democrat condus de Titul Petrescu. Cu
acesta s-a tratat crearea Frontului unei uniuni între
ca baza Frontului Național Patriotic.

De aceea atât reprezentanții partidelor istorice
cât și Titul Petrescu sabotează crearea Frontului Na-
țional Patriotic. P.C.R. a căutat prin organizațiile
sale să intre în legătură cu marile ce s-a afluau
sub influența acestor partide ca prin căminul repre-
zentanților acestor partide să pună baza de jos cre-
rii Frontului Național Patriotic, forțând și determini-
nând astfel pe reprezentanții acestor partide să
tracă la încheierea Frontului Național Patriotic.

Căderea Uniunii Patriștilor și a suverania-
lului C.C. a dezorganizat și a dat o lovitură
greă creerii Frontului Patriotic Național pu-
nând C.C. P.C.R. în căada partidelor istorice.

Acuși-uni este declarația pe care o dau
sunt și secrete propriu veritate de ni men.

28 Iunie 1957

Târziu Victoria

DECLARAȚIE

25/11/51

Subsemnata SAREU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovea Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, E-dul Ghica Tei Nr. 23. de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspuns următoarele :

1/. Întrebare :

Cari au fost cauzele excluderii din Partid a lui RACEANU ?

Răspuns :

Despre cauzele excluderii din Partid alui RACEANU cunosc următoarele :

Când s'a hotărât crearea Resortului de Război s'a discutat atunci și cu PETREA NICOLAE problema resortului de război pentru a trece la organizarea lui.- Această problemă PETREA NICOLAE trebuia s'o prelucereze cu activul Localei Partidului.- PETREA NICOLAE nu a înțeles bine problema Resortului de Război și pe această bază s'a iscat o discuție între PETREA NICOLAE și RACEANU, care a degenerat în conflict.- Raportând lui FORIS despre cele relatate de PETREA NICOLAE relativ la acest conflict, FORIS mi-a dat în scris atâtea instrucțiuni despre Resortul de Război cât și despre Frontul Patriotic pe care instrucțiuni să merg eu să le prelucrez cu Locala Partidului, iar lui PETREA NICOLAE i s'a cerut ca el să recunoască în ședință că nu a înțeles instrucțiunile și să-și facă autocritică acolo în ședință în conflictul cu RACEANU.-

Sedința aceasta a fost în vara anului 1942, imediat după hotărârea creerii Resortului de Război.- La această ședință au participat STERE CONSTANTIN, PETREA NICOLAE, RACEANU și eu mine.-

În ședință eu am luat în scris raportul fiecăruia, pe

urmă pe baza celor scrise am prelucrat cu ei instrucțiunile asupra Resortului de Război și a Frontului Patriotic și ei la rândul lor și-au făcut note.- Pe urmă s'au discutat posibilitățile de a pune în practică instrucțiunile prelucrate.- Toate propunerile eu mi le-am notat și chiar le-am recitit cele notate acolo în gedință pentru a vedea dacă am notat totul,- și așa cum au fost ele propuse.- Cele mai multe sugestii le-a dat RACEANU.- Tot atunci PETREA NICOLAE și-a făcut și autocritică în legătură cu conflictul cu RACEANU.- Sedința a decurs în condițiuni bune și ILONA POP venind la noi l-a anunțat pe FORIS STEFAN că a aflat dela RACEANU că eu am ținut cu Locala Partidului gedință și că RACEANU a spus că gedința a fost foarte bună.-

În legătură cu sugestiile notate de mine în ce privește punerea în practică a instrucțiunilor prelucrate cu Locala Partidului, FORIS STEFAN a scris lui RACEANU o scrisoare în care critica sugestiile lui și motiva critica.- La această scrisoare RACEANU a răspuns cu o scrisoare plină de ironii la adresa Resortului de Război și rolul lui RANGHET făcând pe acesta un Tuhacevșchi al nostru.-

La această scrisoare a lui RACEANU, FORIS STEFAN a răspuns din nou cu altă scrisoare în care explica din nou problemele ridicate și îl făcea pe RACEANU "cap de lemn".- Stiu că ILONA POP venind la noi sau a venit ea cu această scrisoare a lui FORIS STEFAN către RACEANU, sau scrisoarea aceasta a fost încă la noi și ea a citit-o , știu că ea a obiectat pentru expresia "cap de lemn", totuși FORIS STEFAN a convins-o să ia scrisoarea și s'o prelucraze cu RACEANU și să discute în general atitudinea lui deoarece Locala Partidului se plângea că RACEANU are o atitudine ironică și dușmănoasă.-

Nu cunosc cum au decurs lucrurile, știu că din partea lui RACEANU a venit din nou o scrisoare plină de insulte în care el anunța că pleacă din Partid.- Nu-mi amintesc precis aici lucrurile.-

Acest conflict între Locala și RACEANU, asupra cărui conflict exista raport din partea Localei precum și scrisorile dintre FORIS STEFAN și RACEANU au fost discutate de FORIS STEFAN și PARVULESCU CONSTANTIN și ei au hotărât împreună să propună

Localei Partidului să discute cazul lui RACEANU și să propună excluderea lui din Partid.-

Aceasta este tot ce cunosc eu în legătură cu excluderea lui RACEANU din Partid.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

25 Iunie 1951

#5
087

DECLARAȚIE
=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bd. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspuns următoarele :

1/. Întrebare :

Prin ce împrejurări ai aflat despre căderile din Aprilie 1941 și ce anume ai aflat ?

Răspuns :

În Aprilie 1941, eu am predat munca mea la Organizația Apărării din Ploești și am venit la București ca să preiau munca de tehnică la C.C. așa cum mi-a cerut BIRTAS EUGEN.- Venind la București m'am oprit la sora mea ELENA PAVEL prin care trebuia să iau legătura cu BIRTAS EUGEN pe linia Apărării.- Atunci dela sora mea ELENA am auzit pentru prima oară despre căderea din Aprilie 1941.- ELENA a spus că nu poate să-mi facă legătura din cauza căderii și că au căzut tovarășii din C.C.- Tot atunci STEFAN PAVEL cumnatul meu, care a avut legătură cu TEOHARI GEORGESCU a spus că nici lui nu-i vine nimeni la întâlnire tot din cauza căderii și că această cădere se trage dela un provocator din Galați venit la București.-

La 8 Mai 1941, am primit legătura - prin ELENA PAVEL și ANA TOMA cu KOFFLER REMUS care m'a adus la FORIS STEFAN în casa REDLINGHER.-

Din discuțiile lui STEFAN FORIS cu KOFFLER REMUS și cu COSTICA CARP în jurul căderii din Aprilie 1941 și din foi de urmărire primite dela Apărare - am aflat că această cădere se datorește urmăririlor ce au fost aduse de fetele cari lucrau la Tineret.- Astfel ROZICA LEBOVICI care lucra la Tineret întâlnindu-se cu TEA LUPU și cu MARGHIT a adus urmărirea la aceste fete.-

.//.

TEA LUPU fiind casa conspirativă a C.C. în casa ei au căzut PIRI ABRAHAM și TEOHARI GEORGESCU. Că (nu-mi aduc aminte prin ce împrejurări s'a aflat) aflându-se de urmărirea casei lui TEA LUPU sau căderea acelei case, KOFFLER REMUS a fost trimis să aștepte în stradă pe TEOHARI GEORGESCU, dar TEOHARI GEORGESCU sau a venit prea târziu sau nu venise deloc atunci la acea casă, atunci nu s'a știut, abia pe urmă s'a aflat că TEOHARI GEORGESCU venise totuși la TEA LUPU și a fost arestat cu PIRI ABRAHAM și că Siguranța nu s'a așteptat să-l găsească acolo în casă.-

Tot din discuții am aflat că FORIS STEFAN a trimis pe BIRTAS EUGEN la casa lui IOSIF KISINEVSKI pentru a preveni căderile, BIRTAS EUGEN însă a dat acolo peste poliție și a fost arestat împreună cu IOSIF KISINEVSKI și MARGIT - iar FORIS STEFAN a fost nevoit să fugă împreună cu EVA BIRTAS din locuința lui BIRTAS EUGEN și nici nu mai aveau nici o casă conspirativă până la preluarea casei lui REDLINGHER prin KOFFLER REMUS.-

În legătură cu căderea lui TEOHARI GEORGESCU și BIRTAS EUGEN s'a vorbit de elemente de sacrificiu, adică tehnici cari în astfel de împrejurări să fie ei expuși și nu activiști - cari trebuie să fie feriți de cădere.-

Mai târziu s'a primit o scrisoare de la BIRTAS EUGEN în care el scria că la închisoare FORIS STEFAN este învinuit de căderea lui BIRTAS EUGEN pentru faptul că l-a trimis la casa lui IOSIF KISINEVSKI.- FORIS STEFAN a fost atunci supărat, el a spus că recunoaște că a făcut această prostie dar ~~are~~ avut intenția bună de a preveni pe ceilalți de cădere.- Nu-mi amintesc dacă în acea scrisoare BIRTAS EUGEN precizează cine acuza pe FORIS STEFAN.-

Prin Apărare tot în legătură cu căderea din 1941 a venit de la ANA TOMA înștiințare că una din sursele de urmărire la casa lui IOSIF KISINEVSKI, în afară de ROZICA LEIBOVICI - MARGHIT este o doamnă din Bd. Domniței prietenă cu IOSIF KISINEVSKI și MARGIT care ar fi provocatoare - deoarece TONY SMUK care a fost trimis după recomandarea lui MARGHIT la această doamnă a recunoscut în ea pe doamna care l-a ajutat să scape din lagăr în Ungaria ea fiind în relații intime cu ofițerii lagărului.-

În legătură cu căderea din Aprilie 1941, s'a primit material de la Apărare și din închisoare.- To acest material a fost citit de mine cu voce tare celor ce erau de față în ședința

ce s'a ținut în casa tehnicilor MITI și JAN la Cotroceni, - și fiecare din ce prezenți și făceau însemnări după cele citite de mine - pentru discuții.- La această ședință au participat FORIS STEFAN, COSTICA CARP, POPP ILONA și mai era sau RANGHET IOSIF sau PARVULESCU CONSTANTIN, nu sunt sigură !

Eu nu am stat în ședință la prelucrarea acestui material, eu am stat la bae împreună cu MITI și JAN.- Fiind material mult și scris pe foițe, trebuia descifrat și citind și repede nu am reținut din acest material decât obiecțiunea lui SENCOVICI cum de nu a căzut împreună cu ceilalți și FORIS STEFAN.-

Am fost chemată pe urmă să scriu pe foiță subțire răspuns comuniștilor din închisori în care se spunea că aprecierea făcută de comisia din închisoare corespunde cu aprecierea făcută afară asupra căderii din Aprilie 1941 - urma apoi hotărârea luată referitor = Astfel BIRTAS EUGEN care a recunoscut la Siguranță pe IOSIF GHISINEVSCHI era propus spre pedepsire cu eliminarea din Partid, la fel și PIRI ABRAHAM care a recunoscut pe TEOHARI GEORGESCU, iar KISINEVSKI IOSIF, TEOHARI GEORGESCU, TEA LUPU și MARGHIT popularizați pentru purtarea bună la cădere.- Tot în acele scrisoare se propunea ca SENCOVICI să nu mai facă parte din Comisia de cercetare a căderilor pentru faptul că el nu a dat datele asupra căderii sale nici până la data când s'a scris scrisoarea, deși aceste date i-au fost cerute mereu.-

Din discuțiile dintre KOFFLER REMUS și FORIS STEFAN am auzit că era vorba că se putea scoate din proces pe bani pe TEOHARI GEORGESCU, pe urmă s'a vorbit că sunt minciuni cu scopul de a scoate bani dela Partid, deoarece poliția nu ar elibera și în special pe TEOHARI GEORGESCU care este atât de important.-

În ce privește atitudinea lui FORIS STEFAN și KOFFLER REMUS în legătură cu această cădere, eu nu o cunosc.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA.-

2 Iulie 1951.-

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samuilorca. Jud. Sorcea (U.R.S.S.), fiica lui Ion și Vera cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Ter. Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pune răspund următoarele:

1. Întrebare: Prii și împrejurări ați aflat despre căderea din Aprilie 1941 și ce amănunțit ați aflat?

Răspuns: În Aprilie 1941 eu am predat munca în la Organizația Aparării din plocești și am venit la București ca să preiau munca de tehnică la C.C. așa cum mi-a cerut Birțuș Dughe. Venind la București mi-am oprit la sora mea Elena Pavel prii care trebuia să mă legătura cu Birțuș Dughe pe linia Aparării. Atunci dela sora mea Elena am auzit pentru prima dată despre căderea din Aprilie 1941. Elena a spus că nu poate să-mi facă legătura din cauza căderii și că au căzut țărânișii din C.C. Tot atunci Ștefan Pavel, cumnatul meu, care a avut legătura cu Teohari Georgescu a spus că nici lui nu-i vine nimeni la te fătura tot din cauza căderii și că seacă cădere de trage dela un provocator din galati, venit la București.

La 8 Iulie 1941 am primit legătura - prii Elena Pavel și Ana Tamo cu Kofler Nemus care mi-a adus la Foir Ștefan în casa Reddingher.

Din discuțiile lui Foir Ștefan cu Kofler Nemus și cu Costica Carp în jurul căderii din Aprilie 1941 și din fof de urmărire primite dela Aparare - au aflat că seacă cădere și întărește urmărișilor ce au fost aduse de fetele cari luerau la Tineret. Asfel Rozia Teodorici cari luera la Tineret întâlmindu-se cu Pea Lupu și cu Marghit a adus urmărișea la acete fete.

Sărbu Victoria.

Tea Dugu fiind casa conspirativă a C.C. în casa ei au căzut Piri Abraham și Teohari Georgescu. Că (nu mai mai-abuc aminte prin o împrejurări) s'a aflat / aflându-se de umărarea casei lui Tea Dugu sau căderea acelei case Kofler Remus a fost trimis să aștepte în stradă pe Teohari Georgescu dar Teohari Georgescu sau a venit prea târziu sau nu venise. Deloc atunci la acea casă, atunci nu s'a știut, abia pe urmă s'a aflat că Teohari Georgescu venise totuși la Tea Dugu și a fost arestat cu Piri Abraham și că siguranța nu s'a așteptat să-l găsească acolo în casă.

Tot din disconfort am aflat că Torig Ștefan a trimis pe Birtag Dugu la casa lui Goriș Pișinerovski pentru a prăsi căderile, Birtag Dugu însă a dat acolo peste poliți și a fost arestat împreună cu Goriș Pișinerovski și Marghit - iar Torig Ștefan a fost nevoit să fugă împreună cu dra Birtag din locuința lui Birtag Dugu și nici nu mai areau nici o casă conspirativă până la prăsierea casei lui Kofler Remus.

În legătură cu căderea lui Teohari Georgescu și Birtag Dugu s'a vorbit de elemente de sacrificiu, adică tch-nici cari în astfel de împrejurări să fie ei expuși și nu activiști - cari trebuie să fie ferțiți de cădere.

Mai târziu s'a primit o scrisoare de la Birtag Dugu în care el scria că la închisoare Torig Ștefan este învinuit de căderea lui Birtag Dugu pentru faptul că l'a trimis la casa lui Goriș Pișinerovski. Torig Ștefan a fost atunci supărat, el a spus că recunoaște că a făcut această prostie dar a avut intuiția bună de a prăsi pe ei lăți de cădere. Nu-mi amintesc dacă în acea scrisoare Birtag Dugu precizează cine are pe Torig Ștefan.

Prin apărare tot în legătură cu căderea din 1941 a venit din nou Toma Ungureanu că una din sursele de umărare la casa lui Goriș Pișinerovski, în afară de Rozica Leiborai - Marghit, este o doamnă din Bdul Domnului prietună cu Goriș Pișinerovski și Marghit care ar fi provocatoare - din acei Tony Zmud care a fost trimis după recuzarea din Marghit la această doamnă a recunoscut în ea pe doamna care l'a ajutat să scape din Lagăr în

Sorbu Victoria

Magaria sa fiind in relatii intime cu ofiterii
Lazarevici.

5. La legătura cu căderea din aprilie 1941 s-a primit material de la Asărare și din închisoare. Tot acest material a fost citit de mine cu voce tare celor ce erau de față în geșuța și s-a simțit în casa tehnicilor, lăși și Jan la Cotocești - și fiecare din cei prezenți își făceau însemnări după cele citite de mine - pentru discursuri. La această geșuță au participat Toriz Ștefan, Cotică Carp, pop Elena și mai era sau rămânând Toriz sau pătrulorcu Constantin, nu sunt sigură! Da nu au stat în geșuța la prelucrarea acestui material, eu am stat la baie împreună cu Măști și Jan. Fiind material mult și scris pe foite, trebuia descifrat și citit și repede mi-am reținut din acest material deosebit obiectivul lui sensoriei cum de mi-a căzut împreună cu ceilalți și Toriz Ștefan.

Au fost chemați pe urmea sa scrie pe foaie sub-
tiri răspuns comunistilor din închisori în care
s-a spus că aprecierea făcută de comisia din în-
chisoare corespunde cu aprecierea făcută afară
asupra căderii din aprilie 1941. urma apoi hotărârea
luată referitor la cei căzuți: astfel Birtuz Dugan
care a recunoscut la siguranță pe Toșif Kijj, verschi
era propus spre pedepsire cu eliminarea din partid.
La fel și Piri Abraham care a recunoscut pe Teohari
Georgescu, iar Kijj, ~~verschi~~ Toșif, Teohari Georgescu,
Tea Dugan și Marghit popularizați pentru punțarea
bună la cădere. Tot în acea scrisoare s-a propunea
ca Securicii să nu mai facă parte din comisia
de cercetare a căderilor pentru faptul că el nu
a dat datele asupra căderii sale nici până la
data când sa scris scrisoarea deși aceste date erau foarte
cunoscute mureu.

După discuțiile dintre Koefler Kemur și Toniz Ștefan
 am auzit că era grozav că se putea scuti din
 proces pe bani pe Teohari Gheorgheanu, pe urmă
 să vorbim că sunt mincinosi cu scopul de

Larve Victoria

a scos la lumină ⁴partea dintr-o politică nu
ar elibera și în special pe totuși Gîngăreanu
care este atât de important.

În ce privește atitudinea lui Traian Ștefan și
Kofler Remus în legătură cu aceasta cădere
eu nu o cunosc.

Aceasta mi este declarația pe care o dau,
sustînd și scumiz propriei verități de nimeni.

2 Iulie 1951

Sărbu Victoria.

120
082
32
DECLARAȚIE
=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909 luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Cine conducea din partea C.C. al P.C.R. Apărarea în 1943, când s'a produs căderea grupului în frunte cu ORITA SANDOR ?

Răspuns :

Până la căderea grupului în frunte cu ORITA SANDOR, conducerea Apărării din partea C.C. al P.C.R. o avea FORIS STEFAN iar eu eram instructor.- În ajun de căderea grupului în frunte cu ORITA SANDOR sau în timpul căderii acestui grup, nu-mi amintesc precis, conducerea Apărării din partea C.C. al P.C.R. am preluat-o eu.-

2/. Întrebare :

Ce atitudine ai avut d-ta și cu FORIS STEFAN față de căderile ce s'au produs la Apărare ?

Răspuns :

Atitudinea mea și a lui FORIS STEFAN față de căderile dela Apărare din 1943 a fost de a nu se recunoaște greșelile și responsabilitatea noastră în aceste căderi pentru cari eram responsabili noi în primul rând, deoarece noi am condus atunci Apărarea din partea C.C. al P.C.R.-

Această atitudine era caracteristică metodei de muncă a mea și a lui FORIS STEFAN, care consta în aceea de a vedea greșelile altora și a trage la răspundere pe alții și de a nu ne

vedea dar a ascunde și mușamaliza propriile noastre greșeli.-

3/. Intrebare :

În ce a constatat proiectul făcut de STEFAN FORIS, referitor la reorganizarea conducerii Apărării ?

Răspuns :

Nu-mi amintesc dacă proiectul de reorganizarea conducerii Apărării a fost făcut de STEFAN FORIS sau acest proiect l-am stabilit noi, adică eu și C.C. al Apărării în gedința cu ei și pe urmă a fost arătat și aprobat de FORIS.- Acest proiect de reorganizare după cât îmi amintesc stabilea trecerea lui MANOLE TUDORACHE dela Apărare la Resortul de Război și cooptarea în C.C. al Apărării lui SRAER ca responsabil pentru munca Biroului Juridic, BUNACIU fiind căzut, iar NAVODARU fiind ilegalizat.- Astfel conducerea Apărării din partea C.C. al P.C.R. o aveam eu, iar membrii C.C. ai Apărării erau MARIOARA ILIESCU, VITEANU, NAVODARU și SRAER.-

4/. Intrebare :

Acest proiect de reorganizare a conducerii Apărării a fost supus aprobării celorlalți membrii ai Comitetului Central al P.C.R. ?

Răspuns :

Acest proiect de reorganizare a conducerii Apărării nu a fost supus aprobării celorlalți membri ai Comitetului Central al P.C.R.- Propunerea ca eu să preiau conducerea Apărării din partea C.C. al P.C.R. a fost discutată de STEFAN FORIS cu RANGHET IOSIF.-

Nu am știut atunci pentru ce FORIS STEFAN nu a spus aprobării celorlalți membri ai C.C. al P.C.R. proiectul de reorganizare a conducerii Apărării.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

3 Iulie 1951.

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Pansilona, Jud. Ioroca (R.R.S.), fiica lui Șanș Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghicaiei Nr. 23, de profesie funcționară. Asupra întrebărilor puse răspund următoarele.

1. Întrebare: Cine conducea din partea C.C. al P.C.R. Apărarea în 1943 când s-a produs căderea grupului în frunte cu Oita Gaudor?

Răspuns: Până la căderea grupului în frunte cu Oita Gaudor conducea Apărarea din partea C.C. al P.C.R. oarec Ștefan Toniz iar eu eram instructor. În ajun de căderea grupului în frunte cu Oita Gaudor sau în timpul căderii acestui grup, nu-mi amintesc precis, conducerea Apărării din partea C.C. al P.C.R. au preluat-o eu.

2. Întrebare: Ce atitudine ai avut Ștefan Toniz față de căderile ce s-au produs la Apărare?

Răspuns: Atitudinea mea față de Ștefan Toniz față de căderile dela Apărare din 1943 a fost de a nu ne recunoaște grupului și responsabilitatea noastră în aceste căderi pentru că ei erau responsabili noi în primul rând deoarece noi am condus atunci Apărarea din partea C.C. al P.C.R.

Sărbu Victoria

Acasă afişându-se era caracteristică metodei de muncă a mea şi a lui Foriş Ştefan, care constă în acia de a vedea gurile altora şi a trage la răspundere pe alţii şi de a nu ne vedea dar a ascunde şi muşamaliza propriile noastre greşeli.

3. Întrebare: În ce a constatat proiectul făcut de Ştefan Foriş referitor la reorganizarea conducerii Aparării?

Răspuns: Nu mi-amintesc dacă proiectul de reorganizarea conducerii Aparării a fost făcut de Ştefan Foriş sau acest proiect l-am stabilit noi, adică eu şi C.C. al Aparării în găsindu-ne cu ei şi pe urmă a fost arătat şi aprobat de Foriş. Acest proiect de reorganizare după cât mi-amintesc stabilea trecerea lui Manole Tudorache de la Aparare la Resortul de Război şi cooptarea în C.C. al Aparării lui Graer ca responsabil pentru munca biroului Juridic Bonaciu fiind căzut iar Năvodaru fiind ilegalizat. Astfel conducerea Aparării din partea C.C. al P.C. R. o aveau eu, iar membrii C.C. al Aparării erau Marioara Gliceru, Băteanu, Năvodaru şi Graer.

4. Întrebare: Acest proiect de reorganizare a conducerii Aparării a fost supus aprobării celorlalţi membri ai Comitetului Central al P.C. R.?

Răspuns: Acest proiect de reorganizare a conducerii Aparării nu a fost supus aprobării celorlalţi membri ai Comitetului Central al P.C. R. Propunerea ca eu să preau conducerea Aparării din partea C.C. al P.C. R. a fost prezentată de Ştefan Foriş cu Baughut, Şorif.

Ştefan Victoria.

Nu am știut atunci pentru ce Foriz Ștefan m-a
a supus aprobării celorlalți membri ai C.C. al P.C.R.
proiectul de reorganizare a conducerii Aparării.

Acasta-mi este declarația pe care o dau, surtut
și seinus propriu nericita de nimeni.

3 Iulie 1957

Ștefan Victoria.

N O T A

=====

privind pe GEORGE BEZA

GEORGE BEZA a fost membru al tineretului Vlad Tepeș.

Există o carte unde sunt trecute toate atentatele și isprăvile lui BEZA.

BEZA a anunțat că va împușca pe CONSTANTIN ANGELESCU, în timp ce acesta era ministru de interne. BEZA împreună cu alți doi au trecut cu un geamantan fără a fi controlați, din care a scos un revolver, trăgând 6 focuri de armă. Ministrul i-a dat cu un telefon în cap, după care a fost dus în spital unde a fost ținut 8 luni. Nu s'au făcut cercetări, iar BEZA a fost lăsat liber, întrucât gloanțele au fost oarbe.

Problema cu macedonenii

Șeful lui BEZA, PAPASOTIR, macedonean, a fost închis împreună cu un grup de macedoneni, cari pe urmă revin în arenă. Se pare că a fost șeful organizației "Garda de fier" din Constanța. El a condus echipa care a olerât pe DUCA, fiind decorat de CODREANU cu "Crucea Albă". El a fost exclus din partidul "Totul pentru țară" de CANTACUZINO-GRANICERU.

PAPASOTIR l-a cunoscut pe BEZA prin BARBU EFTIMIU care i l-a recomandat. BARBU EFTIMIU a predat o lecție în limba franceză, agenților de poliție.

Din cauza broșurei pe care a scris-o (împreună cu PETRE VULPESCU în Decembrie 1937), BEZA a fost bătut rău de elemente din "garda de fier".

Un anume CORBEA, fost în frontul studențesc democrat, prin anii 1936-1937, în tineretul socialist- POPOVICI-MOSCAUTEANU, la național țărăniști, apoi în "cruciada românismului", a făcut parte din "garda de fier" unde a fost folosit ca informator (fracțiunea STELESCU) de către PETRE VULPESCU.

BEZA a salvat de două ori pe CODREANU, denunțând atentatele pregătite împotriva sa.

Democrat în 1937, BEZA devine omul lui MIHALACHE, în special al lui AUREL DOBRESCU și MANIU.

În timpul războiului a intrat în serviciul englezilor.

Într-o scrisoare care a trimis-o prin ZAGANESCU, BEZA a cerut 15.000 de dolari de la englezi.

Cu DOBRESCU a avut legături întotdeauna și acum (este vorba de data la care s'a întocmit nota originală) el este în Jud. Păgăraș.

Este foarte periculos - cu atât mai mult cu cât în acea regiune au venit mulți parașutiști.

Prefectul GANEA a avut strânse legături cu DOBRESCU în București și li s'a dat bani contra chitanță.

În Teleorman are mare influență. Aici a aterizat De CASTELLAIN, chiar în comuna Bârla, fiind prins de jandarmi.

Legături cu englezii au avut și învățătorul POPESCU din Bârla și MINULESCU ION, deasemeni din Jud. Teleorman.

El (BEZA) avea legături cu toate partidele, chiar și cu PCR., prin FORIS apoi cu MAURER, cu care era văzut împreună, iar dintre studenți, cu CONSTANTINOVSKI.

J. J.

Explicare în detaliu
Victoriei mele.

12.6.1941

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdul Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

L-ați cunoscut pe GEORGE BEZA ?

Răspuns :

Nu l-am cunoscut pe GEORGE BEZA și nici nu am auzit vreodată de numele acestuia.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

3 Iulie 1951

3 Iulie 1951

116

Nota în Jata noastră
Lt. lej. de sec.
Hörn-ten

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 28, în comuna Săuroi-
lorca, Jud. Iovea (A.R.S.S.), fiica lui Șeo și Vera,
cu ultimul domiciliul legal în București, Bd. de
Grăia Tei Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pusă răspund următoarele:

1. Întrebare: L-ați cunoscut pe George
Beza?

Răspuns: Nu l-am cunoscut pe George Beza
și nici nu am auzit vorbindu-se de numele
acestuia.

Accasta-mi este declarația pe care o dau
sustinând și răspund propriei necesități de nimeni.

3 Iulie 1951

Sărbu Victoria.

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspuns următoarele :

1/. Întrebare :

În ce au constatat legăturile pe cari LEIBOVICI le avea cu Siguranța ?

Răspuns :

Stiu că LEIBOVICI a avut un agent ca post fix la el.- Cu acest post fix LEIBOVICI a intrat în legătură și pentru bani a început să capete dela acel agent unele informații.- Despre această legătură a lui cu agentul și posibilitatea de a căpăta prin agent informații, LEIBOVICI a înștiințat Partidul.- Astfel Partidul plătea prin LEIBOVICI pe acest agent care în schimb furniza informații.- Numele agentului probabil conspirativ era "SAMI".- Nu știu de când a început această legătură, știu că ea a rămas și după îndepărtarea noastră dela conducere, deoarece a fost predată lui BODNARAS EMIL pentru informații.- Din informații căpătate prin "SAMI" rețin informațiile în legătură cu urmările dela Uniunea Patrioților și urmărirea la ședințele de tratative ale Partidului cu social democrații.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

5 Iulie 1951

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilova, Jud. Iovea (N. H.S.S.) fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul. Ghiciei Nr. 23, de profesie funcționară.

Conștientă de obligațiile pe care le revin următoarele:

1. Futurare: În ce au constat legăturile pe care Leibovici le are cu Siguranța?

Răspuns: Știu că Leibovici a avut un agent ca post fix la el. Ca acest post fix Leibovici a intrat în legătură și pentru bani a început să capete de la acel agent unele informații. Despre această legătură a lui cu agentul și posibilitatea de a căpăta prin agent informații Leibovici a înștiințat partidul. Astfel partidul plătea prin Leibovici pe acest agent care în schimb furniza informații. Numele agentului probabil conspirativ era "Sami". Nu știu de când a început această legătură, știu că ea a rămas și după independența noastră dela conducere deosebită a fost predată lui Bodușăraș din partea Siguranței. Din informații că -

pătată prin „Sami”² repun informațiile în
legătură cu urmările dela Unirea patrio-
tilor și urmările mișcarei la găsirea
de tratative ale partidului cu social de-
mocratii.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau
sustinerii și scuzelor proprii necesitate de mine.

5. Iulie 1951

Sânul Victoria.

DECLARAȚIE

*=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jud. Sorocea (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

Cari au fost împrejurările în care a ajuns la FORIS STEFAN mesajul cifrat trimis de Comintern ?

Răspuns :

Nu cunosc nici împrejurările și nici faptul că la FORIS STEFAN a ajuns mesajul cifrat dela Comintern.-

Am auzit în casa REDLINGHER discuția dintre FORIS STEFAN și KOFFLER REMUS despre chimicale.- Am mai auzit dar nu pot preciza când și unde discuția dintre FORIS STEFAN și KOFFLER REMUS despre un cifru al cărui cheie o cunoștea "MARCUS" adică TEODOR GEORGESCU, deoarece așa a fost stabilit la Comintern, cu acea ocazie FORIS STEFAN m'a învățat și pe mine să cifrez.-

După îndepărtarea noastră dela conducere cu două sau trei săptămâni înainte de arestarea mea când am fost eu la KOFFLER REMUS, el mi-a spus că FORIS STEFAN nu trebuia să distrugă cifrul.- Nu l-am întrebat pe KOFFLER REMUS amănunte despre ce fel de cifru este vorba.-

Aceasta este tot ce cunosc eu.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. VICTORIA SARBU

5 Iulie 1951.

Declarație

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilova, Jud. Sucea (R. R. S. S.), fiica lui Iosif și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bulevardul Ghica lui S. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pot răspunde următoarele:

Întrebare: Căi au fost înjurăturile în care a ajuns la Toz Ștefan mesajul cifrat trimis de Comintern?

Răspuns: Nu cunosc nici înjurăturile și nici faptul că la Toz Ștefan a ajuns mesajul cifrat de la Comintern.

Am avut în casa Redlinger discuta dintre Toz Ștefan și Kofler Reuss despre chimicale. Am mai avut dar nu pot preciza când și unde discuta tot dintre Toz Ștefan și Kofler Reuss despre un cifru al cărui cheie o cunoaște "Marcel" adică Teshari Georgescu deoarece așa a fost stabilit la Comintern, cu ocazia Toz Ștefan mi-a înșutat și pe mine să cifrez.

Supra îndepărtarea noastră de la conducere

Sărbu Victoria

Cu două sau trei săptămâni înainte
de arestarea mea când am fost cu la Kofler
Kerens, el mi-a spus că țara Ștefan me-
trebuia să distruge cifrul. Nu l'am între-
bat pe Kofler Kerens amănunte despre ce fel
de cifru este vorba.

Aceasta este tot ce cunosc eu.

Aceasta - mi este declarația pe care o dau,
sustin și sumez propriei nevinovății de nimeni.

5 Iulie 1951

Sărbu Pictoria.

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jd. Soroca (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele : .

1/. Întrebare :

Ce ți-a spus d-tale FORIS STEFAN despre LUCRETIU PATRASCANU în timpul când acesta se afla la Poiana Tapului ?

Răspuns :

Mie personal, FORIS STEFAN nu mi-a vorbit nimic despre LUCRETIU PATRASCANU atunci când acesta se afla la Poiana Tapului.- Cunosc o discuție dintre FORIS STEFAN și KOFFLER REMUS la care am asistat și eu când KOFFLER REMUS a pus întrebarea lui FORIS STEFAN dacă nu trebuie luată legătura și cu LUCRETIU PATRASCANU.- Atunci s'au discutat și posibilitățile ce ar putea fi pentru a se lua legătura cu LUCRETIU PATRASCANU, una din aceste posibilități era ca să plece cineva, eventual chiar eu la Poiana Tapului și sub forma de a căuta o cameră cu chirie să încerc să iau legătura cu LUCRETIU PATRASCANU.- Stiu că după aceasta s'a vorbit că LUCRETIU PATRASCANU este în lagăr și nu s'a mai discutat despre mergerea la Poiana Tapului.-

2/. Întrebare :

Cine a avut legătură cu PATRASCANU în acel timp și în ce a constat acea legătură ?

Răspuns :

Nu știu dacă în acel timp a avut cineva legătură cu LUCRETIU PATRASCANU și deci nu cunosc nici în ce a constat acea legătură.-

././.

3/. Intrebare :

105

Când a luat legătură PATRASCANU cu Secretariatul PCR și în ce scop ?

Răspuns :

Prin Martie 1944 prin Apărare, s'a comunicat că LUCRETIU PATRASCANU a ieșit din lagăr și se află în București și că el vrea neapărat legătură cu cineva important dela Partid deoarece are de comunicat lucruri importante dela palat.- Această comunicare dela Apărare despre LUCRETIU PATRASCANU s'a discutat atunci în ședința care s'a ținut tot atunci în Martie la care au participat STEFAN FORIS, PARVULESCU CONSTANTIN, EMIL BODNARAS, și RANGHET IOSIF mi se pare și când s'a discutat problema Frontului Național Patriotic.-

Atunci s'a luat hotărârea ca PARVULESCU CONSTANTIN să ia legătura cu LUCRETIU PATRASCANU pentru a vedea ce lucruri importante are el de comunicat și să discute cu el aceste lucruri

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. SAREU VICTORIA

5 Iulie 1951

Declarație,

Sub numele Târbu Victoria, născută în 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilorca, Jud. Soroca (R. A. S. S.), fiica lui Ion și Vera, cu ultimul domiciliu legal în București, Bdul Ghica B. Nr. 23, de profesie funcționară.

Asupra întrebărilor pus răspund următoarele:

1. Întrebare: A H. a spus D-ile Torig Ștefan despre Lucretia pătrășcanu în timpul când acesta se afla la Poiana Tapului?

Răspuns: Din personal Torig Ștefan nu mi-a vorbit nimic despre Lucretia pătrășcanu atunci când acesta se afla la Poiana Tapului. Amose o disidență dintre Torig Ștefan și Kofler Remus la care am asistat și eu când Kofler Remus a pus întrebare lui Torig Ștefan dacă nu trebuie luată legătura și cu Lucretia pătrășcanu. Atunci s-au discutat și posibilitățile ca ar putea fi pentru a se lua legătura cu Lucretia pătrășcanu, una din aceste posibilități era ca să plece cineva, eventual chiar eu, la Poiana Tapului și sub formă de a cânta o cameră cu chirie să încerc să iau legătura cu Lucretia pătrășcanu. Știu că după aceasta s-a vorbit că Lucretia pătrășcanu este în Lagăr

Târbu Victoria

2

și nu s'a mai discutat despre mergerea la
Poiana Tăgului.

2. Interbare: Cine a arat legătura cu
Pătrășcanu în acel timp și în ce a constatat
această legătură?

Răspuns: Nu știu dacă în acel timp
a arat cineva legătură cu Lucretiu Pătrăș-
canu și deci nu cunosc nici în ce a
constatat această legătură.

3. Interbare: Când a luat legătură Pă-
trășcanu cu secretariatul P.C.R. și în ce scop?

Răspuns: Prin Martie 1944 prin Apărare
s'a comunicat că Lucretiu Pătrășcanu a
ieșit din lagăr și s'a aflat în București și că
el vrea înăpăra legătură cu cineva important
dela partid deoarece au de comunicat lucruri
importante dela palat. Această comunicare
dela Apărare despre Lucretiu Pătrășcanu s'a
discutat atunci în ședința care s'a ținut tot
atunci în Martie la care au participat Ștefan
Foriș, Părvulescu Constantin, Demitroviț, Rodușan
și Răduț Foriș mi se pare și când s'a
discutat problema Frontului Național Patriotic.
Atunci s'a luat hotărârea ca Părvulescu
Constantin să ia legătura cu Lucretiu Pă-
trășcanu pentru a vedea ce lucruri importante
ar el de comunicat și să discute cu el
aceste lucruri.

Această mi este declarația pe care dau,
sustin și semnez propriei conștiințe de nimeni.

5 Iulie 1951

Sădu Victoria

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca, Jud. Soroca, (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București B-dul Ghica Tei Nr.23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/.Întrebare

În ce scop s'a pus problema dizolvării celulelor de Partid, cine a pus-o, când, unde și cine mai era de față ?

Răspuns :

Nu s'a pus problema dizolvării celulelor de Partid, s'a pus problema curățirii celulelor de Partid din întreprinderi de elemente provocatoare - pătrunse în aceste celule.- În ședința care a avut loc prin Ianuarie sau Februarie 1944, ținută în casa lui VICTOR, la care au participat FORIS STEFAN, PETREA NICOLAE și cu mine, PETRE NICOLAE a ridicat problema căderilor la întreprinderi datorită elementelor provocatoare pătrunse în celulele de Partid.- Atunci în urma discutării acestei situații în ședință s'a ajuns la hotărârea de a anunța la întreprinderi dizolvarea formală a celulelor și refacerea lor imediată fără elemente suspectate ca provocatoare de către muncitori.- Această hotărâre a propus-o FORIS STEFAN și eu cu PETREA am fost de acord.-

2/.Întrebare :

Cine a luat atitudine împotriva acestei acțiuni ?

Răspuns :

Împotriva acestei acțiuni s'a ridicat RANGHET IOSIF în ședința pe care am avut-o eu cu el și cu HAGIU CONSTANTIN în casa lui IOSIF RANGHET.- IOSIF RANGHET s'a ridicat împotriva acestei acțiuni înțelegând greșit problema pusă, el a înțeles că este vorba de dizolvarea celulelor de Partid și nu de măsura de

curățire a celulelor de Partid de elemente provocatoare.- In urma explicațiilor date atât de mine cât și de HAGIU CONSTANTIN, IOSIF RANGHET a căzut și el de acord cu propunerea făcută.-

3/. Intrebare :

Ce anume s'a făcut pentru îndeplinirea acestei acțiuni și care a fost rezultatul ?

Răspuns :

Urma ca această hotărâre PETREA NICOLAE s'ao discute cu responsabilii dela Locala Partidului și ei la rândul lor să discute și să aplice la întreprinderi.- Care a fost rezultatul, ce s'a făcut în această privință nu-mi amintesc ce a raportat PETREA NICOLAE în legătură cu aceasta.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau susțin și o semnez propriu nesilită de nimeni.-

14 Iulie 1951

ss/. SARBU VICTORIA

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Săucilor, Jud. Botoșani (U.R.S.S.), fiica lui Ștefan și Vera, cu ultimul domiciliul legal în București, Bdul Ghica Tr. Nr. 23, de profesie funcționară.

În urma întrebărilor puse răspund următoarele:

1. Întrebare: În ce scop s-a pus problema dizolvării celulelor de partid, cine a pus-o, când, unde și cine mai era de față?

Răspuns: Nu s-a pus problema dizolvării celulelor de partid, s-a pus problema curățirii celulelor de partid de întreprinderi de elemente provocatoare, pătrunse în aceste celule. În seara care a avut loc prin Ianuarie sau Februarie 1944, sînta în casa lui Victor, la care au participat Toz, Ștefan, Petru Nicolae și eu mine. Petru Nicolae a ridicat problema căderilor la întreprinderi datorită elementelor provocatoare pătrunse în celulele de partid. Atunci în urma discuției acestei probleme în seara s-a ajuns la hotărârea de a amîna la întreprinderi dizolvarea formată a celulelor și refacerea lor imediată fără elemente suspectate ca provocatoare de către muncitori. Sărbu Victoria

2

tarziu a propus. Toriz Stăfan n'eu cu Petru
am fost de acord.

2. Intrebare: Cui a luat atitudine im-
potrivă acției actiunii?

Răspuns. Impotrivă acției actiunii s'a
ridicată Raughet Toriz în calitate pe care am
cunoscut eu că el n'eu la Hagi Constantin în casa
lui Toriz Raughet. Toriz Raughet s'a ridicat
impotrivă acției actiunii înțelegând greșit pro-
blema pusă, el s'înțelea că este vorba de
dizolvarea celulelor 'de partid' și nu de măs-
sură de curățare a celulelor 'de partid' de
elemente provocatoare. În urma aplicării
datei stat de mîine căut și de Hagi Constau-
tin, Toriz Raughet a căzut și el de acord
cu propunerea făcută.

3. Intrebare: Ce amine s'a făcut pentru
îndeplinirea acției actiunii și care a fost
rezultatul?

Răspuns. Urma ca această întrebare
Petru Nicolae s'a discuta cu responsabilii
dela Locala partidului și ei la rândul
lor să discute și să aplice la întreprinderi.
Care a fost rezultatul, ce s'a făcut în această
privință nu-mi amintesc și a raportat
Petru Nicolae în legătură cu aceasta.

Aceasta mi este declarația pe care o dau
sunt și o scuză propriei neînțelegeri de nimeni.

14 Iulie 1951

Ionel Victorica.

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilovca Jud. Soroca (URSS), fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară.-

Asupra întrebărilor puse răspund următoarele :

1/. Întrebare :

L-ați cunoscut pe BALACEANU PETRE ?

Răspuns :

Nu l-am cunoscut pe BALACEANU PETRE.- În timpul războiului am auzit vorbindu-se despre un BALACEANU, dar numele mic al acestuia nu mi-l amintesc.- Acest BALACEANU a fost cunoștința lui HAGIU CONSTANTIN, un intelectual, avocat de profesie dar se ocupa cu ziaristica.- Cu acest BALACEANU a fost vorba să se facă casă conspirativă pentru HAGIU CONSTANTIN.- Nu-mi amintesc din ce motive dar casă conspirativă cu el nu s'a făcut, la fel nu-mi amintesc la care anume muncă a fost el mobilizat.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.-

ss/. VICTORIA SARBU

16 Iulie 1951

Declarație,

Subnumată Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoilova, Jud. Ioroca (b. n. l. s.), fiica lui Ion și Păra, Cu ultimul domiciliul legal în București, Bdul Ghica Tei Nr 23, de profesie funcționară.

Acupra întrebărilor pune răspund următoarele:

1. Întrebare. L-ați cunoscut pe Bălăceanu Petre?

Răspuns: Nu l-am cunoscut pe Bălăceanu Petre. În timpul războiului am avut vorbele și desigur am Bălăceanu dar numele mie al acestuia nu mi-e amintire. Acest Bălăceanu a fost cunoscutul lui Hagiu Constantin, un intelectual, avocat de profesie dar se ocupa cu giaristica - Cu acest Bălăceanu a fost vorba să se facă casă conspirativă pentru Hagiu Constantin. Nu-mi amintire din ce motive dar casă conspirativă cu el nu s'a făcut. Ca pe mine-mi amintire la care anume nume a fost el implicat.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, sentină și scuză proprie scrisă de mine.

16 Iulie 1951

Sărbu Victoria.

28

112

DECLARAȚIE

=====

Subsemnata SÂRBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samoillovca Jud. Soroca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA, cu ultimul domiciliu legal în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23, de profesiune funcționară,

Declar următoarele :

Am venit la casa REDLINGHER la data de 9 Mai 1941 și am stat acolo până în luna Iulie aproximativ, când împreună cu STEFAN FORIS, ne-am mutat la casa conspirativă STELA și NICU din Str. Plantelor.-

Curând după sosirea mea la casa REDLINGHER, a venit să locuiască acolo și șoferul IACOB STEHLE cu mașina căruia îl transportam pe FORIS STEFAN la ședințe.-

Primul care venea la FORIS STEFAN în această casă și cel mai des, era KOFFLER REMUS.- El se anunța prin telefon sau era chemat prin telefon și venea direct în casă.-

Al doilea era COSTICA CARP, pe COSTICA CARP îl aduceam eu în casă pentru ședințe,- și el rămânea până a doua zi - de fiecare dată.-

Tot în această perioadă au venit la casa REDLINGHER de două ori și tehnicii MITI și JEAN.- La una din aceste dăți MITI a adus lui FORIS STEFAN un pachet, ce conținea pachetul nu cunosc - știu că într-o zi FORIS STEFAN mi-a dat să citesc Istoria Partidului - în limba rusă și mi-a spus că această carte a fost adusă din U.R.S.S., la fel știu că FORIS STEFAN, a prelucrat cu COSTICA CARP o hotărâre din Iunie, scrisă pe o bandă de hârtie și care la fel a fost adusă din U.R.S.S., dar ce conținea această Hotărâre și când anume a fost adusă nu cunosc.-

Tot în această perioadă s'a întâmplat și urmărirea cum am crezut noi a casei REDLINGHER, în urma căreia s'a discutat găsirea și aranjarea grabnică a încă a unei case conspi-

././.

relative cum era casa lui NICU și STELA din Str. Plantelor care a fost aranjată de KOFFLER REMUS și unde ne-am mutat imediat la aranjarea ei.-

Despre urmărirea sau supravegherea casei, a venit să ne anunțe bătrânul REDLINGHER, el a arătat că pe prispă bodegii de peste drum stă un individ care i s'a părut suspect și care se uită mereu spre casa noastră.-

STEFAN FORIS m'a trimis să văd și eu ce este cu individul și l-am văzut și eu stând pe prispă și cu ochii îndreptați mereu spre casa noastră.- Acest individ a stat acolo pe prispă de dimineață până pe la după amiază târziu, pe urmă a plecat și nu l-am mai văzut niciodată.-

Nu știu să se fi ars materialul atunci în legătură cu această presupunere de urmărire.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SAREU VICTORIA

2 August 1951

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în comuna Samuilovca, Jud. Soroca (R. A. S. S. R.), fiica lui Șou și Vera, cu ultimul domiciliul legal în București, Bdul Ghica Tei Nr. 23, de profesie funcționară,

Declară următoarele:

Am rănit la casa Redlinger la data de Iulian 1941 și am stat acolo până în luna Iulie aproximativ când împreună cu Ștefan Toiș ne-am mutat la casa conspirativă Săla și Săla din str. Plantelor.

Curând după sosirea mea la casa Redlinger a rănit în locuință acolo și Ștefan Toiș care a rănit în mașina căruia îl transportau pe Ștefan Toiș la geoluit.

Prima dată m-am la Toiș Ștefan în această casă și el mai des era Ștefan Toiș. El se amuța prin telefon sau era chemat prin telefon și venea direct în casă.

El doilea era Costică Carp, pe Costică Carp îl aduceam eu în casă pentru geoluit și el rămânea până a doua zi de făceau dată.

Tot în această perioadă am rănit la casa Redlinger de două ori și tehnicii lui și Ștefan. La una din aceste date lui Ștefan a adus lui Toiș Ștefan un pachet. El

Sărbu Victoria

continua pashutul nu cunoșc. Știu că într-o zi Tori Ștefan mi-a dat să citesc Istoria Partidului. În limba rusă n-a spus că această carte a fost adusă din U.S.S.R., la fel știu că Tori Ștefan a prelucrat la Costică Carp o Hotărâre din Lume scrisă pe o bandă de hârtie n-are la fel a fost adusă din U.S.S.R. dar el continua această Hotărâre n-având anume a fost adusă nu cunoșc.

Tot în această perioadă s-a întâmplat și semnarea, cum am crezut noi, a casei Redlinger în urma căreia s-a discutat și cîșirea și aranjarea grabnică a unei a unei case conspirative cum era casa lui Nieu și Hela din str. plantelor care a fost aranjată de Kofler Krumo și unde ne-am mutat imediat la aranjarea ei.

De pe urmărirea sau supravegherea casei a venit să ne anunțe bătrânul Redlinger, el a arătat că pe prispă bodogii de peste drum stă un individ care i s-a părut suspect și care se uită mereu spre casa noastră.

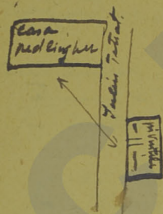
Ștefan Tori mi-a trimis să văd și eu ce este cu individul n-l am văzut și eu stînd pe prispă și cu ochii îndreptați mereu spre casa noastră. Acest individ a stat acolo pe prispă de dimineață pînă pe la după amiaza-tîrziu, pe urmă a plecat și nu l-am mai văzut niciodată.

Știu că să se fi ars material atunci în legătură cu această presupunere de urmărire.

Această mi este declarația pe care o dau o sustin și semnez propriei nerăzămări de nimeni.

2 August 1951

Sărbu Victoria.

DECLARAȚIE

Subsemnata SARBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie ziua 20, în satul Samoilovca jud. Soroca (U.R.S.S.), cu ultimul domiciliu legal în București Bd. Ghica Tei nr. 23, de profesiune funcționară, declar următoarele:

Despre o scrisoare sosită din lagărul Tg. Jiu în care să se facă aprecierea căderilor în general și să se tragă concluzii generale asupra acestor căderi - nu am nici o cunoștință.-

Eu cunosc că a fost făcută aprecierea căderii Comitetului Central de către o comisie constituită de GHEORGHIU DEJ la închisoarea din Caransebeș, special pentru analizarea și aprecierea căderilor. Această apreciere a fost prelucrată în gedința C.C. ținută în iarna anului 1941-42, la care au luat parte STEFAN FORIS, PARVULESCU CONSTANTIN, ILONA POP și COSTICA CARP și unde am fost chemată și eu să descifrez materialul venit din închisori. Fiind material mult și foarte greu de descifrat iar la prelucrarea lui eu am fost scoasă din gedință rămânând strict membrii C.C., concentrată fiind asupra descifrării materialului nu am putut pătrunde și reține fondul acestui material, știu că am citit o serie de critici și autocritici a celor căzuți.-

După aceasta știu că la fiecare cădere se prima material în care fiecare din cei căzuți arăta felul cum a căzut și autocritica lui. Astfel de scrisori s'au primit când au căzut ceferiștii EMIL și ENB, dela HANS când a căzut cu S.T.B., la căderea lui SIENA PAVEL, NICHIFOR STERE, VERIU, VALCU, etc. la fel ca și la căderile dela Apărare, dar tot acest material venea din închisori.

Cunosc și din lagăr o serie de scrisori și rapoarte dar cari au sosit în legătură cu conflictul de acolo, astfel cunosc scrisoarea lui POPESCU FUTURI, a lui OVIDIU SANDOR, TRANDAFIRESCU, VIDRASCU, PATRASCANU, VINEA WEINSTEIN, VANEA DIDENCO, raportul lui MAURER, al lui MANOLE TUDORACHE, etc.

După transferarea lui GHEORGHIU DEJ și CHIVU STOICA din închisoarea Caransebeș la lagărul din Tg. Jiu, nu s'a mai primit în lagărul din Tg. Jiu nici o scrisoare deoarece GHEORGHIU DEJ a reușit să aplaneze conflictul de acolo.-

Scrisoarea lui GHEORGHIU DEJ la care se referă STEFAN FORIS,

în apelul către închisori nu o cunosc personal, deoarece această scrisoare trebuie să fie acea scrisoare care a fost citită atunci în şedinţă la prelucrarea căderii C.C. şi din care scrisoare eu din motivele arătate de mine nu am putut reţine decât faptul că a produs o impresie adâncă asupra tuturor fiind o scrisoare de încurajare şi de sprijin pentru C.C. Poate că mai târziu a mai venit o altă scrisoare dela GHEORGHIU DEJ şi eu să nu ştiu de ea -deoarece în tot timpul cât a fost GHEORGHIU DEJ la Caransebeş, scrisorile ce veneau de acolo prin Apărare, erau primite de ILONA POP care avea atunci legătură cu Apărarea, le aducea direct lui FORIS şi le discuta cu el. Din aceste scrisori, cunosc numai scrisoarea lui BIRTAS şi scrisoarea lui BERNAT din lagărul dela Vapniarca, pe atunci eu nu am cunoscut absolut tot materialul adus la C.C. iar în iarna lui 1942, când a fost adusă CONSTANTA CRACIUN un timp nici nu am stat şi nu am lucrat cu FORIS STEFAN, el a lucrat cu CONSTANTA CRACIUN. Poate că în acel timp a sosit vre-o scrisoare de care eu nu ştiu deoarece şi în acest timp tot ILONA POP era aceia care lua dela Apărare scrisorile venite şi le aducea direct lui FORIS STEFAN.-

În orice caz, ştiu precis că de când GHEORGHIU DEJ şi CHIVU STOICA au fost transferaţi la lagărul din Tg. Jiu, nu a venit nici o scrisoare din lagărul Tg. Jiu dela GHEORGHIU DEJ şi CHIVU STOICA şi nici scrisoare cu aprecierea căderilor, eu am ţinut atunci legătură cu Apărarea şi tot ce a venit prin Apărare a trecut prin mâinile mele.-

Când s'a scris Apelul către închisori, materialul şi întocmirea Apelului au fost făcute de STEFAN FORIS şi KOPIER REMUS, eu am văzut scrisoarea lui GHEORGHIU DEJ citată în Apel când Apelul a fost terminat. Eu nu l-am întrebat pe FORIS STEFAN despre această scrisoare deoarece erau multe lucruri pe care eu nu le-am cunoscut în trecut, le-am considerat normal conspirative faţă de mine şi de aceia niciodată nu întrebam şi nu discutam decât ceea ce mi-a fost dat mie ca să cunosc şi eu iar la materialul C.C. eu niciodată nu am umblat singură.-

Aceasta-mi este declaraţia pe care o dau, o susţin şi o semnez nesilită de nimeni.

ss. Sârbu Victoria

4 Septembrie 1951.-

628

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 26, în satul Pansilovea, Jud. Sornea (R. A. S. S.), cu ultimul domiciliul legal în București, Bdul Ghica Ter. Nr. 23, de profesie funcționară.

Declar următoarele:

Despre o scrisoare scrisă din lagărul Tz. Jiu în care s-a făcut aprecierea căderilor în general și s-a tras concluzii generale asupra acestor căderi - nu am nici o cunoștință.

Am cunoscut că a fost făcută aprecierea căderii Comitetului Central de către o comisie constituită de Ghorghe Buz la încheierea din Caran-Sebes special pentru analizarea și aprecierea căderilor. Această apreciere a fost prelucrată în gedința C.C. ținută în luna anului 1941-42 la care au luat parte Ștefan Pop, Pătruleasa Constantin, Ștefan Pop și Costică Ciop și unde au fost chemați și eu să descifrez materialul venit din închisori. Fiind material mult și foarte greu de descifrat iar la prelucrarea lui eu am fost nevoită din gedința rămânând strict aceluia C.C. concentrată fiind asupra descifrării materialului nu am putut pătrunde și reține fondul acestor material, știu că am citit o serie de critici și autorizări a celor căzuți.

După aceasta știu că la fiecare cădere se primea material în care fixare din cei căzuți.

Sărbu Victoria

arăta felul cum a căzut și autocritica lui.
 Astfel de scrisori nu privesc caînd au căzut
 ofițerii Eunit și Dne, dela Hano caînd a căzut
 cu S.B., la căderea lui Elena Pavel, Michifor
 Sten, Periu, Vălen etc... la fel și la căderile dela
 Apărare — dar tot acest material vinea din închisoare.

Cunosc și din lagăr o serie de scrisori și rapoarte
 dar cari sînt în legătură cu conflictul de acolo,
 astfel cunosc scrisoarea lui Popescu puter, a
 lui Ovidiu Gaudor, Traudapiescu, Vidrazce, Pă-
 trășcanu, Vinca Weinștein, Vinca Didenco, raportul
 lui Maurer, a lui Manoli Tudorache etc...

După transferarea lui Gheorghiu Dej și Christu
 Moiea din închisoarea Carau-Libez la lagărul
 din Tg. Jiu nu s-a mai primit din lagărul
 din Tg. Jiu nici o scrisoare deosebi Gheorghiu
 Dej a reușit să aplatze conflictul de acolo.

Scrisoarea lui Gheorghiu Dej la care se referă
 Ștefan Foriz în apelul către închisoare nu o cunosc
 personal deoarece această scrisoare trebuia să
 fie așa scrisoare care a fost citită atunci în
 ședință la prelucrarea căderii C.C. și din
 care scrisoare eu din motivele arătate de
 mine nu am putut reține decât faptul
 că a produs o impresie adâncă asupra tuturor
 fiind o scrisoare de încurajare și de sprijin
 pentru C.C. Poate că mai târziu a mai
 venit o altă scrisoare dela Gheorghiu Dej și
 eu să nu știu de ea — deoarece în tot timpul
 cînt a fost Gheorghiu Dej la Carau-Libez, scri-
 sorile ce veneau de acolo prin Apărare erau
 primite de Hano pop care avea atunci legă-
 tură cu Apărarea, le aducea direct lui Foriz
 și le discuta cu el. Din aceste scrisori eu —

Stăru Victoria

112

3.

noase numai scrisoarea lui Birtaz și scrisoarea
lui Bernat din lagărul de la Vapniarea, pe
atunci eu nu am cunoscut absolut tot ma-
terialul adus la C.C. iar în iarna lui 1942
când a fost adușă Constanta Crăciun eu timp
nici nu am stat și nu am lucrat cu Foriz
Ștefan, el a lucrat cu Constanta Crăciun.
Poate că în acel timp a sosit și o scrisoare
de care eu nu știu nimic și în acest timp tot
Hona Pop era acia care lua de la Spărare
scrisorile venite și le aducea direct lui Foriz Ștefan.

În orice caz știu precis că de când Gheorghe
Sej și Chivu Stoica au fost transferați la la-
gărul din Tg. Jiu nu a venit nici o scrisoare
din lagărul Tg. Jiu de la Gheorghe Sej și
Chivu Stoica și nici scrisoare cu aprecierea
căderilor, eu am ținut atunci legătura cu Spă-
rarea și tot ce a venit prin Spărare a trecut
prin mâinile mele.

Când s'a scris Apelul către indivizii materialul
și întocmirea Apelului au fost făcute de
Ștefan Foriz și Cosler Reuno, eu am văzut
scrisoarea lui Gheorghe Sej citată în Apel
când apelul a fost terminat. Eu nu l'am
întrebat pe Foriz Ștefan despre această scrisoare
deoarece erau multe lucruri pe cari eu nu
le-am cunoscut în trecut, le-am considerat
normal conspirate față de mine și de acia
niciodată nu întrebam și nu discutam decât
ceas mi-a fost dat mie ca să cunosc și
eu - iar la materialul C.C. eu niciodată nu
am umblat năgura.

Această mi este declarația pe care o dau
o sustin și o sunnez ucrilită de mine.

4 Septembrie 1951 Sărbeu Victoria.

12/11/52

DECLARAȚIE

Subsemnata SĂRBU VICTORIA, născută în anul 1909, luna Octombrie, ziua 22, în satul Sămoilovca, județul Suceava (U.R.S.S.), fiica lui ION și VERA, având ultimul domiciliu legal în București, B-dul Ghica Tei Nr. 23, de profesie funcționară, declar următoarele:

Pe VOJTESCU PETRE nu l'am cunoscut niciodată și nu am avut nici un fel de legătură cu acesta.

Prin anul 1942 CONSTANȚA CRĂCIUN a dat o declarație pe linie de partid prin FORIS ȘTEFAN. Aceasta mi-a spus atunci că în acea declarație CONSTANȚA CRĂCIUN arătase că întreținuse legături cu VOJTESCU PETRE și mi-a spus să continui să declar despre acesta că e trădător.

Atâta este tot ce știu despre VOJTESCU PETRE.

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez propriu.

3 Martie 1952

ss/ Sărbu Victoria.

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-
Lt.Col. de Securitate,
Soluția I.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

2 Septembrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 9.-
" s'a terminat " 13,05.-

Eu Lt. MAJOR VĂNĂTORE VICTOR, am interogat în calitate de anchetator pe arestata SĂRBU VICTORIA născută în anul 1909 Octombrie 22, în comuna Sămoilevoa fost Jud. Sorooca (U.R.S.S.) de cetățenie română, naționalitate română, a fost strecurată în P.C.R. în anul 1933, ca studii are bacalaureatul în 1925 la Iași, de profesie profesoară de științe naturale și cu ultimul loc de muncă la Soc. "Export-Learn" reformat gsf, cu ultimul domiciliu în București Raionul 1 Mai Bdl. Ghica Tei Nr. 23, soțul ȘTEFAN FORIS, necăstorit legal cu sursă, de profesie ziarist, a avut ultimul domiciliu în București Calea Victoriei Nr. 49-50, copil FORIS VICTORIA în vârstă de 7 ani, domiciliată în București Bdl. Ghica Tei Nr. 23.- Părinții arestatei SĂRBU VICTORIA au avut casă și li ha, până în anul 1947 a fost în P.C.R. - până la 4 Aprilie 1944 când a fost îndepărtată din Partid.-

Intrebare :

Ce ocupație au avut părinții d-tale ?

Răspuns :

Tatăl meu a fost învățător la școala elementară și un timp funcționar de primărie în timpul regimului țarist în orașul Moghilev-Jeraina.-

Mama mea a fost casnică.- Ambii părinți au decedat.

Intrebare :

Ce ocupații ai avut d-ta după terminarea studiilor?

Răspuns :

După terminarea studiilor am predat lectii în

particular, și timp de doi ani ajutat pe tatăl meu în timp ce era bolnav, ținându-i locul la școala elementară din com. Semoilovca-Soroca (U.R.S.S.) ca învățătoare.-

Până în 1938 făceam treburile gospodărești acasă și munca agricolă.-

Din anul 1927 am început să lucrez și să am legături cu mișcarea muncitorească, iar din 1933 cu P.C.R. în cadrul căruia am activat până la 4 Aprilie 1944, când am fost îndepărtată.-

Dela 4 Aprilie 1944 până în toamna anului 1946, am stat acasă fără ocupație.-

În toamna anului 1946, am intrat ca funcționară la "Legătura Sct. Ecaterina" până în primăvara anului 1947, când am intrat tot ca funcționară la Soc. Forestieră "Silvania".-După câteva luni am fost transferată la Soc. "Dozna Foresta" unde am lucrat până în primăvara anului 1948 când am fost transferată la Soc. "Export-Lemn", unde am lucrat până la arestarea mea.-

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

IN. MAJ. DE SECURITATE,

Văntura V.

SE/4 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909
în com. Samoilovca-Soroca (URSS), fiica lui ION și VERA
(decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în Buc.
Bd. Ghica Tei Nr. 23

6 Septembrie 1952, București
Interog. a început la ora 6,45.
" s'a terminat " 13,05

Întrebare:

Când și prin ce împrejurări ai ajuns în anturajul
lui FORIS STEFAN și în conducerea Partidului?

Răspuns:

La începutul anului 1941, mă aflu în muncă la
Ploești din partea Comitetului Central al "Apărării" pen-
tru a organiza munca pe această linie la Ploești.

În Februarie 1941, am fost anunțată ca să predau
munca ce o aveam la Ploești să vii în București pentru
a primi o altă muncă.

Predata muncii la Ploești, a durat până în Aprilie
1941 când am venit în București și după ce am stat în casa
părinților lui STEFAN PAVEL până la 7 sau 8 Mai 1941, mi
s'a făcut legătura cu REMUS KOFLER din partea conducerii
Partidului.

Acesta m'a dus în casa conspirativă "Redlinger"
unde stătea FORIS STEFAN care era secretar al Partidului
și cu care am fost pusă în legătură, spunându-mi că voi
fi tehnica lui.

Această muncă de tehnică a lui FORIS STEFAN, am
avut-o până în Iunie 1943, când am fost cooptată ca membră
în Comitetul Central al P.C.R. de către FORIS.

După această promovare am continuat munca tehnică

./.

ss/SARBU VICTORIA

și aceea ca membru în Comitetul Central până la 4 Aprilie 1944, când împreună cu FORIS STEFAN am fost înlăturați din conducerea Partidului ca trădători.

Intrebare:

Cărui fapt se datorește promovarea d-tale în conducerea Partidului de către FORIS STEFAN?

Răspuns:

Promovarea mea în conducerea Partidului, se datorește faptului că eu îl susțineam luând poziție alături de el împotriva tuturor acelor care se opuneau acțiunilor lui, astfel că el m'a promovat în conducerea Partidului din interesul lui personal pentru că îl sprijineam efectiv în acțiunile lui.

Intrebare:

Ce fel de acțiuni ducea FORIS STEFAN pe care d-ta le susțineai?

Răspuns:

FORIS STEFAN ducea o serie de acțiuni ce constituiau o activitate trădătoare și criminală în interiorul Partidului, activitate pe care eu o susțineam participând efectiv în ducerea acesteia alături de FORIS STEFAN.

Intrebare:

În ce a constat această activitate trădătoare și criminală?

Răspuns:

Această activitate trădătoare și criminală dusă în interiorul Partidului în perioada 1941-1944, a constat în următoarele:

-Provocarea din partea lui FORIS a conflictelor și fracționismului în interiorul Partidului care a dus la îndepărtarea elementelor muncitorești din posturile de răspundere din partid și la subminarea activității Partidului. În ce privește îndepărtările din conducerea Partidului, era vorba de acele cadre care se opuneau acțiunilor lui FORIS STEFAN.

-Promovarea în posturi de răspundere în special în conducerea Partidului a elementelor care susțineau acțiunile lui FORIS STEFAN și se situau alături de acesta.

-Provocarea făcută de FORIS STEFAN prin propunerea sa transmisă prin "Apărare" a unei evadări în

masă a comuniștilor ce se aflau închisi în închisori.

-Partizarea lui FORIS STEFAN cu Siguranța, prin tolerarea provocărilor din interiorul Partidului, de a-și îndeplini nestingeriți misiunea lor din partea Siguranței.

-Sabotarea legăturii cu Uniunea Sovietică.

-Sabotarea activității resortului de război al P.C.R. și a activității generale a Partidului împotriva mășinii de război hitleriste.

-Legăturile cu burgheria românească reprezentată de conducătorii partidelor istorice și cu serviciul de spionaj englez, reprezentat de ing. ALEX. STEFANESCU, legături care au dus la izolarea Partidului de masele muncitoare, la frânarea mobilizării acestora în lupta împotriva mășinii de război hitleriste și la alăturarea lui FORIS, KOFLER și a mea de burghezie și ALEX. STEFANESCU.

-Alăturarea noastră de burghezie și ALEX. STEFANESCU a dus la situația ca noi să desfășurăm o acțiune criminală și trădătoare lovind și distrugând din interior Partidul Comunist Român în perioada războiului antisovietic. Astfel că FORIS STEFAN, KOFLER REMUS și eu, am acționat în interiorul Partidului servind interesele burgheziei românești și a imperialismului anglo-american.

FORIS STEFAN a fost susținut de mine și KOFLER REMUS în toate acțiunile sale de distrugere din interior a Partidului.

În ce mă privește îl susțineam pe FORIS STEFAN pentru că devenisem o nealță devotată lui și sprijinitoare activă a acțiunilor lui.

KOFLER REMUS era sfătuitorul permanent și prieten intim al lui FORIS STEFAN, consultându-se asupra activității din Partid în tot timpul războiului.

De aceea KOFLER REMUS îl susținea și sprijinea pe FORIS STEFAN în toate acțiunile lui criminale.

După 23 August 1944, FORIS STEFAN, KOFLER REMUS și eu am constituit într'un grup în afara Partidului, fiind înălțurați la 4 Aprilie 1944, adoptându-ne o poziție dușmănoasă față de Partid și regimul democrația instaurat la 6 Martie 1945.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este

./.

se/SARBU VICTORIA

întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez
propriu neșilită de nimeni.

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

Arestată:

ss/SARBU VICTORIA

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octom-
brie 1909 în com. Samoilovca-Soroca (URSS), fiica lui ION
și VERA (decedați), de profesie învățătoare, domiciliată
în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 33

8 Septembrie 1952, București

Interog. a început la ora 6,10

" s'a terminat " 13,30

Întrebare:

Cum au fost provocate de către FORIS STEFAN
conflictele și îndepărtarea din posturi de răspundere a
cadrelor ce se împotriveau acțiunilor lui FORIS STEFAN?

Răspuns:

Începând din anul 1942 o serie de cadre de bază
din conducerea Partidului ca PARVULESCU CĂLIN, ILEANA
RĂCEANU și alții, au început să ia atitudine împotriva
lui FORIS STEFAN, arătând că o serie de acțiuni ale lui
FORIS sunt potrivnice scopului și sarcinilor ce stăteau
în fața Partidului.

Astfel, ei spuneau că FORIS folosește o serie
de metode care duc la provocarea de conflicte în interio-
rul Partidului culminând cu îndepărtarea elementelor
muncitorești și că în general duce o muncă de distrugere
a Partidului.

Deasemenea acești ia luau atitudine asupra faptu-
lui că nu se organiza nimic serios pentru îndeplinirea
sarcinii centrale ce stătea în fața Partidului, lupta
împotriva maginei de război hitleriste.

FORIS STEFAN în urma acestor împotriviri, s'a
situat pe o poziție dubioasă față de aceștia pe măsură
ce survineau împotrivirile și astfel a trecut la provo-
carea conflictelor cu aceștia.

./.

se/SARBU VICTORIA

În cadrul acestor conflicte, FORIS STEFAN a urmărit să-i învinuiască pe aceştia în mod ireal, pentru a avea un motiv formal în vederea îndepărtării acestora din conducerea Partidului.

Astfel, FORIS STEFAN arunca răspunderea asupra acestora cu privire la inactivitatea Partidului împotriva marelui război hitlerist şi a creerii fracţionismului în Partid. Prin aceasta, FORIS STEFAN arunca în fond asupra lor propriile noastre acţiuni trădătoare deoarece noi în realitate eram aceia care prin acţiunile noastre frânam activitatea Partidului împotriva marelui război hitlerist şi creiam fracţionism în Partid.

Astfel de conflicte au fost provocate de FORIS STEFAN în toamna anului 1942 cu PARVULESCU OTIN şi ILIENIA RĂCĂRNU iar la sfârşitul anului 1943 şi începutul anului 1944, cu ANA TOMA şi IOSIF RÂMBET.

Aceste conflicte au culminat cu îndepărtarea din posturile de conducere din Partid a celor pe care i-am ardat.

Aceste conflicte şi îndepărtarea din conducerea Partidului a celor pe care i-am ardat, au fost susţinute în totul de mine şi KOFLER REMUS, luând poziţie efectivă alături de FORIS STEFAN în ducerea acestor acţiuni cu care am fost perfect de acord între noi.

Prin cele de mai sus, noi am dus o acţiune criminală şi dăunătoare de dezorganizarea conducerii Partidului care fusese formată dintr-o majoritate de elemente muncitoreşti cadre cinstite şi devotate cauzei Partidului pe care noi i-am îndepărtat în mod succesiv din posturile de conducere ale Partidului.

Această acţiune de dezorganizarea conducerii Partidului a dus la spargerea unităţii de acţiune în interiorul Partidului şi în general la subminarea activităţii Partidului frânându-se totodată organizarea luptei ce trebuia dusă împotriva marelui război hitlerist.

Întrebare:

Cum a fost provocat fracţionismul în interiorul Partidului şi în ce scop a promovat FORIS STEFAN în conducerea Partidului elementele care îl susţineau?

././ ss/SARBU VICTORIA

Răspuns:

Începând din perioada când FORIS STEFAN a provocat conflictul împotriva lui PARVULESCU CTIN și ILEANA RACANU, adică din toamna anului 1942, a fost provocată totodată fracționarea Partidului prin constituirea unei grupări fracționiste sau mai bine zis a unei agenturi a burgheziei în interiorul Partidului formată din FORIS STEFAN, KOFLER REMUS și subsemnata. Aceasta prin faptul că noi ne-am situat pe o poziție comună împotriva cadrelor din conducerea Partidului ce se opuneau acțiunilor lui FORIS STEFAN și am mers pe linia de spargere a unității de acțiune a Partidului prin provocarea conflictelor și îndepărtarea acestora din muncă, sabotând îndeplinirea sarcinilor ce stăteau în fața Partidului.

FORIS STEFAN folosind calitatea sa de secretar al Partidului, a asigurat acestei agenturi posturi de răspundere în Comitetul Central pentru a continua să-l susțină din cadrul acestor posturi de răspundere și a avea în acest scop o majoritate în Comitetul Central al Partidului. Astfel că în Iunie 1943 KOFLER REMUS și eu am fost promovați ca membrii în Comitetul Central de către FORIS STEFAN. Tot atunci a fost promovat ca membru în Comitetul Central și PETREA NICOLAE care îl susținea pe FORIS STEFAN în acțiunile lui încă din toamna anului 1941 de când fusese promovat în funcția de secretar al Comitetului P.C.R. al jud. Ilfov.

Prin promovarea noastră în Comitetul Central, așa cum am arătat și totodată prin difuzarea în cadrul Partidului și închisori a hotărârii C.C. al P.C.R. din Iunie 1943 în care se arăta compoziția noului Comitet Central și îndepărtarea din conducerea Partidului a elementelor muncitorești cum era PARVULESCU CTIN, ILEANA RACANU și alții, FORIS STEFAN a adâncit fracționarea Partidului.

Prin cele de mai sus, FORIS STEFAN a propodat în același timp conflictul cu comuniștii aflați închisi în închisori care au luat poziție împotriva acestor acțiuni ale lui FORIS STEFAN.

Un alt fapt care a dus la ruperea definitivă a legăturii dintre grupul nostru fracționist și cei aflați în închisori, a fost și acțiunea noastră de numirea lui LILI WEIGL, actuala soție a lui KOFLER REMUS, ca legătură
../. ss/SARBU VICTORIA

de Partid între noi și cei închiși la Văcărești. 129

Aceasta era prin Iulie-August 1948, deci după oca.
o lună de zile dela provocarea lui FORIS STEFAN a conflic-
tului cu cei din închisori.

Grupul celor închiși la Văcărești a refuzat ca să
aibe legătură de Partid pe LILI WEIGL, deoarece o suscep-
tau pe aceasta. Noi am continuat să insistăm în repetate
rânduri ca acest grup să primească ca legătură pe LILI
WEIGL căutând să impunem aceasta peste voința lor.

Faptul că noi vroiam să impunem ca legătură un
element pe care ei îl suspectau, a avut urmarea firească
ca cei aflați în închisori să rupă definitiv legătura cu
grupul nostru fracționist, considerând că o astfel de ac-
țiune nu poate fi făcută decât de niște provocatori.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul
proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez
propriu nesilită de nimeni.

Arestată:

es/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu
este identic cu originalul.-
Lt.Col.de Securitate,

Soluția I. 130

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909, în comuna Samoilovca-Soreca (U.R.S.S.) fiica lui ION
și VERA (decedați), de profesie învățătoare, domiciliată în
București Bdl.Ghica Tei Nr.23.-

9 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 6,30

" s'a terminat " 13,45

Intrebare :

Cum a fost făcută din partea lui FORIS ȘTEFAN pro-
vocarea unei evadări în masă din închisori ?

Răspuns :

FORIS ȘTEFAN a dat o serie de instrucțiuni prin
"Apărare" către comuniștii închiși în închisori.- În aceste
instrucțiuni se afla și propunerea de a se trece la evadarea
în masă din închisori.-

Această propunere era o provocare clară din partea
lui FORIS ȘTEFAN, deoarece în iarna anului 1942-43 când a
făcut această propunere, condițiunile interne prin prezența
armatelor hitleriste în România și distanța la care se afla
frontul antisovietic, nu ar fi dus decât la execuții în masă
a comuniștilor care ar fi făcut încercări de evadare.-

Condițiunile optime pentru o evadare în masă, erau
numai în situația când frontul ar fi fost apropiat, deci spre
teleft frontului în retragere și desorganizare, iar în regiunea
închisorilor ar fi existat detașamente de partizani, care
să sprijine efectiv aceste evadări.- Aceste condițiuni însă
nu existau în acel timp și deci era clar că propunerea lui
FORIS ȘTEFAN era o provocare care ar fi dus la executarea
comuniștilor din închisori în cazul când această propunere

././.

ss/. SARBU VICTORIA

nu ar fi fost respinsă de cei aflați în închisori, - ea fiind o provocare.-

Intrebare :

Cum a pactizat FORIS STEFAN cu Siguranța ?

Răspuns :

În perioada 1941-44 s'au produs o serie de arestări a elementelor devotate și hotărâte în lupta pentru cauza Partidului.-

În urma acestor arestări, FORIS STEFAN nu a luat nici o măsură împotriva provocatorilor dovediți ca agenți ai Siguranței și a celor suspectați ca fiind provocatori, lăsându-i să-și continue în interiorul Partidului acțiunile lor criminale.-

În timp ce FORIS STEFAN nu lua nici o măsură împotriva provocatorilor, căuta printr-o acțiune de vânarea gregolilor să arunce răspunderea asupra unor cadre de bază, activiști de Partid, luând măsuri împotriva acestora, - fapt care îi servea la desfășurarea activității sale de distrugere din interior a Partidului susținută de mine și KOPFER REMUS.-

În acest fel FORIS STEFAN a pactizat cu Siguranța antonesciană, care avea ca obiectiv principal distrugerea prin represii a P.C.R. și a cadrelor sale.-

Cazuri evidente de tolerare a provocatorilor în interiorul Partidului sunt acelea ale lui MELINTE și TOMA, care au fost dovediți ca agenți ai Siguranței și asupra cărora nu s'au luat nici un fel de măsuri.- În schimb s'au luat măsuri de sancționarea lui STEFAN MET și VINTE ION, asupra cărora FORIS STEFAN a aruncat răspunderea în legătură cu arestările ce s'au făcut, cu toate că însuși VINTE ION fusese arestat cu acea ocazie.-

Astfel arestările făcute de Siguranță prin trădarea lui MELINTE care au culminat cu condamnarea la moarte a grupului în frunte cu PANETH, nu a atras din partea lui FORIS STEFAN nici o măsură împotriva lui MELINTE, ci tolerându-l pe acesta l-a sancționat în schimb pe STEFAN MET.-

Deasemenea arestările făcute de Siguranță a unui grup în frunte cu VINTE ION, în urma trădării lui TOMA dovedit ca agent al Siguranței nu a atras din partea lui FORIS STEFAN măsuri serioase împotriva lui TOMA, ci tolerându-l pe acesta, l-a sancționat în schimb pe VINTE ION cu toate că

ss/.SARBU VICTORIA

însuși VINTE ION fusese arestat în urma trădării lui TOMA.-

În analiza felului cum s'au făcut aceste arestări, FORIS ȘTEFAN a trecut doar cu câteva cuvinte peste trădarea lui TOMA, citând să arunce aproape întreaga răspundere asupra lui VINTE ION și a trecut sub complexă tăcere peste măsurile ce trebuiau luate împotriva provocatorului TOMA care în mod deschis a colaborat cu siguranța la arestările ce s'au făcut.-

Întrebare :

Cum a sabotat FORIS ȘTEFAN legăturile cu Uniunea Sovietică ?

Răspuns :

În vara anului 1941, a fost arestat omul de legătură dintre P.C.R. și Comintern.-

Astfel că această legătură a fost întreruptă și deci trebuia să fie reluată prin găsirea altor posibilități.

FORIS ȘTEFAN a sabotat reluarea acestei legături prin faptul că în toamna anului 1941, s'a ivit posibilitatea excepțional de bună pentru reluarea acestei legături, posibilitate pe care FORIS ȘTEFAN nu a vrut să o folosească.-

Întrebare :

Care a fost această posibilitate de reluarea legăturii ?

Răspuns :

În toamna anului a luat legătura cu Partidul, un radio-telegrafist care a fost parașutat în țară împreună cu o femeie fiind trimiși de Uniunea Sovietică.-

Aparatul de radio-emisie pe care-l aveau, l-au ascut în praștia locului unde au fost parașutați venind în București fără acest aparat și au luat legătura cu Partidul.-

FORIS ȘTEFAN a luat măsuri de cazarea acestora și procurarea de acte pentru ei, iar mai târziu s'a încaadrat în munca de Partid.-

Partea cea mai principală însă, aceea de a trimite pe radio-telegrafist să aducă aparatul de radio-emisie pentru ca astfel să se reia legătura cu Cominternul, a fost lăsată de FORIS ȘTEFAN fără nici o rezolvare.-

Acest lucru a fost făcut abia după înălțurarea noasă tră la 4 Aprilie 1944 de către noua conducere a Partidului, însă nu a mai avut nici un rezultat, deoarece radiotelegrafistul nu a mai găsit aparatul de radio-emisie la locul unde îl

accusase.-

În afară de faptul că PORIS ȘERBAN a sabotat reluarea legăturii cu Cominternul, așa cum am arătat mai sus, el a imobilizat totodată timp de trei ani pe acei radiotelegrafisti prin neprimirea lui de a lua aparatul de radio-emisie, împiedicând deci ca acesta să-și îndeplinească misiunea primită din Uniunea Sovietică.-

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nealinită de nimeni.-

ss/. GABRU VICTORIA

LE.NAJ. DE SECURITATE,

Vămătoru V.

EE/ 4. oct.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909 în com. Samoilovca-Soroca (URSS) fiica lui ION și
VERA (decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în
București Bd. Ghica lei Nr. 28

10 Septembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,00

" s'a terminat " " 12,50

Intrebare:

Cum a fost sabotată organizarea luptei Partidu-
lui împotriva mașinei de război hitleriste?

Răspuns:

În perioada războiului antisovietic dus de către
Germania hitleristă, sarcina centrală a Partidului Comuniști
Român era lupta împotriva mașinei de război hitleriste,
sprijinirea Uniunii Sovietice în lupta sa de apărare și
lupta pentru eliberarea poporului român de sub jugul
hitlerist.

FORIS STEFAN în calitate ce o avea de secretar
al Partidului, avea datoria de a trece la organizarea
activității Partidului în scopul îndeplinirii acestei
sarcini centrale ce stătea în fața Partidului.

În acest scop trebuia să fie organizate o serie
de acțiuni și anume:

-Mobilizarea maselor largi în vederea susținerii
luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste
și eliberarea de sub jugul hitlerist.

-Organizarea detașamentelor de partizani și a
grupelor de sabotaj în scopul de a lăsa, dezorganiza și
sabota spatele frontului antisovietic, distrugerea căilor
de comunicații, depozite de muniții și combustibil, sabota-
rea producției de război, etc.

-Procurarea de armament și material explozibil

./ . ss/SARBU VICTORIA

pentru înarmarea detașamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj.

—Atragerea a cât mai multe elemente din rândurile armatei române, pe linie patriotică antihitleristă și mobilizarea lor în ducerea de acțiuni împotriva mașinei de război hitleriste și a procurării de armament și material explozibil.

Față de aceste sarcini ce stăteau în fața Partidului, FORIS ȘTEFAN nu a luat nici o măsură serioasă de organizarea și asigurarea îndeplinirii acestor sarcini.

FORIS ȘTEFAN în vorbe se pronunța pentru lupta împotriva mașinei de război hitleriste și în fapt el sabota această luptă printr-o serie de acțiuni susținute de mine și KOFLER REMUS.

Astfel că prin provocarea conflictelor și a îndepărtării elementelor ce se opuneau acțiunilor lui FORIS a fost dusă o acțiune de spargere a unității de acțiune a Partidului, fapt ce ducea la frânarea activității împotriva mașinei de război hitleriste.

În același timp, masele muncitoare nu erau mobilizate în jurul Partidului, activiștii erau antrenati de FORIS ȘTEFAN în discutarea conflictelor și o parte dintre ei erau îndepărtați din muncă. Astfel că gedințele în loc să constituie obiectul organizării luptei împotriva mașinei de război hitleriste, ele erau transformate în scopul discutării acestor conflicte și a îndepărtărilor din muncă.

Deorganizarea internă a Partidului, spargerea unității de acțiune și tolerarea provocărilor în interiorul Partidului, au fost acte de sabotare a luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste.

Pe de altă parte, FORIS ȘTEFAN a pus pe primul plan legăturile ce se țineau prin KOFLER REMUS și EMIL CALMANOVICI ou ALEXANDRU ȘTEFANESCU agent al Serviciului de spionaj englez și cu reprezentanții partidelor istorice în frunte cu IULIU MANIU.

Prin aceasta el a lăsat pe un plan secundar sarcina cea mai importantă în acel timp de organizarea luptei proprii a Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și mobilizarea maselor largi în vederea

./.. es/SARBU VICTORIA

susținerii acestei lupte, prezentând aceste legături cu istoricii și cu ing. ALEX. ȘTEFĂNESCU ca fiind sarcina cea mai importantă de care ar fi depins totul în lupta împotriva mașinei de război antihitleriste.

Această acțiune a lui FORIS ȘTEFAN frâmă în fapt lupta Partidului împotriva mașinei de război hitleriste. Aceasta pentru faptul că reprezentanții partidelor istorice în frunte cu MANIU susțineau pe ANTONESCU și războiul antisovietic, iar în ultimă instanță când zdrobirea armatei hitleriste era iminentă, aceștia împreună cu ALEX. ȘTEFĂNESCU erau situați pe poziția potrivnică încheierii unui armistițiu cu Uniunea Sovietică și eliberarea României de către Armata Roșie, urmărind sprijinirea variantei CHURCHIL de debarcare a anglo-americanilor în Balcani inclusiv România.

Astfel că noi punând centrul de greutate pe aceste legături și în schimb nefăcând nimic în interiorul Partidului pentru organizarea de acțiuni împotriva mașinei de război hitleriste și a mobilizării maselor în jurul P.C.R. pentru susținerea acestei lupte, dar pe de altă parte trecând chiar la acțiuni de distrugere din interior a Partidului, sabotând această sarcină centrală, noi am servit în interiorul Partidului interesele burghaziei românești și a imperialismului anglo-american reprezentat de ALEX. ȘTEFĂNESCU.

După ce am citit cuvănt cu cuvănt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Arestată:

se/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vănătoru

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-
Lt.Col.de Securitate, 137

Soluția I.

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909, în comuna Samoilovca-Soreca (U.R.S.S.) fiica lui ION și VERA (decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în București Bd.l.Ghica Tei Nr.23.-

15 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 6,45

" s'a terminat la "11.05

Intrebare :

În declarațiile d-tale ai arătat despre activitatea criminală dusă de grupul de trădători în frunte cu FORIS pentru a distruge din interior Partidul.- Așa este ?

Răspuns :

Exact așa este și acest lucru l-am declarat cu tot curajul și sinceritatea.-

Intrebare :

d-ta care erai o unscaltă a lui FORIS ce ai de arătat, de unde vine această acțiune criminală, este ea o acțiune întâmplătoare ?

Răspuns :

Fără îndoială că nu este întâmplătoare.-

Intrebare :

ALEX.STEFANESCU era legat de acest grup ?

Răspuns :

Da, era legat și anume prin KOFFLER BENUS care era membru în Comitetul Central și EMIL CAIMANOVICI care făcea parte din Comisia Centrală Financiară a Partidului.- Cu ambii STEFANESCU lucrând direct începând din anul 1942 și până la înălțurarea noastră din conducerea Partidului la 4 Aprilie 1944.-

ss/.SARBU VICTORIA

Intrebare :

Cine era acest STEFANESCU ?

133

Răspuns :

STEFANESCU era un important agent al serviciului de spionaj englez, serviciu cu care STEFANESCU ținea legătura în timpul războiului printr'un aparat de radio-emisiune.-- Celo de mai sus le cunosc dela KOFFLER REMUS care mi-a spus atât mie cât și lui FORIS ȘTEFAN.--

Intrebare :

Si ce mai era acest STEFANESCU ?

Răspuns :

STEFANESCU mai era un mare industriaș legat de capitalul englez.--

Intrebare :

Dacă acest STEFANESCU era așa cum spui d-ta un important agent al serviciului de spionaj englez și un mare industriaș legat de capitalul englez, era el oare interesat în victoria Partidului Comunist Român ?

Răspuns :

Părîndu-mi că STEFANESCU nu era interesat în victoria Partidului Comunist Român, dar STEFANESCU era interesat în victoria aliaților în special englezi și americani și deci părea a fi antihitlerist.-- Sub acest pretext a și lucrat cu el KOFFLER și CALMANOVICI.--

Intrebare :

Atunci în interesul cui dădea el bani lui KOFFLER și CALMANOVICI ?

Răspuns :

Aici mie greu să răspund exact.-- Inșă pot arăta că nu avea alt interes decât să ne atragă sub influența lui.--

Intrebare :

D-ta ești convinsă de trădarea lui FORIS și KOFFLER?

Răspuns :

Sunt convinsă cu atât mai mult cu cât sunt și eu părtașă la această trădare.--

Intrebare :

Atunci fii d-ta sincer legătura între interesele lui STEFANESCU și a stăpânilor săi cu trădarea lui KOFFLER și FORIS ?

Răspuns :

Părîndu-mi că așa cum s'au petrecut lucrurile,

ss/. SARBU VICTORIA

legătura dintre KOFFLER și FORIS cu STEFANESCU, a provocat această gravă trădare.-

Întrebare :

Atunci este bine să spunem lucrurilor pe nume, așa cum ele s'au petrecut, adică această activitate de trădare, activitate criminală dusă împotriva P.C.R. și a clasei muncitoare, a servit interesele imperialismului englez al cărui reprezentant în România era STEFANESCU care lucra cu grupul KOFFLER-FORIS ?

Răspuns :

Așa este și confirm.- STEFANESCU a reușit să-și exercite influența sa asupra grupului în frunte cu FORIS STEFAN care a dus la servirea în interiorul Partidului a intereselor pe care STEFANESCU le reprezenta.-

După ce am citit prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.-

ss/. SARBU VICTORIA

LT.MAJ.DE SECURITATE,

Vânătoru Victor

SE/4 ex.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestata BARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909 în
com. Samoilovca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA (decedați)
de profesie învățătoare, domiciliată în Buc. Bd. Ghica Tei 23.

4 Decembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,15

" s'a terminat " " 13.-

Intrebare:

Ancheta își cere să arăți adevărul cu privire la dis-
trugerea de către FORIS STEFAN a materialului ce l-ai avut
în casa conspirativă "Redlinger" și ce scop ai urmărit
prin distrugerea aceluia material?

Răspuns:

Înă la prima anchetă ce a avut loc la Ministerul
de Interne, începând din Decembrie 1949, eu nu am știut nimic
despre arderea vreunui material de către FORIS STEFAN în
casa conspirativă "Redlinger".

Întru prima dată am aflat cu ocazia acelei anchete
despre faptul că FORIS STEFAN ar fi ars ceva material în
casa "Redlinger".

Aceasta o susțin categoric.

sa/BARBU VICTORIA

Intrebare:

În declarația dăată din 5 iulie 1951 ai arătat că
în 1949 înainte cu două săptămâni de a fi arestată, KOFIER
RENUȘ și-a spus că FORIS STEFAN nu trebuia să distrugă acel
material. Este adevărat că RENUS KOFIER și-a spus acest
lucru?

Răspuns:

Da, este adevărat că înainte cu două săptămâni de
arestarea mea din 1949, KOFIER RENUS mi-a spus că FORIS STE-
FAN nu trebuia să distrugă acel material. Aceasta mi-a spus-o
la el acasă când eu am trecut pe acolo să văd ce mai face.

sa/BARBU VICTORIA

Intrebare:

Deci dta ai mințit în răspunsul ce l-ai dat la prima întrebare spunând că ai aflat pentru prima dată în anchetă iar în realitate dta știai cu două săptămâni înainte de arestare acest lucru dela KOFLER REMUS?

Răspuns:

Da, este adevărat că în răspunsul la prima întrebare ce mi-ai pus-o nu am arătat adevărul deoarece eu știam despre arderea materialului de către FORIS ȘTEFAN dela KOFLER REMUS cu două săptămâni înainte de arestarea mea și nu din anchetă.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

Atunci arată dta adevărul cu privire la arderea acestui material și scopul pentru care s'a făcut aceasta?

Răspuns:

În afară de ceea ce mi-a spus KOFLER REMUS așa cum am arătat, nu cunosc nimic și nu știu scopul pentru care FORIS ȘTEFAN a ars acel material în timpul războiului.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

Dta ca fostă participantă activă la activitatea trădătoare a lui FORIS ȘTEFAN și totodată soția acestuia, este exclus ca să nu știi despre aceasta și pe de altă parte FORIS nu avea nici un motiv să ascundă aceasta față de dta. Deci ancheta îți cere să arăți adevărul și să spui în ce scop și distrus acel material?

Răspuns:

Deși eu am participat efectiv alături de FORIS ȘTEFAN în desfășurarea unei activități trădătoare în interiorul Partidului și am fost soția acestuia, totuși eu nu am știut despre arderea aceluia material și FORIS nu mi-a spus nimic referitor la aceasta. Am aflat numai cu două săptămâni înainte de arestarea mea dela KOFLER REMUS că FORIS a ars acel material în timpul războiului, așa cum am arătat.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

În declarația dta de din 21 Iunie 1951 ai arătat că după câțva timp dela înlăturarea voastră din conducerea partidului la 4 Aprilie 1944, KOFLER i-a spus lui FORIS că dta, era de față că nu trebuia să distrugă materialul cu ocazia presupunerii de suveranitate din partea Siguranței ./.

ss/SARBU VICTORIA

a casei "Redlinger". Este adevărat că Dta. ai participat la această discuție?

Răspuns:

Nu este adevărat că a avut loc această discuție. Eu în declarația din 21 Iunie 1951 am mințit, construind acest fapt care este ireal, pentru a deruta ancheta.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

Ce ai urmărit prin încercarea de a deruta ancheta?

Răspuns:

Eu am urmărit nimic dar rezultatul a fost că eu am derutat ancheta.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

Faptul că ai mințit la câteva răspunsuri anterioare nu dovedește categoric că dta. minți și de data aceasta?

Răspuns:

Revin asupra răspunsului meu în care am negat că ar fi existat o discuție între FORIS și KOFLER și precizez că aceasta a avut loc înăă eu nu am fost de față așa cum am afirmat în declarația mea din 21 Iunie 1951 ci KOFLER mi-a spus că a avut această discuție cu FORIS referitor la arderea aceluia material.

Aceasta a fost cu ocazia discuției ce am avut-o cu KOFLER în 1949 cu două săptămâni înainte de arestarea mea.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

Ancheta îți pune în vedere să părăsești această poziție de a formula fel de fel de versiuni pentru a te sustrage de la recunoașterea adevărului și să arăți în mod sincer participarea Dtale la distrugerea aceluia material precum și scopul pentru care ați făcut aceasta?

Răspuns:

Sunt absolut sinceră și am arătat că eu nu știu decât din cele spuse de KOFLER înainte de arestarea mea cu două săptămâni că a fost ars acel material de FORIS în timpul războiului și deși eu nu am participat la aceasta și nu știu nici scopul pentru care a fost ars acel material.

ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

În declarația Dtale din 21 Iunie 1951 ai arătat în detaliu cum s'a produs acea presupunere de supraveghere din

./. ss/SARBU VICTORIA

partea Siguranței și că ai știut atunci că FORIS ȘTEFAN a ars tot materialul ce-l avea în casa conspirativă "Redlingher".

În declarația D-tale din 27 Februarie 1950 ai arătat că FORIS a ars cu acea ocazie mesajul cifrat venit din partea "Cominternului" cu scopul de a-și menține poziția sa de conducere în partid și că ți-ai amintit că REMUS KOPLER a adus înainte de arderea aceluia mesaj cifrat, chimicale pentru descifrarea acestuia.

Iar în declarația D-tale din 5 Iulie 1951 ai arătat că această chestiune cu aducerea chimicalelor a avut loc în casa conspirativă "Redlingher" cu care ocazie s'a discutat și despre acel mesaj cifrat al cărui cheie de descifrare se afla la TECHARI GEORGESCU.

Deci D-ta, ai participat alături de FORIS și KOPLER la distrugerea aceluia material printre care și acel mesaj cifrat, iar pe de altă parte cunoșteai această acțiune atunci când ea s'a produs adică în timpul războiului, ci nu așa cum ai arătat în răspunsurile anterioare cum că ai afla despre aceasta în 1949 dela KOPLER.

Pe baza propriilor d-tale declarații enunțate mai sus, ancheta îți pune în vedere să fii sinceră și să recunoști adevărul?

Răspuns:

Refuz să răspund la această întrebare. Eu am mințit în toate declarațiile ce le-am dat și nu știu nimic cu privire la arderea vreunui material sau mesaj cifrat.

Întrebare:

Răspunsurile D-tale anterioare și declarațiile ce le-ai dat în decursul anchetei enunțate în prezentul proces-verbal de interogatoriu, te demască categoric și evident că te-ai situat în prezent pe o poziție de a nega oricum realitatea împotriva oricărei evidențe ce ți-a fost prezentată de anchetă și a propriilor D-tale declarații anterioare.

Așa că ancheta îți pune în vedere să părăsești această poziție și să arăți sincer participarea D-tale la acțiunea lui FORIS de distrugerea aceluia material?

Răspuns:

Îmi mențin răspunsul ce l-am dat anterior că eu nu cunosc nimic cu privire la arderea în casa "Redlingher" a vreunui material de către FORIS ȘTEFAN.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal
././

ss/SARBU VICTORIA

verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit
cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu
nesilită de nimeni.

Arestată

ss/MARBU VICTORIA

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

145

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SAREBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909 în
com. Sencileasca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA (decedată)
de profesie învățătoare, domiciliată în Buc. Bd. Ghica lei 23

5 Decembrie 1952, București

Interog. a început la ora 6,40

" s'a terminat " " 11,35

Intrebare:

Ce lucrări a făcut FORIS ȘTEFAN după 23 August 1944?

Răspuns:

FORIS ȘTEFAN a făcut în Partid 1945 o lucrare intitulată "Despre linia partidului".

Acastă lucrare a întocmit-o pe măsură ce citea în
presă evenimentele ce se petreceau în țară.

Intrebare:

Ce conținut avea acea lucrare?

Răspuns:

Acea lucrare avea un conținut dușmănos și calomnios
la adresa Partidului Comunist Român și a Guvernului Dr. PETRU
GROZA.

Acest conținut dușmănos și calomnios se referea atât
la conducerea PCR și a Guvernului Dr. PETRU GROZA cât și la m
surile ce se luau în acel timp de Partid și Guvern.

Intrebare:

Ce scop avea FORIS prin întocmirea unei astfel de
lucrări dușmanoase și calomnioase la adresa Partidului și
Guvernului Dr. PETRU GROZA?

Răspuns:

Nu avea alt scop decât să se afle în treabă, deoarece
era scriitor de profesie.

Intrebare:

FORIS ȘTEFAN care a fost un trădător și dușman al
partidului în timpul războiului iar după 23 August 1944 a
continuat să fie dușman al partidului și guvernului Dr. PETRU
GROZA.
ss/SAREBU VICTORIA

GROZA, a făcut acea lucrare ca să se afle în treabă pentru că era scriitor de profesie?

Răspuns:

Da, este adevărat că FORIS ȘTEFAN a avut această poziție trădătoare și dușmănoasă și el nu a făcut acea lucrare ca să se afle în treabă pentru că era scriitor de profesie, dar a făcut aceasta pentru ca să o discute cu conducerea Partidului, când va avea ocazia.

Întrebare:

Ancheta scoatește că la acest răspuns al D-tale nici nu merită să ți se mai pună vreo întrebare care să dovedească totala netemeinicie a acestui răspuns. Așa că ancheta îți pune în vedere să părăsești această poziție de a da răspunsuri fictive și evident mincinoase și să arăți în ce scop a făcut FORIS ȘTEFAN acea lucrare.

Răspuns:

Îmi mențin hotărât răspunsul dat anterior.

Auă ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesilită de nimeni.

Arestată

ss/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate
V. Vânătoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct.
1909, în com. SAMOILOVKA-Soroca (URSS), fiica lui ION și
VERA (decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în
Buc., Bd. Ghica Tei Nr. 23

8 Noiembrie. 1952, București

Interog. a început la ora 6,40

" s'a terminat " 13,00

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua
de 6 Septembrie 1952 ai arătat că după 23 August 1944
Dta cu FORIS STEFAN și KOFLER REMUS v'ați constituit
într'un grup dușmănos în afara Partidului. Arată Dta în
ce a constat această activitate dușmănoasă?

Răspuns:

Începând din Septembrie 1944 și în special
de la începutul anului 1945 eu și FORIS STEFAN am început
să avem o serie de întâlniri cu REMUS KOFLER cu cari
ocarii în discuțiile ce le aveam, ne-am situat pe o po-
ziție dușmănoasă față de Partid și conducerea sa, iar apoi
și față de guvernul Dr. PETRU GROZA instaurat la 6 Mar-
tie 1945.

Majoritatea acestor întâlniri le aveam în
casa lui KOFLER REMUS unde mergeam eu și FORIS STEFAN.

Astfel prin reluarea legăturilor și a discu-
țiilor dintre noi, ne-am constituit din nou într'un grup
dușmănos, de astă dată în afara Partidului deoarece fuses-
em îndepărtați din Partid la 4 Aprilie 1944, formând
prin poziția noastră comună un centru oelil și de sub-
minare a Partidului și conducerii sale, precum și a gu-
vernului Dr. PETRU GROZA.

./.

ss/SARBU VICTORIA

Discuțiile dintre noi aveau un caracter dughmănos și calomnios față de Partid și Guvernul Dr. PETRU GROZA precum și față de măsurile ce se luau în acel timp de Partid și Guvern.

Prin Martie 1945 FORIS STEFAN pe măsură ce vedea cum evolua evenimentele și citea presa din acel timp, a trecut la întocmirea unei lucrări intitulată "Despre linia Partidului".

Conținutul acestei lucrări exprima caracterul discuțiilor ce aveau loc între noi adică, caracterul dughmănos și calomnios față de Partid și guvernul Dr. PETRU GROZA.

FORIS STEFAN în această lucrare lua o poziție dughmănoasă și ironică față de măsurile Partidului și Guvernului Dr. Petru Groza și mai precis, FORIS își exprima neacordul său față de măsurile ce se luau în acel timp.

Cu ocazia unei discuții dintre FORIS și KOFLER la acesta din urmă acasă eu fiind de față, FORIS s'a împotrivit față de felul cum fusese efectuată reforma agrară de către Guvernul Dr. Petru Groza.

Înădă cea de a doua arestare a lui FORIS STEFAN în cursul anului 1945, eu am continuat să mențin legăturile cu REMUS KOFLER și să ne situăm pe aceeași poziție dughmănoasă așa cum am arătat.

KOFLER REMUS începând de prin anul 1945 a reluat legăturile cu o parte din membrii de partid cu care avusesse legături de partid în timpul războiului, întărindându-se cu accepția la el acasă.

Eu personal i-am văzut la KOFLER REMUS acasă, pe EMERIC DAN, Dr. SCHULMAN, Ing. SOLOMON și alții de care nu-mi mai amintesc.

Prin reluarea acestor legături, KOFLER REMUS își manifestă față de accepția poziția sa dughmănoasă împotriva Partidului și a Guvernului și în special de calomniere a conducerii Partidului, prin prezentarea treacă a situației cu privire la activitatea noastră din timpul războiului și motivul îndepărtării noastre din Partid. De asemenea KOFLER își manifesta față de accepția poziția sa dughmănoasă și ironică față de măsurile ce se luau în acel timp de Partid și Guvernul Dr. Petru Groza.

././ ss/SARBU VICTORIA

Astfel, știu dela LILI WEIGL soția lui KOFLER că acesta și-a manifestat față de EMEIC DAN atitudinea sa vădit ironică și batjocoritoare cu privire la constituirea organelor controlului economic, organe ce aveau rolul de a duce lupta de combaterea speculei și a sabotajului întreprinse de dușmanii regimului actual care urmăreau să submineze economia națională.

Mă-mi mai amintesc precis ce anume spunea KOFLER cu privire la constituirea acestor organe, dar cert este că el a avut această atitudine ironică și batjocoritoare față de această măsură a Partidului și a Guvernului Dr. Petru Groza.

Aceasta mi-a rămas în memorie deoarece LILI WEIGL mi-a spus atunci că s'a ivit un conflict violent între EMEIC DAN și KOFLER REMUS cu privire la atitudinea acestuia din urmă.

Astfel că REMUS KOFLER căuta să atragă în jurul nostru o serie de membrii de partid pentru a-i influența prin poziția sa dușmănoasă, să devină ostili față de conducerea Partidului și Guvernul Dr. Petru Groza.

În cursul anilor 1945 și 1946 eu împreună cu REMUS KOFLER am redactat o serie de scrisori către conducerea Partidului, scrisori care le trimiteam ca din partea mea și semnate de mine, dar care în realitate erau în cea mai mare parte compuse de KOFLER REMUS ajutat de mine.

Conținutul acestor scrisori, exprima indirect poziția noastră dușmănoasă și calomnioasă față de conducerea Partidului, prin aceea că noi ascundeam poziția și acțiunile noastre trădătoare din timpul războiului prezentând situația în felul următor: "În timpul războiului nu a fost o trădare în interiorul Partidului, ci au fost săvârșite o serie de greșeli de către toate cadrele din conducere, greșeli care au abătut și imobilizat Partidul dela îndeplinirea rolului ce-l avea în acel timp".

Astfel că prin aceste scrisori, acțiunea noastră a fost de natură să împiedice Partidul de a demasca activitatea noastră trădătoare, iar pe de altă parte să discrediteze conducerea Partidului prin aruncarea răspunderii celor petrecute în interiorul Partidului, asupra tuturor cadrelor ce au avut funcții de răspundere

în timpul războiului și care în parte se aflau după 23 August 1944 în conducerea Partidului.

Una din scrisorile de acest gen, semnată de mine și compusă împreună cu KOFLER, era în urma Conferinței Naționale a P.C.R. din 1946 când Secretarul General al C.C. al P.C.R. în raportul dânsului a demascat activitatea noastră trădătoare.

În acea scrisoare eu mi-am exprimat poziția și în umbră și KOFLER care a compus scrisoarea, de împotrivire dughmnoasă față de conducerea Partidului care trecuse la demascarea activității noastre trădătoare și să aruncăm asupra unor cadre din conducerea Partidului învinuiri ireale ca fiind răspunzători de cele petrecute în timpul războiului în interiorul Partidului, cu toate că aceste cadre în realitate au fost în acel timp devotate cauzei Partidului, și împotriva cărora au fost îndreptate loviturile acțiunilor noastre trădătoare în timpul războiului.

Această acțiune a noastră de a împiedica demascarea activității noastre trădătoare a culminat cu înțelegerea dintre mine și KOFLER în eventualitatea anchetării noastre de către organele de Stat.

Aceasta a avut loc cu două săptămâni înainte de arestarea mea, adică în cursul lunii Decembrie 1949, cu ocazia când eu m'am dus la KOFLER acasă.

KOFLER REMUS referindu-se la procesul RAJK ce avusese loc în Ungaria și-a manifestat față de mine temerea că și la noi va avea loc un proces asemănător în care vor fi implicați el și FORIS STEFAN împreună cu spionul englez ALEXANDRU STEFANESCU.

În legătură cu eventualitatea acestui proces, KOFLER mi-a spus cu acea ocazie că eu să bag de seamă și să nu spun ceva organelor de Stat anchetatoare despre el și FORIS STEFAN în sensul că or fi fost trădători.

În fond el a vrut cu acea ocazie să ne înțelegem asupra poziției noastre în eventualitatea arestării, în sensul de a nega hotărât faptul că în timpul războiului ar fi existat o acțiune trădătoare și dughmnoasă în interiorul Partidului desigurată de FORIS, KOFLER și subsemnata.

După arestarea mea, în decursul anchetei ce s'a făcut de către organele de Stat, am înscris în că-

././ ss/SARBU VICTORIA

teva rânduri să ascund existența unei activități trădătoare desfășurată în interiorul Partidului și să derutez organele de anchetă aducând acuzații ireale și calomnioase la adresa unor cadre din conducerea Partidului pentru a ascunde în dosarul acestor "acuzații" propria noastră activitate trădătoare.

Deci eu am încercat în câteva rânduri și în fața organelor de Stat anchetatoare, să continui a-mi menține poziția mea dușmănoasă față de Partid și regimul actual precum și de a respecta înțelegerea ce o avusesem cu KOFLER REMUS cu puțin timp înainte de arestarea mea.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Arestată:
se/SARBU VICTORIA.

Anchetator:
Lt. Maj. de Securitate
V. Văntoru.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909 în
com. Samoilovca-Soroca (URSS), fiica lui ION și VERA (de-
cedați) de profesie învățătoare, domiciliată în Buc. Bd.
Ghica Tel Nr. 23

8 Noiembrie 1952, București

Interog. a început la ora 13,05

" s'a terminat " " 13,30

Întrebare:

At spui că urei să faci o completare cu privire
la discuția avută cu KOFLER REMUS înainte de arestarea
D-tale. Ce anume ai de declarat?

Răspuns:

Atunci când REMUS KOFLER mi-a vorbit despre even-
tualitatea unui proces în care vor fi implicați el, FORIS
și ALEX. STEFĂNESCU mi-a adăugat pentru a întări temerea
sa că va fi un proces, că despre acest lucru i-a comunicat
cineva, fără însă a-mi indica numele acestuia și nici eu
nu l-am întrebat despre aceasta.

După ce am citit cu cânt cu cânt prezentul proces-
verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit
cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu,
nesilită de nimeni.

Arestată:

ss/SARBU VICTORIA

Anchetată:

Lt. Maj. de Securitate
V. Vădătoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909,
în com. Samoilovca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA
(decedați), de profesie învâțătoare, domiciliată în Bu-
curești Bd. Ghica Tei nr. 23

10 Noembrie 1952, București

Interog. a început la ora 9,00

" s'a terminat " la 10,15

Intrebare:

A putut exista vreo discuție între FORIS și
KOFER referitoare la legăturile cu ALEX. STEFANESCU, pe
care Dta să nu o cunoști?

Răspuns:

Nu. Absolut tot cece s'a discutat între FORIS și
KOFER privitor la legăturile cu ALEXANDRU STEFANESCU în
timpul războiului, mi-a fost cunoscut.

Aceasta deoarece eu am fost de față absolut la
toate discuțiile pe care FORIS le-a avut cu REMUS KOFER
privitor la STEFANESCU și chiar atunci când FORIS nu se
întâlnea cu KOFER, eu eram aceea care intermediam trans-
misiunile (comunicațiile) între ei atât cu privire la le-
găturile dintre FORIS și KOFER cu STEFANESCU cât și cu
privire la celelalte probleme legate de activitatea în
interiorul Partidului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul pro-
ces verbal de interogatoriu și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez
propriu, nesilită de nimeni.

Arestata,

ss/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Șș. maj. de Securitate

V. Văntoru

Ax

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909
în com. Sanoilouca-Sorocea (URSS) fiica lui ION și VERA
(decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în
București Bd. Ghica Tei Nr. 23

19 Noembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,15.

" s'a terminat " " 12,45

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua
de 6 Sept. 1952 ai arătat că FORIS ȘTEFAN, KOPLER REMUS
și Dta, v'ați alăturat intereselor spionului englez
ALEX. ȘTEFANESCU și că ați acționat în interiorul P.C.R.
servind aceste interese. Așa este?

Răspuns:

Exact așa este.

Intrebare:

Care erau aceste interese ale spionului englez
ALEXANDRU ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Interesele lui ALEXANDRU ȘTEFANESCU erau de a
acționa în România pentru pregătirea condițiilor favo-
rabile de atragerea României în sfera de influență a
anglo-americanilor. Aceasta prin creșterea de condiții
interne care să îngreuneze înaintarea în România a
Armatei Roșii iar pe de altă parte să ușureze venirea
trupelor anglo-americane.

Cele de mai sus, nu erau numai interesele lui
ȘTEFANESCU ci în primul rând ale imperialismului eng-
lez, iar ȘTEFANESCU ca agent al lor și mare industriaș
legat de capitalul englez era strâns cointerestat în
aceasta.

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua de 15 Sept. 1952 ai arătat că spionul englez ALEX. STEFANESCU a reușit să-și exercite influența sa asupra grupului nostru de trădători în frunte cu FORIS ȘTEFAN și că această legătură cu ȘTEFANESCU a determinat acționarea în interiorul P.C.R. conform intereselor pe care acesta le reprezenta. Deci ALEX. ȘTEFANESCU a obținut acordul Dvs. în vederea servirii acestor interese ale lui în interiorul P.C.R.?

Răspuns:

Da, este adevărat că FORIS, KOFLER și eu, am fost de acord să servim în interiorul P.C.R. interesele pe care ALEX. ȘTEFANESCU le reprezenta și acest acord al nostru a fost transmis lui ALEX. ȘTEFANESCU.

Intrebare:

Unde a avut loc discuția cu care ocazie ați ajuns la acest acord și prin cine a fost transmis acesta lui ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Această discuție a avut loc în casa conspirativă "Jacob Stihel" din Cartierul Floreasca Parcul Cornescu.

La această discuție a participat FORIS, KOFLER și subsemnata cu care ocazie FORIS l-a încredințat pe KOFLER să transmită lui ȘTEFANESCU faptul că noi acceptăm de a colabora cu el în acțiunea de atragerea României în sfera de influență a anglo-americanilor.

Ca urmare a acestei înțelegeri comune cu ALEX. ȘTEFANESCU, acțiunile noastre ce le-am întreprins în interiorul P.C.R. de slăbire și dezorganizarea Partidului precum și de sabotarea luptei împotriva mașinii de război hitleriste, aveau ca scop să îngreuneze înaintarea spre România a Armatei Roșii și să ușureze astfel venirea în România a trupelor anglo-americane, respectiv de a sprijini îndeplinirea variantei CHURCHIL de debarcarea anglo-americanilor în Balcani inclusiv România.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Anchetator
Lt. Maj. V. Văntătoru

Arestată:
ss/SARBU VICTORIA

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909,
în com. Samoilovca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA
(decedați), de profesiune învățătoare, domiciliată în Bu-
curești Bd. Ghica Tei Nr. 23

10 Noembrie 1952, București

Interog. a început la ora 9,00

" s'a terminat " la 10,15

Intrebare:

A putut exista vreo discuție între FORIS și
KOFLER referitoare la legăturile cu ALEX. STEFANESCU, pe
care Dta să nu o cunoști?

Răspuns:

Nu. Absolut tot cece s'a discutat între FORIS și
KOFLER privitor la legăturile cu ALEXANDRU. STEFANESCU în
timpul războiului, mi-a fost cunoscut.

Aceasta deoarece eu am fost de față absolut la
toate discuțiile pe care FORIS le-a avut cu REMUS KOFLER
privitor la STEFANESCU și chiar atunci când FORIS nu se
întâlnea cu KOFLER, eu eram aceea care intermediam trans-
miterile (comunicările) între ei atât cu privire la le-
găturile dintre FORIS și KOFLER cu STEFANESCU cât și cu
privire la celelalte probleme legate de activitatea în
interiorul Partidului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul pro-
ces verbal de interogatoriu și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez
propriu, nesilită de nimeni.

Arestata,

sa/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Et. maj. de Securitate

VĂNĂTORU VICTOR

E. Iovan

157

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Oct. 1909
în com. Samoilouca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA
(decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în
București Bd. Ghica Tei Nr. 23

19 Noembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,15.

" s'a terminat " " 12,45

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua
de 6 Sept. 1952 ai arătat că FORIS STEFAN, KOFLER REMUS
și Dta, v'ăți alăturat intereselor spionului englez
ALEX. STEFANESCU și că ați acționat în interiorul P.C.R.
servind aceste interese. Așa este?

Răspuns:

Exact așa este.

Intrebare:

Care erau aceste interese ale spionului englez
ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns:

Interesele lui ALEXANDRU STEFANESCU erau de a
acționa în România pentru pregătirea condițiilor favo-
rabile de atragerea României în sfera de influență a
anglo-americanilor. Aceasta prin creșterea de condiții
interne care să îngreuneze înaintarea în România a
Armatei Roșii iar pe de altă parte să ușureze venirea
trupelor anglo-americane.

Cele de mai sus, nu erau numai interesele lui
STEFANESCU ci în primul rând ale imperialiștilor en-
glezi, iar STEFANESCU ca agent al lor și mare industriaș
legat de capitalul englez era strâns cointerestat în
aceasta.

././ ss/SARBU VICTORIA

Intrebare:

În procesul verbal de interogatoriu din ziua de 15 Sept. 1982 ai arătat că spionul englez ALEX. STEFANESCU a reușit să-și exercite influența sa asupra grupului vostru de trădători în frunte cu FORIS ȘTEFAN și că această legătură cu ȘTEFANESCU a determinat acțiunea în interiorul P.C.R. conform intereselor pe care acesta le reprezenta. Deci ALEX. ȘTEFANESCU a obținut acordul Dvs. în vederea servirii acestor interese ale lui în interiorul P.C.R.?

Răspuns:

Da, este adevărat că FORIS, KOFLER și eu, am fost de acord să servim în interiorul P.C.R. interesele pe care ALEX. ȘTEFANESCU le reprezenta și acest acord al nostru a fost transmis lui ALEX. ȘTEFANESCU.

Intrebare:

Unde a avut loc discuția cu care coazie ați ajuns la acest acord și prin cine a fost transmis acesta lui ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Această discuție a avut loc în casa conspirativă "Iacob Stheler" din Cartierul Floreasca Parcul Cornescu.

La această discuție a participat FORIS, KOFLER și subsemnata cu care coazie FORIS l-a înșărcinat pe KOFLER să transmită lui ȘTEFANESCU faptul că noi acceptăm de a colabora cu el în acțiunea de atragerea României în sfera de influență a anglo-americanilor.

Ca urmare a acestei înțelegeri comune cu ALEX. ȘTEFANESCU, acțiunile noastre ce le-am întreprins în interiorul P.C.R. de slăbire și dezorganizarea Partidului precum și de sabotarea luptei împotriva mașinii de război hitleriste, aveau ca scop să îngreuneze înaintarea spre România a Armatei Roșii și să ușureze astfel venirea în România a trupelor anglo-americane, respectiv de a sprijini îndeplinirea variantei CHURCHIL de debarcarea anglo-americanilor în Balcani inclusiv România.

După ce am citit cuwânt cu cuwânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Anchetator
Lt. Maj. V. Văndtoru

Arestată:
ss/SARBU VICTORIA

4

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909 în com. Somoileuca-Soroca (URSS) fiica lui ION și
VERA (decedată) de profesie învățătoare, domiciliată în
Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 23

20 Noiembrie 1952, București
Interog. a început la ora 6,40
" s'a terminat " " 13,15

Întrebare:

Când și prin ce împrejurări ai intrat Dta în
legătură cu FORIS STEFAN?

Răspuns:

La începutul anului 1941, mă aflam în muncă la
Floști din partea Comitetului Central al "Apărării".

În acel timp am fost anunțată să predau munca
ce o aveam la Floști și să vii în București pentru a
primi o altă muncă.

Pela 7 sau 8 Mai 1941 mi s'a făcut legătura
în București cu REMUS KOPLER care era din partea con-
ducerii Partidului.

Acesta m'a dus în casa conspirativă "Redlinghera"
unde stătea FORIS STEFAN cu care am fost pusă în legă-
tură și care mi-a spus că începând de atunci voi fi
tehnica lui în cadrul Comitetului Central al P.C.R.

De atunci am început să activez alături de
FORIS STEFAN în această muncă, iar din Iunie 1943 ca mem-
bră în Comitetul Central al Partidului fiind promovată
de FORIS STEFAN.

Între timp, devenisem și soția lui FORIS.

Întrebare:

Cărui fapt se datorește promovarea Dtale în
conducerea Partidului de către FORIS STEFAN?

./.

ss/SARBU VICTORIA

Răspuns:

Promovarea mea în conducerea Partidului, se datorește faptului că eu mă situasem pe poziția de a-l susține pe FORIS ȘTEFAN în toate acțiunile lui ce le ducea în interiorul Partidului, astfel că el m'a promovat în conducerea Partidului din interesul lui personal.

Întrebare:

Ce fel de acțiuni ducea FORIS ȘTEFAN în interiorul Partidului pe care Dta le susțineai?

Răspuns:

FORIS ȘTEFAN ducea o serie de acțiuni ce constituiau o activitate trădătoare și criminală de subminarea și imobilizarea Partidului dela îndeplinirea rolului său ce-l avea în perimda celui de al doilea război mondial.

Această activitate trădătoare a fost susținută și sprijinită efectiv de mine și KOFLER REMUS.

Întrebare:

În urma cărui fapt ați ajuns să desfășurați această activitate trădătoare și criminală în interiorul Partidului?

Răspuns:

La început, adică în cursul anului 1941 și începutul anului 1942, FORIS ȘTEFAN s'a situat în conducerea Partidului pe o poziție dușmănoasă și fracționistă în sensul că folosea o serie de metode dușmănoase de provocarea unor conflicte în interiorul Partidului cu activiștii care se opuneau lui FORIS ȘTEFAN pe diferite probleme.

Astfel pot da ca exemplu, conflictul provocat de FORIS ȘTEFAN în cursul anului 1941 cu Comitetul Județean Ilfov al P.C.R. în frunte cu PETRE GHEORGHE.

Acest conflict a culminat cu îndepărtarea din conducerea Comitetului Județean a lui PETRE GHEORGHE și alți câțiva activiști.

FORIS ȘTEFAN era susținut în această poziție a sa dușmănoasă și fracționistă, de către KOFLER REMUS și de mine care treptat intrasem sub influența lui FORIS ȘTEFAN.

Astfel că noi ne-am constituit într'un grup dușmănos și fracționist în interiorul Partidului prin aceea că ne-am situat pe o poziție comună împotriva activiștilor ce se opuneau lui FORIS ȘTEFAN și am mers

./.

ss/SARBU VICTORIA

pe linia de spargere a unității de acțiune a Partidului.

Mai târziu, adică prin toamna anului 1948, FORIS STEFAN, KOFLER REUS și eu, am acceptat de comun acord propunerea lui ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU de a acționa în interiorul Partidului conform intereselor pe care acesta le reprezenta.

Întrebare:

Cine era acest ȘTEFĂNESCU și ce interese reprezenta el?

Răspuns:

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU era un important agent al serviciului de spionaj englez, serviciu cu care el ținea legătura în timpul războiului printr'un aparat de radio-emisiune clandestin și totodată era un mare industriș legat de capitalul englez.

Interesele lui ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU erau de a acționa în România, pentru culegerea de informații necesare englezilor și mai ales pentru pregătirea condițiilor favorabile de atragerea României în sfera de influență a anglo-americanilor. Aceasta prin creșterea de condiții interne care să îngreuneze eventuala eliberare a României de către Armata Roșie, iar pe de altă parte să ușureze venirea în țară a anglo-americanilor, respectiv de a sprijini îndeplinirea variantei CHURCHIL de debarcarea anglo-americanilor în Balcani inclusiv România.

Cele de mai sus, nu erau numai interesele lui ȘTEFĂNESCU, ci în primul rând ale imperialismului anglo-american, iar ȘTEFĂNESCU ca agent al lor și ca mare industriș legat de capitalul englez, era strâns cointeresat în aceasta.

Întrebare:

Ai arătat că la propunerea lui ALEX. ȘTEFĂNESCU ați acceptat de a servi aceste interese în interiorul Partidului Comunist Român. Unde a avut loc această discuție și cine ținea în acest scop legătura cu ALEX. ȘTEFĂNESCU?

Răspuns:

Această discuție la care am participat eu, FORIS și KOFLER, a avut loc în casa conspirativă "Iacob Sthele" din Cartierul Floreasca Parcul Cornescu.

././ ss/SARBU VICTORIA

Cu acea ocazie, FORIS l-a încredințat pe KOFLER să transmită lui ȘTEFANESCU faptul că noi acceptăm de a colabora cu el în acțiunea de atragerea României în sfera de influență a anglo-americanilor.

Legătura cu ALEX. ȘTEFANESCU a fost ținută de KOFLER REMUS și EMIL CALMANOVICI începând din cursul anului 1942 și până la îndălțurarea noastră din conducerea Partidului la 4 Aprilie 1944.

Intrebare:

Unde aveau loc întâlnirile cu ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Întâlnirile cu ALEX. ȘTEFANESCU aveau loc în casa lui EMIL CALMANOVICI și după cât îmi amintesc și în câteva case conspirative ale Partidului.

Intrebare:

Ce acțiuni ați întreprins în interiorul Partidului ca urmare înțelegerii comune ce ați avut-o cu ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Ca urmare a acestei înțelegeri comune cu ALEX. ȘTEFANESCU, noi am întreprins în interiorul Partidului o serie de acțiuni în scopul slăbirei și dezorganizării Partidului precum și de a sabota organizarea luptei Partidului împotriva marelui război hitlerist astfel ca Partidul să fie imobilizat dela îndeplinirea rolului său ce-l avea în timpul celui de al doilea război mondial.

Această activitate trădătoare desfășurată de noi în interiorul Partidului până la 4 Aprilie 1944, a constatat în următoarele:

-Au fost provocate o serie de conflicte cu cadrele de conducere ce se opuneau acțiunilor lui FORIS ȘTEFAN, conflicte ce au culminat cu îndepărtarea din muncă și din conducerea Partidului a acestor cadre.

-Au fost promovate în posturidde răspundere în special în conducerea Partidului, elementele care îl susțineau pe FORIS ȘTEFAN în activitatea sa trădătoare.

-A fost întreprinsă o provocare împotriva comunistilor ce se aflau închși în închisori, prin propunerea transmiterii închisorilor de FORIS ȘTEFAN de a se organiza o evadare în masă din închisori.

./.

ss/SARBU VICTORIA

-FORIS STEFAN a pactizat cu Siguranța prin tolerarea informatorilor Siguranței în interiorul Partidului, lăsându-i să-și îndeplinească neastîngheriți misiunea ce o aveau din partea Siguranței.

-A fost sabotată reluarea legăturii cu Uniunea Sovietică.

-A fost sabotată activitatea resortului de război al P.C.R. precum și organizarea luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste.

Bu și KOFLER REMUS l-am susținut și sprijinit efectiv pe FORIS STEFAN în toate aceste acțiuni de distrugere din interior a Partidului care aveau ca scop să imobilizeze Partidul dela rolul său pe-l avea de îndeplinit în timpul războiului și de a servi interesele pe care STEFANESCU le reprezenta, adică de a se pregăti condițiile necesare atragerii României în sfera de influență a anglo-americanilor.

După ce am citit cuvănt cu cuvănt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și sémnez propriu nesilită de nimeni.

Arestată:

ss/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909 în com. Samoilovca-Soroca (UESS), fiica lui ION și
VERA (decedați) de profesie învățătoare, domiciliată
în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 33

20 Noembrie 1952, București

Interog. a început la ora 17,05

" s'a terminat " " 20,00

Intrebare:

Ai arătat că au fost provocate o serie de
conflicte în interiorul Partidului care au culminat cu
îndepărtarea din conducerea Partidului a cadrelor ce se
opuneau acțiunilor lui FORIS STEFAN. Cum a fost dusă acasă
ta acțiune și cine anume au fost îndepărtați de FORIS
STEFAN?

Răspuns:

Începând din cursul anului 1942 o serie de
cadre de bază din conducerea Partidului ca PARVULESCU
GEORGE, ELEANA RACEANU și alții, au început să ia atitudine
împotriva lui FORIS STEFAN, arătând că o serie de acțiuni
ale lui FORIS sunt potrivnice scopului și sarcinilor ce
stăteau în fața Partidului.

Astfel, ei spuneau că FORIS folosește o serie
de metode care duc la provocarea de conflicte în inte-
riorul Partidului culminând cu îndepărtarea elementelor
muncitorești și că în general duce o muncă de distrugerea
Partidului.

Deasemenea aceștia luau atitudine asupra faptu-
lui că nu se organiza nimic serios pentru îndeplinirea
sarcinii centrale ce stătea în fața Partidului, lupta
împotriva marelui război hitlerist.

FORIS STEFAN în urma acestor împotriviri, s'a

./.

ss/SARBU VICTORIA

situat pe o poziție dușmănoasă față de aceștia pe măsură ce surveneau împotrivirile și astfel a trecut la provocarea conflictelor cu aceștia.

În cadrul acestor conflicte, FORIS STEFAN a urmărit să-i învinuiască pe aceștia în mod ireal, pentru a avea un motiv formal în vederea îndepărtării acestora din conducerea Partidului.

Astfel, FORIS STEFAN arunca răspunderea asupra acestora cu privire la inactivitatea Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și a creerii fracționismului în Partid.

Prin aceasta, FORIS STEFAN arunca în fond asupra lor propriile noastre acțiuni trădătoare deoarece noi în realitate eram aceia care prin acțiunile noastre frânam activitatea Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și creiam fracționism în Partid.

Astfel de conflicte au fost provocate de FORIS STEFAN în toamna anului 1942 cu PARVULESCU CTIN și ILEANA RACEANU iar la sfârșitul anului 1943 și începutul anului 1944, cu ANA TOMA și IOSIF RANGHET.

Aceste conflicte au culminat cu îndepărtarea din posturile de conducere din Partid a celor pe care i-am arătat.

Aceste conflicte și îndepărtarea din conducerea Partidului a celor pe care i-am arătat, au fost susținute în totul de mine și KOFLER REMUS, luând poziție efectivă alături de FORIS STEFAN în ducerea acestor acțiuni cu care am fost perfect de acord între noi.

Prin cele de mai sus, noi am dus o acțiune criminală și dușmănoasă de dezorganizarea conducerii Partidului care fusese formată dintr-o majoritate de elemente muncitorești, cadre cinstite și devotate cauzei Partidului pe care noi i-am îndepărtat în mod succesiv din posturile de conducere ale Partidului, creînd astfel condiții favorabile continuării activității noastre trădătoare în interiorul Partidului.

Intrebare:

Ai arătat că au fost promovate în conducerea Partidului elementele care îl susțineau și sprijineau efectiv pe FORIS STEFAN în activitatea sa trădătoare.

Când a fost întreprinsă această acțiune, care erau aceste elemente și care era scopul acestei acțiuni?

Răspuns:

FORIS STEFAN a întreprins această acțiune în Iunie 1943 când a promovat ca membrii în Comitetul Central al Partidului pe KOPLER REMUS, pe mine și PETREA NICOLAE care îl susținea pe FORIS STEFAN în acțiunile lui încă dela începutul anului 1942 când fusese promovat în funcția de secretar al Comitetului Județean Ilfov al P.C.R.

FORIS STEFAN a făcut aceasta folosind calitatea sa de secretar al Partidului și ne-a asigurat aceste posturi de răspundere pentru a putea să ne continuăm activitatea noastră trădătoare în mai bune condițiuni deoarece FORIS avea prin aceasta, o majoritate în Comitetul Central care să-l susțină împotriva eventualelor opuneri ce le-ar fi făcut IOSIF RANGHET care era singurul ce mai rămăsese în Comitetul Central din cei ce se opuneau lui FORIS STEFAN și care ulterior, adică spre sfârșitul anului 1943 a fost și el îndepărtat așa cum am arătat.

Prin promovarea noastră în Comitetul Central, așa cum am arătat și totodată prin difuzarea în cadrul Partidului și închisori a hotărârii C.C. al P.C.R. din Iunie 1943 în care se arăta compoziția noului Comitet Central și îndepărtarea din conducerea Partidului a elementelor muncitorești cum era PARVULESCU CĂTIN, ILEANA RĂCĂȘANU și alții, FORIS STEFAN a adâncit fracționarea Partidului.

Prin cele de mai sus, FORIS STEFAN a provocat în același timp conflictul cu comuniștii ce se aflau închisi în închisori care au luat poziție împotriva acestor acțiuni ale lui FORIS STEFAN.

Un alt fapt care a dus la ruperea definitivă a legăturii dintre grupul nostru și cei aflați în închisori, a fost și acțiunea noastră de murea la LILI WEIGL, actuala soție a lui KOPLER REMUS, ca legătură de Partid între noi și cei închisi la Văcărești.

Aceasta era prin Iulie-August 1943, deci după aceea o lună de zile dela provocarea lui FORIS STEFAN a conflictului cu cei din închisori.

Grupul comuniștilor închisi la Văcărești a refuzat ca să aibe legătură de Partid pe LILI WEIGL, deoarece
./.

ss/SARBU VICTORIA

reci o suspectau pe aceasta. Noi am continuat să insistăm în repetate rânduri ca acest grup să primească ca legătură pe LILI WEIGL căutând să impunem aceasta peste voința lor.

Faptul că noi vroiam să impunem ca legătură un element pe care ei îl suspectau și care în acel timp se afla sub influența noastră, a avut urmarea firească ca cei aflați în închisori să rupă definitiv legătura cu grupul nostru, considerând că o astfel de acțiune nu poate fi făcută decât de niște provocatori.

După ce am citit cuwânt cu cuwânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Arestată:

ss/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vândătoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octom-
brie 1909 în com. Samoilovca-Soroca (URSS), fiica lui ION
și VERA (decedați) de profesie îndrăgitoare, domiciliată
în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 23

21 Noiembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7,10

" s'a terminat " " 13,05

Întrebare:

Ai arătat că FORIS ȘTEFAN a întreprins o pro-
vocare prin propunerea sa de a se organiza o evadare în
masă a comuniștilor ce se aflau în închisori. Când s'a
făcut aceasta și în ce consta provocarea propriu zisă?

Răspuns:

FORIS ȘTEFAN a transmis la sfârșitul anului
1942 o serie de instrucțiuni prin "Apărare" către comu-
niștii închiși în închisori. În aceste instrucțiuni se
afla și propunerea de a se trece la evadarea în masă
din închisori.

Această propunere era o provocare din partea
lui FORIS ȘTEFAN, deoarece în iarna anului 1942-1943 când
a făcut această propunere, condițiunile interne prin
prezența armatelor hitleriste în România și distanța
la care se afla frontul, nu ar fi dus decât la execuții
în masă a comuniștilor care ar fi făcut încercări de
evadare în acel timp.

Condițiunile favorabile pentru o evadare în
masă, erau numai în situația când frontul ar fi fost
apropiat, deci spatele frontului antisovietic în retra-
gere și dezorganizare, iar în regiunea închisorilor
./.

sa/SARBU VICTORIA

ar fi existat detașamente de partizani care să sprijine efectiv aceste evadări. Aceste condițiuni însă nu existau în acel timp și de aceea propunerea lui FORIS STEFAN era o provocare care ar fi dus la executarea comunistilor din închisori în cazul când această propunere nu ar fi fost respinsă de cei aflați în închisori ca fiind o provocare.

Intrebare:

Ai arătat că FORIS STEFAN a pactizat cu Siguranța prin tolerarea informatorilor Siguranței de ași continua activitatea lor în interiorul Partidului. Cum a fost dusă efectiv această acțiune?

Răspuns:

În perioada războiului s'au produs o serie de arestări a unor comunisti devotați și hotărâți în lupta pentru cauza Partidului.

În urma acestor arestări, FORIS STEFAN nu a luat nici o măsură împotriva provocatorilor dovedeți ca informatori ai Siguranței și a celor suspectați ca fiind provocatori, lăsându-i să-și continue în interiorul Partidului acțiunile lor criminale.

În timp ce FORIS STEFAN nu lua nici o măsură împotriva provocatorilor, căduta printr-o acțiune de vânarea greșelilor și arunce răspunderea asupra unor cadre de partid, activiști de Partid luând măsuri împotriva acestora, fapt care îi servea la desfășurarea activității sale de distrugere din interior a Partidului, susținută de mine și KOFLER RENUS.

În acest fel, FORIS STEFAN a pactizat cu Siguranța antonesciană, care avea ca obiectiv principal distrugerea prin represii a P.C.R. și a cadrelor sale.

Cazuri evidente de tolerare a provocatorilor în interiorul Partidului sunt acelea ale lui MELINTE și TQMA, care au fost dovedeți ca informatori ai Siguranței și asupra cărora nu s'au luat nici un fel de măsuri.

În schimb s'au luat măsuri de sancționarea lui STEFAN MET și VINTE ION, asupra cărora FORIS STEFAN a aruncat răspunderea arestărilor ce s'au făcut și care în realitate acestea fuseseră făcute în urma trădării lui MELINTE și TQMA.

Astfel, arestările făcute de Siguranță prin trădarea lui MELINTE care au culminat cu condamnarea la

./.

ss/SARBU VICTORIA

moarte a grupului în frunte cu PANETH, nu a atras din partea lui FORIS STEFAN nici o măsură împotriva lui MELINTE, ci tolerându-l pe acesta l-a sancționat în schimb pe STEFAN MET.

Deasemeni arestările făcute de Siguranță a unui grup în frunte cu VINTE ION în urma trădării lui TOMA dovedit categoric ca agent al Siguranței, nu a atras din partea lui FORIS STEFAN măsuri serioase împotriva lui TOMA, ci tolerându-l pe acesta l-a sancționat în schimb pe VINTE ION cu toate că înasui VINTE ION fusese arestat în urma trădării lui TOMA.

În analiza cauzelor ce au dus la aceste arestări, FORIS STEFAN a trecut doar cu câteva cuvinte peste trădarea lui TOMA, căutând să arunce aproape întreaga răspundere asupra lui VINTE și a trecut sub complexă tăcere peste măsurile ce trebuiau luate împotriva provocatorului TOMA care în mod deschis colaborase cu Siguranța la arestările ce s'au făcut.

Întrebare:

Cum a sabotat FORIS STEFAN reluarea legăturii cu Uniunea Sovietică?

Răspuns:

În vara anului 1941 a fost arestat omul de legătură dintre P.C.R. și Comintern. Astfel că această legătură a fost întreruptă și deci trebuia să fie reluată prin găsirea altor posibilități.

FORIS STEFAN a sabotat reluarea acestei legături prin faptul că în cursul anului 1942 s'a ivit posibilitatea excepțional de bună pentru reluarea acestei legături, posibilitate pe care FORIS STEFAN nu a vrut să o folosească.

Întrebare:

Care a fost această posibilitate de reluarea legăturii cu Uniunea Sovietică?

Răspuns:

În cursul anului 1942 a luat legătura cu Partidul, un radio-telegrafist care a fost parasutat în țară împreună cu o femeie fiind trimisi din Uniunea Sovietică.

Aparatul de radio-emisie pe care-l aveau, l-au ascuns în preajma locului unde au fost parasutați venind în București fără acest aparat și au luat legătura cu Partidul.

FORIS STEFAN a luat măsuri de cazarea acestora și procurarea de acte pentru ei, iar mai târziu i-a încadrat în muncă de Partid.

Partea cea mai principală însă, aceea de a trimite pe radio-telegrafist să aducă aparatul de radio-emisie pentru ca astfel să se reia legătura cu Uniunea Sovietică, a fost lăsată de FORIS STEFAN fără nici o rezolvare.

Acest lucru a fost făcut abia după înălțurarea noastră la 4 Aprilie 1944 de către noua conducere a Partidului, însă nu a mai avut nici un rezultat deoarece aparatul de radio-emisiune dispăruse dela locul unde fusese ascuns.

În afară de faptul că FORIS STEFAN a sabotat reluarea legăturii cu Uniunea Sovietică așa cum am arătat dar el a imobilizat totodată pe acel radio-telegrafist împiedicându-l de ași îndeplini misiunea ce o primise din Uniunea Sovietică. Pe de altă parte, el a redus la zero o acțiune care înfruntase toate riscurile unei poragături în spatele frontului antisovietic.

Întrebare:

Cum a fost sabotată organizarea luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste?

Răspuns:

În perioada războiului antisovietic dus de către Germania hitleristă, sarcina centrală a P.C.R. era lupta împotriva mașinei de război hitleristă, sprijinirea Uniunii Sovietice în lupta sa de apărare și lupta de eliberarea poporului român de sub jugul hitlerist.

FORIS STEFAN în calitate ce o avea de secretar al Partidului, avea datoria de a trece la organizarea activității Partidului în scopul îndeplinirii acestei sarcini centrale de stătea în fața Partidului.

În acest scop trebuia să fie organizate o serie de acțiuni și anume:

-Mobilizarea maselor largi în vederea susținerii luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și eliberarea de sub jugul hitlerist.

-Organizarea detașamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj în scopul de a lăsa, dezorganiza și sabota spatele frontului antisovietic, distrugerea odilor de comunicații, depozitelor de muniții și com-

bustibil, sabotarea producției de război, etc.

-Procurarea de armament și material explosibil pentru înarmarea detașamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj.

-Atrăgerea a cât mai multe elemente din rândurile armatei române, pe linie patriotică antihitleristă și mobilizarea lor în ducerea unor acțiuni împotriva mașinei de război hitleriste și a procurării de armament și material explosibil.

Față de aceste sarcini ce stăteau în fața Partidului, FORIS STEFAN nu a luat nici o măsură serioasă de organizarea și asigurarea îndeplinirii lor.

FORIS STEFAN în vorbe se pronunța pentru lupta împotriva mașinei de război hitleriste și în fapt el sabota această luptă printr-o serie de acțiuni susținute de mine și KOFLER REMUS.

Astfel că prin provocarea conflictelor și a îndepărtării cadrelor ce se opuneau acțiunilor lui FORIS, a fost dusă o acțiune de spargere a unității de acțiune a Partidului și de dezorganizarea conducerii, fapt care frâna activitatea împotriva mașinei de război hitleriste.

În același timp, masele antihitleriste nu erau mobilizate în jurul Partidului, activiștii erau antrenati de FORIS STEFAN în discutarea conflictelor și o parte dintre ei erau îndepărtați din muncă. Astfel că gedințele în loc să constituie obiectul organizării luptei împotriva mașinei de război hitleriste, ele erau transformate în scopul discutării acestor conflicte și a îndepărtărilor din muncă.

Dezorganizarea internă a Partidului, spargerea unității de acțiune și tolerarea provocărilor în interiorul Partidului, au fost acte de sabotare a luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste.

Pe de altă parte, FORIS STEFAN a pus pe primul plan tratativele ce se duceau cu reprezentanții partidelor istorice în frunte cu MANIU.

Prin aceasta, el a lăsat la o parte sarcina cea mai importantă în acel timp de organizarea luptei proprii a Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și mobilizarea maselor largi în vederea susținerii acestei lupte, prezentând aceste tratative cu istoricii ca fiind sarcina cea mai importantă de care ar fi depins totul

./.

ss/SARBU VICTORIA

în lupta împotriva mașinei de război hitleriste.

Acastă acțiune a lui FORIS ȘTEFAN frâna în fapt lupta Partidului împotriva mașinei de război hitleriste. Aceasta pentru faptul că istoricii în frunte cu MANIU susțineau pe ANTONESCU și războiul antisovietic, iar după înfrângerea armatelor hitleriste la Moscova și apoi la Stalingrad văzând că Uniunea Sovietică nu poate fi învinsă ci ea va învinge în acest război, aceștia împreună cu ALEX. ȘTEFANESCU în baza legăturilor ce le aveau cu anglo-americanii, au început să acționeze pentru a împiedica eventuala eliberare a României de către Armata Roșie și de a sprijini îndeplinirea variantei CHURCHIL de debarcarea trupelor anglo-americane în Balcani inclusiv România. Bineînțeles că ei au continuat să susțină războiul antisovietic deoarece acesta deși era într-o fază de continuu îngrângeri totuși le servea la îngreunarea înaintării Armatei Sovietice spre România.

Astfel că FORIS ȘTEFAN prin prezentarea în fața Partidului a acestor tratative ca fiind sarcina cea mai importantă iar pe de altă parte neorganizând nimic serios în ce privește acțiunile proprii ale Partidului împotriva mașinei de război hitleriste și a mobilizării masei în susținerea acestor acțiuni, a ținut Partidul pe loc, spatele frontului antisovietic nu era lovit cu nimic și în acest fel a servit interesele anglo-americanilor care urmăreau o nouă dominație mondială, interese reprezentate de ALEX. ȘTEFANESCU, IULIU MANIU și ceilalți, pe care noi le-am acceptat de a le servi în interiorul Partidului Comunist Român.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Anchetator:
Lt. Maj. de Securitate
V. Vădătoaru

Arestată:
ss/SARBU VICTORIA

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909, în com. Samoilowa-Soroca (URSS) fiica lui ION și
VERA (decedată) de profesiune învățătoare, domiciliată
în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 33

22 Noembrie 1952, București
Interog. a început la ora 7,30
" s'a terminat " "16,15

Intrebare:

Au fost reluate legăturile cu ALEX. STEFANESCU
după 23 August 1944?

Răspuns:

Da, aceste legături au fost reluate prin KOFLER
REMUS.

Îmi amintesc că pe la începutul anului 1945 KOFLER
i-a vorbit lui FORIS fiind și eu de față, despre o
întâlnire ce o avusese cu câțva timp înainte cu ALEX.
STEFANESCU și niște englezi din misiunea engleză ce ve-
nise în România.

KOFLER spunea atunci că STEFANESCU îl invitase
cu acea ocazie la cererea acelor englezi care vroiau să-l
cunoască pe KOFLER REMUS care fusese în timpul războiului
unul din colaboratorii lui STEFANESCU.

Cert este că REMUS KOFLER ne-a vorbit atunci
și despre cele discutate cu acei englezi precum și numele
lor, însă eu nu-mi mai amintesc despre acestea rămânân-
du-mi în memorie numai faptul întâlnirii propriu zise
dintre KOFLER REMUS cu ALEX. STEFANESCU și acei englezi?

Intrebare:

Ce activitate ați desfășurat Dvs. după 23 August
1944?

Răspuns:

După 23 August 1944 și în special dela începu-
tul anului 1945, eu și FORIS STEFAN am început să avem
.. / ..
ss/SARBU VICTORIA

o serie de întâlniri cu REMUS KOFLER cu cari ocarie în discuțiile ce le aveam, ne-am situat pe o poziție dușmănoasă față de Partid și conducerea sa, iar apoi și față de guvernul Dr. PETRU GROZA instaurat la 6 Martie 1945.

Majoritatea acestor întâlniri le aveam în casa lui KOFLER REMUS unde mergeam eu și FORIS STEFAN.

Astfel prin reluarea legăturilor și a discuțiilor dintre noi, ne-am constituit din nou într'un grup dușmănos, de astă dată în afara Partidului deoarece fusesem îndepărtați din Partid la 4 Aprilie 1944, formând prin poziția noastră comună un centru ostil și de subminare a Partidului și conducerii sale, precum și a guvernului Dr. PETRU GROZA.

Discuțiile dintre noi aveau un caracter dușmănos și calomnios față de Partid și Guvernul Dr. PETRU GROZA precum și față de măsurile ce se luau în acel timp de Partid și Guvern.

Prin Martie 1945 FORIS STEFAN pe măsură cum evoluau evenimentele și citea presa din acel timp, a trecut la întocmirea unei lucrări intitulată "Despre linia Partidului".

Conținutul acestei lucrări exprima caracterul discuțiilor dintre noi adică, caracterul dușmănos și calomnios față de Partid și Guvernul Dr. PETRU GROZA.

FORIS STEFAN în această lucrare lua o poziție dușmănoasă și ironică față de măsurile Partidului și Guvernului și mai precis, FORIS își exprima neacordul său față de măsurile ce se luau în acel timp.

Cu ocarie unei discuții dintre FORIS și KOFLER la acesta din urmă acasă eu fiind de față, FORIS s'a împotrivit față de felul cum fusese efectuată reforma agrară de către Guvernul Dr. PETRU GROZA.

Întrebare:

Ce activitate desfășura KOFLER REMUS prin reluarea legăturii cu unii membrii de partid cu care se cunoștea din timpul războiului?

Răspuns:

KOFLER REMUS începând din prin anul 1945 a reluat legăturile cu o parte din membrii de partid cu care avusese legături de partid în timpul războiului

./ es/SARBU VICTORIA

întâlnindu-se cu aceştia la el acasă.

Eu personal i-am văzut la KOFLER REMUS acasă, pe EMERIC DAN, Dr. SCHULMAN, ing. SOLOMON şi alţii de care nu-mi mai amintesc.

Prin reluarea acestor legături, KOFLER REMUS îşi manifesta faţă de aceştia poziţia sa duşmănoasă împotriva Partidului şi a Guvernului şi în special de calomniere a conducerii Partidului, prin prezentarea treacilor a situaţiei cu privire la activitatea noastră din timpul războiului şi motivul îndepărtării noastre din Partid.

Deasemeni KOFLER îşi manifesta faţă de aceştia poziţia sa duşmănoasă şi ironică în legătură cu măsurile ce se luau în acel timp de Partid şi Guvern.

Astfel ştiu dela LILI WEIGL soţia lui KOFLER, că acesta şi-a manifestat faţă de EMERIC DAN atitudinea sa vădit ironică şi batjocoritoare cu privire la constituirea organelor controlului economic, organe ce aveau rolul de a duce lupta de combaterea speculei şi a sabotajului întreprinse de duşmanii regimului actual care urmăreau să submineze economia naţională.

Nu-mi mai amintesc precis ce anume spunea KOFLER cu privire la constituirea acestor organe, dar cert este că el a avut această atitudine ironică şi batjocoritoare faţă de această măsură luată de Partid şi Guvern.

Aceasta mi-a rămas în memorie deoarece LILI WEIGL mi-a spus atunci să se iuit un conflict violent între EMERIC DAN şi KOFLER REMUS cu privire la atitudinea acestuia din urmă.

Astfel că REMUS KOFLER căuta să atragă în jurul nostru o serie de membrii de partid pentru a-i influenţa de a deveni ostili faţă de conducerea Partidului şi Guvern.

Întrebare:

După dispariţia lui FORIS ai continuat să menţii legăturile cu REMUS KOFLER?

Răspuns:

Da, După ce FORIS a dispărut în cursul anului 1945, eu am continuat să menţin legăturile cu REMUS KOFLER.

Întrebare:

De activitate aţi început să desfăşuraţi

./.

ss/SARBU VICTORIA

Răspuns:

Eu cu REMUS KOFLER am continuat să ne situăm pe aceeași poziție dușmănoasă și în cursul anului 1946 și 1946 am redactat împreună o serie de scrisori către conducerea Partidului, scrisori care le trimiteam ca din partea mea dar care în realitate erau în cea mai mare parte compuse de KOFLER ajutat de mine.

Conținutul acestor scrisori, exprima indirect poziția noastră dușmănoasă și calomnioasă față de conducerea Partidului prin aceea că noi ascundeam poziția și acțiunile noastre trădătoare din timpul războiului prezentând situația în felul următor: "În timpul războiului nu a fost o trădare în interiorul Partidului, ci au o fost săvârșite o serie de greșeli de către toate cadrele din conducere, greșeli care au abătut și imobilizat Partidul dela îndeplinirea rolului cel avea în acel timp".

Astfel că prin aceste scrisori, acțiunea noastră a fost de natură să împiedice Partidul de a demasca activitatea noastră trădătoare, iar pe de altă parte să discrediteze conducerea Partidului prin aruncarea răspunderii celor petrecute în interiorul Partidului, asupra tuturor cadrelor ce au avut funcții de răspundere în timpul războiului și care în parte se aflau după 23 August 1944 în conducerea Partidului.

Una din scrisorile de acest gen, semnată de mine și compusă împreună cu KOFLER, era în urma Conferinței Naționale a P.C.R. din 1946 când Secretarul General al C.C. al P.C.R. în raportul dănsului a demascat activitatea noastră trădătoare.

În acea scrisoare eu mi-am exprimat poziția și în umbra și KOFLER care a compus scrisoarea, de împotrivire dușmănoasă față de conducerea Partidului care trecuse la demascarea activității noastre trădătoare și să aruncăm asupra unor cadre din conducerea Partidului învinuiri ireale ca fiind răspunzători de cele petrecute în timpul războiului în interiorul Partidului, cu toate că aceste cadre în realitate au fost ^{în}acel timp devotate cauzei Partidului și împotriva cărora au fost îndreptate loviturile acțiunilor noastre trădătoare în timpul războiului.

Această acțiune a noastră de a împiedica demascarea activității noastre trădătoare a culminat cu înțelegerea dintre mine și KOFLER în eventualitatea anchetării noastre de către organele de Stat.

Aceasta a avut loc cu două săptămâni înainte de arestarea mea, adică în cursul lunii Decembrie 1949, cu ocazia când eu m'am dus la KOFLER acasă.

KOFLER REMUS referindu-se la procesul RAYK ce avușese loc în Ungaria și-a manifestat față de mine temerea că și la noi va avea loc un proces asemănător în care vor fi implicați el și FORIS STEFAN împreună cu spionul englez ALEX. STEFANESCU.

În legătură cu eventualitatea acestui proces, KOFLER mi-a spus cu acea ocazie că eu să bag de seamă și să nu spun ceva organelor de Stat anchetatoare despre el și FORIS STEFAN în sensul că ar fi fost trădători.

În fond el a vrut cu acea ocazie să ne înțeleagă asupra poziției noastre în eventualitatea arestării, în sensul de a nea hotărât faptul că în timpul războiului ar fi existat o acțiune trădătoare și dughmnoasă în interiorul Partidului desfășurată de FORIS, KOFLER și subsemnata în înțelegere cu ALEXANDRU STEFANESCU.

Întrebare:

După arestarea D-tale ai urmat aceste instrucțiuni ce ți-au fost date de KOFLER REMUS?

Răspuns:

După arestarea mea, în decursul anchetei ce s'a făcut de către organele Securității, am încercat în câteva rânduri să ascund existența unei activități trădătoare desfășurată în interiorul Partidului și să derutez organele de anchetă aducând acuzații ireale și calomnioase la adresa unor cadre din conducerea Partidului pentru a ascunde în dosul acestor așa zise acuzații, propria noastră activitate trădătoare. Deci eu am încercat în câteva rânduri și în fața organelor anchetatoare, să continui a-mi menține poziția mea dughmnoasă față de Partid și regimul actual precum și de a respecta înțelegerea ce o avusesem cu REMUS KOFLER cu puțin timp înainte de arestarea mea. Acest lucru nu l'am putut urma până la capăt deoarece m'am încurcat în propriile mele declarații care se contraziceau

./.

ss/SARBU VICTORIA

între ele și astfel am fost nevoită să recunosc adevărul în legătură cu activitatea noastră trădătoare.

După ce am citit cu cât cu cât prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Arestata:

ss/SARBU VICTORIA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Vădătoru

22 Noiembrie 1952

Doamnă în fața noastră
de dragă de dragă
Ministră

Declarații

Subsemnata Sărbu Victoria, redau
mai jos declarația mea verbală în
fața Comitetului anchetator, astăzi 22 No-
embrie 1952 și anume: Eu nu pot recu-
noaște adevărul deoarece înțeleg că
acast lucru va atrage pedeșoria mea
cu moartea și aceasta mi-o doresc deoarece
tun la viața mea pentru că am pe lume
o fiică la care tun ca și la viața mea.
Acasta mi este declarația pe care
o dau și semnez propriu.

22 Noiembrie 1952

Sărbu Victoria.

22 Noiembrie 1952

Nota în fata noastră

Lt. Maj. de Sec.

[Signature]

81

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria
declar următoarele:

În ziua de 19 Noiembrie 1952 când
am recunoscut în anchetă că noi
am acceptat propunerea lui Ștefă-
nescu de a servi în interiorul
partidului interesele sale, fapt
ce a fost consumat într'un proces
verbal de interogătoriu semnat de
subsemnata, i-am precizat tot odată
Domnului Anchetator în mod
categoric că acesta este adevărul
și nu altul, adevăr pe care l'am
recunoscut în fata anchetei cu
toată sinceritatea și că acest adevăr
il voi susține până la capăt.

Aceasta mi este declarația
pe care o dau o susțin și semnez
liber nerăzilită de nimeni.

22 Noiembrie 1952

Sărbu Victoria

182

Fin-
the

1, 1

Subsermata Sibir Victoria

declara următoarele: în ultimile zile
am retractat propriile mele recunoașteri cu
privire la înțelegerea dintre noi și Ale-
xandru Ștefănescu deoarece nu am fost
complet hotărât de a fi sinceră până la
capăt față de anchetă. Declara cate-
goric că m'am hotărât de a fi complet
sinceră față de anchetă în sensul
că voi face completări la ultimile
mele declarații în așa fel încât să
relatez în față anchetei întreaga noastră
activitate trădătoare și tot odată declar
că cele recunoscute de mine în ultimile
declarații sunt într'un total reale curânt
cu curânt. || În cazul când voi merge pe
viitor în orice împrejurare de a retracta
total sau în parte ultimile declarații
ce le-am dat precum și completările
curente vă le fac la aceste declarații
această înscrisoare a mea nu va putea

Sähen Victoria

2
fi considerată decât ca o nouă acțiune
și una durmănoasă de a deruta ancheta
și a ascunde adevărul pe care l'am re-
cunoscut și pe care îl susțin categoric
întărându-mă de astă dată să fiu sim-
ceră până la capăt.

Aceasta mi este declarația pe care o
susțin și scumy propriu necesitate de viimeni.

27 Noiembrie 1952.

Sărbu Victoria.

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie
1909 în com. Samoilouca-Soroca (URSS) fiica lui ION și VERA
(decedați) de profesie învățătoare, domiciliată în Buc.
Bd. Ghica Tei Nr. 23

3 Decembrie 1952 București

Interog. a început la ora 17,30

" s'a terminat " " 23,45.

Întrebare:

Când și prin ce împrejurări ai intrat Dta în
legătură cu FORIS STEFAN?

Răspuns:

La începutul anului 1941, mă aflu în muncă la
Ploiești din partea Comitetului Central al "Apărării".

În acel timp am fost anunțată să predau munca
ce o aveam la Ploiești și să vii în București pentru a
primi o altă muncă.

Pela 7 sau 8 Mai 1941 mi s'a făcut legătura în
București cu HENUS KOFLER care era din partea conducerei
P.C.R. Acesta m'a dus în casa conspirativă "Redlingher"
unde stătea FORIS STEFAN cu care am fost pusă în legătură
și care mi-a spus că începând de atunci voi fi tehnica
lui în cadrul Comitetului Central al P.C.R.

Întrebare:

Ce funcții de răspundere ai avut în cadrul
Partidului Comunist Român după ce ai intrat în legătură
cu FORIS STEFAN?

Răspuns:

Din Mai 1941 până în Iunie 1943 am avut funcția
de tehnică centrală a Comitetului Central și în special
tehnică personală a lui FORIS STEFAN iar din Iunie 1943

am devenit membru a Comitetului Central al P.C.R. până la 4 Aprilie 1944 când împreună cu FORIS și KOFLER am fost înlăturați din conducerea Partidului.

Intrebare:

De cine ai fost promovată ca membru în Comitetul Central al P.C.R.?

Răspuns:

Am fost promovată de către FORIS STEFAN.

Intrebare:

Cărui fapt se datorește această promovare a Dta de către FORIS STEFAN?

Răspuns:

Promovarea mea în conducerea Partidului, se datorește faptului că eu mă situasem pe poziția de a susține pe FORIS STEFAN în toate acțiunile lui ce le ducea în interiorul Partidului, astfel că el m'a promovat din interesul lui personal.

Intrebare:

Ce fel de acțiuni ducea FORIS STEFAN în interiorul Partidului pe care Dta le susținea?

Răspuns:

FORIS STEFAN ducea o serie de acțiuni ce constituiau o activitate trădătoare și criminală de subminarea, distrugerea și imobilizarea Partidului dela îndeplinirea rolului său ce-l avea în perioada celui de al doilea război mondial.

Intrebare:

Cine mai sprijinea pe FORIS STEFAN în această activitate trădătoare a lui FORIS STEFAN?

Răspuns:

Alături de mine, îl mai sprijinea pe FORIS STEFAN în această activitate trădătoare, și KOFLER REMUS cu care FORIS era în relații foarte strânse deosebite de celea pe care le avea cu ceilalți activiști din Partid.

Intrebare:

În urma cărui fapt ați ajuns să desființați această activitate trădătoare și criminală în interiorul Partidului?

Răspuns:

FORIS STEFAN, KOFLER REMUS și eu, am desființat această activitate trădătoare în urma faptului că prin toamna anului 1942 noi am acceptat de comun acord propunerea ./.

es/SARBU VICTORIA

rea lui ALEXANDRU ȘTEFANESCU de a acționa în interiorul Partidului conform intereselor pe care acesta le reprezenta.

Intrebare:

Cine era acest ȘTEFANESCU?

Răspuns:

ALEXANDRU ȘTEFANESCU era un important agent al serviciului de spionaj englez, serviciu cu care el ținea legătura în timpul războiului printr'un aparat de radio-emisiune clandestin și totodată era un mare industriș legat de capitalul englez.

Intrebare:

Ai arătat că ai acționat în interiorul Partidului conform intereselor pe care ȘTEFANESCU le reprezenta. Ce interese reprezenta acesta?

Răspuns:

Interesele lui ALEX. ȘTEFANESCU erau de a acționa în România, pentru culegerea de informații necesare englezilor și mai ales pentru pregătirea condițiilor favorabile de atragerea României în sfera de influență a anglo-americanilor.

Intrebare:

Despre ce anume condiții favorabile era vorba în vederea atragerii României în sfera de influență a anglo-americanilor?

Răspuns:

Despre creșterea de condiții interne care să îngreuneze eventuala eliberare a României de către Armata Roșie, iar pe de altă parte să ușureze venirea trupelor anglo-americane, respectiv de a sprijini îndeplinirea variantei CHURCHIL de debarcarea anglo-americanilor în Balcani inclusiv România.

Intrebare:

Acestea erau numai interesele lui ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Nu erau numai interesele lui ȘTEFANESCU ci în primul rând ale imperialiștilor anglo-americani care visau o nouă dominație mondială și crearea unui nou cordon imperialist în jurul Uniunii Sovietice în urma celui de al doilea război mondial iar ȘTEFANESCU ca agent al lor și ca mare industriș legat de capitalul englez, era strâns eointerestat în aceasta.

În al doilea rând, acestea erau și interesele
./.

ss/SABU VICTORIA

marii burghezii românești în frunte cu reprezentanții partidelor istorice cu care STEFANESCU era în legături în timpul războiului.

Întrebare:

Ai arătat că la propunerea lui ALEX. STEFANESCU, ați acceptat de a servi aceste interese în interiorul Partidului Comunist Român. Când și unde a avut loc această discuție și cine au participat la aceasta?

Răspuns:

Această discuție la care am participat eu, FORIS și KOFLER, a avut loc în toamna anului 1942 în casa conspirativă "Iacob Sthele" din Cartierul Floreasca, Parcul Cornescu.

Întrebare:

Cine a pus în discuție propunerea lui STEFANESCU?

Răspuns:

Propunerea lui ALEX. STEFANESCU a fost pusă în discuție ce a avut loc, de către KOFLER.

Întrebare:

Ce s'a stabilit cu ocazia acestei discuții?

Răspuns:

Noi am acceptat de comun acord această propunere și în acest scop FORIS l-a încredințat pe KOFLER cu acea ocazie să transmită lui STEFANESCU faptul că noi acceptăm de a colabora cu el prin activitatea noastră în interiorul Partidului pentru sprijinirea acțiunii de atragerea Românilor în sfera de influență a anglo-americanilor.

Întrebare:

Cine ținea în acest scop legătura cu ALEX. STEFANESCU?

Răspuns:

Legătura cu ALEX. STEFANESCU a fost ținută în acest scop de către KOFLER REMUS și EMIL CALMANOVICI începând din cursul anului 1942 și până la înălturarea noastră din conducerea Partidului la 4 Aprilie 1944.

Întrebare:

Unde aveau loc întâlnirile cu ALEX. STEFANESCU?

Răspuns:

Întâlnirile cu ALEX. STEFANESCU aveau loc în casa lui EMIL CALMANOVICI și după cât îmi amintesc și în câteva case conspirative ale Partidului.

Întrebare:

Care au fost împrejurările și relațiile dintre

da, FORIS și KOFLER care au dus la situația să acceptați de comun acord propunerea spionului englez ALEX. STEFANESCU?

Răspuns:

Împrejurările și relațiile dintre noi care au dus la situația să acceptăm propunerea lui STEFANESCU de a servi în interiorul Partidului interesele imperialiștilor anglo-americiani, interese pe care STEFANESCU ca agent al lor le reprezenta, au fost următoarele: La intrarea mea în legătură cu FORIS STEFAN, îl găsesc pe acesta în cele mai bune relații de intimă prietenie cu REMUS KOFLER care era un burhez, fiu de mare fabricant.

Deși KOFLER în cadrul Partidului avea în răspunderea sa sectorul financiar, totuși acesta era sfătuitorul permanent al lui FORIS STEFAN consultându-se împreună asupra tuturor problemelor din interiorul și conducerea Partidului.

Am putut constata treptat după intrarea mea în legătură cu FORIS, că REMUS KOFLER se întâlnea pe o poziție dușmănoasă comună cu FORIS STEFAN față de problemele Partidului și în special față de cadrele muncitorești devotate cauzei Partidului ce se aflau în diferite munci de răspundere în Partid.

Aceasta s'a manifestat prin aceea că încă din cursul anului 1941 și începutul anului 1942, FORIS s'a situat în conducerea Partidului pe o poziție dușmănoasă și fracționistă, provocând unele conflicte printre care a fost cel cu Comitetul județean Ilfov al P.C.R. în frunte cu PETRE GHEORGHE, apoi prin poziția dușmănoasă luată împotriva lui PARVULESCU CTIN, ILEAM RACEANU, CONSTANTA CRACIUN, ANA TOMA și alții.

Această poziție a lui FORIS STEFAN mai târziu, în urma înțelegerii directe cu dușmanul de clasă, respectiv cu ALEX. STEFANESCU a culminat cu acțiuni dușmănoase deschise împotriva acestor cadre pe care în ultimă instanță FORIS sprijinit de mine și KOFLER a reușit să-i îndepărteze din muncă.

Eu eram un element oportunist și străin față de cauza Partidului. Un amănunt care este caracteristic poziției mele oportuniste și străine Partidului, este acela că în decursul timpului m'am strecurat în diferite munci de Partid fără a avea calitatea de membru de partid, îngăduind

./s. ss/SARBU VICTORIA

vigilența activiștilor cum a fost de exemplu în 1941 când mi s'a spus de către ANA TOMA că voi fi transferată dela munca ce o aveam la Ploești pe linia "Apărării", în munca de tehnică centrală a Comitetului Central al Partidului.

Cu acea ocazie, ANA TOMA m'a întrebat despre faptul dacă sunt membră de Partid și eu am mințit-o spunându-i că am această calitate pe care în realitate nu o aveam.

Astfel că eu fiind un element oportunist și străin de cauza Partidului iar pe de altă parte relațiile dintre mine și FORIS fiind atât de strânse încât i-am devenit și soție în acel timp, am intrat treptat sub influența totală a acestuia situându-mă pe aceeași poziție dușmănoasă comună cu FORIS și KOFLER.

În urma acestei situații, noi prin poziția luată, ne-am constituit într'un grup dușmănos și fracționist în interiorul Partidului mergând pe linia de a ne împotrivi față de activiștii ce se opuneau lui FORIS ȘTEFAN pe diferite probleme și a spargerii unității de acțiune a Partidului.

Dar fiind această situație, s'a putut ajunge ca după câțiva timp dela intrarea lui KOFLER și CALMANOVICI în legături cu spionul englez ALEX. ȘTEFANESCU, să mergem până la înțelegerea directă cu acesta pentru a trăda cauza Partidului și a servi interesele anglo-americanilor pe cari ȘTEFANESCU le reprezenta.

Deci împrejurările și relațiile dintre noi care au dus la această înțelegere directă cu ȘTEFANESCU, erau acelea că noi eram deocamdușmani ai Partidului și Uniunii Sovietice, elemente care nu aveam nimic comun cu interesele clasei muncitoare și cauza Partidului Comunist Român.

Întrebare:

Ce acțiuni ați întreprins în interiorul Partidului ca urmare înțelegerii ce ați avut-o cu spionul englez ALEX. ȘTEFANESCU?

Răspuns:

Ca urmare a acestei înțelegeri anume cu ALEX. ȘTEFANESCU, noi am întreprins în interiorul Partidului o serie de acțiuni de distrugere din interior a Partidului care aveau ca scop să imobilizeze Partidul dela rolul său ce-l avea de îndeplinit în timpul războiului și de a servi interesele pe care ȘTEFANESCU le reprezenta, adică de a se

pregăti condițiile necesare atragerii României în sfera de influență a anglo-americanilor.

Această activitate trădătoare desfășurată de noi în interiorul Partidului până la 4 Aprilie 1944, am constatat în următoarele acțiuni:

-Au fost provocate o serie de conflicte cu cadrele de conducere ce se opuneau acțiunilor lui FORIS, conflicte ce au culminat cu îndepărtarea din muncă și din conducerea Partidului a acestor cadre.

-Au fost promovate în posturile de răspundere în special în conducerea Partidului, elementele care îl susțineau pe FORIS ȘTEFAN în activitatea sa trădătoare.

-A fost întreprinsă o provocare împotriva comunistilor ce se aflau închisi în închisori, prin propunerea transmisă de FORIS ȘTEFAN de a se organiza o epurare în masă din închisori.

-FORIS ȘTEFAN a pactivat cu Siguranța prin tolerarea informatorilor Siguranței în interiorul Partidului, lăsându-i să-și îndeplinească neastîngheriți misiunea ce o aveau din partea Siguranței.

-A fost sabotată reluarea legăturii cu Uniunea Sovietică.

-A fost sabotată activitatea resortului de război al P.C.R. precum și organizarea luptei Partidului împotriva mașinei de război hitleriste.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul protocol verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și-l semnez propriu neșilită de nimeni.

Arestată,
se/SARBU VICTORIA

Anchetator:
Lt. Maj. de Securitate
V. Vădătoaru

Proces-Verbal de interogator

Arestat a Sărbu Victoria, născută la 22 Octombrie 1909,
în Că. Semoilova - Soroca (U.R.S.S.) fiica lui Ion și Ecaterina,
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
de profesie învățătoare, domiciliată în Buc. Bd. Ștefan cel Mare 223.-

19 Decembrie 1952

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 20 și 05 min.

„ s'a terminat la „ și „

Intrebare: Când ai știut prima dată de existența

specialistului care prepara materialul explozibil?

Răspuns: În Februarie 1943 a avut loc o sedință
 în casa conspirativă „Iacob Stăle” la care au participat
 Fris Ștefan, Trif Ronghet, Petru Nicolae și subse-
 mnată. - Cu ocazia ocazie s'a discutat despre existența
 unui specialist care prepara materialul explozibil și
 despre care s'a spus că pentru a prepara acest
 material este necesară crearea unei boiangeri
 pentru comungarea acestor munci. - Tot atunci s'a
 pus problema găsirii unei femei de încredere
 care să figureze ca soție a acestui specialist
 pentru a comunga această muncă și pentru
 a-l ajuta. -

În acest scop, adică găsirea femeii a fost
încredințat în cea sedință Petru Nicolae. -

Întrebare: Ce cunoști despre acest specialist?

Răspuns: Știu doar o întărire cu Trif Ronghet

Semnătura,

Sărbu Victoria

Urmare: ovoto în casa lui Olaru, că ocel specialist
lucrează împreună cu Corp At. la prepararea
motorului lui explozibil într-o pivniță și că el
a fost să vadă cum lucrează oceaștia. -

În ^{truto} Januarie 1944 a avut loc o sedință în
casa conspirativă "Lucretia Budezichienici" unde
au participat Fris, Stefan, Emil Bodonaras, Friz
Ranghet și subsemnata. - Nu mi amintesc dacă
a fost sau nu și Petru Nicolae la această sedință.

În această sedință Fris, Stefan i-a reproșat
lui Friz Ranghet că "nu a controlat pe ocel specialist
și că oceaștia s'au dădedit a fi un excec care s'a
excecot într'ucât cu explozibilul ce la preparat
nu a făcut altceva decât a a faceot gârduile."

Știu că astfel de material explozibil a fost de
acest specialist a fost trimis și la Comintern
în urma căreia s'au produs căderi care s'au
întins pe și la București, unde au fost arestați:
Nichi for Șteu, Fluga, Ety, Stela Bocu și
Nicu Rădușcu. -

Întrebare: Cine ținea legătura cu uzina
Goz și Electricitate?

Răspuns: Nu mi amintesc precis însă la
ancheta viitoare voi relata aceasta după ce în
posibilul mea voi găsi. -

După ce am citit curînt cu curînt prezentul
proces verbal de interogatori și am constatat
că este întocmai cu cele declarate de mine, îl
susțin și semnez propriei mele conștiințe. -

Încheiată,
St. Iuj. Hrințu

Acotată,
Lăchă Victoria

Semnătura,

Proces-Verbal de interogator

Arestat a fetei Victoria, născută la 22 Octombrie 1909, în Com.
Somaiorica - Siroca (V.I.S.), fiica lui Șim și Sira, de profesie
 învățătoare, cu ultimul domiciliu în Buc. Rd. Siroca Nr. 1123

13 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s'a terminat la „ _____ și _____ ”

Intrebare: Cum a fost poștia adaptată de Friso Ștefan
față de problema organizării detașamentelor de partizani
la noi în țară?

Răspuns: Chiar de la începutul războiului și până
 la înălțarea noastră la 4 Aprilie 1944, Friso Ștefan
 s'a situat pe poștia de a se organiza detașamente de
 partizani la noi în țară.

Intrebare: A fost Friso Ștefan vre'o mărșă sau a
trănit vreunui activist central sarcini în vederea
organizării detașamentelor de partizani?

Răspuns: În tot timpul războiului Friso Ștefan
 a trănit linia de a se organiza detașamente
 de partizani iar în ce privește mărșile luate
 de el, a fost ocazia că în primăvara anului
 1942 a trecut la organizarea resortului de
 război în cadrul Comitetului Central fiind
 numit ca responsabil al acestor mărșă, Ștef
 Longhet.

Semnătura,

Fărbu Victoria

Urmare: Interbare: Ce sustinea Fris, Stefan în discuțiile avute cu Corp Ctr., Petru Nicolae și alți activiști privitor la posibilitățile de organizare a detașamentelor de partizani la noi în țară?

Răspuns: Știu că Fris, Stefan în toate discuțiile ce li-a avut cu activiști centrali a susținut că există posibilități suficiente de organizare a detașamentelor de partizani la noi în țară. -

Interbare: Șta. din nou minte și ancheta ști cum să arate odvrâul cu privire la poziția ce și-a adoptase Fris față de problema organizării partizanilor și totodată față de acei activiști care cum ar să se ia măsuri în vederea acestei organizări?

Răspuns: Nu cunoșc o altă poziție a lui Fris, Stefan față de problema organizării partizanilor decât aceea favorabilă acestei organizări și de asemenea nu cunoșc ca Fris sărgi fi adoptat vre-o poziție potrivnică față de activiști care cum ar să se ia măsuri în vederea organizării partizanilor. -

Suză cu am citit curînt cu curînt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, și susțin și semnez proprie, veridică de mine. -

Anchetator,

Aristotel,

Lt. Iuj. de Sec.

Lăbur Victoria

Forșin

Proces-Verbal de interogator

Arestat a Soției Victoria, născută la 22 Octombrie 1909, în
Com. Somașlunca - Brașov (C.N.C.S.S.), fiica lui Șm și Fera, de profesie
 învățătoare, cu ultimul domiciliu în Buc. Bd. Ștefan cel Mare 123.

13 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s'a terminat la „ _____ și _____

Intrebare: Ce linie a trasat Friș Ștefan cu privire la
activități de partid în legătură cu mobilizarea ce se făcea
de regimul autoritar prin rețineri de chemare?

Răspuns: În acel timp, Friș Ștefan mi-a dictat o
serie de sarcini pentru activul de partid și eu le-am
scris în două exemplare pe care apoi le-am dat
unui lui Carol Căp. și unuia lui Ilieana Răceanu la
întâlnirile ce le-am avut cu ei.

Una din aceste sarcini date de Friș Ștefan era
aceea ca tot activul de partid din Capitală și
jurisdicție să se ilegalizeze și să nu răspundă
la rețineri de chemare ale Comitetului Trinitarilor,
deci să nu se prefițe la unitățile militare unde
sau chemați.

Intrebare: Încheiați știți puține în vedere că este în
posesia unor dovezi precise din care rezultă că
Friș Ștefan a trasat o linie contrară faptelor cum
ai declarat și cu privire la această problemă.

Semnătura,

Lăbăre Victoria

Urmare: Așa că ți punem în vedere să fi conștient de
răspunderea ce ți-o asumi când faci declarații minci-
noase și să înțelegi această poziție și ți-ai adaptat-o
având adevărul în primire la această problemă
de care ești intrucată. -

Răspuns: Țin minte răspunsul ce l-am dat
anterior. -

Așa că am citit curvent cu curvent prezentul
proces verbal de interogatoriu și am constatat că
este întocmit în cele declarate de mine, îl susțin
și semnez propriu, validă de mine. -

Interogator,
Lt. Maj. de Sec.
Trinbu

Avocat,
Lăchăreț Hărtărie

Proces-Verbal de interogator

Arestat la Iași la Victoria, născut la 22 Octombrie 1909
la Com. Sarmăreanca - Iași (M.E.S.I.) fiica lui Ion și Fina, de
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
proprietare învârstă, domiciliată în Buc. Bd. Ștefan cel Mare 563.

13 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora ..... și ..... min.

„ s'a terminat la „ ..... și ..... ”

Intrebare: Cu cine a discutat Friso Ștefan după
faptul că pregătirile de război ce se făceau în 1941 or
fi un „bluf” și că nu va fi un război împotriva
Uniunii Sovietice?

Răspuns: În cursul lunii Mai 1941 după ce eu
junior am pus în legătură cu Friso Ștefan prin
Kofler Remus, la fel a fost ocoluș și Corp Ctr.
convinere dela Iași și pus de Kofler Remus în
legătură cu Friso Ștefan.

Cu ocazia când Corp Ctr. a fost ocoluș la
Friso în casa Redlinger, printre alte discutații
Kofler Remus ca spus că o persoană (femeie a
pușca muncii) amare a discutat cu reprezentanți
dela Legăția Sovietică din București care făcând
intelect de acea persoană dacă va fi un război
împotriva Uniunii Sovietice i-a răspuns că nu
va fi și că pregătirile de război ce se făceau ar
fi un „bluf”.

Semnătura,

Lăbur Victoria

Urmare: In urma celor spuse de Kofler in ocazia sedintei, Friso a spus ca un diplomat sovietic nici nu putea spune o asemenea colitoare sau oficioasă. -

Bu nu stiu ce sa discutati mai departe deoarece un participant expectiv la ocazia sedintei, ~~stati~~ ci este oprit discutia pe care am aratat-o mai sus fiind in ocupati comune cu ei o tona, insa in care un om rotat in tot timpul sedintei. -

Intrebare: Cine a cunoscut sa imprime in agoni-
zatiile Partidului dupa aceasta sedinta faptul ca nu
va fi un rezorzi impotriva Uniunii Sovietice si ci
pregatirile de rezorzi ce se faceau ar fi un „bluf”?

Raspuns: Corp CCh, comia dupa aceasta sedinta
i se putase legaturile cu agoni-
zatiile din Capitala si periferie, a fost acela care se a
spus una activisti ca nu va fi un rezorzi
impotriva Uniunii Sovietice si ci pregatirile de
rezorzi ce se faceau ar fi un „bluf”. -

Stia cu mai torgiu cind Germania hitlerista
si armata ontmercionia acestelontuit rezorzi
impotriva Uniunii Sovietice, Petre Shenghe care
era secretar al biroului Județean Hlyn al P.C.R. i-a
acuzat pe Friso Stjepan si Corp CCh. dupa cele
spuse de aceasta din urma. -

Friso Stjepan in urma acestui lucru a aratat ca
nu i-a dat lui Corp CCh. sarcina de a transmite
ule spuse de Kofler, in cadrul organizatiilor
Partidului, si ca aceasta participand la discutia
dintre Kofler si Friso au zind cele spuse de
Lamentier, ar fi vorbit activistilor de acest
lucru din propria lui initiativa. -

Semnatura,

Larbu Victoria

Urmare: Intrebare: Ce urmări avea pentru organizațiile Partidului faptul că un reprezentant al Comitetului Central cum era Corp Cîr. vine și spune legătura sa de Partid că nu va fi un război împotriva Uniunii Sovietice, în timp ce acesta era purgător din plin în acel timp?

Răspuns: Acest lucru era de natură să ducă la dezorganizarea și demoralizarea organizațiilor Partidului în acel timp când sarcina centrală a Partidului era de a organiza și mobiliza masele la lupta împotriva pregătirii de război ce se făceau. -

Intrebare: Arheta este cum să fie sinceră și să arate cum a ajuns Corp Cîr. Răspuns: Acest lucru legătura sa de Partid clarifică nu este adăugată faptul că ar fi fost o idee proprie a lui inițiativă?

Răspuns: Eu mențin răspunsul ce l-am dat și susțin că după ce Petru Ghinghe i-a arătat pe frîș și Corp că au cîștigat răspunderea ideii cum că nu va fi un război împotriva Uniunii Sovietice, Frîș a spus că mi i-a dat lui Corp Cîr. sarcina de a transmite organizațiilor Partidului această stare pe care război o spusese în prezența de care am arătat mai sus, și că din propria lui inițiativă Corp Cîr. a transmis această stare legătura sa de Partid ca fiind un punct de vedere al Comitetului Central. -

După ce am citit amînt cu curînt prezentul proces verbal de întrebare și am constatat că este întotdeauna cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, mîlito de mine. -

Arheta,

Astăzi,

Lt. Ing. de Rec.
Sîntin

Șarbu Victoria

Semnătura,

Proces-Verbal de interogator

Arestat a lui I. Tictia, născută la 22 Octombrie 1909 în com.
Comănești, - Strada Că. P. S. / Jucăa lui I. Tictia, de profesie
 funcționar, cu ultimul domiciliu în Buc. Ad. Strada Tei nr. 28

13 Februarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora _____ și _____ min.

„ s'a terminat la „ _____ și _____ „

Intrebare: Cine l-a pus în legătură pe Paul Lucian
cu resortul provinciei?

Răspuns: Eu am fost aceea care i-am făcut legătura
pe această linie cu Agiu Constantin, Melișca Șteu
și Stela Bacalu.

Intrebare: Cine a propus ca Paul Lucian să
fie pus în muncă cu organizațiile Partii din
provincie?

Răspuns: Frații Ștefan l-a propus pentru această
muncă.

Intrebare: Cine i-a spus lui Paul Lucian să
și fixeze o întoarcere lui Stela Bacalu la cotura
șalei după arestarea lui Hugo Sander?

Răspuns: Nu știu.

Intrebare: În ce scop i-a dat Stela
Bacalu material de partid și rapoarte venite
din provincie?

Răspuns: Nu știu.

Semnătura,

Iarbu Tictia

Urmare: Interlocu: Cum a aranjat ca Stela Bacalu
să vină cu tot materialul u-l avea la ea în
casa lui Fluga la o întâlnire după cota de
de la arstarea lui Fluga?

Răspuns: Nu știu. -

Interlocu: Cuvânt o casă cumpărată nu din
Buc. Str. Copăcelu Nr 52 o lui Iohana Fluga?

Răspuns: Nu o cunosc. -

După ce am citit curiozitate în curiozitate
prezentul proces verbal de interogatori și am
constatat că este întregul cu cele declarate
de mine, îl susțin și semnez propriu. -

Declarat,

Protestat,

Lădu Victoria

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 2 Octombrie 1909
în com. Samoilovca jud. Soroca-URSS fiica lui ION și VERA, cu ulti-
mul domiciliu în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 23

17 August 1953, București

Interog. a început la ora 10

" s'a terminat " 24

Intrebare

Ce ocupație ai avut dtd în timpul războiului?

Răspuns

Am fost salariată a PCR-ului ca tehnică centrală a
partidului și a lui FORIS STEFAN personal, care era secretar al
partidului. Menționez că FORIS STEFAN era și soțul meu nelegitim
și cu toate că știa că eu nu eram membră a PCR m'a promovat ri-
dicându-mă în calitate de membră a C.C. al P.C.R. aceasta în
Iunie 1943.

Intrebare

În ce au constat atribuțiunile dtdale?

Răspuns

Am avut și multe atribuțiuni și anume: Tineam legă-
tura cu membrii C.C. al Partidului, cu aparatul tehnic al C.C.,
conduceam tipografia ilegală a Partidului, dețineam arhiva Par-
tidului. Deasemenea împreună cu FORIS organizam ședințele C.C.
În mod special primeam toate rapoartele de activitate și le
citeam lui FORIS.

Intrebare

De când și până când ai activat alături de FORIS STE-
FAN.

Răspuns

Am activat alături de FORIS STEFAN începând din Mai
1941 și până la 4 Aprilie 1944 când am fost înlăturată împreună
cu FORIS STEFAN și KOPLER REMUS din muncă.

Intrebare

Pentru ce motive ați fost înlăturați din conducerea
Partidului?

Răspuns

Am fost înlăturați din conducerea Partidului întrucât
./.

se/SARBU VICTORIA

activitatea noastră desfășurată până atunci a fost sesizată de partid ca o activitate trădătoare.

Intrebare

Cum ați fost scoși din conducerea Partidului?

Răspuns

Mi s'a atras atenția că suntem scoși pentru control, îmi aduc aminte că BODMARAS EMIL i-a spus lui FORIS ceva mai târziu, când i-a citit scrisorile din lagăr și închisori în care se saluta noul Comitet Central, din care și rezultă că noi am fost trădători, că FORIS și unealta lui cară adică eu, vom plăti tot ce am făcut împotriva Partidului.

Intrebare

Ați arătat Partidului atunci ceva din faptele comise împotriva Partidului.

Răspuns

Nu, nu am arătat deoarece activitatea criminală împotriva Partidului, desfășurată de noi sperăm că o canalizăm pe seama greselilor noastre de orientare politică și nu de trădare conștientă așa cum a fost în realitate.

Intrebare

În ce a constat activitatea trădătoare desfășurată de dta, FORIS STEFAN și KOFLER REMUS.

Răspuns

Activitatea dusă de noi a fost aceea de nimicire a partidului, pentru a fi împiedicat de a duce lupta împotriva nașinei de război hitleriste.

În acest scop am rupt legăturile cu P.C. (b) al U.S.

Am sabotat organizarea resortului de război. Am organizat diferite provocări atât în închisori cât și în afara urmărind distrugerea cadrelor, elemente de bază ale partidului.

Am rupt legăturile cu provincia pentru ai deruta organizațiile locale respective în munca lor.

Intrebare

În ce împrejurări a început această activitate de nimicire a Partidului?

Răspuns

Activitatea trădătoare de nimicire a Partidului după câte știu eu a început în vara anului 1942 ca urmare a legăturilor noastre cu STEFANESCU ALEXANDRU despre care FORIS mi-a spus că acesta este un mare industriș și agent al Serviciului de spionaj englez.

În diferitele discuții ce le-aueam cu FORIS în casa
././ ss/SARBU VICTORIA

noastră, acesta mi-a spus că STEFANESCU ALEXANDRU dă cunoștințe importante de bani Partidului; că prin KOFLER REMUS are informații politice dela acesta referitoare la activitatea partidelor liberal și național-țărănist. În cursul lunii Iulie sau August 1942 din încredințarea lui FORIS l-am chemat pe KOFLER REMUS la noi acasă (Casa Sthele unde locuim atunci).

Cu acest prilej s'a discutat deschis în fața mea între FORIS și KOFLER o serie de chestiuni de partid printre care s'a pomenit și numele lui STEFANESCU ALEX. legat de activitatea noastră. Mi-am adus aminte că KOFLER REMUS arăta că directivele lui STEFANESCU ALEX. erau atunci de a începe o acțiune de scoaterea elementelor comuniste devotate Uniunii Sovietice din conducerea Partidului și înlocuirea lor cu elemente de ale noastre. Atunci mi-am dat seama că eu am devenit o trădătoare alături de FORIS și KOFLER REMUS și că noi toți trei suntem deja o agentură vândută serviciului de spionaj englez respectiv lui STEFANESCU ALEX. agentul acestora. Deși am fost de acord în totul cu FORIS și KOFLER REMUS când am constatat că activitatea trădătoare se duce pe baza directivelor și instrucțiunilor lui STEFANESCU ALEX., totuși după ce a plecat KOFLER l-am întrebat pe FORIS, dacă legătura cu STEFANESCU nu este periculoasă pentru noi. FORIS mi-a răspuns că nu, din contră avem tot interesul de a colabora cu acesta întrucât ne va ajuta în viitor având în vedere prăbușirea inevitabilă a armatelor sovietice.

Întrebare

Dece doreați prăbușirea armatelor sovietice.

Răspuns

FORIS și KOFLER urau de moarte Uniunea Sovietică, aceasta a știu nu numai din activitatea practică pe care am desfășurat-o ci și din discuțiile cu ei, FORIS prin atitudinea sa față de cadre până atunci se temea și vedea cu groază demascarea lui ca troțkist în cazul când U.S. ar fi învins fascismul german, pe de altă parte KOFLER REMUS care era fiu de mare fabricant și sfătuitor a lui FORIS în toate acțiunile sale avea același interes. În fond noi urmăream sprijinirea războiului contra Uniunii Sovietice. În primul caz înfrângerea puterii sovietice în vederea restaurării puterii monarhilor și capitalistilor, singura cale pe care doream și în țară după război. În al doilea rând speram să fim salvați în caz că Uniunea Sovietică nu va fi învinsă, de către anglo-americani pe care noi doream să-i aducem în țară.

Întrebare

Arată dă cum se făcea legătura cu STEFANESCU ALEX.

./.

ss/SARBU VICTORIA

Răspuns

Legătura cu STEFANESCU ALEX. o făcea direct KOFLER BENUS sau prin CALAMOVICI EMIL, ei se întâlneau în diferite case conspirative.

KOFLER BENUS transmitea directivele și instrucțiunile lui STEFANESCU fie direct lui FORIS fie prin mine atunci când FORIS era ocupat.

Din când în când am lăsat colaborarea cu STEFANESCU ALEX, toți trei în casa Sthele unde locuim eu și FORIS.

Întrebare

Mai sus arăți că în urma directivelor lui STEFANESCU ați provocat distrugerea cadrelor din afară și din închisori. Redă câteva exemple cum și prin ce mijloace ați provocat asemenea acte.

Răspuns

Toate conflictele provocate în sânul Partidului au fost provocate de noi, în sensul că acei ce erau în obiectivul nostru erau trași la răspundere pentru anumite așa zise gregeli de conspirativitate, sau de incapacitate iar pe de altă parte prin demascarea lor ca fracționisti. În al doilea rând au fost o serie de căderi în mâinile siguranței despre care noi nu am fost străini. În ambele cazuri Partidul își rădea răndurile prin pierderea celor mai devotați cauzei clasei muncitoare și Partidului.

De pildă CONSTANTA CRACIUN care se arăta recalcitrantă față de politica noastră trădătoare FORIS s'a purtat murdar și ticălos cu ea până a reușit în Septembrie 1948 să o dea pe mâinile siguranței în urma căderii lui VINTE ION.

Acest lucru îl cunoșc din faptul că Siguranța a făcut o capcană în vederea arestării lui CONSTANTA CRACIUN publicând un anunț și o fotografie a lui VINTE ION cum acesta s'ar fi găsit adormit pe seseaua Ștefan cel Mare și că cine îl cunoaște să se ducă să-l vadă. FORIS știa de acest lucru și mi-a spus personal că este o provocare a siguranței. Mai mult mi-a spus să o anunț pe CONSTANTA CRACIUN ca ea să o trimită pe garda lui VINTE la spital să se convingă dacă era sau nu era VINTE. Acest lucru l-am și făcut însă nu sunt sigură dacă am transmis aceasta singură sau prin altcineva.

CONSTANTA CRACIUN a căzut în urma acestor împrejurări direct în mâna siguranței.

Acest fapt a desorganizat resortul de femei al C.C. al P.C.R. CONSTANTA CRACIUN fiind responsabilă acestui resort. După căderea ei, noi am pretextat că nu avem pe cine pune în locul ei, resortul rămânând fără o activitate efectivă, deoarece până când

./.

ss/SARBU VICTORIA

noi am fost scoși din conducere de această muncă nu s'a ocupat
nimeni din C.S. al P.C.R.

Prezentul proces-verbal l-am citit cu voce tare și cu voce
și am constatat că el conține în întregime cele declarate de mine
pentru care îl susțin și semnez.

ss/SABBU VICTORIA

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

G. Rujan

202

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 28 Octombrie 1909 în
com. Samoilovca jud. Soroca-URSS, fiica lui ION și VERA cu ultimul do-
miliu în București Bd. Ghica Tei Nr. 33

29 August 1953, București

Interog. a început la ora 9

" s'a terminat " 14

Intrebare

În ziua de 17 August 1953 a'a consențat declarația dta-
le referitoare la provocarea căderii pe mâinile Siguranței a lui
CONSTANȚA CRĂCIUN.

Arată tot ce cunoști cu privire la alte acte criminale
aduse în timpul războiului de dta, FORIS și KOFLER RENÉ.

Răspuns

În cursul anului 1941, în preajma izbucnirii războiului
antisovietic FORIS STEFAN mi-a dictat și eu am scris o circulație
în trei exemplare în casa noastră (Redlinger) în această circula-
ție mi aduc aminte că am scris următoarele: sarcini pentru organi-
zațiile de partid din provincie, pentru Comitetul Județean Ilfov
și pentru organizațiile de timbreț; Comunistii să plece pe front
și să activeze în rândurile armatei; să se interzică orice acțiuni
de sabotaj, interzicerea oricărei acțiuni pentru formarea de gru-
puri de partizani.

Circulara pentru provincie eu personal am predat-o lui
CARP CONSTANTIN (MĂTRI) membru a C.C. al P.C.R. ridicat de FORIS
în C.C. odată cu mine, odată când și eu am fost adus de KOFLER
în casa lui FORIS.

Intrebare

Ce ai urmărit prin circulara transmisă organizațiilor de
partid?

Răspuns

Sub diferite pretexte că nu avem activiști pentru a în-
treprinde acțiuni de sabotaj și formarea grupelor de partizani noi
am urmărit slăbirea partidului, desorganizarea lui.

Intrebare

Cum a fost primită această circulară?

./.

ss/SARBU VICTORIA

Răspuns

Circulara a fost respinsă cu indignare în urma căreia a fost o serie de discuții cu o serie de activiști, cum a fost ILEANA RĂCĂRANU care s'a opus categoric acestei linii.

Deasemenea Comitetul Județean Ilfov în frunte cu PETRE GHEORGHE s'a opus categoric și au început să acționeze peste capul lui FORIS. El a făcut la rândul său o circulară, care avea câteva greșeli din punct de vedere tactic. Pe de altă parte a început să mă demaște pe mine și pe FORIS că suntem agenți provocatori, și că ținem în brațe provocatori pătrunși în partid. Mai târziu a făcut un raport în care îl demasca pe FORIS încă odată și arăta că va acționa împotriva războiului peste capul lui FORIS.

Acest raport cât și întreaga atitudine revoluționară a lui PETRE GHEORGHE, nu i-a fost pe plac lui FORIS.

FORIS l-a învinuit pe PETRE GHEORGHE de fracționism a găsit greșelile în circulară, care se puteau de altfel remedia și a început discuțiile cu comitetul județean Ilfov pe seama acestor greșeli. Discuții care au durat destul de mult, până ce FORIS ajutat de mine și de KOPLER a reușit să dizolve Comitetul Județean Ilfov și suspendarea lui PETRE GHEORGHE din orice muncă până la rezolvarea cazului său, trăgându-i sarcina să-și facă autocritica.

PETRE GHEORGHE însă a continuat să-l demaște pe FORIS.

În urma acestui conflict știut că a urmat o serie de excluderi din partid și ammeia fost exclus RĂCĂRANU, METIU. Deasemenea au căzut în mâinile siguranței ELENA PAVEL, PETRE GHEORGHE și alții.

PETRE GHEORGHE a fost torturat și executat de Siguranță. FORIS nu mi-a spus cum au fost provocate aceste căderi. Știu că FORIS a avut unele discuții cu CARP CONSTANTIN în legătură cu căderea lui PETRE GHEORGHE, însă nu-mi amintesc aceste discuții.

În Decembrie 1942 am aflat dintr-o scrisoare trimisă de BIRTAS EUGEN din închisoarea Caransebeș lui FORIS, în care BIRTAS îi comunica lui FORIS că AVRAM omul de legătură a P.C.B. cu P.C.B. al U.S. căzând în mâinile siguranței, acesta a comunicat comunistilor din închisoare că a fost trădat de FORIS.

Prezentul proces-verbal l-am citit cu cânt cu cânt și am constatat că el conține în întregime cele ce am declarat pentru care îl susțin și semnez.

Anchetator

ca/SARBU VICTORIA

Lt. Maj. de Securitate

G. Rujan

9
PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestata VICTORIA SARBU, născută la 22 Octombrie 1909 în
com. Samoilouca, fjd. Soroca-URSS, fiica lui ION și VERA, cu domiciliu
în Buc. Bd. Ghica Tei Nr. 23

1 Septembrie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9

" s'a terminat " la

Intrebare

Ce servicii ți-a făcut CALMANOVICI EMIL în perioada de după
23 August 1944?

Răspuns

În iarna anului 1948 m'am întâlnit cu CALMANOVICI EMIL în
casa lui KOFLER REMUS. Pe KOFLER REMUS l-am vizitat atunci în urma
unui telefon dat de LILI WEIGEL, în care îmi comunica că KOFLER
este bolnav.

CALMANOVICI EMIL care se afla la KOFLER REMUS în odăile și
care a trebuit să stau în acea odăie până ce ei au terminat discu-
țiile, în urma propunerii lui LILI WEIGEL de a mă duce cu mașina
lui acasă, el CALMANOVICI m'a așteptat până ce l-am vizitat și eu
pe KOFLER, după care m'a dus cu mașina acasă la VILMA NINI mătu-
șa lui KOFLER, unde o aveam pe fetița mea VERA. De aci m'a dus mai
departe acasă la mine în Pasagiul Victoriei.

Intrebare

Ce discuții ai avut dta cu CALMANOVICI EMIL cu acest pri-
leaj?

Răspuns

CALMANOVICI EMIL a intrat în casă cu mine la VILMA NINI,
i-am oferit un ceai, i-am arătat fetița mea. La plecare și în drum
cu mașina dela VILMA NINI, CALMANOVICI m'a întrebat cine este VIL-
MA NINI iar eu i-am spus că este mătușa lui FORIS STEFAN.

Apoi am discutat despre KOFLER REMUS, CALMANOVICI spunân-
du-mi că îi pare foarte rău că un om atât de inteligent și ca-
pabil se pierde. Mi-a mai spus că el a ținut foarte mult la KOFLER
și că, crede că nu se mai poate salva de boala sa.

./.

ss/SARBU VICTORIA

Fot pe drum mi-a spus că el are un biat care studiază în U.S. și că el CALMANOVICI dorește să învețe limba rusă, rugându-mă să-i vorbesc rusște. Eu i-am vorbit câteva fraze rusști însă nu-mi aduc aminte ce anume, deoarece gândul meu era frământat de boala lui KOFLER. După ce m'a lăsat acasă, ne-am depărțit. De atunci nu l-am mai văzut pe CALMANOVICI EMIL.

Prezentul proces-verbal l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că el conține în întregime cele ce am declarat pentru care îl susțin și semnez.

Anchetator

ce/SARBU VICTORIA

Lt. Maj. de Securitate

G. Rujan

28 Sept. 1953

Nota în nota noastră

Cpt. de Sec. Hristina

Declarație

Subsemnata Sărbu Victoria,

declar:

Întrebarea: Ești hotărâtă să vorbești despre activitatea trădătorească și dușmănoasă desfășurată de Foris, Koffler și Șta în timpul războiului?

Răspuns: asta nu pot să spun.

Întrebarea: Organele de anchetă îți pun în vedere ca să revinți la poziția de o vreme în prezent înțelegerea pe care ai avut-o cu Koffler înainte de arestare și despre care Șta însuși ai declarat despre această anchetă și că în diverse rânduri în timpul cercetărilor te-ai situat pe poziția de a respecta această înțelegere cu scopul de a încerca să demiteți organele anchetei. Continuă să respecti această înțelegere pe care ai avut-o cu Koffler sau te hotărăști să recunoști sincer activitatea trădătorească pe care ai desfășurat-o?

Răspuns: Revinut de a respecta înțelegerea pe care am avut-o cu Koffler și mi-a hotărâre sincer de a recunoaște activitatea trădătorească dusă de mine fără și Koffler în rândul partidului în timpul războiului.

Întrebarea: Grată Șta în ce a countat activitatea trădătorească și dușmănoasă pe care ai desfășurat-o în timpul războiului?

Sărbu Victoria

Răspuns: ~~Angajarea partidului~~ ~~prin~~

Nu pot să arăt activitatea trădătoare dusă de mine fiind în Koffler în timp -
puls războiului.

Întrebarea: arată D^{ta}. de ce nu declarai anchetei activitatea trădătoare pe care ai dus-o în interiorul partidului în timp ce tot în această declarație ai arătat că te-ai hotărât să recunoști sincer declarând anchetei această activitate trădătoare?

Răspuns: Nu pot răspunde la această întrebare.

Întrebare: Deci deși ai declarat că vei remuța la înțelegerea pe care ai avut-o cu Koffler și că te-ai hotărât să arăți sincer activitatea voastră trădătoare, confidențială, să respecti în fapt înțelegerea pe care ai avut-o cu Koffler?

Răspuns: Nu am avut încă o înțelegere cu Koffler înainte de arestarea mea.

Întrebarea: Atât în declarațiile anterioare și chiar în prezenta declarație ai arătat anchetei că D^{ta} cu Koffler înainte cu două săptămâni de a fi arestată v'ati înțeles că sta ascunzându-se față de organele anchetei activitatea voastră trădătoare. Cum poți înțelegere cu Koffler?

Răspuns: Recunosc că Remus Koffler mi-a spus că el se arestatat în declarațiile anterioare privitor la această înțelegere însă eu nu l'am luat în serios atunci când mi-a vorbit Koffler deoarece el era bolnav și îurait împotriva partidului și credeam că el m'are.

Acum mi este declarația pe care o dau o sustin și semnez.

28 Septembrie 1953 Târbu Victoria.

Șters de mine.

Wärden

1 Oct. 1953

Nota în fata noastră
Cpt. de lic. *Fonten*

Declarație,

Subsemnata Sărbu Victoria, declar următoarele:

Organele de anchetă în urma poziției mele de negare a propriilor mele declarații în care am vorbit despre activitatea trădătoare și dușmănoasă dusă de mine, Koffler și Foris în interiorul partidului, mi-au atras atenția că posedă numeroase dovezi dela ceilalți complici ai mei și dela alții, în urma cărora organele de anchetă cunosc în întregime această activitate trădătoare și dușmănoasă.

Organele de anchetă m-au sfătuit ca să părăsesc această poziție de negare și să recunosc sincer activitatea noastră trădătoare și dușmănoasă precum și legăturile cu Ștefănescu așa cum am arătat de altfel într-o serie de declarații anterioare.

Referindu-mă la cele ce mi-au fost arătate de anchetă în sensul că există numeroase dovezi dela ceilalți am continuat să mă țin la poziția de negare afirmând în fata organelor de anchetă că îi voi răsturna pe toți.

În continuare, dănd o serie de răspunsuri

Semnătura.

Sărbu Victoria —

Urmare: la întrebările ce mi-au fost puse de
anchetă mi s'a arătat că unuare
să acopăr chestiunile esențiale și să mi-
nimalizez în general activitatea noastră
hădătoare și dușmănoasă.

La aceasta am arătat anchetei că
vreau să mă apăr.

Aceasta- mi este declarația pe care o
dau sustin și sumez.

1 Octombrie 1953.

Sărbu Victoria.

1 Oct. 1953

Sotă în zota noastră
Gt. de lic. Trinit

Declarație,

Subsemnata Larbu Victoria declar următoarele:
 După cinci minute dela declarata care am
 dat-o în care am aratat că m'am hotărât
 să-mi susțin în totul declarațiile anterioare
 în care am recunoscut activitatea îndelungă și
 dăunătoare dusă de mine, Fritz și Koffler în
 interiorul Partidului, au fost pusă la anchetă
 și relată verbal cele declarate în declarațiile
 anterioare. În relatarea ce am făcut majori-
 tatea celor cuprinsă în acele declarații. Ei au
 negat arătând anchetei că nu mi-au susținut
 hotărârea pe care am luat-o în declarația
 anterioară a acestora, adică nu le susțin.
Interbare: Faptul că o hotărâre luată față
 de anchetă și-o cale singură după cinci
 minute și mai poate numi de dată că în
 prezent ești sinceră față de anchetă?
Răspuns: Desi mi-am călcat hotărârea
 după cinci minute totuși mă numesc
 că sunt sinceră față de anchetă.

1 Octombrie 1953

Larbu Victoria.

1 Oct. 1953

Data în fata noastra
Cpt. de sec. Forintu

Declarație,

Subsemnata Lăbura Victoria declar
următoarele:

M'am hotărât să-mi mentin în totul
declarațiile pe cari le-am dat anchetei,
cele în care am recunoscut activitatea tră-
dătoare și dăunătoasă dusă de mine, Foris
și Koffler în timpul războiului în interior-
ul partidului însă continui să nu
mai recunosc căce am arătat în aceste
declarații privitor la înțelegerea cu Ștefă-
nescu. Declar anchetei că nu a
existat o înțelegere cu Ștefănescu pentru
a duce activitatea trădătoare în interiorul
partidului. Înțelegere de a duce activitate
trădătoare și dăunătoasă în interiorul
partidului nu a existat nici între mine
Foris și Koffler.

Întrebarea: Nu d. ta este acia care ai
declarat anchetei că v'ati înțeles între
voi și cu Ștefănescu pentru a desfășura
în interiorul partidului o activitate trădă-
toare, de sabotare și de distrugere din
interior a partidului?

Răspuns: Da am declarat aceasta
dar nu este adevărat și cele declarate
de mine le-am construit.

Semnătura.

Lăbura Victoria —

Urmasre: Intrebare: Când d-ta ai făcut
acele declarații îți ceruse cîmora ca să
"construiești"?

Răspuns: Nu m-a cerut nimănui să cons-
truiască ci în tot timpul mi s'a cerut să
declar adevărul.

Intrebare: Ai spus d-ta atunci când
ai declarat despre înțelegerea dintre voi cu
Ștefănescu?

Răspuns: Am spus că aceasta este adevă-
rul pe care îl declar cu toată sinceritatea.

Intrebare: Din moment c d-ta ai venit
atunci să declare despre înțelegerea cu Ștefă-
nescu spunând totodată că aceasta este ade-
vărul pe care l'ai declarat cu toată sinceri-
tatea mai poți pretinde acum că negând
această declarație ești în prezent sinceră
față de Ancheta?

Răspuns: În urma acestei situații nu
pot pretinde ca să fii crezută de organele
de anchetă că acum sunt sinceră însă
declar că în prezent sunt totuși sinceră.

Intrebare: La d-ta există două feluri de
sincerități? privitor la același lucru?

Răspuns: Nu pot să dau un răspuns la
această întrebare.

Intrebare: De ce?

Răspuns: Pentru că nu sunt în stare să
pot explica de ce în fapt a existat la
mine două feluri de sincerități privitor
la același lucru.

Intrebare: Deci d-ta recunoști că și atunci

Urmare: când ai declarat despre înțelegerea
cu Ștefănescu și acum când nești exact
~~suport~~ această înțelegere, ai fost sinceră
față de anchetă? Cum vine asta?

Răspuns: Atunci am mintit și acum sunt
sinceră.

Întrebare: Cum poți pretinde că atunci ai
mintit în timp ce spunea că ești sinceră
și când nu-ți ceruse nimănui să minti?

Răspuns: Nu pot da un răspuns la
această întrebare.

Întrebare: Organul de Anchetă îți cer-
să parăsești poziția minciunoasă pe
care te-ai situat în ultimul timp, poziție
care a devenit evidentă prin înșelăciunile
și răspunsurile otale de mai sus în care
deși nu vei să recunoști că în prezent
minti dar prin refuzul de a da răspunsuri
efective la unele întrebări ce-ți s-au pus mai
sus dorești singură că în prezent încerci
să minți față de Anchetă.

Răspuns: Nu am o poziție minciunoasă
în prezent ci spun adevărul.

Aceasta-mi este declarația pe care
o dau și seunez.

1 Octombrie 1953.

Larbu Victoria

211

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909 în com. Samoilouca-Soroca (URSS) fiica lui IOAN și VERA (decedați) de profesie învățătoare, cu ultimul domiciliu legal în Buc. Bd. Chioa Tei Nr. 23

5 Octombrie 1953, București

Interog. a început la ora 20,00

" s'a terminat " 22,30

Intrebare

În ce împrejurări ai ajuns din partea lui FORIS?

Răspuns

La începutul anului 1941 mă aflam în muncă la Floești din partea Comitetului Central al Apărării. Am fost anunțată să predau munca și să vin în București, pentru a primi o altă muncă.

În Aprilie 1941 am ajuns în București și pe la 7 sau 8 Mai, REMUS KOFLER m'a condus la casa conspirativă "Redlinger" unde gidea FORIS; acesta mi-a spus că voi fi tehnica lui în cadrul Comitetului Central al PCR.

Intrebare

În ce împrejurări ai ajuns din partea membrilor în Comitetul Central al PCR?

Răspuns

În luna Iunie 1943, am fost promovată în Comitetul Central al PCR de către FORIS STEFAN odată cu REMUS KOFLER și PETREA NICOLAE.

Intrebare

Ce fel de acțiuni a dus FORIS STEFAN în interiorul Partidului?

Răspuns

FORIS STEFAN a dus o serie de acțiuni trădătoare și dușmănoase, de subminare, distrugere și imobilizare a Partidului de a duce lupta contra mașinii de război fasciste în timpul războiului antisovietic.

Intrebare

Dta l-ai susținut pe FORIS STEFAN în ducerea acestor acțiuni?

./.

de/SARBU VICTORIA

Răspuns

Ea, eu l-am susținut în toate aceste acțiuni pe FORIS.

Întrebare

În afară de dta cine l-a mai sprijinit pe FORIS în activitatea sa trădătoare?

Răspuns

În afară de mine, l-a mai sprijinit pe FORIS în activitatea sa trădătoare și REMUS KOFLER, cu care FORIS era în strânse relații.

După ce am citit cușânt cu cușânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și acum.

Ajutor șef de serviciu
Cpt. de Securitate
V. Văntoru

Arrestată
se/SABU VICTORIA

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909 în
com. Samoilowa-Soroca (URSS) fiica lui IOAN și VERA (decedați) de
profesiune învâțătoare, cu ultimul domiciliu legal în Buc. Bd. Ghica
Tei 23.

6 Octombrie 1958, București
Interog. a început la ora 8,15
" s'a terminat " 10,00

Intrebare

Dta ai avut calitatea de membru de partid?

Răspuns

NU, n'am avut calitatea de membru de partid.

Intrebare

Când dta ai fost adusă în 1941 ca tehnică a lui FOMIS ai
fost întrebată de cineva dacă aveai calitatea de membru de partid?

Răspuns

Cu acea ocazie am fost întrebată de dna AMA TOMA despre
faptul dacă sunt membru de partid și eu am mințit-o spunându-i că am
această calitate, pe care în realitate nu o aveam.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal
de interogatoriu și am constatat că este întocmi cu cele declarate
de mine, îl susțin și semnez.

Arestata

ss/SARBU VICTORIA

Ajutor șef de serviciu

Cpt. de Securitate

V. Vîndtoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909 în
com. Sapeilovca-Toroca (URSS) fiica lui IOAN și VERA (decedați) de
profesiune învățătoare cu ultimul domiciliu legal în București Bd.
Ghica Tei Nr.23

7 Octombrie 1953, București
Interog. a început la ora 8,30
" s'a terminat " 12,15

Intrebare

Cine a ars cifrul necesar legăturii cu Cominternul?

Răspuns

KOFLER mi-a spus că la ocazia atenției lui FORIS că nu tre-
buia distruge acel cifru pentru că el însă buclia pe chestia asta.
Eu mi-a spus însă precis că FORIS l-a ars.

Intrebare

Ce posibilitate s'a ivit în 1942 de reluarea legăturii
cu Cominternul?

Răspuns

Prin vara anului 1942 au fost parașutați în țară un radio
telegrafist împreună cu soția sa și cu un aparat de radio-emisie.
Aceștia au luat legătura cu Partidul.

Intrebare

Cum a fost sabotată această posibilitate de reluarea legă-
turii cu Cominternul?

Răspuns

FORIS i-a ținut pe aceștia într-o casă conspirativă a
Partidului și mai târziu i-a încastrat în muncă de partid fără însă
să trimită să aducă aparatul de radio-emisie de la locul unde-l as-
cunseseră cu prilejul parașutării lor, pentru ca/aceștia să poată fi
reluată legătura între PCR și Comintern.

Astfel a fost sabotată reluarea legăturii cu Cominternul
de către FORIS ȘTEFAN.

Intrebare

Impotriva căror persoane din conducerea Partidului ați
se/SARBU VICTORIA

provocat conflicte și i-ați îndepărtat din mura?

215

Răspuns

Impotriva dlor PARVULESCU, ILEANA RACRANU, RANGHEIT, ANA TOMA.

Aceștia au fost îndepărtați treptat din posturile de conducere ale Partidului deoarece luaseră poziție împotriva unor acțiuni trădătoare ale lui FORIS.

În locul acestora am fost promovați de FORIS în Comitetul Central, eu, KOFLER și PETREA NICOLAE, noi susținându-l pe FORIS în acțiunile sale trădătoare duse în interiorul Partidului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arestata

Ajutor șef de Serviciu

ss/SARBU VICTORIA

Cpt. de Securitate

V. Văntoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909, în
com. Samoilowca-Soroca (URSS), fiica lui IOAN și VERA (decedați) de
profesiune învâțătoare, cu ultimul domiciliu în Buc. Bd. Ghica Tei
Nr. 23

7 Octombrie 1953, București
Interog. a început la ora 12,20
" s'a terminat " 14,15

Întrebare

Cum ați provocat conflictul cu comuniștii din închisoarea
Văcărești?

Răspuns

În vara anului 1943 noi am numit pe LILI WEIGL, actuala
soție nelegitimă a lui KOFLER, ca legătură a colectivului din închi-
soarea Văcărești cu conducerea Partidului din afară.

LILI WEIGL se afla atunci la Văcărești. Ea era sub influen-
ța noastră.

Colectivul dela Văcărești a refuzat să aibe ca legătură
pe LILI WEIGL deoarece o suspectau pe aceasta.

Noi am continuat să insistăm în repetate rânduri ca acest
colectiv să primească ca legătură pe LILI WEIGL căutând să impunem
aceasta peste voința lor.

Faptul că noi vroiam să impunem colectivului dela Văcă-
rești peste voința lor această legătură pe care ei o suspectau, a
fost considerat de aceștia ca fiind o provocare și astfel a izbucnit
conflictul dintre noi și colectivul dela Văcărești.

Întrebare

Când și în ce împrejurări ați dat instrucțiunile pentru
evadarea în masă a deținuților comuniști din închisori și ce în-
semna aceasta?

Răspuns

În anul 1943, FOKIS a dat aceste instrucțiuni.

Aceasta era o provocare a noastră deoarece o evadare în
masă nu putea duce în condițiunile existente atunci, decât la ex-
terminarea în masă a comuniștilor care ar fi încercat să evadare.

./.

ss/SARBU VICTORIA

Aceștia însă au respins această provocare a noastră.

Intrebare

Cine a dus la casa WEXLER arhiva Comitetului Central?

Răspuns

Arhiva a fost dusă acolo de KOFLER și curând după aceea a fost găsită de Siguranță care a venit la acea casă unde a făcut o percheziție.

Intrebare

Cine îi predase lui KOFLER acel material?

Răspuns

Materialul îl predasem eu lui KOFLER din însărcinarea lui FORIS.

Intrebare

Ce arestări a făcut Siguranța după ce a ridicat acel material din casa WEXLER?

Răspuns

A făcut o serie de arestări a oamenilor din Uniunea Patrioților în frunte cu Dr. PETRU GROZA, MAGHERU și alții.

Intrebare

Când s'a pus problema ca FORIS să dă să preluăm conducerea directă din partea Comitetului Central a resortului de război?

Răspuns

La începutul anului 1944 când s'a hotărât înlăturarea lui MAGHERU.

După ce am citit cuvant cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arestata

ss/SARBU VICTORIA

Ajutor șef de serviciu

Cpt. de Securitate

V. Văduțu

218

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Arestata SARBU VICTORIA, născută la 22 Octombrie 1909, în
com. Semeilovca-Soroca (URSS) fiica lui IOAN și VERA (decedați), de
profesiune înușătoare, cu ultimul domiciliu legal în Buc. Bd. Ghica
Tei Nr. 23

7 Octombrie 1953, București

Interog. a început la ora 19,20

" s'a terminat " 21,00

Intrebare

Când s'a discutat prima dată în fața d-voastră de către FORIS
și KOFLER despre legăturile cu agentul serviciului de spionaj en-
glez ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns

În toamna anului 1942.

Intrebare

Unde ați auzit?

Răspuns

În casa conspirativă "Iacob Sthele" situată în Parcul
Cornescu și unde locuim în acel timp eu cu FORIS ȘTEFAN.

Intrebare

Cine ținea legătura directă cu ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns

Legătura directă cu ALEXANDRU STEFANESCU o ținea REMUS
KOFLER împreună cu EMIL CALMANOVICI.

Intrebare

ALEXANDRU STEFANESCU prin ce mijloace ținea legătura cu
serviciul de spionaj englez?

Răspuns

Știu dela KOFLER că ALEXANDRU STEFANESCU ținea legătura
cu serviciul de spionaj englez printr'un aparat de radio-emisiune
clandestin.

Intrebare

Ce interese urmărea atunci ALEXANDRU STEFANESCU?

Răspuns

El urmărea să împiedice eliberarea României de către
R.S./SARBU VICTORIA

Armatele Sovietice și să pregătească condițiunile de ocuparea României de către anglo-americiani pentru ca România să poată rămâne în sfera lor de influență la sfârșitul războiului.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Arrestata
se/SARBU VICTORIA

Ajutor șef de serviciu
Cpt. de Securitate
V. Vânătoru

7 Octombrie 1953

Nota în fata noastră
Cpt. de sec. *Spintun*

228

Declarație

Subsemnata Sârba Victoria declar
următoarele:

Am spus anchetei că eu sunt o
femeie provocatoare. -

Fiind interloata de cînd am această
femeie provocatoare, am răspuns că o am
probabil de cînd eram mică. -

Acuasta îmi este declarația pe care
o dau și semnez. -

7 Oct. 1953

Sârba Victoria

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestat a Sărbu Victoria, născută la 22 Octombrie
1909, în Com. Tâncăilorca - Jorca (A.R.S.S.) fiica lui
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)
Ion și Fera (decedată) de profesie învățătoare,
cu ultimul domiciliu în Buc. Bd. Ghica 151-153. -
26 Octombrie 1953. -

Orașul București

Interogatoriul a început la ora ..... și min. ....

" s'a terminat " " " " "

Intrebare: În ce împrejurări ai ajuns oltă tehnica
lui Fois ?

Răspuns: La începutul anului 1941 m'am aflat
în muncă la Florești din partea C.C. al Ipănești. -

Am fost orientată să predau munca și să vin
la București pentru a primi o altă muncă. -

În Aprilie 1941 am ajuns la București și pe
Ziua de 8 Mai, Remus Kofler m'a condus în casa
conspirativă "Redlingher" unde sedea Fois; acesta
mi-a spus că voi fi tehnica lui în cadrul C.C.
al P.C.R. -

Intrebare: Când ți-a spus oltă Fois că esti
promovată ca membră în Comitetul Central al
P.C.R. ?

Răspuns: În cursul lunii Iunie 1943

Intrebare: Unde omune ți-a spus acest lucru ?

Răspuns: În casa conspirativă denumită

"Criston". -

Îscălitura,

Sărbu Victoria

2
Urmare: Intrebare: Șta. ai avut calitatea de membră de partid?

Răspuns: Nu, n'am avut calitatea de membră de partid.

Intrebare: Ai fost întrebată de cineva dacă aveai calitatea de membră de partid?

Răspuns: Da, am fost întrebată de d^{na}.

Ana Toma.-

Intrebare: Ce ai răspuns d^{nei}. cu acel prilej?

Răspuns: Eu am mintit-o spunându-i că am calitatea de membră de partid, pe care în realitate nu o aveam.

Intrebare: Ce fel de acțiuni a dus Foia Ștefan în interiorul Partidului?

Răspuns: Foia Ștefan a dus o serie de acțiuni trădătoare și dușmănoase, ~~care au~~ ~~destrămurat~~, sabotate și imobilizat ~~o~~ Partidului de a duce lupta contra mașinii de război fasciste în timpul războiului antisovietic.

Intrebare: Șta. l-ai sprijinit sistematic pe Foia în ducerea acestor acțiuni?

Răspuns: Da, eu l-am sprijinit pe Foia în toate acțiunile sale trădătoare și dușmănoase ce le-a dus în interiorul Partidului.

Intrebare: Când s'a discutat prima dată în fața d^{nei}. de către Foia și Kofler despre legăturile cu agentul serviciului de spionaj englez Alex. Ștefănescu?

Răspuns: În vara sau toamna anului 1942.-

Intrebare: Unde anume?

Îscălitura,

Ștefan Victoria

Urmare: Răspuns: În cosa conspirativă „Iacob Stehle” unde în acel timp locuim eu cu Fris Ștefan.

Intrebare: Cine ținea legătura directă cu Alexandru Ștefănescu?

Răspuns: Legătura directă cu Alex. Ștefănescu o ținea Remus Kofler împreună cu Emil Colmanovici.

Intrebare: Știa el cunoscuși personal atunci pe Emil Colmanovici?

Răspuns: Nu. - Atunci știam de el dela Kofler.

L-am cunoscut personal pe Emil Colmanovici la începutul anului 1949 în casa la Kofler.

Intrebare: Alexandru Ștefănescu prin ce mijloace ținea legătura cu serviciul de spionaj englez?

Răspuns: Alexandru Ștefănescu ținea legătura cu serviciul de spionaj englez printr-un aparat de radio-emisiune clandestin.

Intrebare: Dela cine știi știa acest lucru?

Răspuns: Acest lucru îl știu dela Kofler.

Intrebare: Ce interese urmărea atunci Alex. Ștefănescu?

Răspuns: El urmărea să împiedice eliberarea României de către Armatele Sovietice și să pregătească condițiile de ocuparea României de către anglo-americiani pentru ca România să poartă război la sfârșitul războiului în sfera lor de influență.

Intrebare: Cine oare eșua necesar legă-

Semnătura,

Ștefan Victoria

Urmare: trăie cu Cominternul?

Răspuns: Kofler mi-a spus că i-a stras
atenția lui Frig că nu trebuia distors
cifru pentru că o să iasă bucluc pe chestia
aceasta. - Mi mi-a spus însă priu că
Frig l-a ars. -

Întrebare: Ce posibilitate sa irit in 1942 de
reluarea legătării cu Cominternul?

Răspuns: Prin vara anului 1942 au fost
parasutate în țară un radio-telegrafist
împreună cu soția sa și cu un aparat de
radio-emisie. -

Acestia au fost legați cu Partidul. -

Întrebare: Cum a fost solutată această
posibilitate de reluarea legăturii cu Comin-
ternul?

Răspuns: Frig i-a trimis pe această într-o
casă conspirativă a Partidului și mai târziu
i-a încadrat în muncă de partid fără însă
să aia ai trimite să aducă aparatul de
radio-emisie de la locul unde l-au ascuns
cu prețelul parasutării la pentru a se
relua legătura cu Cominternul prin
acest mijloc. -

Astfel a fost solutată reluarea legăturii
cu Cominternul de către Frig Ștefan. -

Întrebare: Vorbim de după conflictul
ce l-ai provocat cu colectivul comunistilor
din închisoarea Săcărești. - Pe cine ai
amărit să numești ca legătura de partid
pentru acest colectiv?

Semnătura,

Fărcaș Victoria

Urmare: Răspuns: Am avut să numim pe Lili Weigl activăla soției nelegitimă a lui Kofler.-

Intrebare: Colectivul dela Tăcărăști a acceptat să primească ca legătură pe Lili Weigl?

Răspuns: Nu.- Ei au refuzat această legătură deoarece o suspectau pe Lili Weigl și au cerut ca să-și aleargă ei înșiși o legătură. ~~asupra căreia să nu existe suspiciuni.~~

Intrebare: Sta. cu Friso și Kofler ce s-a făcut în continuare în legătură cu Lili Weigl?

Răspuns: Noi am continuat să insistăm în repetate rânduri asupra numirii lui Lili Weigl și să impunem această legătură peste voința colectivului dela Tăcărăști.-

Intrebare: Faptul că s-a urmat să impunem această legătură peste voința colectivului dela Tăcărăști, cum a fost primit de acest colectiv?

Răspuns: Acest fapt a fost primit ca fiind o provocare din partea noastră și astfel a izburat conflictul dintre noi și colectivul dela Tăcărăști ducând la ruperea definitivă a legăturii noastre cu acest colectiv.-

Intrebare: Când s-a dat instrucțiunile pentru evadarea în masă a deținuților comunisti din închisori?

Răspuns: La începutul lunii Februarie

Semnătura,

Farbu Victoria

Urmare: 1943.- Este posibil să fi fost și ceva mai înainte de începutul lunii Februarie 1943.-

Întrebare: La ce rezultat ducea îndeplinirea unor șofel de instrucțiuni în condițiile existente atunci?

Răspuns: Nu putea duce decât la exterminarea în masă a comunistilor care ar fi încercat să eradiceze.-

Întrebare: Ce era atunci această oină pentru dvs.?

Răspuns: Aceasta era o provocare a lui Fris și a mea.- Șofelul comunistilor din închisori au și respins șofel de instrucțiuni ca fiind drept o provocare din partea noastră.-

Întrebare: Trebuie despre căderea arhivei Comitetului Central ce se afla în casa Weiler.- Cine a dus acolo această arhivă?

Răspuns: Arhiva a fost dusă acolo de Kofler și curând după aceea a fost găsită de Siguranță care a venit la cea casă unde a fost o pușcărie.-

Întrebare: Cine îi putuse lui Kofler ocel material?

Răspuns: Materialul îl putusem eu lui Kofler.-

Întrebare: Cine ti-a spus să-i putusei lui Kofler ocel material?

Răspuns: Fris, Ștefan.-

Semnătura,

Lădu Victoria

Urmare: Intrebare: Cine a preluat din partea C.C. conducerea resortului de război la începutul anului 1944?

Răspuns: La 4 Iunie 1944 a fost preluată de frăg. Stăfan iar eu ca ajutor tehnic.

Intrebare: Ce dispoziții s'au dat în legătură cu organizarea detașamentelor de partizani și a grupurilor de solotași?

Răspuns: În tot timpul au fost dispoziții ca să se organizeze detașamente de partizani și grupuri de solotași.

Intrebare: S'au susținut că nu s'au dat nici o dispoziție oțirului de partid prin care se interzice organizarea detașamentelor de partizani și a grupurilor de solotași?

Răspuns: Da, susțin că niciodată nu s'au interzis organizarea acestora.

Intrebare: S'au cerut să se procure material scris care să cuprindă datele personale ale tuturor membrilor de partid?

Răspuns: Nu s'au cerut niciodată să se procure astfel de materiale scrise.

Într-o zi am citit propunerea proces verbal de interogatori și am constatat că este întinse în cele declarate de mine, îl susțin și acum.

Înstăte,
Lăbă Victoria

Semnătura,

D E C L A R A T I E

Subsemnatul CARP CONSTANTIN, născut în 1912 luna Iunie, ziua 2, în Iași str. Toma Cosma nr. 56, fiul lui Constantin și al Ecaterinei Carp, de profesiune lăcătuș mecanic, având ultimul domiciliu în comuna Chirnogi Raionul Căteniza Regiunea București, asupra întrebărilor puse răspund cu următoarele:

Intrebare:

În ce au constatat relațiile între 4-ta și SARBU VICTORIA?

Răspuns:

Relațiile mele cu SARBU VICTORIA au fost ca dela un activist al C.C. la legătura tehnică între mine și secretarul general al Partidului. Alte relații între mine și SARBU VICTORIA nu au existat. -

Intrebare:

Arătați amănunțit ce discuții ați avut cu SARBU VICTORIA până la 4 Aprilie 1944?

Răspuns:

Cam pe la 8 sau 10 Mai 1941 am avut o întâlnire cu parolă la care mi-a egit SARBU VICTORIA din partea C.C. al P.C.R. Mi-a spus ca să mă duc într-o casă unde am să vorbesc cu cineva din conducerea Partidului.

La această gedință m'am întâlnit cu FORIS; la discuțiile avute a luat parte și SARBU VICTORIA care făcea diferite complectări și își dădea și anumite păreri. Când FORIS povestea despre căderea lui TCHIRARI GEORGESCU, pentru a mi pune în curant și pe mine cum a provenit căderea, când era vorba de mine de persoane arestate, FORIS le mai uita, atunci intervenea SARBU VICTORIA care îi aducea aminte, în legătură cu verificarea caselor pe care au fost folosite de cei oșuși. - În discuție a intervenit și și-a spus părerea că mai trebuiesc bine verificate și pentru aceasta o să mai trebuiască timp. Aceste verificări le făcea prin C.C. al Apărării Celor Închiși. La a doua gedință avută cu FORIS m'am sesizat că fata tehnică SARBU VICTORIA ia parte la discuțiile colectivului C.C. Atunci FORIS mi-a spus să

nu am nici o grijă că este bine controlată și că este ajutoarea lui și trebuie să cunoască toate problemele în legătură cu munca C.C.- la a treia întâlnire cu SARBU VICTORIA, între alte discuții mărunte în legătură cu munca, m'a întrebat dacă îl cunosc pe DAN (PETREA NICOLAE) i-am spus că da, că am lucrat cu el în Moldova. Atunci ea mi-a spus că este prietenul ei, cu i-am răspuns că știu că mi-a povestit el. Cam pe la începutul lunii August 1941, când FORIS a scris a doua scrisoare a C.C. către biroul județean al P.C.R. Ilfov mi-a adus-o SARBU VICTORIA și la gedința avută cu FORIS în care mi-a cerut să mă duc să prelucrez scrisoarea C.C. cu bir. jud. Ilfov și SARBU VICTORIA A insistat să mă convingă să mă duc să prelucrez scrisoarea, că îi va ajuta în muncă pe cei din biroul jud. La toate discuțiile pe care le aveam cu FORIS, SARBU VICTORIA era întotdeauna de aceeași părere cu FORIS. Am discutat în nenumărate rânduri cu SARBU VICTORIA despre discuțiile ivite între C.C. și biroul județean la care ea era complet de acord cu FORIS. În timpul când lucram cu provinciile cam prin luna Februarie 1942, legătura cu FORIS o aveam prin SARBU VICTORIA care era ridicată în muncă instruirea a C.C.; la o întâlnire avută cu mine susținea o problemă nejustă în legătură cu munca pe care o aveau. Nu-mi adusă precis aminte ce, de la tonul ei obșnuit a trecut la tonul de comandă la care eu am rezeșit-o. M'a spus lui FORIS care mi-a făcut observație, spunând că ea îl reprezintă pe al unde merge.-

Întrebare:

Ați avut discuții cu SARBU VICTORIA care nu au fost cunoscute în acel timp de către celelalte persoane din conducerea Partidului?

Răspuns:

Toate discuțiile avute cu SARBU VICTORIA au fost cunoscute în acel timp și de persoanele din conducerea Partidului. Alte discuții cu caracter secret față de ceilalți din conducerea Partidului nu am avut cu SARBU VICTORIA.-

Întrebare:

Arătați în mod amănunțit în ce a constatat activitatea desfășurată de SARBU VICTORIA și care a fost poziția și acțiunile sale în raport cu linia și sarcinile ce stăteau în fața P.C.R. în acea perioadă?

Măsturis:

Am întâlnit-o pe SARBU VICTORIA în muncă în 1941 luna Mai, pe când era legătura tehnică a lui FORIS pe atunci secretar general al P.C.R. și care făcea legătura între activiștii C.C. și FORIS STEFAN. Cam prin luna Februarie 1942, am aflat că a fost ridicată în muncă de instructoare C.C. În timpul cât a avut legătură cu mine era de acord cu toate problemele pe care le ridica FORIS la gândințele avute cu mine, cum era cazul cu scrierarea a doua a C.C. către biroul jud. Ilfov, SARBU VICTORIA fiind de acord și susținându-l pe FORIS în acțiunile sale din acea perioadă. Poziția ei față de linia Partidului și de sarcinile ce stăteau în fața Partidului în acea vreme era aceeași ca și a lui FORIS în vremea aceea. Atitudine nesăritoare față de linia și sarcinile Partidului, neaplicând în practică linia Partidului, atitudine nejustă față de cadrele Partidului, ceea ce a făcut ca în timpul acelei muncă Partidului să sufere. În acea perioadă, una din sarcinile de bază ale Partidului, era să mobilizeze întreaga clasă muncitoare care să conducă toate forțele patriotice la îgonirea ocupanților germani și ieșirea din războiul nedrept contra Uniunii Sovietice. Altă sarcină de bază era a Partidului, să mobilizeze întreaga clasă muncitoare și toate forțele patriotice, pentru împiedicarea sub toate formele a continuării războiului. Aceste sarcini nu au putut fi în masele largi ale clasei muncitoare și în rândurile forțelor patriotice din țara noastră. Sarcinile de mai sus trebuiau aplicate de cadrele Partidului, mai ales că în acea perioadă dușmanul dăduse o lovitură puternică Partidului și conducerii lui prin arestarea lui TEODOR GEORGESCU și a celorlalți. Tocmai în acea perioadă problema de ridicare de cadre de conducere se punea mai mult ca oricând și față de această problemă FORIS și de aceeași părere fiind și VICTORIA SARBU, nu au avut o atitudine justă, sau afard în muncă de cereau cadre, FORIS când nu-i convenea critica adusă de vre-unul din jurul lui imediat îl amenința cu fracționismul și îl izola în casă, cum era cazul PARVULESCU CONSTANTIN și LEVENTE. Acestea sunt atitudini nesăritoare față de linia și sarcinile Partidului. Atunci când se făceau propuneri pentru completarea colectivului C.C., VICTORIA SARBU era de acord cu FORIS în respingerea acestor propuneri și căuta să mă convingă că cei propuși nu sunt corespunzători de a face parte din colectivul C.C. În ce privește conflictul dintre biroul județean și FORIS, SARBU VICTORIA nu numai că era de acord dar a susținut în tot timpul

poziția pe care FORIS a avut-o față de acest conflict. Eu socotam pe atunci că atitudinea lui SARBU VICTORIA se datora faptului că aceasta era sub influența lui FORIS. Observam în acel timp când eu făceam parte din colectivul de conducere C.C., că în felul cum se duceau discuțiile de către FORIS și SARBU VICTORIA, cu mine, exista între aceștia un fel de familiarism în așa fel încât relațiile dintre ea și FORIS se deosebeau cu mult față de relațiile ce existau între mine și FORIS, cu toate că răspunderea mea în colectivul C.C. era mai mare decât a ei, ea fiind în acel timp legătură tehnică între FORIS ȘTEFAN și ceilalți membrii ai C.C.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez propriu.-

ss. Carp Constantin

16 Octombrie 1951.-

229

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul CARP CONSTANTIN, născut la 2 Iunie 1912
în Iași, fiul lui Constantin și Marterina, de prof. învățat
mecanic, cu ultimul domiciliu în com. Chirnogi, Raionul Olte-
nița, Regiunea București.

la Februarie 1958, Buc.

Interrog. a început la ora 18,30

" s'a terminat " 20,15

Întrebare:

care a fost poziția adoptată de FORIS STEFAN
privire la pregătirile de război ce se făceau împotriva
Uniunii Sovietice?

Răspuns:

Cu conștientizarea că se le-au avut cu FORIS STE-
FAN până la izbucnirea războiului antisovietic, el s'a de-
clarat cu privire la pregătirile de război ce se făceau,
că acestea au drept scop atacarea Uniunii Sovietice.

Întrebare:

Atunci cine ți-a spus toate că nu va fi un război
împotriva Uniunii Sovietice și că pregătirile de război
ce se făceau ar fi un "bluf"?

Răspuns:

Eu mi-a spus nimănui despre acest lucru.

Întrebare:

Ancheta ți pune în vedere că ții singur deose-
bi este amănuntul că toate ți-a fost trasă o astfel de
linie și ai adăugat că o imprimi în interiorul partidului?

Răspuns:

Nu mi-a fost trasă o astfel de linie însă
am avut această chestiune de care sunt întrebă pomenite
de la o discuție pe care am avut-o cu un fost învățat de învă-
țarea războiului când eu le-am spus că trupă la servare ce
ce o fiă marcate în Moldova vor fi trimise bului împotriva

./.

an/L. CARP

Uniunii Sovietice, mai târziu dând a izbucni conflictul dintre FORIS STEFAN și membrii Comitetului Județean, MET care făcea parte din biroul Comitetului Județean a spus celorlalți activiști din Comitetul Județean că eu aș fi afirmat cuvântul bluf, adică aș fi spus că pregătirile de război ce se făceau ar fi un bluf și că deci Uniunea Sovietică nu va fi atacată. În realitate eu vorbim despre prezența trupelor germane în Moldova i-am spus că acestea vor fi aruncate dincolo, (termen moldovenesc al cuvântului grămadă) împotriva Uniunii Sovietice.

Întrebare:

În declarația dăată din ziua de 9 Octombrie 1961 ai arătat că i-ai spus lui MET de faptul că pregătirile de război ar fi un "bluf" și pentru a te scusa și a nu recunoaște în acea declarație adeverul complet, ai arătat că ar fi fost o greșeală de exprimare din partea Dăale. În răspunsul anterior arăți această situație sub o altă formă ceea ce dovedește că mergi până acolo cu poziția Dăale neînșură înăut te contrazici în propriile Dăale declarații. Așa că aș vrea să îți pun din nou în vedere să fii sincer părăsind poziția ce ți-ai adoptat-o și să arăți adeverul cu privire la lucrurile care ai contat să o înșură în interiorul Partidului și care ți-ai fost trase la timpul respectiv de către FORIS STEFAN?

Răspuns:

În declarația de care mi se vorbește și care mi este arătată, recunosc că am scris acest lucru înăut deălar că nu este adeverat, adeverul fiind cel arătat în răspunsul anterior.

Întrebare:

Recunoști că după izbucnirea războiului antisovietic ai fost acuzat de către PETRU GHEORGHE cu ocazia unei ședințe în care ai participat, de faptul că dă ai afirmat înainte de izbucnirea războiului antisovietic că acesta ar fi un "bluf"?

Răspuns:

Îmi amintesc despre această ședință și despre faptul că mi s'a adus atăt mie cât și lui FORIS această acuzație. Cu acea ocazie eu nu am recunoscut acuzația ce mi se aducea deoarece nu era reală și o interpretare greșită a lui MET.

După ce am citit alăunt cu cuvânt prezentul proces-verbal de întrebatori și am constatat că este întănat
./.

ca/C. GARR

cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu,
neșilit de nimeni.

237.

Anchetator:

Lt. Maj. V. Văntăru

Arestat,

ss/C. GARP

232

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul CARP CONSTANTIN, născut la 2 Iunie 1918
în Iași, fiul lui CONSTANTIN și ECATERINA, de profesie in-
călțug mecanic, cu ultimul domiciliu în com. Chirnegi, raionul
Oitenița, Reg. Buc.

12 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 8,30

" s'a terminat " 14,45

Întrebare:

Pe linie a trasat FORIS ȘTEFAN cu privire la ac-
tivistii de Partid în perioada când se făceau mobilizări
pentru front de către regimul antonescian?

Răspuns:

În perioada când regimul antonescian a început mo-
bilizarea generală prin ordine de chemare, FORIS ȘTEFAN a
trasat linia ca toți activiștii Partidului care în acel
timp nu se aflau ilegalizați, să răspundă la ordinele de che-
mare și să se prezinte la unitățile militare respective. A
mai adăugat că acei activiști care vor fi trimiși pe fron-
tul antisovietic să treacă de partea armatei sovietice
atunci când vor avea ocazia. Pentru ceilalți activiști care
erau trimiși cu unitățile lor în spatele frontului ca trupe
de rezervă, la pază de poduri, deposite de muniții sau la
partea sedentară a unităților, FORIS ȘTEFAN nu a trasat nici
un fel de sarcină cu privire la această categorie de acti-
viști și membrii de partid.

Întrebare:

Ce urmări a avut pentru Partid această linie trasa-
tă de FORIS ȘTEFAN?

Răspuns:

Urmările acestei linii trasate de FORIS ȘTEFAN au
fost cu totul contrarii intereselor și scopului Partidului
Comunist Român.

./.

se/C. CARP

In acel timp, în imediata apropiere a declanșării războiului antisovietic, FORIS ȘTEFAN în calitate de șef de secție de secretar al Partidului nu a luat măsuri de organizare a activității Partidului corespunzătoare evenimentelor din acel timp.

În loc de a lua măsuri pentru pregătirea condițiilor necesare ilegalizării activităților și membrilor de partid necesari luptei ce trebuia dusă pentru mobilizarea maselor împotriva războiului antisovietic, FORIS ȘTEFAN trasând linia de prezentare la unități a celor care erau chemați prin ordine de chemare, a micșorat simțitor numărul activiștilor și membrilor de Partid care în majoritatea lor erau legali. La aceasta s'a mai adăugat și faptul că neluând măsuri de ilegalizarea activității de Partid, o altă parte de activiști care activau legal și erau cunoscuți de Siguranță că sunt comunisti, au fost internați în lagăre. Astfel că FORIS ȘTEFAN neluând măsurile necesare de ilegalizare a dus o acțiune care a dezorganizat activitatea Partidului, a slăbit într-o foarte mare măsură organizațiile Partidului din întreaga țară deoarece au rămas pentru desființarea activității de Partid un număr foarte restrâns de activiști de Partid care erau ilegalizați. Aceasta în ce privește urmările pe plan intern de Partid.

În afară de aceasta însă, FORIS ȘTEFAN a împiedicat realizarea uneia din sarcinile importante în acel timp, aceea de sabotare a mobilizărilor ce le făcea regimul antonescian. Aceasta a fost prin aceea că el nu a luat măsurile necesare și nu a trasat linia de mobilizare a maselor pentru a nu se prezenta la unitățile unde erau chemați, pentru a organiza proteste ale familiilor celor chemați la mobilizare și pentru a organiza un protest general al maselor împotriva războiului antisovietic.

Acasta trebuia însă început în primul rând cu activiștii și membrii de Partid care să nu răspundă la chemările de chemare. FORIS ȘTEFAN însă dintr'un început a acționat contrariu acestor sarcini ce stăteau în fața Partidului, neadunându-l cu nimic participarea regimului antonescian alături de Germania hitleristă la războiul împotriva Uniunii Sovietice iar pe de altă parte, prin linia trasată de el cu privire la activiștii și membrii de partid precum și prin neluarea măsurilor necesare, a dus la situația ca Partidul să fie dezorganizat, slăbit și dezarmat în perioada declanșării războiului antisovietic.

Chiar adoptarea făcută de FORIS STEFAN la linia ce o trăsese, adică aceea cu privire la activități care erau trimiși pe front și trăsă de partea Armatei sovietice, era contrară intereselor generale ale luptei împotriva războiului antisovietic deoarece acei activități erau cu mult mai mult necesari să acționeze în spatele frontului antisovietic de a Adărui și lăsa magina de război hitleristă și a mobiliza poporul român ce fusese ocupat vremelnice de fascismul german, la luptă hotărâtă împotriva acestuia.

Întrebare:

Prin cine a căutat FORIS STEFAN să imprime linia sa în interiorul Partidului?

Răspuns:

FORIS STEFAN a căutat să imprime această linie în interiorul Partidului prin mine lucru ce am și făcut și prin legăturile pe care el le avea direct cu "Tineretul" și "Apărarea" legături pe care eu nu le cunoșc.

Întrebare:

Unde a avut loc ședința cu FORIS când și-a trasat această linie, când era aceasta și cine a mai fost de față?

Răspuns:

Ședința a avut loc în casa conspirativă denumită "casa Miți" din cartierul Săferie.

Această ședință a avut loc în cursul lunii Iunie 1941.

Cu această ocazie când FORIS STEFAN mi-a trasat linia ce trebuia să o comunic și să o prelucrez cu legăturile mele inferioare, nu-mi amintesc dacă în afara de noi doi a fost de față la discuție și SARBU VICTORIA care era tehnica lui.

Întrebare:

Arată data împrejurarilor și ocaziile cu care ai căutat să imprime această linie în interiorul Partidului?

Răspuns:

În primul rând, această linie am trasat-o lui PETRE CHIRĂCĂ care era secretarul Comitetului Județean Ilfov al PCR cu care eu aveam legătură din partea Comitetului Central al PCR.

Întâlnirea cu el am avut-o într-o casă din apropierea Pieței Roseti unde era un salon de coafetărie. În acea casă am discutat și i-am trasat linia dată de FORIS. În afara de mine și PETRE CHIRĂCĂ nu a mai fost nimeni.

de față noi discutând într-o bucatarie a acelei case.

Linia pe care i-am trasat-o lui PETRE GHEORGHE trebuia imprimată de Comitetul Județean în cadrul organizațiilor de Partid din Capitală și Județul Ilfov.

Eu având legături și cu organizațiile Partidului din provincie am trasat linia dată de FORIS și acestor legături. Astfel pe la începutul lunii August 1941 am avut o întâlnire în casa conspirativă a Comitetului Central unde se confecționau acte, în apropierea Garii de Sat, cu un membru al biroului teritorial din Ardeal al P.C.R., cu numele conspirativ "Alexandru".

Acest birou teritorial conducea activitatea organizațiilor de Partid din regiunea Timișoara, Valca Jiului și Brașov.

Cu ocazia acestei întâlniri am trasat linia dată de FORIS cu privire la prezentarea activităților și membrilor de partid care nu erau ilegalizați, la unitățile unde erau chemați pentru mobilizare.

Tot în cursul lunii August 1941 am avut o întâlnire cu PETRE LEONTE care a venit atunci din partea Regionale PCR-Moldova.

Cu acesta am avut întâlnirea în casa unui medic din str. Mântulasa.

Cu acea ocazie i-am trasat linia dată de FORIS pentru organizațiile Partidului din Moldova.

Pe la începutul lunii Septembrie 1941 am avut o întâlnire cu Agiu Constantin care era instructorul Comitetului Central pe lângă Regionala PCR din Oltenia.

Întâlnirea a avut loc într-o casă a unei văduve pe o stradă lângă Mitropolie.

Cu acea ocazie am trasat linia dată de FORIS pentru organizațiile Partidului din Oltenia.

Pentru organizațiile Partidului din Regiunile Constanta, Galați și Fehova, a rămas ca să traseze chiar FORIS personal linia cu prin unele legături ce le avea. Mi s'au dat și prin cine amme a făcut aceasta pentru regiunile arătate mai sus.

Au am mai trasat linia dată de FORIS și lui ROMEA soția lui PETRE GHEORGHE cu care m'am întâlnit și discutat în casa unei croitorese de pe str. Vasile Lăpuș sau Lăpușanu, fiind instructora C.C. al P.C.R.

Întrebări

./.

ss/C. CAMP

care a fost poziția adoptată de FORIS ȘTEFAN cu privire la organizarea detașamentelor de partizani la noi în țară?

Răspuns:

Începând din luna Mai 1941 până prin Februarie 1942 eu am avut legătură directă de muncă cu FORIS ȘTEFAN, ambii formând Secretariatul Partidului, până în August 1941.

În toată această perioadă, FORIS ȘTEFAN nu a luat niciun fel de măsuri în calitatea lui de secretar al Partidului, pentru organizarea detașamentelor de partizani la noi în țară. Nu numai că nu a luat măsuri în acest scop dar nici nu a pus problema organizării detașamentelor de partizani.

Cu ocazia unei discuții pe care am avut-o cu FORIS ȘTEFAN în cursul lunii Decembrie 1941 în casa conspirativă „Iliț” din cartierul Mășterie unde nu-mi amintesc dacă a fost de față și SĂRBU VIGORIE, el spunea că la noi în țară nu sunt posibilități de organizarea detașamentelor de partizani. Pentru a susține această teză a sa, el spunea că noi nu avem posibilitățile ce există în Jugoslavia sau Cehoslovacia, țări care au fost ocupate prin război de Germania Hitleristă. A spus mai departe că România nefiind ocupată prin război și în alianță cu Germania Hitleristă, masele dela noi din țară nu pot fi mobilizate în lupta împotriva hitleristilor iar în ce privește organizarea acestor detașamente de partizani numai cu cadrele proprii ale Partidului nu este posibil deoarece acestea sunt puține. În concluzie spunea că a dat fiind această situație, nu se poate face nimic în această direcție.

Întrebare:

Ce însemna această poziție adoptată de FORIS ȘTEFAN ca secretar al Partidului Comunist Român față de faptul că în acea perioadă organizarea detașamentelor de partizani era una din cele mai principale sarcini ce stăteau în fața Partidului?

Răspuns:

Această poziție adoptată de FORIS ȘTEFAN era o poziție trădătoare față de sarcinile ce stăteau în fața Partidului Comunist Român, față de interesele poporului român și față de lupta împotriva Germaniei hitleriste care trecuse la un război de subjugarea popoarelor și în special a poporului și Puterii sovietice.

FORIS STEFAN își adoptase această poziție în mod trădător deoarece în realitate existau la noi în țară condițiile favorabile organizării detașamentelor de partizani, însoțite pentru aceasta trebuia acționat nu să se stea pe loc ci pentru aceasta, FORIS STEFAN în calitate de o adevărată secretar al Partidului trebuia să i-a măsurile necesare de a acționa în acest sens.

Era ireal faptul susținut de FORIS STEFAN cum că masele de la noi din țară nu pot fi mobilizate în această luptă, deoarece din rândul acestora puteau fi atrași treptat suficienti patrioți antihitleristi cu care să fie întreprinse acțiuni armate de a lăsa mânia de război hitleristă. Aceasta deoarece nu numai că românii erau în alianță cu Germania hitleristă ci și că fascismul antonescian, alături de Germania hitleristă iar întregul popor român suferind pe spatele lor greutățile războiului și a ocupației hitleriste.

Deasemenea și în ce privește procurarea de armament și explozibil era posibilă dacă se acționa în acest sens pe linia legăturilor pe care Partidul le avea cu membrii de partid, simpatizanții și patrioți antihitleristi din rândurile armatei.

În ce privește forțele proprii ale Partidului, era adevărat că erau puține deoarece tot FORIS fusese acela care a trasat linia de a trimite activiștii și membrii de partid la unitățile militare unde erau chemați de regimul antonescian și o altă parte de activiști fuseseră interziși în lagăr pentru că ei nu luaseră măsuri de ilegalizarea acestora. Totuși deși exista această situație, era ireală susținerea sa în acest sens deoarece puteau fi folosiți o parte din activiști să treacă la organizarea detașamentelor de partizani în care să atragă treptat elementele antihitleriste cu care să formeze o forță din ce în ce mai mare a luptării de partizani.

Întrebare:

Îta ai imprimat în interiorul Partidului această linie trădătoare a lui FORIS STEFAN?

Răspuns:

Da. Cu ocaziile când activiștii pe care îi aveam ca legături inferioare ridicau problema necesității de a se trece la organizarea detașamentelor de partizani, eu le ră-

puneam exact ceea ce FORIS STEFAN îmi spusese cu privire la această problemă și așine, arătam că dat fiind situația deosebită din țara noastră față de celelalte țări ca Jugoslavia, Cehoslovacia, etc., nu este posibilă organizarea detașamentelor de partizani.

În mod precis însă nu-mi amintesc câtor așine din activității cu care eram în legătură atât din Capitală cât și din provincie, le-am spus acest lucru.

Întrebare:

Arată atunci care erau activiștii din Capitală și din provincie cu care erai în legătură în acel timp?

Răspuns:

În acel timp, adică din Decembrie 1941 când am avut discuția cu FORIS STEFAN și până prin Martie 1942 când am fost trecut în altă muncă, am avut ca membru în Comitetul Central următoarele legături: pentru biroul Județean Ilfov al P.C.R. aveam legătură cu PETRE GHEORGHE secretarul biroului Județean și apoi cu PETRE NICOLAE care a devenit secretar în locul lui PETRE GHEORGHE când acesta a fost înlăturat de FORIS prin Ianuarie 1942.

De asemenea aveam legătură și cu NET care era membru în biroul Județean Ilfov al PCR.

Legătura cu biroul Județean Ilfov o mai țineam și prin IVANUA RUBENCO care era instructorul Comitetului Central și ajutorul meu.

Cu organizațiile din provincie, am ținut legătura în acel timp numai prin ROMEA GHEORGHIU care era instructorul Comitetului Central și ajutorul meu pentru legăturile cu provincia.

Întrebare:

Cum erau calificați și amenințați activiștii care împotriviindu-se poziției trădătoare adoptată de FORIS STEFAN, puneau problema de a se lua măsuri în vederea organizării detașamentelor de partizani la noi în țară?

Răspuns:

Cu ocazia când FORIS STEFAN mi-a vorbit despre așa zisa imposibilitate de organizare a detașamentelor de partizani la noi în țară, eu l-am întrebat ce se va face noi și ce atitudine să luăm dacă activul de partid din provincie va trece din inițiativa lor peste Comitetul Central respectiv peste FORIS și subsemnatul și vor organiza detașamente de partizani.

La aceasta, FORIS mi-a răspuns că activul de Partid va trebui avertizat că dacă va trece peste capul Comitetului Central și vor organiza detașamente de partizani sau vor ridica problema acestei organizări, se vor lua cele mai drastice măsuri împotriva acestora. Nu a precizat însă în ce vor consta aceste "drastice măsuri".

Astfel că FORIS ȘTEFAN în perioada când armatele hitleriste și antonesciene dădea lupturi și se aflau în plină ofensivă împotriva Uniunii Sovietice, el s'a opus categoric de a se organiza de către activul Partidului Comunist Român detașamente de partizani la noi în țară, sub pretextul că nu avem "condițiuni favorabile" care să permită această organizare.

Pentru a-și întări poziția sa tădătoare și a se asigura că activul de Partid nu va trece peste voința lui la această organizare, FORIS ȘTEFAN folosind calitatea de o avem de secretar al Partidului, a trasat prin sine care aveam legăturile cu organizațiile Partidului din capitală și aproape toate celelalte organizații din țară, avertismen-tul său către activiștii care vor îndrăzni să se împotri-vească la aceasta sau să treacă la organizarea detașamen-telor de partizani.

Întrebare:

Cum ai trecut cele spuse de FORIS, legăturilor de Partid ce le aveai?

Răspuns:

Mi mi amintesc precis acest lucru, însă cred că am transmis acestea întocmi lui IVANCA RUDESCO și KONIA GHEORGHIU prin care țineam legăturile în acel timp cu bi-roul Județean Ilfov al PCR și cu birourile teritoriale ale PCR din provincii.

Pute posibil să fi discutat această problemă și cu PETRE GHEORGHE care în decembrie 1941 când auusesen discuția cu FORIS despre partizani, mai era încă secretarul Biroului Județean Ilfov. Trebuie însă nu-mi amintesc de acest lucru. Cert este însă că acei care ridicau problema organi-zării detașamentelor de partizani eu nu le dădeam alt răs-puns decât ceea ce FORIS spusese cu privire la această pro-blemă.

Întrebare:

Arată-mi cum a ajutat FORIS ȘTEFAN în continuare să saboteze organizarea luptei Partidului împotriva nazi-

Discuție:

Tot în acea perioadă, după cât îmi amintesc prin Septembrie sau Octombrie 1941 am avut o gedință cu FORIS ȘTEFAN nu-mi amintesc precis dacă în casa conspirativă a lui Miți din cartierul Elefterie sau în casa conspirativă a lui Hedlinger din cartierul Floreasa în orice caz, într-una din aceste două case conspirative deoarece numai în acestea aveau eu gedințe cu FORIS ȘTEFAN.

Cred că la această gedință a luat parte și SARBU VICTORIA care atunci era tehnica lui FORIS și instrucotarea Comitetului Central însă nu-mi amintesc prea bine deoarece ea deși mă aducea permanent la FORIS, nu întotdeauna lua parte în mod organizat la gedințele ce le aveau cu FORIS ȘTEFAN.

Cu ocazia acestei gedințe, eu i-am vorbit lui FORIS ȘTEFAN despre activitatea biroului Județean Ilfov după ce în prealabil avusesem o gedință cu PEIRIS GHEORGHE, secretarul acestui birou.

Cu câțva timp înainte de această gedință, se produsese arestarea unui grup de sabotaj în frunte cu ing. JANEȚU, grup care fusese organizat de către biroul Județean Ilfov.

FORIS în gedință când i-am vorbit de activitatea biroului Județean, a început să-i caute pe membrii acestui birou și în special pe MIT, cum că nu ar fi organizat bine acel gr p de sabotaj și deoarece membrii acestui grup ar fi fost arestați de Siguranță.

Mai departe FORIS ȘTEFAN mi-a spus că eu să trec legăturile mele, adică biroului Județean Ilfov și organizațiilor Partidului din provincie ca o hotărâre a conducerii Partidului, că se interzice cu desăvârșire acțiunii de partid de a mai trece la organizarea grupelor de sabotaj și să se ridice această problemă până când va da el mă deslegare în acest sens.

FORIS ȘTEFAN mi-a spus în continuare că să transmit deasemenea că acei activiști care vor îndrăzni să treacă peste această hotărâre, vor fi declarați ca dușmani și excluși din partid.

Întrebări:

Căror legături de partid ale tale ai traversat cele spuse de FORIS ȘTEFAN?

./.

ca/C. CARP

Răspuns:

Cele spuse de FORIS STEFAN le-am transmis și prelucrat cu IVANCA RUDENCO și PETRE CHECRUGH fiind valabile pentru organizațiile Partidului din capitală, iar pentru cele din provincie, cu ROMEA CHECRUGH care ținea legăturile cu acestea.

Întrebări:

Ai arătat că FORIS STEFAN a interzis activului de Partid de a mai organiza grupe de sabotaj, până va da el deplecare în acest sens.

Ulterior în tot timpul cât ai menținut legătura cu FORIS, a mai transmis el prin vta vrea deplecare activului de Partid, de a se organiza grupe de sabotaj așa cum el spusese că va da aceasta?

Răspuns:

Eu, FORIS STEFAN în tot timpul cât eu am continuat să fiu în legătură cu el, adică din Septembrie sau Octombrie 1941 când a interzis organizarea grupelor de sabotaj și până în Martie 1942 când am fost trecut în altă muncă, nu a mai dat deplecare activului de Partid din capitală și provincie de a se trece la organizarea grupelor de sabotaj.

În toată această perioadă, a rămas valabilă dispoziția sa de interzicere a acestei activități și de amenințare cu excluderea din partid a celor care vor îndrăzni să treacă peste această dispoziție a sa.

Nu știu ce s'a făcut după aceea, deoarece eu fiind trecut în altă muncă în Martie 1942, nu mai aveau legătură directă cu FORIS și deosemeni nici cu biroul Județean Ilfov și organizațiile Partidului din provincie.

După ce am citit cu cât cu cât prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl asigur și scum propriu, nescilit de nimeni.

Anchetatori:

Lt. Maj. V. Văntoru

Arestat,

sa/C. CARP

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul PETREA NICOLAE, născut la 1 Iunie 1914,
în com. Sagna, Raionul Roman, Reg. Bacău, fiul lui GHERGHE
și SAFTA, de profesie funcționar, domiciliat în Buc.
Calea Pilitrași nr. 51

27 Octombrie 1952, Buc.

Interogatorul a început la ora 7,05

" s'a terminat " " 15,10

Intrebare:

Dta ai avut legături permanente cu FORIS ȘTEFAN
în timpul războiului?

Răspuns:

Da. Începând din 1941 și până la 4 Aprilie 1944,
când am fost îndepărtat din munca de partid împreună cu
FORIS ȘTEFAN, am avut legături permanente cu acesta eu
fiind secretar al Comitetului Județean Ilfov al P.C.R. și
mai târziu membru în Comitetul Central al partidului.

Intrebare:

De cine ai fost dta promovat în aceste funcții?

Răspuns:

Atât promovarea mea ca secretar al Comitetului
județean la începutul anului 1942 cât și aceea de membru
în Comitetul Central în Iunie 1943, au fost făcute de FORIS
ȘTEFAN care era secretar al Comitetului Central și care
mi-a spus personal în ambele cazuri de aceste promovări.

Intrebare:

Deci Dta erai unul din colaboratorii apropiați
ai lui FORIS până la 4 Aprilie 1944?

Răspuns:

Da.

Intrebare:

Care a fost poziția și acțiunile lui FORIS ȘTEFAN
în timpul războiului în raport cu linia și sarcinile ce

stăteau în acel timp în fața Partidului? 243

Răspuns:

Din cele cunoscute de mine, poziția și acțiunile lui FORIS ȘTEFAN în timpul războiului au fost contrarii liniei și sarcinilor ce stăteau în acel timp în fața partidului.

El a desfășurat o activitate trădătoare și dușmănoasă partidului până la 4 Aprilie 1944, când a fost îndepărtat din conducerea partidului, folosindu-se în acest scop de funcția ce o avea de secretar al Comitetului Central.

Întrebare:

În ce a constatat activitatea trădătoare și dușmănoasă a lui FORIS ȘTEFAN?

Răspuns:

Activitatea sa trădătoare și dușmănoasă a constatat în faptul că el a întreprins o serie de acțiuni dușmănoase în scopul de a dezorganiza și distruge din interior Partidul Comunist Român și a sabotat organizarea luptei partidului ce trebuia dusă împotriva nașiei de război hitleristă.

Întrebare:

Ce acțiuni dușmănoase a întreprins FORIS ȘTEFAN în scopul de a dezorganiza și distruge din interior Partidul Comunist Român.

Răspuns:

În vara anului 1941 imediat după declanșarea războiului antisovietic, Comitetul Județean Ilfov al PCR în frunte cu PETRE GHEORGHE care era secretar al acestui comitet, a redactat un proiect de manifest cu privire la atitudinea partidului față de războiul antisovietic și la mobilizarea maselor împotriva acestui război.

Acel proiect a fost trimis prin CARP COMBĂRĂȘIN la Comitetul Central pentru a fi aprobat.

FORIS ȘTEFAN în loc de aprobare, a trimis Comitetului Județean o scrisoare polemică plină de ironii la adresa membrilor Comitetului Județean învinuindu-i de "stângism".

Membrii Comitetului Județean s-au ridicat împotriva acestei metode antipartinice a lui FORIS punând problema că acesta trebuia să dea un sprijin efectiv și partinic ci nu răspunsuri ironice și jignitoare, arătând

că dealtfel în general munca Comitetului județean nu era suprînșită de către Comitetul Central. Astfel că s'au început o serie de discuții între FORIS ȘTEFĂN și Comitetul județean care au fost prelungește prin alte câteva scrisori asemănătoare trimise de FORIS, provocând un conflict ce a durat până la sfârșitul anului 1941 și care a culminat din partea lui FORIS cu îndepărtarea din muncă a lui PETRE GHEORGHE, PAVEL ȘTEFĂN și alții, promovându-mă pe mine în funcția de secretar al Comitetului județean în locul lui PETRE GHEORGHE.

Provocarea de către FORIS a acestui conflict și acțiunea sa personală și dușmănoasă împotriva lui PETRE GHEORGHE a reeșit în mod evident în vara anului 1943, când FORIS a redactat un material de partid în care se referea și la PETRE GHEORGHE. În acest material FORIS ajunsese până acolo încît la calificat pe PETRE GHEORGHE ca "fascist" în ciuda faptului că acesta fusese arestat cu cîtva timp înainte, purtându-se eroic atît în fața siguranței cît și a plutonului de execuție, apărînd cu sacrificiul vieții lui cauza Partidului pentru care a dovedit că îi este devotat până la capăt. Deci FORIS după cîteva luni dela moartea eroică a lui PETRE GHEORGHE în loc de a scoate în evidență acest lucru care să mobilizeze membrii partidului în lupta pentru care PETRE GHEORGHE și-a jertfit eroic viața sa, a calificat în mod dușmănos pe un erou al partidului și clasei muncitoare așa cum am arătat, pentru că acuzînd pe alții să-și camufleze poziția sa trădătoare pe care se situase în conducerea partidului.

Acest material de partid a fost difuzat în acel timp activiștilor și membrilor de partid.

În cursul anilor 1942-1943 FORIS ȘTEFĂN a provocat o serie de conflicte succedate unul după altul, cu ILIANA RĂCĂRANU, CONSTANTIN PARVULESCU, ANA TOMA, IONEL PANGHET și alții care luaseră poziție pe diferite probleme împotriva lui FORIS și a celor din jurul lui care îl apărîneau pe acesta în acțiunile sale.

Îmi amintesc de exemplu că PARVULESCU CONSTANTIN în 1942 a luat atitudine împotriva lui FORIS privitor la conflictul ce existase cu Comitetul Județean arătînd că

./.

sa/N. PETRE

FATHE GHEORGHE și ceilalți care au fost alături de el au avut dreptate să se bazeze pe metodele lui FORIS. De asemenea în 1943 IOSIF RANGHET i-a spus lui SAREU VICTORIA că REMUS KOFLER este suspect în urma faptului că intrase în mâinile Siguranței materiale importante de Partid ce fuseseră depuse de KOFLER într-o casă conspirativă și unde au fost găsite de Siguranță.

Atât FORIS cât și SAREU VICTORIA față de mine au luat apărarea lui KOFLER în sensul de a spulbera acuzația adusă de IOSIF RANGHET. Ei spuneau că îl cunosc bine pe KOFLER și că îl socotește în afară de orice bănuială. Această discuție a avut loc după cât îmi amintesc în casa conspirativă "Croitoru" din Cartierul Floreasca.

În legătură cu această situație, FORIS STEFAN provoacă un conflict cu IOSIF RANGHET care culminează cu îndepărtarea din muncă a acestuia din urmă.

Așa cum a luat apărarea lui KOFLER, FORIS STEFAN în 1943 a făcut același lucru și cu privire la LUCRETIU PATRASCANU.

Aceasta era cu ocazia conflictului ce se ivise între PATRASCANU și colectivul din lagărul Tg. Jiu în frunte cu OVIDIU, în timp ce PATRASCANU se afla în acel lagăr.

OVIDIU și ceilalți din colectiv îl suspectau pe PATRASCANU în sensul că acesta fusese protejat de regimul antonescian. Lui PATRASCANU i se adusese cu această ocazie și alte acuzații pe care nu mi le mai amintesc.

Eram de față în casa conspirativă "Redlingher" din Cartierul Dorobanților când FORIS a trimis o scrisoare pe care am citit-o și eu, adresată colectivului din lagărul Tg. Jiu, în care FORIS lua apărarea lui PATRASCANU asupra tuturor acuzațiilor ce i se adusese căutând să aplaneze conflictul ce se ivise. Am înțeles că PATRASCANU nu făcea parte din cei care se opuneau poziției luate de FORIS în conducerea Partidului.

Conflictele provocate de FORIS STEFAN au culminat din partea sa cu îndepărtarea din muncă a lui OTIN PARVULESCU, ILIANA RACBANU, ANA TOMA, IOSIF RANGHET și alții, de care nu-mi mai amintesc. Astfel că FORIS în cursul anilor 1942-1943 a întreprins o acțiune continuă de provocarea conflictelor în conducerea Partidului împot-

va celor ce se opuneau politicii sale duşmănoase şi pe care în ultimă instanţă îi îndepărtau din muncile de conducere ce le aveau.

Această situaţie împreună cu faptul că FORIS nu lua măsuri de restabilirea legăturilor cu organizaţiile Partidului din provincie, a dus la desorganizarea activităţii în interiorul Partidului, a Comitetului Judeţean şi în special a Comitetului Central, imobilizând Partidul de aşi îndeplini rolul ce-l avea în perioada celui de al doilea război mondial.

Indepărtarea din muncă a cadrelor ce luau poziţie împotriva acţiunilor lui FORIS, crea condiţii favorabile pentru ca FORIS să-şi continue activitatea sa trădătoare şi duşmănoasă.

Legat de aceasta, este şi faptul că în 1943 FORIS s'a opus de a se organiza evadarea actualului secretar general al Partidului, propunere ce fusese făcută de către Dl. EMIL BODNARAS.

FORIS i-a spus Dlui EMIL BODNARAS unde mai erau de faţă SABIN VICTORIA şi subsemnatul, că trebuie amânată organizarea acestei evadări pretextând că nu ar exista o casă conspirativă sigură şi că astfel Dl. GHEORGHIU DEJ ar fi expus arestării.

După aceea FORIS a amânat până la infinit organizarea acestei evadări sub pretextul care îl prezentase la început. Acest pretext nu putea fi însă valabil deoarece Partidul dispunea în acel timp de un aparat tehnic suficient de capabil care să fie în posibilitate de a găsi o casă conspirativă sigură şi fără pericolul de a fi descoperită de siguranţă. Deci FORIS s'a opus acestei propuneri pentru că organizarea acestei evadări, ar fi constituit ulterior prin prezenţa Dlui GHEORGHIU DEJ, o piedică foarte serioasă în continuarea activităţii trădătoare a lui FORIS.

O altă acţiune a lui FORIS evident provocatoare şi de distrugere din interior a partidului, este şi aceea că în 1943 mi-a cerut să-i procur material cu numele şi date biografice ale tuturor activiştilor şi membrilor de partid din organizaţia judeţeană, P.C.R. Ilfov.

FORIS mi-a cerut cele de mai sus cu ocazia unei şedinţe ce am avut-o cu el în casa conspirativă "Croitoru

din Cartierul Floreasca.

Am procurat acest material prin legăturile de partid ce le aveam și anume: RAUL DAVIDOVICI, TINCUTA DAVIDOVICI și PETRASCU.

Acest material l-am predat apoi lui FORIS prin BARBU VICTORIA cu ocazia unei întâlniri pe stradă organizată în acest scop. După câțva timp în cursul aceluiași an, acest material a fost găsit de Siguranță în casa conspirativă unde fusese deșus de KOPLER REMUS.

În urma acestei situații IOSIF RANGHET luase atitudine împotriva lui KOPLER REMUS suspectându-l ca provocator și cu care ocazie FORIS luase apărarea lui KOPLER provocând un conflict cu IOSIF RANGHET îndepărtându-l pe acesta din urmă din munca de partid.

Faptul că FORIS și-a cerut să-i procur materialul în scris despre care am arătat, nu avea un precedent asemănător cunoscut de mine din practica activității ilegale de Partid.

El a cerut acest material sub pretextul că ar intenționa să facă o verificare a cadrelor, motiv care nu putea fi însă valabil deoarece cadrele Partidului au fost verificate fără a întrebuița material scris care în condițiunile grelei ilegalități nu duce decât la distrugerea partidului.

La aceasta se mai adaugă faptul că FORIS folosea o astfel de metodă vădit provocatoare și contrară legilor conspirativității, în timp ce el însuși făcea pe de altă parte de câte ori avea ocazia, o întregă teorie asupra conspirativității pentru a găsi motive de provocarea conflictelor și îndepărtarea cadrelor de partid ce se opuneau acțiunilor sale întreprinse în interiorul partidului, cum de exemplu a fost cazul cu PARVULESCU CRIȘ.

O altă acțiune a sa de dezorganizarea activității în interiorul partidului, era aceea că în ședințele ce le aveam cu el, făcea câte un plan de repartizarea activiștilor și sarcinilor pe care aceștia le aveau, pentru ca în ședința următoare FORIS să răstoarne planul și să întocmească altul. Aceasta a constituit o metodă permanentă a lui FORIS în tot timpul până la 4 Aprilie 1944 când a fost îndepărtat. Astfel că prin Comitetul Județean de exemplu, s'au perindat zeci de activiști care

abia apucau să intre în muncă ce li se repartiza pentru ca apoi să fie scoși și repartizați în alte munci.

Această situație a împiedicat în tot timpul războiului continuitatea unei munci a unui activist și a dus în fapt la dezorganizarea continuă a activității de Partid și a legăturilor organizatorice ce existau.

Întrebare:

Cum a sabotat FORIS ȘTEFAN organizarea luptei Partidului Comunist Român ce trebuia dusă împotriva mașinii de război hitleriste?

Răspuns:

Provocarea conflictelor de către FORIS în interiorul partidului, conflictelor ce survineau unul după altul ocupând aproape întreaga perioadă a războiului, antrenarea activiștilor în discutarea acestor conflicte și îndepărtarea din muncă a cadrelor de bază muncitorești din conducerea Partidului, a constituit una din formele prin care FORIS a sabotat organizarea luptei Partidului, împotriva mașinii de război hitleriste. El a creat ca una din preocupările principale în partid, problema conflictelor și a îndepărtărilor din muncă, ducând la dezorganizarea și distrugerea sa în lupta ce trebuia dusă de lovire a mașinii de război hitleriste.

El s'a mărginit numai să ducă tratative cu MARIU și PIREL PETRESCU care în mod vădit se opuneau organizării unui front național antihitlerist, creînd din aceste tratative singura preocupare centrală a Partidului și lăsând la o parte preocuparea cea mai importantă de organizare interioară a Partidului și de mobilizare a maselor largi antihitleriste în jurul acestuia pentru lupta împotriva mașinii de război hitleriste care trebuia lovită indiferent de poziția pe care MARIU și PIREL PETRESCU și-o adopta conform intereselor ce le aveau.

În urma faptului că prin emisiunile de radio în limba română Cominternul trasa zilnic linia de a se trage la acte de sabotaj și la mobilizarea maselor în aprinderea luptei Partidului pentru lovirea mașinii de război hitleriste, FORIS și-a creat un pretext prin care să-și justifice poziția sa trădătoare și să saboteze în continuare aplicarea liniei trasate de Comintern.

Urme la pînă
prosa verbală de întrebare.

Astfel FORIS spunea în acel timp că la noi nu s'ar putea organiza o mișcare de partizani și o mobilizare a maselor în susținerea luptei împotriva mașinii de război hitleriste deoarece spre deosebire de alte țări, țara noastră nu a fost ocupată de nemți prin război. El spunea că situația internă din acel timp nu ar fi provocat în rândul maselor ură împotriva Germaniei hitleriste și deci acestea nu pot fi mobilizate în susținerea luptei partidului.

Același lucru îl spunea și în ce privește organizarea internă a partidului pentru desfășurarea acestei lupte. Astfel, el spunea că dat fiind situația internă din România, activiștii partidului nu ar avea cu cine duce această luptă iar pe de altă parte că acțiunile cu forțele proprii ale partidului nu pot fi duse, deoarece situația conspirativității ar fi foarte proastă și activiștii ar fi expuși arestărilor.

Un exemplu concret despre care îmi amintesc, este faptul că FORIS sub pretextul unei adânci conspirativități, a interzis Comitetului Județean în 1943 să ia legătură cu un grup de tineri ce fabricaseră cu mijloace proprii explozibil, pentru a-l folosi împotriva mașinii de război hitleriste.

În concluzie, pretextul lui FORIS sub care sabota sarcina centrală ce stătea în fața partidului, era următorul: masele nu pot fi mobilizate, activiștii nu pot întreprinde acțiuni pentru că ar fi expuși arestărilor și ca atare nu putem face nimic decât să așteptăm până când șefii partid lor istorice în frunte cu MAIU se vor hotărâ să accepte constituirea frontului național antihitlerist. Astfel că FORIS sabotând sarcina centrală ce stătea în fața partidului, a trădat interesele poporului român care gemea sub jugul Germaniei hitleriste iar pe de altă parte a trădat cauza internaționalismului, proletar de ajutorare din spatele frontului hitlerist, a luptei ce o ducea Uniunea Sovietică pentru apărarea Patriei socialismului și pentru eliberarea popoarelor de sub jugul Germaniei hitleriste.

Întrebare:

Arin ce împrejurări ai cunoscut Dca acest pretext al lui FORIS sub care sabota organizarea luptei

./.

as/H. PETRU

Partidului împotriva mașinei de război hitleriste?

Răspuns:

Mi-a spus chiar FORIS personal acest lucru cu ocazia unei pedințe ce a avut loc în casa conspirativă "Redlinger" din Cartierul Dorobanților în cursul anului 1942 și unde se mai afla de față SARBU VICTORIA și după cât îmi amintesc era și CARL OTIN.

Întrebare:

Ce scop avea FORIS să-ți spună toate acest lucru?

Răspuns:

FORIS bazându-se pe faptul că eu îl susțineam în acțiunile lui, mi-a spus acest lucru pentru a-l popula la rândul meu în cadrul organizației județene Ilfov unde eu eram secretar.

Întrebare:

Prin cine a intrat în FORIS Comitetului Județean de a lua legătură cu acel grup de tineri despre care ai arătat?

Răspuns:

Eu personal am venit la FORIS și i-am spus despre acel grup de tineri în urma cărui fapt, el a dat dispoziția de a nu se lua legătura cu acest grup.

Știu că era și SARBU VICTORIA de față însă nu-mi amintesc precis casa unde a avut loc această discuție.

Mai târziu când am intrat în legătură de muncă cu Dl. EMIL BODNARAS, dânsul mi-a spus să iau legătură cu acel grup de tineri, lucru ce am și făcut.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu zis de nimeni.

Arestat:

ss/H. PETREA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate
V. Văcăroiu

256

251

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
*****

Arestatul PETREA NICOLAE, născut la 1 Iunie 1914
în com. Sagna, Raionul Roman, Reg. Bacău, fiul lui GHEORGHE
și SAPTA, de profesie funcționar, domiciliat în Buc.
Calea Căldărași Nr. 51.

23 Octombrie 1952, Buc.

Interog. a început la ora 8,15

" s'a terminat " " 13,00

Intrebare:

Pe ce poziție se situa SARBU VICTORIA față de
activitatea trădătoare ce o ducea FOMIS ȘTEFAN?

Răspuns:

SARBU VICTORIA s'a situat în tot timpul războiului
pe poziția de a-l susține și apărâni absolut în totul
pe FOMIS ȘTEFAN în acțiunile sale trădătoare ce le-a
dus în interiorul Partidului.

Cert este că în nici o ocazie nu am văzut ca
SARBU VICTORIA să fie în desacord cu ceva privitor
la activitatea lui FOMIS ȘTEFAN, având în tot timpul
până la 4 Aprilie 1944 un punct de vedere comun absolut
în toate acțiunile ce au fost desfășurate.

Faptul că SARBU VICTORIA îl susținea absolut în
totul pe FOMIS ȘTEFAN l-am putut constata atât cu
ocazia întâlnirilor ce le aveam cu SARBU VICTORIA în
diverse locuri, cât și în gedințele cu FOMIS la care eu
participam și cu cari ocazii SARBU VICTORIA era aproape
întotdeauna de față. Deasemeni am constatat această po-
ziție a lui SARBU VICTORIA și după promovarea mea în
Comitetul Central din Iunie 1943, dată după care SARBU
VICTORIA a devenit legătura între mine și FOMIS atunci
când nu mergeam la acesta în gedințe. Această legătură
am avut-o până la 4 Aprilie 1944, când mi s'a întreru-
tat din munca de partid.

Astfel am constatat că SARBU VICTORIA a luat

./.

ca/P. PETREA

poziție alături de FORIS absolut, în toate conflictele ce au fost provocate de FORIS în interiorul partidului. Deasemenea și în ce privește îndepărtările din muncă întreprinse de FORIS ȘTEFAN.

În nici unul din conflicte sau îndepărtare din muncă, nu am constatat ca SÂMBU VICTORIA să i-a o căt de neînsemnată atitudine împotriva lui FORIS ȘTEFAN.

Atunci când FORIS și SÂMBU VICTORIA au luat apărarea lui KOFLER împotriva acuzației aduse de IOSEF RANGHET în urma căderii materialului de partid în mâinile Siguranței, ea a fost aceea care a venit și i-a adus la cunoștință lui FORIS că IOSEF RANGHET i-a spus despre KOFLER că este suspect în urma găsirii materialului de către Siguranță.

Cu aceea ocazie mă aflam de față la FORIS în casa conspirativă unde locuiau și când ambii și-au exprimat atitudinea lor de apărarea lui KOFLER față de învinuirea adusă de IOSEF RANGHET.

Cu ocazia scrisorii trimisă de FORIS colectivului din lagărul Tg. Jiu în frunte cu OVIDIU, SÂMBU VICTORIA l-a susținut pe FORIS în poziția sa de apărarea lui PĂRĂSCANU față de învinuirile ce i se aduceau acestuia din urmă de către colectivul din lagărul Tg. Jiu.

SÂMBU VICTORIA a fost în tot timpul de acord cu FORIS ca să fie amânată organizarea evadării din lagăr a lui GHEORGHIU DEJ, sub pretextul că nu ar fi condițiunile conspirative favorabile pentru organizarea acestei evadări.

Deasemenea SÂMBU VICTORIA a fost de acord cu FORIS ca să procure materialul scris cu numele și datele biografice ale activiștilor și membrilor de partid din cadrul organizației județene PCR Ilfov. Acest material l-am dat chiar lui SÂMBU VICTORIA cu ocazia unei întâlniri pentru a-l preda lui FORIS.

Cu ocazia când FORIS mi-a spus că să nu se i-a legătura de către Comitetul județean cu acel grup de tineri ce fabricaseră explozibil în scopul de a-l folosi împotriva mașinei de război hitleriste, SÂMBU VICTORIA a fost de față și totodată de acord cu FORIS asupra acestui lucru.

BARBU VICTORIA odată cu mine, adică în Iunie 1943, a fost și ea promovată membră în Comitetul Central de către FORIS ca fiind una ce susținea și sprijinea activitatea trădătoare ce o desfășura acesta din urmă. Aceasta era în perioada când FORIS îndepărta din conducerea partidului cadrele de bază muncitorești ce se opuneau politicii lui și când concomitent promova în locul acestora pe cei care îl susțineau.

Menționez că în tot timpul războiului, VICTORIA BARBU a stat împreună cu FORIS ȘTEFAN în aceleași case conspirative fiind permanent omul de legătură al lui FORIS în toate sectoarele de activitate din cadrul partidului și a participat la toate discuțiile și ședințele pe care FORIS le-a avut în timpul războiului. Așa că nu există o cât de mică mișcare pe care să fi făcut-o FORIS în timpul războiului de care BARBU VICTORIA să nu o cunoască. Dealtfel relațiile în acel timp dintre FORIS și BARBU VICTORIA au devenit atât de strânse și intime încât până la urmă i-a devenit și soție.

Astfel că BARBU VICTORIA a desfășurat alături de FORIS ȘTEFAN o activitate trădătoare de distrugere din interior a partidului și de sabotare a organizației luptei Partidului împotriva mașinii de război hitleriste.

Din păcate că rolul principal în cadrul acestei activități trădătoare și dăunătoare partidului, l-a avut FORIS ȘTEFAN.

Întrebare:

Îl mai susținea și alinaea pe FORIS ȘTEFAN în desfășurarea acestei activități trădătoare?

Răspuns:

În aceeași poziție ca BARBU VICTORIA de susținere și sprijinire totală a activității trădătoare ce o desfășura FORIS ȘTEFAN, era și KOFLER REMUS.

Bu cunoșc vreuna din acțiunile trădătoare ale lui FORIS față de care KOFLER REMUS să ia o cât de neînsemnată atitudine potrivnică.

KOFLER REMUS a fost în totul de acord cu FORIS în toate acțiunile sale trădătoare pe care le-am enumerat în procesul verbal de interogatoriu privitor la FORIS ȘTEFAN.

Acest lucru l-am putut constata atât în ședințele

pe care le-am avut cu FORIS și unde în unele ocazii
era și KOPLER de față, cât și în timpul când KOPLER a
stat împreună cu mine în casa conspirativă a unui
CPR-ist situată în apropierea grădinei botanice dela
Cotroceni. Deasemenea și din cele spuse de SARBU VICTORIA,
cum de exemplu a fost cazul cu procurarea materialului
scris referitor la numele și datele biografice ale mem-
brilor de partid cu care ocazie SARBU VICTORIA a spus
că a discutat această chestiune și cu KOPLER care a
fost de acord să procur acel material. Ulterior acest
material a fost găsit de siguranță în casa conspira-
tivă unde fusese depus de KOPLER REMUS.

Tin să menționez că relațiile dintre KOPLER REMUS,
FORIS și SARBU VICTORIA erau relații de strânsă prie-
tenie, deosebite de relațiile care existau între FORIS
și alți activiști de partid.

La fel ca și SARBU VICTORIA, KOPLER REMUS a dus
o activitate trădătoare în interiorul partidului susți-
nându-l și spriginind pe FORIS în acțiunile sale.

După ce am citit prezentul proces-verbal de in-
terogatoriucuvânt cu cuvânt și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez
propriu mesilit de mine.

Arestat

se/H. STEREA

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul PETRE NICOLAE, născut la 1 Iunie 1914,
în com. Sagna, Naionul Roman, Reg. Bacău, fiul lui GHEORGHE
și SARTA, de prof. funcționar, dom. în Buc. Calea Văldaragi
Nr. 51.

10 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 8,15

" s'a terminat " 10.-

Întrebări:

(X) 1. Ce linie a fost trasată în interiorul Partidului
în perioada pregătirilor de război ce se făceau împotriva
Uniunii Sovietice și de cine a fost trasată și imprimată
această linie?

Răspuns:

Imediat după izbucnirea războiului antisovietic cu
ocazia unei ședințe a Comitetului Județean Ilfov al PCR la
care au participat CARP OTIN instructor al Comitetului
Central, PETRE GHEORGHE secretar al Comitetului Județean,
MET, eu și mi se pare și VALCU VASILE toți membrii ai Comi-
tetului Județean, a fost ridicată problema de către PETRE
GHEORGHE cum să mai înainte CARP OTIN a trasat linia din
partea lui FORIS ȘTEFAN cum că războiul antisovietic ar
fi un "bluf" al lui Germania Hitleristă nu un atac al Uniu-
nii Sovietice.

Astfel că PETRE GHEORGHE cu ocazia acelei ședințe
acuză pe CARP OTIN și FORIS ȘTEFAN care au adus să im-
prima în interiorul Partidului o linie trădătoare de demobi-
lizare și de nepregătire a activității Partidului împotri-
va pregătirilor de război împotriva Uniunii Sovietice ce
se făceau în timpul când FORIS prin CARP OTIN imprima linia
că pregătirile de război nu se fac împotriva Uniunii So-
vietice.

Pela sfârșitul anului 1941, cu ocazia unei ședințe
în casa lui FILIP la care au participat PARVULESCU OTIN
din partea Comitetului Central, PETRE GHEORGHE, MET, PAVEL
ȘTEFAN și eu, a fost ridicată din nou această problemă de
către PETRE GHEORGHE că o acuzație împotriva lui FORIS

STEFAN, arătând că datorită acestei poziții a lui FORIS STEFAN și a celor ce-l susțineau cum de exemplu era CARP UTIN, s'a ajuns la situația că după izbucnirea războiului antisovietic, organizațiile Partidului să nu fie pregătite în urma acestui eveniment pentru a fi capabile să dea lovitură acestui război antisovietic.

Așa că datorită acestei linii trădătoare a lui FORIS STEFAN, Partidul în loc să fie mobilizat și să antreneze masele la luptă împotriva pregătirilor de război și apoi de a da lovituri războiului antisovietic care începuse, a fost pus în situația că să se afle complet demoralizat în fața acestor evenimente.

Întrebare:

Ce linie a fost trasată cu privire la activității de partid în perioada când se făceau mobilizări pentru front de către regimul antonescian?

Răspuns:

La câțiva timp după izbucnirea războiului antisovietic, am avut o întâlnire pe stradă cu PETRE GHEORGHE cu care ocazie mi-a spus că FORIS îi trasase prin CARP UTIN linia cu privire la situația activităților de partid față de mobilizările ce se făceau pentru front de către regimul antonescian. În acest sens mi-a spus că se trasase de către FORIS prin CARP ca activiști care nu se pot ilegaliza prin mijloace proprii, să răspundă la ordinele de chemare la mobilizare și să plece pe front.

După câțiva timp, aceiași lucru mi-a fost pus și de CARP UTIN personal cu ocazia unei întâlniri pe care am avut-o cu el pe stradă.

Întrebare:

Ce urmări a avut această linie în interiorul Partidului?

Răspuns:

Această linie a dus la dezorganizarea organizațiilor de partid, la rădirea activiștilor care și așa erau puțini și la frământarea activității Partidului împotriva marelui război Hitleristă.

FORIS STEFAN în calitate sa de secretar al Partidului în loc de a lua măsuri de organizarea activității Partidului pe baza marelui război și de a crea condiții necesare ilegalizării activiștilor, i-a pus pe accepția în situația că dacă se pot ilegaliza prin mijloace proprii să o facă, iar dacă nu să se prezinte la

unitățile unde erau chemați. Desigur că foarte puțini activiști ar fi avut mijloace proprii de a se ilegaliza dar majoritatea lor neavând încotro, au trebuit să răspundă la ordinele de chemare. Astfel că pe de o parte aceasta lovea în interesele Partidului în sensul că plecarea pe front a activiștilor dezorganiza și slăbea munca iar pe de altă parte regimul antonescian și frontul antisovietic nu era lovit, fiind un prilej favorabil dat în mână acestui regim în loc de a fi sabotate chemările la mobilizări prin ilegalizarea activiștilor și de a lăsa această formă de sabotaj transformând-o într-o acțiune de masă, ca un protest al maselor împotriva războiului antisovietic.

După ce am citit cu atenție cu cuvânt prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, și cuștin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Reținut,
de/N. PETREȘ

Anchetator:

Lt. Maj. V. Văntoru

103
PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Martora IVANCA RUDENKO, născută la 28 Ian. 1915 în orașul
Tolbuhin (fost Bazargio) din R.P. Bulgaria, sîta lui IOAN și CALINA,
de prof. funcționară, domiciliată în Buc. str. Pictor Iacovescu Nr. 40

29 Aprilie 1968, București

Interog. a început la ora 18,10

" s'a terminat " 24,00

Întrebare

Când și în ce împrejurări l-ați cunoscut pe FORIS STEFAN
și pe SARBU VICTORIA?

Răspuns

În preajma deslănțuirii războiului antisovietic, am fost
chemată din munca ce o aveau la Regionale PCR Constanța în București
unde am luat legătură cu CARP CONSTANTIN, care era atunci în Secre-
tariatul Partidului.

Acesta m'a pus în legătură cu VICTORIA SARBU și FORIS
STEFAN.

FORIS era atunci secretarul general al Partidului, iar
SARBU VICTORIA era tehnica lui însă bucurându-se de încrederea ne-
limitată a lui FORIS, aceasta îndeplinea din însărcinarea lui și
funcția de instruitoare a Comitetului Central.

După ce am luat legătură cu ei, am primit prin CARP OTIL,
însărcinarea de instruitoare a Comitetului Central pentru Comitetul
Județean Ilfov al PCR.

Am activat în această funcție până în Febrerie 1941, când
am fost izolată din munca de Partid de către FORIS.

Întrebare

Se cunoșteți dvs. privitor la activitatea criminală desfăș-
urată în acel timp de grupul în frunte cu FORIS STEFAN și KOPLER
RENUȘ?

Răspuns

Chiar din prima zi a sosirii mele în București, am aflat
dela tovarăși ca FORIS răspundea prin intermediul lui CARP OTIL
teza tendințoare cum că războiul antisovietic pe care HITLER îl pre-
gătea cu febrilitate ar fi pur și simplu un "bluff" și că HITLER nu
va ataca Uniunea Sovietică.

./.

se/IVANCA RUDENKO

Prin această țază, FORIS și alți câțiva din jurul lui urmăreau să demobilizeze Partidul tocmai în acele împrejurări atât de grave când atacul hitleristilor împotriva Uniunii Sovietice era iminent.

După ce am intrat în muncă, am început să-mi dau seama tot mai mult de activitatea trădătoare pe care a desfășurat-o grupul lui FORIS în interiorul Partidului.

Astfel, am aflat curând linia ce fusese trasată de FORIS pentru toți membrii de Partid și o parte din activiștii de bază că aceștia să răspundă la ordinale de chemare și să plece la unități.

Această linie fusese trasată atât în perioada premergătoare izbucnirii războiului cât și după aceea.

Rezulta din această directivă că FORIS urmărea să dezorganizeze Partidul astfel încât izbucnirea războiului și după aceea, să găsească Partidul cât mai slăbit, dezorganizat și în imposibilitate de a acționa eficient împotriva războiului.

Tot în același scop de dezorganizare a Partidului, FORIS, KOFLER și SARB VICTORIA au folosit în mod permanent metoda schimbărilor dese ale activiștilor din muncile pe care le dețineau sub pretextul că aceștia ar fi început să fie cunoscuți și urmăriți de Siguranță.

Această acțiune a lor avea drept rezultat că activiștii nu aveau continuitate în muncă și nu puteau să înfrângă acțiuni eficiente împotriva războiului gascist al lui ANTONESCU.

O altă acțiune evident trădătoare a lui FORIS, KOFLER, SARB VICTORIA și alți câțiva care îi secundau, a fost poziția lor față de problema organizării și desfășurării luptei de partizani la noi în țară.

Ei s'au ridicat categoric împotriva organizării detașamentelor de partizani la noi în țară, sub diferite pretexte. Astfel, ei spuneau că la noi în țară nu sunt condiții prielnice geografice. Că nu avem arme și muniții, că nu avem situația de țară ocupată de germani prin război care să determine mari nemulțumiri în rândul maselor pentru a le putea mobiliza la acțiuni armate și alte pretexte de acest fel.

Mai mult decât atât, ei au interzis să se mai vorbească despre organizarea detașamentelor de partizani spunând că cei care pun această problemă sunt niște anarhiști și sectariști care vor să distrugă Partidul.

Mai târziu, au trecut la amenințarea directă cu excluderea din Partid a acelor tovarăși care au inițiat sau vor trece la organizarea grupelor de sabotaj în întreprinderi.

Intrebare

Precizați dvs. când și prin ce împrejurări ați aflat direct poziția trădătoare a lui FORIS și a clierei sale față de problema organizării detașamentelor de partizani?

Răspuns

Imi amintesc precis că în a doua jumătate a lunii Iulie 1941 a avut loc o ședință organizată de FORIS în casa conspirativă din str. Elefterie la care au participat în afară de FORIS, VICTORIA SARBU, CARP CTIN, ILEANA RACERU și eu. La această ședință s'a readus în discuție problema ridicată de Comitetul Județean Ilfov a necesității organizării detașamentelor de partizani.

Eu și cu tov. ILEANA RACERU care am ridicat și am susținut această problemă, am fost combătute hotărât de către FORIS sprijinit de SARBU VICTORIA și CARP CTIN pe baza pretextelor lor ce le învoca și care le-am arătat.

Nu numai că am fost combătute, dar chiar amenințate direct că am urmări să lichidăm partidul propunând organizarea detașamentelor de partizani.

Intrebare

Relatați Dvs. în continuare ce alte fapte și acțiuni trădătoare întreprinse de FORIS și clierei sa, mai cunoașteți?

Răspuns

Știu că ei luau întotdeauna apărarea elementelor binate ca provocatori și care ulterior au fost dovedite ca atare. Așa a fost de exemplu cazul cu MELINTE PETRE și HEX STEFAN.

În special după izbucnirea războiului, au insistat să li se dea adresele activiștilor Comitetului Județean și casele conspirative de întâlniri.

Adresele și întâlnirile ce le-au fost date, au început să fie urmărite de către Siguranță.

Prin aceasta ei au urmărit și în parte au și realizat ca să creeze neîncredere printre tovarășii din organizația Județeană.

Acest lucru a fost pentru ei un pretext de a aduce învinuire Comitetului Județean pentru lipsă de vigilență și conspirativitate. Dealtfel, aceasta făcea parte din tactica lor permanentă de a arunca răspunderea acțiunilor lor provocatoare asupra acelor tovarăși pe care ei li se cerea plică în calea lor și astfel să aibă pretexte de ai îndepărta și exclude din Partid.

O altă metodă folosită de FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA în scopul distrugerii Partidului, a fost aceea de a provoca conflict cu cei mai devotați și mai dărzi activiști de Partid, conflicte care culminau cu înlăturarea acestora din muncă și din Partid și chiar direct cu predarea lor pe mâna Siguranței fasciste. Așa au procedat ss./IVANCA RUDENCO

de exemplu cu biroul Comitetului Județean Ilfov în toamna anului 1941.

Intrebare

Arătați Dvs. cum anume FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA au provocat conflictul cu Comitetul Județean?

Răspuns

Imediat după declanșarea războiului, Comitetul Județean a cerut și a insistat cum era și firesc, ca Secretariatul Partidului să lanseze un manifest în care să arate caracterul războiului poziția Partidului față de război și să cheme poporul la luptă împotriva războiului antonescian.

FORIS a tărăgănit să răspundă la această cerere a Comitetului Județean, apoi a refuzat să scoată acest manifest spunând că acesta să fie acce de către Comitetul Județean.

După redactarea acestui manifest de către Comitetul Județean cu avizul omului său de încredere CAH P. CIH, manifestul a fost lăsat în cadrul organizației Județene Ilfov.

Folosind faptul că în manifest s'au strecurat unele lipsuri, FORIS împreună cu SARBU VICTORIA au pornit o întreagă campanie împotriva Comitetului Județean.

FORIS a tărăgănit limpezirea problemelor refuzând să ia legătură directă cu biroul județenei și căutând să adâncească conflictul antrenând activul în discuții interminabile prin acțiuni pe așa zise probleme teoretice, căutând să-l sustragă de la sarcina centrală care sta atunci în fața întregului Partid de a organiza lupta activă împotriva războiului fascist.

Această polemică cu Comitetul Județean a evoluat din partea lui FORIS susținut de SARBU VICTORIA, printr-o serie de insulte la adresa membrilor biroului județean, prin acuzații de așa zis fracționism și a culminat cu dizolvarea Comitetului Județean și excluderea unor tovarăși din Partid, iar alții îndepărtați din muncă ca PETRE GHEORGHE, PAVEL ȘTEFAN și alții.

După aceasta, FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA au propus predarea în mâinile Siguranței a acelor tovarăși care au luat atitudine împotriva liniei și acțiunilor trădătoare ale lui FORIS KOFLER și SARBU VICTORIA.

În acest scop, ei au editat materiale în care învinuiau Comitetul Județean de așa zisă luptă fracționistă arătând în aceste materiale numele conspirativ și muncă ce o duceau, desconsiderând organizarea Comitetului Județean și dând prin aceasta posibilitate Siguranței să identifice pe tovarăși să-i aresteze și să organizeze procesele de nașd care au și urmat curând după aceea.

Prin această metodă a fost dat apoi pe mîna Siguranței, secretarul Comitetului Județean PETRE GHEORGHE care a înfruntat aschingeriile călărilor lui ANTONESCU și a înfruntat moartea eroică în fața plutonului de execuție.

În timpul când PETRE GHEORGHE se afla arestat și mai ales la proces, FORIS și ceilalți ne-au interzis categoric să ne ocupăm de organizarea apărării în proces amenințându-ne chiar cu excluderea din partid, așa că i-au lăsat pe PETRE GHEORGHE fără nici un fel de apărare în proces, fapt ce a dus la condamnarea sa la moarte.

Întrebare

Prin ce împrejurări ați aflat că REMUS KOFLER era complicat cu FORIS și SARBU VICTORIA în acțiunile lor criminale?

Răspuns

La oțiva timp după izbucnirea războiului, SARBU VICTORIA mi-a comunicat din partea lui FORIS să transmit Comitetului Județean că ei doi este posibil să plece în afara Bucureștiului și că în acest timp are să-și țină locul lui FORIS în conducerea Partidului, KOFLER despre care mi-a spus că este un element bine pregătit politic și teoretic și considerându-l ca un ideolog al Partidului și persoană de totală încredere.

Din aceasta, țăr apoi din acțiunile pe care FORIS sprijinit de KOFLER și SARBU VICTORIA le-a întreprins în interiorul Partidului, am înțeles că REMUS KOFLER era principalul colaborator al lui FORIS în aceste acțiuni.

După ce am citit cu vînt cu vînt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilit de nimeni.

Marțoră,

Anchetator

ss/IVANCA RUDENCO

Lt. Maj. de Securitate

V. Vîntoraru

Procuror

Col. Ardeleanu,

Declarație

dată de Tov. Ivan Ka Rudenko în calitate de martor. -

Cauzele izbucnirii conflictului au fost mai adânci decât păreau ele pe atunci. Dar în linii generale păreau cam următoarele:

Atitudinea supărătoare a lui FORIS sau așa zisului C.C. (FORIS-MATEI) după căderea tov. TEOHARI și CHISINEVSCHI, față de evenimentele zilei. Ei în tot timpul erau în urma evenimentelor, nu instruiau com. județean, nu-l mânau cu sarcinile față de evenimentele desfășurate. De exemplu: ca pregătirea războiului antisovietic. Ceva mai mult odată când PETRE vorbește cu MATEI îi spune că războiul este un "bluf". FORIS a dat ordin să plece toți tov. care erau mobilizați în armată, desorganizând și slăbind org. de partid din București. Atitudinea dictatorială și dușmănoasă față de com. județean. FORIS cerea mereu precis casele oamenilor adresele precise a activului județean. Urmau o serie de căderi și nu se putea urmări de unde care-i cauza. Lui PETRE i-a părut suspectă căderea tov. TEOHARI și a cerut să se cerceteze cauzele căderii.

Iar în timpul izbucnirii războiului PETRE cere ca C.C. să iasă cu un manifest către popor care să se arate atitudinea partidului față de acest război. Ei au târăgănat și apoi au spus să scoată județeană.

Județeană a eșit cu un manifest într'adevăr că unele greșeli în apreciere a războiului. "Ce este de clasă". Că burghezia română este interesată să ducă acest război antisovietic etc. care a dat posibilitate lui FORIS să înceapă prin scrisori lungi și manifeste polemici cu jud. în loc să-i cheme și să puie capăt chestiunilor și arătându-le care sunt sarcinile partidului în momentul de față. După lungi discuții deabia la 5 Sept. s'a ajuns la platforma program.

După discursul tov. STALIN din 5 Iulie, noi am pus chestiunea că aceasta se adresează și nouă cu org. sabotajului și a grupurilor de partizani. FORIS s'a opus, spunând că situația noastră nu este la fel ca cea din Jugoslavia, care au avut armate. Căderile se țineau lanț în București. PETRE începea tot mai mult să bânuiască pe FORIS. Și când în Noembrie i s'a cerut să predea org. județeană,

el a refuzat și a spus că nu vrea să dea org. în mâna lui FORIS pentru a o distruge și preda siguranței.

După refuzul lui PETRE de a preda org., MATEI care cunoștea org. de partid a început să ia legăturile cu org. de partid. După aceea FORIS a eșit cu o serie de material de demascare a lui PETRE ca agent al fascismului în care cu un lux de amănunte arată toată organizația de partid a activului de partid județean cu numele conspirativ și funcția de partid. Deci org. de partid și oamenii erau dați în mâna siguranței în mod deschis.-

După câțva timp PETRE și-a făcut autocritica în legătură cu nepredarea org. de partid dar ridicând toate celelalte probleme să fie analizate și căutate cauzele.

PETRE ținea legătură cu MATEI și s'a spus că autocritica nu-i mulțumitoare să-și mai facă autocritică și nu i se dă nici o muncă.

Intre timp cam pe la 24 Ianuarie 1942 vine "IVAN" la ATANASOF trimis fiind din Bazargic de către ENCU POPOV. În Ianuarie n'a găsit pe PETRE dar în Februarie mai vine odată și atunci se întâlnesc. IVAN îi dă un bilet de la ENCU în care erau unele semnalmente de recunoaștere plus că a recunoscut scrisul. IVAN îi spune că l-a căutat să-l ducă în Bulgaria dar acum nu e nevoie să plece ci are ca sarcină să organizeze sabotajul la Floești, să arunce în aer podul de la Cerna Vodă și a cerut niște fotografii ale lui PETRE. Cred că PETRE nu i-a dat. IVAN a spus că pleacă la Tulcea și când se întoarce să se întâlnească la Medgidia, au făcut o iofcă. PETRE nu s'a dus, a trimis pe cineva dar nu s'au întâlnit. (De asta poate că vă poate spune mai mult tov. FARCAS ALEXANDRU).

PETRE comunică acest lucru prin MATEI C.C. În Aprilie vine persoana a doua care se dă drept legătură continuă a lui IVAN. Îi spune tot ce a vorbit cu IVAN. PETRE îi cere o parolă ceva (această persoană carea spus de fapt că este "jurnalist") a încercat să-și dea o parolă veche stabilită mi se pare între partidul bulgar și al nostru mai înainte. (De asta poate da mai mult tov. RONEA).

"Jurnalistul" îl duce pe PETRE într-o casă depe Antim, în care locuia o familie de evrei bogați spunea PETRE, erau mai mulți oameni acolo, îi spunea el că sunt mulți funcționari ai M.A.E. că este și un comisar regal etc. Toți jucau poker. Ei au intrat într-o cameră și au stat de vorbă. Atunci i-a spus că el este jurnalist că este filo englez dar că acum trebuie să acționeze în comun că pe urmă poate se vor certa dar că acum merg împreună cu M.S. și cu comuniștii. A criticat partidul român că nu face nimic și a spus că

el cunoaște toată situația partidului comunist român și a lui PETRE.- Când prima dată l-am chemat în Bulgaria, l-au chemat ca să-l execute, dar când am controlat întreaga Dobroge și am aflat că este un om cinstit și devotat și că i se dă această sarcină cu sabotajul.-

I-a spus să-și aleagă vre-o lo cameni buni și, că el o să le procure material explosibil și tot ce trebuie să se treacă la acțiune.

Lui PETRE i-a părut suspectă chestiunea și l-a întrebat de ce nu-l cere pe cale organizatorică. El i-a răspuns că el de fapt are legătură cu C.C. prin niște evrei dar până ajunge acolo o să mai dureze mult.-

În timpul acesta eu auzisem dela MATEI că se pregătește o nouă cădere de 1 Mai cu elemente dem. filo engleze și în frunte se vor pune câțiva comuniști și se va da condamnări la moarte. Când l-am întrebat de unde știe asta, la început n'a vrut să-mi spuie, dar pe urmă a spus că știe dela LEVENTE.-

Am anunțat pe PETRE și el s'a ferit nu s'a mai dus pela ATANASOV să se mai întâlnească cu jurnalistul. A spus lui ATANASOV că chestiunea pare cam suspectă cu acest om, să nu mai fie legătură cu el și să-i spuie că PETRE a plecat în provincie.-

Când ATANASOV i-a spus jurnalistului acest lucru că PETRE a plecat și ca să-l lase și pe el în pace, el a strigat la el că sunt neserioși că nu vor să facă nimica acum când toată lumea dem. luptă în contra fascismului, etc. (dar din dosar am văzut că ATANASOV se angajase cu unele lucruri).-

Toate acestea în legătură cu "jurnalistul" PETRE le comunică prin MATEI C.C. și cerea să-i se spuie ce să facă. Dar în zadar, că nu i s'a dat nici un răspuns și nici o muncă în același timp. PETRE o firedinamică nu putea sta fără muncă, s'a hotărât să treacă pela ATANASOV să vadă ce se mai aude. Presupun că a găsit acolo pe "jurnalist", deoarece controlând casele unde se ducea am aflat că pe ziua de 19 Mai după masă s'a dus la casa lui PETRE AVRAM și i-a dat un ceas pentru explozie și i-a spus să-l păstreze bine că el la ora 7 se duce la întâlnire, să mai scrie și niște material și instrucțiuni și vine înapoi. Cred că la această întâlnire a fost arestat că nu s'a mai întors.

(Tov. PETRE AVRAM am auzit că lucrează la fabrica de calapoade de pe str. Închinata). În legătură cu ENCU și IVAN, am aflat după 23 August că a fost adevărat ENCU a fost însărcinat de către

Tov.GANEV (JORDAN COLEV) să trimeată pe cineva la PETRE.

Ei, ENCU și IVAN în Aprilie au căzut după câte știu nu s'au purtat bine.

Cred că cu ajutorul Partidului comunist bulgar, trebuie de văzut de unde se trage căderea lui ENCU POPOV și IVAN. Prin căi lăturălnice am aflat că acest IVAN a fost un basarabean și că după 9 Septembrie s'a dus cu armatele sovietice.--

În legătură cu SIMION ROZNATOVSKI cred că este tot un basarabean care știe tot la Bazargic și a fost amestecat în se pare și el în procesul lui ENCU POPOV la Bazargic. Știu de la ENCU că acest basarabean SIMION R. (dacă este el) a dat pe IVAN lui ENCU pentru munca la care l-au folosit.

Pot da informații încă în această chestiune tov. RONEA GHEORGHIU, FARCAS ALEXANDRU și ȘTEFAN PAVEL.

ss. Rudenco Ivanca

17 Mai 1951.-

44

Declarație

Notă de Tov. Ivan K. Rudenko în
calitate de martor. -

237

Ordinul ca toți tov. mobilizați să plece în armată a fost dat prin MATEI în ajunul izbucnirii războiului, care ținea legătura cu Comitetul Județean. - Ordinul a fost pus în practică, de aceea PETRU a și ridicat această chestiune ca ne justă. -

Atitudinea dictatorială și dușmănoasă a lui FORIS a început imediat ce a aflat că în Comitetul Județean sunt tov. care nu pot fi transformați în niște marionete, așa cum transformase el pe unii cu care muncia. - Atitudinea lui dictatorială s'a văzut atunci când se ridica o problemă, era destul ca el să nu fie de acord și să fie problema anulată. -

(În chestiunea plecării în armată, în chestiunea org. de partizani, etc.). -

Dușmănoasă spun că a fost atitudinea lui atunci când în loc să caute să rezolve în mod tovarășesc conflictul, el căuta să-l adâncească, refuzând categoric să stea de vorbă cu tov. din com. jud. cu toate că i s'a pus și casa la dispoziție. - Ci a luat legătură prin VICTORIA cu PETRE NICOLAE căutând să-l influențeze și să-l facă un fel de spion al lui FORIS în Comitetul Județean. - Nu se simțea și nici nu se putea simți atitudinea de îndrumător și conducător. - Căuta numai ca să prindă o greșală ca să biciuiască, dar nu să îndrepte și să conducă pe tov. - Atitudinea lui dușmănoasă s'a văzut mai ales atunci când înebunit de frică că o să fie descoperit, a apărut cu materialul acela deschis de demascare a tov. dând întreaga organizație în mâna Siguranței, pentru ca să nu se poată pe urmă controla de unde vin căderile. - Așa am simțit eu pe atunci, dar încă n'ajunsesem hotărât la concluzia că el este provocator. -

Nu FORIS și PETRE au cerut o gedință unde să se pună capăt conflictului. - FORIS a refuzat categoric să stea de vorbă cu Comitetul Județean pentru că n'avea ce răspunde cred la o serie de probleme pe care le ridicau tov. -

Încă la începutul izbucnirii războiului, FORIS a cerut adresele și casele conspirative. - I-au fost date. -

În legătură cu căderile, mă refer la cele din Județeană din 1941, a grupului PANETH, VALOU, tehnica Județ. a fost "

././.

Au mai fost și alții dar nu țin minte cine.-

PETRE bănuia că în C.C. este provocator înainte de izbucnirea războiului, greșelile care s'au săvârșit cu breslele cu f.național în problema națională, mai târziu moartea iubită a lui tov.BELA BRAINER, l-a pus pe gânduri, iar mai târziu chiar se gândea că a fost omorât de către FORIS, - pentru ca el să poată veni ca secretar în timpul războiului pentru ca să facă ceea ce a făcut și să poată Partidul în imposibilitatea de a mobiliza masele la luptă.- Dar căderea tov.TEOHARI și mai târziu toată situația aceea îl convingeau și mai mult de acest lucru.- El aflase că FORIS încă în 1929 la Congresul Sindicatelor Unite din Timișoara a făcut unele provocări. (Că s'ar fi sculat parcă din somn și a vorbit că va fi a doua zi la Congres). (De acest lucru poate vorbi mai mult Tov.STEFAN PAVEL).- Aflase că în 1938 când cu f.național Tov.ILIE PINTILIE a fost arestat cu încă câțiva tov. pe șosea la un restaurant unde venise cu un discurs care trebuia să fie pronunțat la f.național acolo trebuia să vie și FORIS, n'a venit, iar ei au fost arestați.- Aflase în timpul războiului că Siguranța primește informații directe dela cineva din C.C. printre o femeie îmbrăcată în negru.- Lui PETRE îi păreau suspecte unele elemente care erau mâna dreaptă a lui FORIS, ca KOFFLER, ILIE ZAHARIA, etc.-

PETRE a și ridicat chestiunea față de FORIS de ei - iar FORIS nu lăsa să se atingă nimeni de ei.- Din contră la un moment dat era vorba el să se retragă undeva la un loc mai ferit, a vrut să lase pe KOFFLER în locul lui adică prin KOFFLER să țină legătura noi cu el.-

După 23 August am auzit ceva dar nu mai îmi aduc aminte dela cine și unde.- Că la Varna ar fi fost devastat Consulatul Sovietic unde s'ar fi găsit documente și fotografia lui ENCU POPOV și a lui PETRE GHEORGHE.-

Am auzit dela Tov. RONEA că "ziaristul" ar fi spus lui PETRE că el lucrează cu consulul Sovietic din Varna SOBOLIEV.-

ss/. IVANCA RUDENCO

26 Mai 1951 București.-

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Martora ILIANA RACEANU, născută la 3 Sept. 1911 în com.
Macodu-Ard, fiica lui FRANCISC și MARIA, de profesie țesătoare,
domiciliată în Buc. str. Herăstrău Nr. 15.

21 August 1953, București
Interog. a început la ora 18,00
" s'a terminat " 24.-

Intrebare

Când i-ați cunoscut pe KOFLER REMUS, SARBU VICTORIA și
FORIS STEFAN?

Răspuns

În urma arestărilor din Aprilie 1941, Comitetul Central
al UTC pe care-l conduceam eu, rămăsese fără legătură cu Partidul

După câțva timp, s'a restabilit această legătură prin
punerea mea în contact cu SARBU VICTORIA care atunci era secre-
tara tehnică a lui FORIS STEFAN.

Cu acest prilej am cunoscut-o pe SARBU VICTORIA.

Ea mi-a comunicat atunci din partea lui FORIS, dispoziți-
să convoc o ședință a Comitetului Central al UTC la care să par-
ticipa el personal.

FORIS a venit la această ședință, cu care prilej am în-
trat în legătură de muncă cu el.

Bu îl cunoscusem încă din 1938 sau 1939 când el lucra
legal.

Pe KOFLER l-am cunoscut personal abia în 1942 când am
preluat dela el munca cu organizația Apărării Patriotice.

Intrebare

Ce cunoșteți dvs. privitor la acțiunile lui FORIS, KOFLER
și SARBU VICTORIA întreprinse în interiorul Partidului Comu-
nist Român?

Răspuns

Cunosc numeroase acțiuni trădătoare și dușmănoase între-
prinse de aceștia în timpul războiului prin care ei au urmărit
să saboteze îndeplinirea sarcinilor ce stăteau atunci în fața
Partidului mergând până acolo ca împreună cu Siguranța antones-
ciană ai cărei agenți erau, să distrugă pur și simplu Partidul.

./.

ss/RACEANU ELENA

Voi arăta o serie de astfel de acțiuni care îi caracterează ca fiind niște trădători ai Partidului în care s'au strecurat și că într'adevăr ei erau agenți ai Siguranței în slujba căreia acționau în interiorul Partidului.

La prima ședință cu FORIS, noi am discutat cu el o serie de probleme și în special planul de muncă al UTC-ului pentru viitor.

Dat fiind că ne aflam atunci în perioada când se făceau pregătiri febrile a războiului împotriva Uniunii Sovietice noi l-am întrebat pe FORIS despre această situație și perspectivele privitoare la război.

El a căutat atunci să ne liniștească în această privință, susținând teza că nu va fi război și că HITLER nu va ataca Uniunea Sovietică.

Noi i-am argumentat pe baza atmosferei generale și a faptelor concrete cunoscute de noi în special deplasările masive de trupe germane spre frontierele Uniunii Sovietice, că războiul bate la ușă și i-am cerut ca în calitate de o avea de secretar general al Partidului să ia măsurile necesare trasând sarcinile ce decurgeau față de această situație.

FORIS a continuat să se mențină pe linia sa argumentând cu existența pactului de neagresiune încheiat între Uniunea Sovietică și Germania.

El a spus atunci, că dacă totuși va fi război, atunci comuniștii vor trebui să se prezinte la unitățile militare respective și să plece pe front unde „să ducă munca” în rândurile armatei iar la momentul prielnic să treacă de partea Armatei Roșii.

Această linie trădătoare nu a fost trasată numai pentru UTC ci și pentru toate organizațiile Partidului din țară. Eu personal am aflat după aceea că aceeași linie fusese trasată pentru Regionala PCR din Banat, din Brașov cât și pentru organizația județeană Ilfov a PCR la care s'a transmis prin CARP CTIN că pregătirile războiului antisovietic ar fi un „bluff”.

CARP CTIN era atunci membru al Secretariatului PCR în care calitate conducea și îndruma Organizația Județeană Ilfov a PCR.

Era clar că ei urmăreau să dezorienteze activul de partid și ca în momentul izbucnirii războiului antisovietic, Partidul să se găsească dezarmat și nepregătit.

Tiu să mai precizez în legătură cu prima ședință ce am avut-o cu FORIS, un lucru care încă de atunci devenise foarte suspect.

Sedinta a fost organizată de mine într-o casă ce fusese de curând organizată pentru munca ilegală, deodă necunoscută de Siguranță și deasemeni nici gazda acestei case care era un muncitor tânăr necunoscut de Siguranță.

Totugi curând după sedința la care a participat FORIS introdus de SARBŪ VICTORIA, această casă a început să fie supravegheată de Siguranță.

În momentul acela nu ne-am gândit să-l suspectăm pe FORIS sau pe SARBŪ VICTORIA dar ulterior după ce ne-am dat seama cine este FORIS și SARBŪ VICTORIA, ne-am adus aminte de acest amănunt și de insistențele lui FORIS de a ne liniști că nu poate să fie nimic suspect cu acea casă decât că probabil s'a speriat gazda care trebuie liniștit și casa să fie folosită mai departe.

Dela sedința Comitetului Central al UTC la care participase FORIS și până în Septembrie 1941, legătura cu FORIS o aveam prin SARBŪ VICTORIA.

Chiar în ziua izbucnirii războiului antisovietic, am avut o întâlnire cu SARBŪ VICTORIA căreia i-am cerut să-mi comunice sarcinile pe care Comitetul Central respectiv FORIS, le trasează față de această situație ce impunea o cotitură hotărâtoare în întreaga activitate a Partidului.

SARBŪ VICTORIA mi-a răspuns atunci răsând și ironic: "Ce te grăbești așa?... Crezi că așa merge în timpul războiului". Mi-a spus mai departe că ea a venit la întâlnirea cu mine pentru alte probleme iar în ce privește războiul, mi-a spus că va fi convocată odată o sedință pentru a se trasa linia și sarcinile respective.

Atunci ea mi-a făcut legătura cu CARP CONSTANTIN.

Cât despre sedința la care SARBŪ VICTORIA s'a referit, privitor la trasarea sarcinilor în legătură cu războiul, aceasta a avut loc deabia în Septembrie 1941.

În toată această perioadă de timp de mai bine de două luni, toate organizațiile Partidului au fost lăsate fără nici un fel de îndrumare și fără nici un fel de sarcini, deși comuniștii devotați erau gata să aducă cele mai mari sacrificii pentru cauza Partidului și poporului insistând să li setraseze sarcini și să pornească cu toată hotărârea la acțiuni concrete contra maginei de război fasciste.

Cu toate insistențele depuse de PETRE GHEORGHE care se găsea în fruntea organizației județene Ilfov, ca FORIS să precizeze poziția Partidului față de război și să trasese sarcinile ce decurgeau din acest eveniment, Organizația Ilfov a rămas fără răspuns la această cerere iar în cele din urmă, FORIS prin CARP
./.

ss/RACĂNU ELENA

a transmis dispoziția ca Biroul Județean Ilfov să-și elaboreze singur sarcinile față de război.

252

Biroul Comitetului Județean Ilfov pe baza acestor instrucțiuni, a redactat o circulară către organizațiile de partid pe care le conducea, în care a trasat sarcinile în vederea sabotării și distrugerii mașinei de război fasciste, circulară care a fost aprobată de către CARP CTIN.

Când un exemplar din această circulară ia fost adus de CARP lui FORIS, acesta vorbind cu Biroul Comitetului Județean este hotărât să treacă la acțiuni concrete împotriva războiului antisovietic, a trecut la provocarea unui conflict cu Comitetul Județean antrenând întreaga organizație la discuții interminabile. Drept pretext pentru provocarea conflictului, a invocat faptul că Biroul Județean a scos circulara peste capul lui adică al Secretariatului, deși în realitate documentul fusese aprobat de către CARP în calitate sa de membru al Secretariatului și instructor al Județenilor Ilfov. Deasemenea, FORIS s'a legat de o greșală în partea teoretică a circularii, greșală ce putea să fie imediat îndreptată de către Secretariat întrucât sarcinile concrete trasate în circulară erau juste și pe linia discursului istoric al tov. Stalin din 3 Iulie 1941.

FORIS însă vrând să împiedice trecerea la acțiuni concrete împotriva mașinei de război fasciste, a continuat prin diferite manevre și provocări să prelungească conflictul și să sustragă Partidul de la sarcina sa centrală, lupta împotriva războiului fascist.

În această provocare a lui în care era ajutat direct de SARBĂ VICTORIA, FORIS a mers până acolo încât falsificând originea adevărată a conflictului, a adus acuzații Comitetului Județean de așa zis fracționism, a îndepărtat din muncă elementele muncitorești cele mai cinstite și revoluționare ca PETRE GHEORGHE, PAVEL ȘTEFAN, ELENA PAVEL și alții mergând până la predarea pe mâinile Siguranței și Gestapoului a lui PETRE GHEORGHE care a și fost executat de ordinul lui ANTONESCU.

Ca o dovadă în plus și mai evidentă că FORIS susținut de VICTORIA SARBĂ a mers consecvent pe o linie trădătoare de a sabota acțiunile concrete ale Partidului împotriva mașinei de război fasciste, este poziția pe care sa plasat la gedința largită a Secretariatului Comitetului Central din Septembrie 1941.

La această gedință a fost elaborată Platforma Partidului din 3 Sept. 1941 privind linia și sarcinile Partidului pentru perioada războiului.

./.

ss/RACEANU ELENA

Deși conținutul teoretic al platformei era just, când a fost înăd vorba să se treacă la măsuri concrete pentru aplicarea în viață a platformei, atât FORIS cât și SARBU VICTORIA s'au demascată ca dușmani ai acestora.

Astfel când la această ședință tov. IVANCA HUDENKO și cu mine am propus să trecem la organizarea grupurilor de partizani pentru sabotarea și lovirea mașinei de război hitleriste, FORIS susținut de VICTORIA SARBU și CARP CTIN s'a ridicat împotriva acestei propuneri căutând să o combată cu fel de fel de argumente menite să împiedice organizarea unei lupte de partizani la noi în țară. Astfel, el spunea că în țara noastră nu sunt condiții geografice prielnice ca în alte țări, că poporul nu va susține o asemenea mișcare antirăzboinică, că Partidul este slab și altele, terminând cu acuzația la adresa noastră că noi am fi lichidatoriști care vrem să antrenăm Partidul în acțiuni de aventură.

Bu și tov. IVANCA fiind în minoritate la această ședință, hotărârea a fost luată în spiritul liniei trădătoare a lui FORIS, adică de a nu se trece la organizarea mișcării de partizani la noi în țară.

În cadrul acțiunii lor trădătoare de a sustrage Partidul dela acțiunile concrete împotriva războiului fascist, FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA nu s'au limitat numai la provocarea conflictului cu Comitetul Județean Ilfov ci au antrenat

În aceste discuții organizațiile Partidului din întreaga țară inclusiv cele din închisori, cerându-le să-și fixeze poziția față de așa zisa luptă fracționistă a Biroului Județean Ilfov. În același timp cu antrenarea organizațiilor Partidului în discutarea și fixarea poziției lor față de așa zisul fracționism, organizațiilor din provincie nu li se trasau sarcini concrete iar conducătorii organizațiilor județene care veneau la Comitetul Central pentru rapoarte și sarcini erau puși pe drumuri degeaba riscându-și de multe ori libertatea cu aceste deplasări care deveneau inutile prin faptul că nu li se dădeau nici un fel de sarcini în legătură cu problemele centrale ale Partidului pentru perioada războiului.

Acțiunea principală și sistematică a lui FORIS, KOFLER și VICTORIA SARBU în scopul dezorganizării și slăbirii Partidului pentru a-l pune în imposibilitate de a acționa concret împotriva războiului fascist era aceea de a izola, îndepărta și preda pe mâna Siguranței elementele muncitorești consecvent revoluționare care li se opuneau și constituiau o piedică în calea politicii lor trădătoare.

./.

ss/RACEANU ELENA

În vederea realizării acestor scopuri, FORIS a jutat de VICTORIA SARBU și KOPLER practica pe scară largă sistemul de a provoca conflicte cu tovarășii începând prin a le aduce grave acuzații care pur și simplu erau inventate și minoioase încercând să arunce asupra acestor tovarășii răspunderea propriilor lor acțiuni dughinoase și condiționând rămânerea în Partid de recunoașterea din partea tovarășilor respectivi a unor astfel de acuzații inventate.

Intrucât tovarășii respectivi nu puteau să recunoască astfel de acuzații inventate, FORIS sub pretextul nerecunoașterii acuzațiilor proceda la îndepărtarea din muncă sau direct la excluderea din Partid a acestor tovarășii, ori la predarea moră dintre ei pe mâinile Siguranței.

Unul din cazurile evidente și care este cunoscut de mine mai în amănunt, este acela în legătură cu tov. PARVULESCU și cu mine.

Încă înainte de venirea tov. PARVULESCU în cadrul Secretariatului, FORIS susținut de SARBU VICTORIA a odătat față de mine să-l deșăimeze pe tov. PARVULESCU pentru a-l discredita în fața mea.

Mai târziu când tov. PARVULESCU a luat atitudine împotriva liniei și metodelor de lucru ale lui FORIS, acesta a luat măsuri de izolarea treptată din muncă a tov. PARVULESCU.

Deși noi trei eram în Secretariat adică FORIS, tov. PARVULESCU și cu mine, luni de zile nu se țineau gedințe de lucru în formația aceasta. Evitând astfel de gedințe, FORIS lua hotărâri de unul singur în numele Secretariatului fără ca noi să avem cunoștință de ele și fără acordul nostru.

Chiar atunci când FORIS prin VICTORIA SARBU mă punea în cunoștință de cauză asupra vreunei probleme, o prezenta ca fiind deocum consultat și de acord și tov. PARVULESCU pentru ca apoi să constat dela tov. PARVULESCU că nu fusese nici cel puțin pus în cunoștință de cauză și că la fel i se prezentau și dănsului unele probleme ca având deocum acordul meu când în realitate FORIS nu-l avea.

Astfel FORIS prin SARBU VICTORIA întreprindea manevră de acest fel pentru ca să ne pună când pe mine când pe tov. PARVULESCU în fața unei probleme ca fiind deocum aprobată de doi membrii ai Secretariatului, adică de majoritate, deci să ne pună în fața unui fapt aproape deja împlinit.

Deasemeni FORIS odăta să-mi impună de multe ori punctul lui de vedere asupra diferitelor probleme, cu ajutorul lui

././ es/RACEA NU ELENA

SARBU VICTORIA care cu toate protestele mele ea participa cu drept egal cu mine la şedinţele ce le-am avut cu FORIS pentru a avea o majoritate deşi SARBU VICTORIA nu avea calitate, iar pe tov. PARVULESCU îl ţinea izolat.

În urma acestei situaţii, noi am cerut să se convoace o şedinţă a Comitetului Central pentru a analiza munca Secretariatului şi a se lua măsuri de îndreptarea situaţiei.

La această şedinţă, FORIS în lpe să vină cu un referat de amplitud asupra muncii Secretariatului, a prezentat un alt referat în care a pus direct problema excluderii tov. PARVULESCU din Partid în cazul când nu va recunoaşte acuzaţiile ce i le aducea în referat.

În acel referat, FORIS a aruncat asupra tov. PARVULESCU o serie de acuzaţii false care nu numai că nu-i aparţineau dar ele reprezentau tocmai linia şi acţiunile trădătoare ale lui FORIS, KOFLER şi SARBU VICTORIA.

FORIS a mers până acolo încât chiar în prezenţa mea, a prezentat acel referat ca fiind în numele lui şi al meu, dînd părerea majorităţii Secretariatului, fără ca eu nici să am cel puţin cunoştinţă până în acel moment de referat.

Intrucât atît eu cît şi tov. PARVULESCU nu eram de acord cu conţinutul referatului cum era şi normal, ne-am ridicat imediat şi am luat atitudine demascînd această provocare a lui FORIS care nu i-a reuşit şi astfel nu a putut obţine excluderea în mod formal din Partid a tov. PARVULESCU, în schimb a fost ţinut mai departe izolat.

La câteva zile după această şedinţă, SARBU VICTORIA m'a dus la FORIS care mi-a prezentat o serie de acuzaţii false la adresa mea scrise chiar de SARBU VICTORIA într'un fel de document de Partid.

Printre altele, ei au mers până acolo încât m'au acuzat că eu aş fi fost împotriva organizării luptei de partizani când în realitate ei fusese acela care se împotrivise împreună cu SARBU VICTORIA şi cu CARP aşa cum am arătat. Deasemenea m'au acuzat că aş fi sabotat ajutorarea tovarăşilor din închisori prin organizaţia Apărării Patriotice când în realitate această muncă fusese condusă de KOFLER şi predată mie cu puţin timp înainte de această şedinţă unde FORIS şi SARBU VICTORIA mă acuzau pe mine. Deci mă acuzau de ceea ce petrecuse sub conducerea lui KOFLER scoţîndu-l pe acesta "basmă curată".

Eu când am preluat munca la Apărare dela Kofler, i-am raportat lui FORIS situaţia dezastruoasă la care dusesse KOFLER această organizaţie. Deci toţi trei urmăreau să găsească

./.

ce/RACEANU ELENA

"șapi ispășitori" de acțiunile lor trădătoare și dughmănoase de distrugere a Partidului.

FORIS mi-a cerut să recunosc aceste acuzații care nu erau altceva decât o provocare a lor și mi-a spus că dacă nu le recunosc, atunci mă exclud din Partid.

Bineînțeles că eu am respins cu indignare această provocare grosolană și peste câteva zile, FORIS mi-a comunicat prin SARBU VICTORIA că m'a exclus din Partid comunicându-mi totodată tuturor legăturilor mele de Partid să rupă legătura cu mine popularizându-mă ca și pe tov. PARVULESCU prin materiale redactate de ei, ca "fracționistă" și "provocatoare".

În felul acesta au organizat ei îndepărtarea din conducerea Partidului a tov. PARVULESCU suspendându-l din muncă iar pe mine m'au exclus și din Partid. Astfel au trecut ei la dezorganizarea Secretariatului Partidului pentru a lipsi în acest fel organizațiile Partidului de o îndrumare hotărâtă în acele momente grele ale războiului și să înălțare pe acei care se opuneau și constituiau o piedică în calea activității lor trădătoare.

La fel au procedat în acel timp și cu tovarășii ALEXA AUGUSTIN, RONEA GHEORGHIU, RACEANU GRIGORE, PAVEL ȘTEFAN și alți tovarăși care luau atitudine față de acțiunile lor trădătoare, după care au început să difuzeze în interiorul Partidului o serie de materiale în care ne decretau ca "dughmani", "fracționiști" și "provocatori" pentru ca să abată atenția membrilor și activiștilor de Partid și să justifice față de aceștia inactivitatea și trădările lor din Partid prin învinuirea cadrelor cinstite de Partid de propriile lor acțiuni trădătoare. Pe de altă parte amenințau cu excluderea din Partid pe acei tovarăși care ar încerca să țină legătura cu noi.

Întrebare

Mai cunoașteți și alte acțiuni trădătoare și provocatoare ale lui KOPLER, FORIS și SARBU VICTORIA întreprinse de ei pînă la excluderea lui din Partid de către aceștia?

Răspuns

Mai cunosc o serie de acțiuni provocatoare ale acestora din cele ce-mi mai amintesc și anume:

Sub pretextul "întăririi vigilenței" și a "purității" Partidului, ei au cerut organizației județene Ilfov a P.R., ca toți membrii de Partid din întreprinderi și activiștii, atât cei vechi cât și cei noi, să dea autobiografia scrisă în care să arate și adresele lor.

./.

ss/RACEANU ELENA

Desigur că activiștii au refuzat pe drept cuvânt să dea cursul o asemenea măsură nejustificată în condițiile de adâncă ilegalitate mai ales în perioada de război când teroarea asupra comuniștilor din partea Siguranței devenise din ce în ce mai cruntă.

Era clar că măsura străngerii autobiografiilor scrise în acel timp, nu putea fi decât numai o măsură cu un scop provocator în interesul Siguranței.

FORIS cu ajutorul lui SARBUS VICTORIA au acționat insistent de a concentra în mână lor toate legăturile și întâlnirile dintre activiști precum și întâlnirile cu activiștii care veneau din provincie. În tot timpul cereau datele și locurile întâlnirilor dintre activiștii din București și cu cei din provincie.

Deasemenea cereau adresele tovarășilor sub pretextul controlului din partea lor a caselor conspirative, pentru a vedea din când în când dacă tovarășii sunt sănătoși.

FORIS și SARBUS VICTORIA îmi cereau insistent să-i dau adresele tovarășilor VINTE, ANA TOM, RONEA GHEORGHIU, ALEXA AUGUSTIN, etc.

Mi-au cerut și adresa mea pe care nu le-am dat-o ci le-am dat una falsă.

După ce au rupt legătura cu mine, FORIS și SARBUS VICTORIA au terorizat-o pe tov. MITA IOSUE secretara mea tehnică, să le spună adresa mea. În cartierul Cotroceni (de unde între timp mă mutasem jumătate din timp) am fost insistent căutată de Siguranță.

În felul acesta căutau ei să prădea pe mâinile Siguranței și gestapoului, tovarășii de care ei vroiau să scape pentru ași putea continua mai ușor activitatea lor de distrugerea Partidului.

Pentru ca ei să-și acopere urmele provocărilor lor, aruncau toate bânelile și răspunderea asupra tovarășilor cinstiți și chiar asupra celor arestați, învinuindu-i de "lipsă de conspirativitate" și punând sub acest motiv la ordine de zi, excluderea lor din Partid în loc de a mobiliza aparatul de Partid pentru salvarea lor din brațele Siguranței.

Ei interziceau categoric de a se lua măsuri pentru salvarea vieții tovarășilor care erau arestați și expuși a fi condamnați la moarte.

Când eu am luat unele măsuri pentru salvarea vieții unor tovarăși arestați cum a fost cazul cu PSTRE GHEORGHE, tovarășii VINTE, CONSTANȚA GRACIUN, IVANEA HUDENKO și alții, am fost chemată de FORIS care mi-a arătat o scrisoare a lui KOFLER în care-l sesizase că eu călă "linia" Partidului luând măsuri de
./.
ss/RACEANU ELENA

salvarea unor tovarăși arestați pretextând că pun astfel în pericol întregul aparat al Comitetului Central.

FORIS s'a înfuriat și a țipat la mine împreună cu SARBU VICTORIA pentru ca să le spun ce măsuri am luat.

"Este câteva zile când au aflat că la proces tovarăși nu au primit condamnări la moarte, m'au cheamat la ei unde FORIS a început să bată cu pumnul în masă spunând că VINTE, CONSTANȚA GRACIU și IVANCA BUDENKO cum de nu au fost condamnați la moarte, că aceasta explică că ar fi trădători și pe loc a început să pregătească excluderea lor din partid.

FORIS s'a scapat față de mine, declarându-mi solemn lui SARBU VICTORIA următoarele: "Inafărgit a venit rândul și la dgtiar. Eu luând atitudine față de această scăpare a lui FORIS, a căutat să răsucescă abil scăparea sa, spunând: "chiar dacă rămân numai doi membrii în Partid, dar aceia să fie cum trebuie".

Bu am spus atunci că nu-mi dau consimțământul la o așa politică de distrugere a cadrelor. FORIS a răs ironie împreună cu SARBU VICTORIA iar după aceea a început să se răstească la mine spunându-mi: "la urma urmei cine ești tu?... nu ești membru de drept în C.C..... Eu (FORIS) sunt confirmat de Comintern iar pe tine eu te-am atras în C.C. și tot eu te scot". Dealtfel nici nu a mai trecut mult timp și a trecut practic la realizarea acestor cuvinte.

FORIS vorbea deseori despre KOFLER ca drept "comunismul ideal" căutând să-l prezinte ca "ideologul" Partidului.

FORIS mi-a spus despre KOFLER că: "de fapt KOFLER trebuia să fie secretarul general al Partidului dar Cominternul a avut oem de obiectat la trecutul lui din Germania." El pregătia terenul pentru atragerea lui KOFLER în Comitetul Central al Partidului, ceea ce a și propus, dar tot. PARVULESCU și eu mine ne-am împotrivit fiind un element burghez și foarte dubios.

KOFLER se ocupa în special de sectorul financiar al Partidului, iar FORIS îl lăuda foarte mult subliniind că din banii cei avem putem asigura cu ani înainte munca Partidului și că nu trebuie să facem economie.

La întrebarea mea că de unde provin acești bani așa de mulți, mi-a răspuns că banii care-i are KOFLER sunt donați, în special de la evreii bogați care plecau în Palestina. Dar în timp ce FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA foloseau acești bani pentru coruperea unor tovarăși mai slobi apre a deveni uneltile lor și făceau un adevărat desant cu acești bani, mie mi-a interesat să mai pot dispune de banii Partidului atunci

când FORIS, KOFLER și SABBU VICTORIA și-au dat seama că eu foloseam acești bani pentru a ajuta o serie de tovarăși pe care ei căutau să-i lipească de posibilitățile financiare necesare existenței și în special pentru asigurarea securității lor personale.

Activiștii cinstiți din Partid pe care ei voiau să-i distrugă și să-i predea pe mâna Siguranței, erau nevoiți să meargă la întâlniri fără să poată folosi taxiuri pentru evitarea urmăririlor, deoarece erau ținuți luni întregi fără bani. Așa au procedat de exemplu cu tovarășii VINTE, RONEA GHEORGHIU, PAVEL STEFAN, RACEANU CRIGORE, ALEXA AUGUSTIN și alții.

După ce am citit cuviânt cu cuviânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îi susțin și semnez.

Martora

ss/RACEANU ELENA

Interogator

Lt. Maj. de Securitate

V. Văduțoru

Procuror

col. Ardeleanu.

Acțiunile trădătoare de distrugere a Partidului
duse de Foriș în timpul războiului
=====

✓ În ziua izbucnirii războiului antisovietic, 21 Iunie 1941, am avut întâlnire cu Victoria Sârbu, secretara lui Foriș. Dela această întâlnire, activul C.C. U.T.C. aștepta cuvântul de ordine, instrucțiunile conducerii Partidului. Victoria Sârbu, mi-a comunicat că va fi o ședință și că eu fiind "femeie imi cresc importanța în timpul războiului și că "de azi înainte fac parte din Secretariat! Mi s'a părut foarte neserioasă și nepartinică această comunicare a lui Foriș. Eu am insistat asupra sarcinilor ce le aveam de făcut, Victoria Sârbu a râs și mi-a spus: "ce te grăbești, crezi că așa este în timpul războiului?".

✓ În felul acesta Foriș a lăsat demobilizată, fără îndrumare, întreaga organizație a Tineretului Comunist, unde erau tovarăși cari erau gata în orice moment să facă cel mai mare sacrificiu pentru cauza Partidului și a poporului nostru și poporului sovietic.

✓ La C.C. P.C.R. a fost convocată o ședință la care am participat și eu. La această ședință, Foriș a prezentat planul de reclădire a muncii partidului, pentru condiția de război. La această ședință trebuia fixate și sarcinile imediate ale Partidului. Reclădirea partidului în condiții noi, în condiții de război. O parte din tovarăși cari au participat la ședință au înțeles că începem să organizăm lupta de partizani pentru sabotarea mașinei de război a lui Hitler. Eu și tov. Rudenco Ivanca am ridicat problema partizanilor la ședință, unde Foriș ne-a combătut foarte categoric, arătând că la noi nu sunt condiții pentru lupta de partizani ca în alte țări și a căutat să deruteze pe toți cu o teorie falsă, să împiedice acțiunea partidului; pe noi ne-a combătut că suntem lichidatori, vrem să distrugem partidul.

Foriș a fost susținut în teoria lui antisovietică și sabotor pe deplin de Carp și Victoria Sârbu, cari au participat la această ședință.

Sub masca de reclădire a muncii Partidului în condiții de război, a introdus o serie de metode străine de partidul nostru, metode provocatoare, metode prin care să fie concentrat

în mâna lui toate legăturile, toți activiștii și membrii de partid, pentru a fi date în mâna Siguranței și Gestapo-ului. El a introdus sistemul de legături duble, cu toate provinciile el trebuia să aibă copie de toate întâlnirile. Eu am avut un timp legătura cu provincia. Mi-a derut categoric să predau copie asupra întâlnirilor. La început am dat, pe urmă când am început să bănuiesc pe el și pe Victoria Sârbu, când a cerut întâlnirile nevrând să le dau, am spus că am pierdut legăturile, mi-a căzut din mână lista cu întâlniri. El s'a infuriat și a pus sancționarea mea, pentru lipsa de vigilență și conspirație. Am fost scoasă din această muncă și a început el cu aparatul lui să organizeze legătura cu provinciile. A organizat cu întreg aparatul C.C. și organizațiile conduse de C.C. P.C.E. cum a fost U.T.C. Apărare, a organizat cu tovarăși întâlnire de control, unde era obligat să iasă fiecare tov. odată pe lună, ca să "fie de găsit", în caz de căderi sau pierderi de legătură. A cerut adresa tovilor, ca să poată controla casele, dacă toții sunt "sănătoși", - organiza prin Victoria Sârbu semne în case, ferestre, etc. Deci nu era de mirare că tov. noștrii erau urmăriți și arestați de siguranță. Pe mine mă critica că nu am adus adresa tov-ului Vințe Ioan, Anuța Toma sau a lui Ronea Gheorghiu, că sunt liberalistă, că nu reușesc să introduc o disciplină de partid cu acești tovarăși, să respect instrucțiunile Secretariatului. El a cerut și adresa mea și adresa tov-ului Alexa Augustin, pe care nu am dat-o, am dat o adresă falsă. După ce a rupt legătura cu mine, a terorizat pe tov. Mița Iosub, secretara mea tehnică să spuie adresa mea. În cartierul Cotroceni (de unde dealtfel am plecat între timp, am fost insistent căutată de siguranță.

Tot pentru a reconstrui munca pe baza condițiilor de război, sub pretextul că trebuie întărită vigilența și "puritatea" partidului, a introdus în organizația Capitalei, ca toți membrii de partid din întreprinderi și activiști, atât cei vechi cât și cei noi, să dea autobiografie în scris cu adresă, etc. Desigur, tov. activiști din întreprinderi au refuzat pe drept cuvânt această măsură provocatoare a lui Foriș.

În mod artistic a jucat pe marele conspirativ, adică făcea teoria dacă cineva a fost arestat, e din lipsă de conspirație și pune la ordine de zi excluderea din partid, o serie de tov. sub motiv că nu sunt conspirativi. În felul acesta a pregătit excluderea tov-ului Vințe, Constanța Criciun, Ivanca Rudenco, din partid. Mușamaliza provocarea care a fost organizată contra

acestor tovarăși și în loc să fie mobilizată opinia publică și aparatul de partid pentru salvarea lor, punea la ordine de zi excluderea lor din partid. Când am aflat dela Cofler, care a bănuit că noi am luat unele măsuri pentru salvarea vieții acestor tovi, el m'a chemat la el (eu am ținut legătura cu Apărarea și prin el m'am ocupat direct cu problema tovarășilor arestați) și mi-a arătat o scrisoare a lui Cofler în care sesizează pe Foriș că eu calc "linia" partidului, că iau măsuri de salvarea tovarilor arestați, că pun în pericol întregul aparat al C.C. Foriș s'a infuriat, a țipat la mine împreună cu Victoria Sârbu, să le spun măsurile ce le-am luat, - eu ca să-i derutez, i-am liniștit, că n'am luat nicio măsură și că Cofler face alarmă degeaba. Peste câteva zile a aflat că la proces tovarășii n'au primit condamnarea la moarte. M'a chemat la dânsa și eșită din fire a bătut cu pumnul în masă, cum că n'a fost Vințe I., Constanța Grăciun, Ivanca Rudenco condamnați la moarte, că sunt trădători și pe loc a început să pregătească excluderea lor din partid. Uitând că sunt și eu în cameră, declară solemn lui Sârbu: "însfârșit a venit rândul și la ăstia". Eu n'am lăsat fără răspuns această declarație, am arătat că nu este just politica lui și dacă continuă în felul acesta, nu rămâne nimeni în partid. El a declarat demagogic: "chiar dacă rămân numai doi membri de partid, dar acea să fie cum trebuie". Eu am spus că eu nu dau consimțământul meu la așa o politică de distrugere a cadrelor. A răs ironic împreună cu Victoria Sârbu și a țipat la mine: " în urmă, în urmă, cine ești tu, nu ești membru drept în C.C." Eu (Foriș) sunt confirmat de Comintern, iar pe tine te-am atras eu în C.C. și eu te scot" - vroia să mă intimideze. Dealtfel, de câte ori nu eram de acord cu el, declara acelaș lucru.

Tot timpul a dus o politică de izolare și distrugere a elementelor cinstite muncitorești, devotate Partidului, cum a fost cazul tov. Părvulescu, Vințe, Constanța Grăciun, Pavel Stefan, Petre Gheorghe, Ronea Gheorghiu, Alexa Augustin, etc., în acelaș timp promova și încuraja elementele slabe, șovăitoare, nic burgeze și cele necinstite, cum era Victoria Sârbu, Cofler, Carp, Petrea Nicolae, Sraier, Pătrășcanu.

Pe tovarășul Părvulescu nu l-am cunoscut personal, decât după ce am lucrat împreună în Secretariat. Eu am ajuns cu

283

ceva mai devreme în secretariatul lui Foriș. Mi s'a spus că trebuie să vie și tov. Pârvulescu din Constanța. Foriș n'a scăpat vreo ocazie să nu creeze atmosferă, să nu ponegrească pe tov. Pârvulescu. Eu doar eram o tovarășe tânără în muncă de conducere, U Foriș a permis și a vorbit incontinuu că, tov. Pârvulescu sabotează munca și hotărârile C.C. că nu s'a prezentat la timp, că-i laș, etc.etc. nu face nicio treabă la Constanța, iar când a venit tovarășul Pârvulescu, a început să organizeze izolarea lui Iancu (Petre Gheorghe) dela Capitală. Deși noi trei eram în Secretariat, V Foriș, tov. Pârvulescu și eu, luni de zile nu se ținea ședință în formația aceasta. Discuta cu mine, mai bine zis pune probleme în fața mea și mă trimitea gata la tov. Pârvulescu, care în majoritatea cazurilor nu era de acord.

Folosind această metodă, Foriș a desorganizat colectivul, îmi impunea de multe ori, cu ajutorul lui Victoria Sârbu (care cu toate protestele mele, participa cu drept egal cu mine la ședințele care le-am avut cu Foriș) părerea lui, pe tov. Pârvulescu îl ținea izolat, iar pe mine, un timp până mi-am dat seama m'a transformat într'un fel de om de legătură. Hotărârile și măsurile în marea majoritate le lua în numele secretariatului, fără să avem și noi cunoștință de ele, sau să fim de acord cu ele. ✓

În felul acesta a pregătit excluderea tovarășului Pârvulescu din Partid. Am convocat ședința C.C. P.C.R. un grup de tovarăși, după insistențele tovarășului Pârvulescu și al meu să punem la punct starea de lucruri din secretariat, să analizăm munca secretariatului și să ia C.C. măsură. ✓

La această ședință în mod ordinar și banditesc, Foriș a pregătit un referat în care pune toate greseliile și lipsa Secretariatului, adică a lui Foriș, că n'a dus muncă de sabotaj și de partizani contra războiului antisovietic- arunca pe spinarea tov. Pârvulescu și cerea să recunoască acest lucru ca condiție de rămânere în partid. Referatul l-a prezentat în numele lui și al meu, adică în numele majorității din Secretariat. Eu nici n'am știut de acest referat, nici nu eram de acord cu problemele ridicate. Politica lui a fost demascată în plin de această ședință, ✓ tov. Pârvulescu nu a putut să fie exclus în mod formal din partid, în schimb a rămas mai departe izolat. Iar eu, peste câteva zile am fost pusă să recunosc o serie de greseli și altele cari nu-mi aparțineau mie, ci lui Foriș, ca o condiție a rămâne în partid,

fiindcă am respins provocarea, cât și cele organizate contra tov. Pârvulescu, - mi-a comunicat că sunt exclusă din partid și a anunțat toate legăturile mele că sunt fracționistă, provocatoare, etc.

de trecut

Foriș vorbea despre Cofler, pe care deasemenea l-am cunoscut personal mai târziu, - ca despre comunistul ideal, ca ideologul partidului. Mi-a declarat Foriș despre Cofler așa: "De fapt Cofler (Conrad) trebuia să fie secretarul general al Partidului, dar are singurul cusur că provine din Germania și că ar fi fost odată propus și Cominternul pe acest motiv a refuzat. El pregătea terenul pentru atragerea lui Cofler în C.C. al Partidului, ceea ce a și propus, dar tov. Pârvulescu și cu mine am fost contra fiind un element burghez și nu era cunoscut pentru noi nici trecutul lui. Cofler asigura financiara Partidului. Eu de multe ori am întrebat de unde avem bani cât trebuie, pentru că Foriș mereu sublinia că din banii ce avem putem asigura ani înainte munca partidului și că nu trebuie să facem economie. Foriș a spus că banii care-i are Conrad sunt donații, în special dela evrei bogați cari pleacă în Palestina. Astăzi ne este clar că banii aceia au fost dați de serviciul de spionaj, direct sau indirect. Banii i-a folosit Foriș să corupă o serie de oameni mai slabi, a dat la unii bani cât a vrut, niciodată n'am văzut atâta desmăț ce a făcut banda lui Foriș cu bani. În acelaș timp, tov. cinstit cum era tov. Pârvulescu nu i-a asigurat să aibe ce-i trebuie și dădeam eu, care am avut intrare în casă -fără să știe Foriș - până nu mi-a interzis Foriș, dându-și seama împreună cu Conrad, că eu folosesc banii pentru a ajuta o serie de tovarăși. Activiștii cinstiți umblau săptămâni întregi fără bani, tov. Vințe, tov. Ronea Gheorghiu, Pavel Stefan, Farcaș Alexandru, Răceanu ~~Alex~~ Alexa Augustin, etc. nu au avut asigurat cele minimale pentru existență și securitatea lor.

Un grup de tineri inetelectuali, membri de partid, UTC-iști, au fost programați dela statistică să plece în Uniunea Sovietică, pe teritoriul ocupat de Hitler și în Ucraina (așa zisa Transnistrie), Levente Mihai, Bucur Schiopu, Cornel Mănescu, ei au cerut aprobarea prin organizația București. Foriș a discutat

cu mine această problemă. Eu am fost de părere că nu poate să plece să servească aparatul de cotropire a lui Antonescu în Uniunea Sovietică și trebuie să propunem lor să intre în ilegalitate. Foriș a fost de părere că o să facă acolo "acțiunea de sabotaj", etc. Foriș, neținând cont de părerea mea și nici n'a pus în discuție, în Secretariat, a aprobat plecarea acestui grup de tineri, de care partidul

Elena Răscău

Februarie 1953

95

Scris

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

=====

Martorul RACEANU GRIGORE, născut la 3 Oct. 1906 în com. Cojocara, Reg. Cluj, fiul lui IOAN și PARASCHIVA, de profesie ajustor mecanic, actualmente funcționar la Asigurările Sociale de Stat, dom. în Buc. str. Herăstrău Nr. 15.

25 Aprilie 1953, București
Interog. a început la ora 8,30
" s'a terminat " 14,10

Întrebare

Când și în ce împrejurări ați luat legătură cu conducerea Partidului?

Răspuns

În Martie 1948 am fost adus la București pentru muncă politică de Partid din dispoziția Comitetului Central al PCR.

După ce am sosit, am fost introdus într-o casă conspirativă urmând ca în scurt timp să fiu încadrat în muncă după ce în prealabil voiu fi pus în legătură cu unul din membrii secretariatului pentru pregătire și instrucțiuni.

Abia după o lună de zile am fost introdus în casa conspirativă "Redlinger" situată în apropiere de Calea Dorobanților și pus în legătură cu FORIS ȘTEFAN care era secretarul general al Partidului și care se afla în acea casă conspirativă.

Întrebare

Ce îndrumări v'a dat FORIS ȘTEFAN în vederea activității Dvs. ulterioară?

Răspuns

Pentru pregătirea mea în vederea muncii politice de Partid, FORIS ȘTEFAN mi-a expus o serie de probleme teoretice din știința marxist-leninistă.

În cursul instructajelor ce mi le-a făcut, el căuta să apară față de mine ca un teoretician al Partidului și deosemena se prelua față de mine, de calitate a sa de secretar general al Partidului și de reprezentant al Internaționalei Comuniste în România, mai ales atunci când nu cădeam de acord cu el asupra soluțiilor practice de aplicare în țara noastră

a teoriilor pe care mi le expunea.

Astfel, când FORIS mi-a arătat care este situația organizațiilor de Partid din Capitală și activitatea lor, am constatat că sunt atât de slabe și de destrămate încât erau puse în imposibilitate de a întreprinde vreo acțiune. Mare parte din legăturile ce trebuia să le primesc, erau elemente provenite din rândul burgheziei și căror activitate consta mai mult din întâlniri și discuții pe stradă.

Fără de această situație, eu am propus ca fiind necesar să ne îndreptăm atenția și activitatea mai mult spre muncitorii din fabrici decât spre burghezie și mica burghezie, cerându-i să-mi permită de a lua legături cu o serie de muncitori dela CFR și Halaxa pe care îi cunoșteam.

El s'a opus la aceasta și mi-a interzis cu desăvârșire să iau aceste legături.

În această privință, mi-a dat dispoziții categorice ca, să lucrez numai prin SARBU VICTORIA, PETREA NICOLAE și alții pe care îi va indica el, sub pretextul conspirativității și a securității organelor superioare de partid.

În discuțiile ce le-am avut cu FORIS, el mi-a vorbit extrem de elogios despre KOFLER, prezentându-l ca un mare teoretician al Partidului și un element de desăvârșită încredere.

Pe aceeași linie mică vorbit și de SARBU VICTORIA și PETREA NICOLAE arătând că sunt elemente încredute, temeinic verificate și de o încredere desăvârșită.

În general, FORIS aduna să mă convingă că el și KOFLER prin pregătirea lor superioară, conduc Partidul cu pricepere pe linia justă și că deci trebuie să li se acorde încredere nelimitată în tot ce hotărăsc și trasează ca sarcini ei doi.

Mai târziu am înțeles că prin aceasta el urmărea să mă transforme într'un om devotat personal lui și KOFLER și într-o unealtă docilă a lor în aplicarea liniei tradditoare pe care o traseau.

Discutând cu FORIS despre problema organizării de acțiuni diversioniste și lupte de partizani la noi în țară, el s'a prezentat în teorie ca un revoluționar hotărât și dăru.

Când a fost însă vorba de a se trece dela teorie la fapte și când eu i-am propus ca o parte din membrii de partid să fie destinați pentru organizarea detașamentelor de partizani, FORIS a zis că are și mi-a adus acuzații că am intenții de lichidare a Partidului spunând textual: "Nu-ți destul că dușmanul de cloacă dă lovitură mortale Partidului, mai urei să lichidezi Partidul și pe calea aceasta? Acțiunile de

partizani se vor naște din activitatea totală a Partidului și influența sa crescândă în masă».

În discuțiile pe care le-am avut cu FORIS privitor la necesitatea încheierii frontului național antifascist și în special a organizării luptei active împotriva războiului criminal al lui ANTONESCU, el m'a învinuit că eu aș fi împotriva liniei Partidului.

La întrebarea mea dacă Comitetul Central este de acord cu linia și metodele de muncă expuse de el, FORIS s'a înfuriat peste măsură și a bătut cu pumnul în masă spunând «Care CC? Aici eu sunt reprezentantul Cominternului, eu reprezint CC».

Când l-am întrebat în același sens despre cei din închisori și despre punctul lor de vedere, FORIS s'a înfuriat și mai rău exprimându-și poziția sa potrivită și sentimentele sale ostile față de aceștia.

Din toate acestea eu am dedus că FORIS îi privea pe cei din închisori nu ca pe niște tovarăși care au un cuvânt de spus în treburile Partidului, ci ca pe niște indivizi care ar trebui înlăturați din cale.

În urma tuturor acestor discuții pe care le-am avut cu el, eu am rămas cu impresia că FORIS nu este un om curat la suflet și că este mai mult decât suspect.

În cursul activității pe care am desfășurat-o apoi în cadrul biroului Comitetului Județean Ilfov, impresiile mele inițiale au devenit convingeri.

Mi-am dat seama că linia pe care FORIS mi-o trasase mie, el împreună cu SARBU VICTORIA și KOFLER cauta să o impună în toate organizațiile Partidului pentru că în fond să nu se desființeze nici o activitate concretă și ca totul să se reducă la vorbărie goală.

Mai mult, mi-am dat seama că FORIS cu ajutorul lui KOFLER și SARBU VICTORIA, duc o luptă subterană pentru dezorganizarea Partidului și nimicirea cadrelor devotate cauzei Partidului.

Întrebare

Ce metode foloseau FORIS, KOFLER și VICTORIA SARBU pentru dezorganizarea Partidului și pentru nimicirea cadrelor devotate cauzei Partidului?

Răspuns

Știu că în aparență FORIS se manifesta ca un teo-

retician marxist de necombătut folosind tot felul de frare revoluționare, însă în realitate și în mod practic el se împotriva permanent atunci când era vorba de a se întreprinde vreo acțiune concretă. Pe de altă parte, ori și unde se înfigea o celulă de Partid sau un grup de patrioți care ar fi fost în stare să înceapă o acțiune revoluționară, acestea erau lichidate prin provocarea organizată a căderilor și prin arestarea sau chiar nimicirea tovarșilor.

Pe acei tovarși care prin vigilența lor personală reușeau să se sustragă urmăririlor Siguranței, FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA îi preda direct în mâna Siguranței cu toate datele necesare ca să poată fi arestați.

Așa s'a întâmplat de exemplu cu PETRE GHEORGHE, cu tov. ANTON EMILIAN și grupa sa dela CFE și cu grupul în frunte cu tov. VINTE.

FORIS, KOFLER, SARBU VICTORIA și alți odăvra pe care-i plasase în posturi de conducere în Partid cum de exemplu era PETRE NICOLAE, odăvrau să șteargă urmele trădării ce ducea spre ei, să îndrepte în altă parte firele provocărilor ce duceau la căderi și arestări, și să prezinte întotdeauna aceste căderi ca fiind opera altora.

Așa a fost de exemplu cu căderea grupului de patrioți în frunte cu PANETH care au fost arestați și executați aruncând propria lor trădare asupra altora.

Stiu deasemenea chiar din propria mea experiență, că FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA provocau conflicte și-i înădușau din funcțiile de răspundere pe toți acei care ridicau glasul împotriva politicii lor trădătoare.

În acest scop, ei odăvrau să-i compromită pe acești tovarși în fața membrilor de partid și simpatizanți, prezentându-i în diverse materiale de Partid ca "dugmani, fracționisti și agenți ai fascismului".

Așa au procedat mai înainte cu PETRE GHEORGHE care conducea organizația județeană Ilfov, apoi cu mine, cu tovarșii mei, cu tov. ALEXE și alți tovarși care luaseră atitudine împotriva liniei și acțiunilor lor trădătoare.

Vreau să mai completez la cele arătate până aici, încă două elemente care caracterizează politica lor trădătoare și strâna lor legătură cu Siguranța în vederea provocărilor și arestărilor ce le-am arătat.

Pe când mă aflam încă în muncă la Timisoara în anul 1941 imediat după izbucnirea războiului antisovietic,

././ ss/RACEANU

FORIS a trimis un delegat special pe linie organizatorie la Timișoara - așa cum a procedat pentru toate organizațiile de Partid din țară - cu sarcina de a strânge autobiografiile tuturor membrilor de Partid precum și toate datele persoanelor cu adresele și locul de muncă.

Era clar că aceste date le serveau pentru a putea preda cadrele de Partid din întreaga țară pe mâinile Siguranței și Gestapoului.

Această acțiune a lor de a procura datele personale adresele legale și ilegale și locurile de muncă ale membrilor de Partid în primul rând nu era cu nimic justificată și contrară tuturor legilor conspirativității și securității personale ale membrilor de Partid.

Tot în această perioadă, ei au trasat linia ca membrii de Partid care vor primi ordine de chemare pentru front, să se prezinte la unități.

Aceasta nu era altceva decât o măsură directă a lor de a dezorganiza și distruge Partidul tocmai în acele momente grele când se impunea mai mult ca oricând strângerea rândurilor tuturor comuniștilor pentru o luptă organizată împotriva războiului fascist.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu neșilit de nimeni.

Anchetator
Lt. Maj. de Securitate
V. Vădătoaru

Martor
ss/RACREANU

Procuror,
col. ARDELEANU

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martora ANA TOMA, născută la 9 Octombrie 1912 în orașul
Botogani, fiica lui IANCU și JENI, cu ultimul domiciliu în Buc.
str. Grigore Mora Nr. 24

18 August 1953, București

Interog. a început la ora 18,00

" s'a terminat " 1,30

Intrebare

Când i-ați cunoscut pe FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA?

Răspuns

Pe FORIS l-am cunoscut cu câțiva ani înainte de izbucni-
rea războiului antisovietic când el era în munca de presă a Parti-
dului.

Pe KOFLER l-am cunoscut în 1941 când eu pierdusem legă-
tura cu Partidul în urma arestărilor din Aprilie 1941 și după un
scurt timp el a venit la o întâlnire ce o aveam fixată, după care
am avut legătură de muncă cu el pe linia organizației "Apărării".

Pe SARBU VICTORIA am cunoscut-o în 1940 când ea muncea
în cadrul organizației "Apărării".

Intrebare

Ce cunoșteți Dvs. privitor la activitatea acestora din
timpul războiului?

Răspuns

În perioada războiului până la 4 Aprilie 1944 când
FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA au fost înălțurați din conducerea
Partidului, aceștia folosind posturile de conducere în care se
strecuraseră, au urmărit prin numeroase și permanente acțiuni să
distrugă din interior Partidul Comunist Român, să provoace perma-
nente conflicte în interiorul Partidului pentru a dezorganiza
munca, să preia pe mâinile Siguranței cadrele de Partid cele mai
revoluționare și să saboteze îndeplinirea sarcinilor ce stăteau
în fața Partidului în lupta împotriva ocupației hitleriste, a dic-
taturii fasciste antonesciene și a războiului antisovietic. Astfel
că aceștia s-au dovedit din plin a fi unelele dușmanilor Parti-
dului și clasei muncitoare, agenți plătiți ai Siguranței antones-
cs/A. TOMA

Intrebare

Arătați Dvs. ce acțiuni concrete ale acestora cunoașteți prin care s'au dovedit ca dușmani și agenți ai Siguranței străcurăți în conducerea Partidului.

Răspuns

La sfârșitul anului 1941 și începutul anului 1942 am avut cu KOFLER o serie de neînțelegeri pe diferite probleme, în special în legătură cu "hotărârea" pe care o luase cu FORIS de a dizolva Comitetul de Partid al organizației București.

KOFLER era legătura mea cu Partidul.

Eu eram atunci secretara Comitetului Central al organizației "Apărării".

Printre altele, KOFLER a căutat față de mine să discrediteze pe tov. CHISINEVSCHI care se afla atunci în închisoare, având ca scop să-mi surpe încrederea și de a slăbi sprijinul pe care organizația "Apărării" trebuia să-l dea tov. CHISINEVSCHI.

După alte câteva discuții contradictorii între mine și KOFLER, în Ianuarie sau Februarie 1942 KOFLER m'a anunțat că s'a hotărât să fie scoasă din muncă și mi-a cerut să predau tov. MANOLE TUDORACHE toate legăturile dela "Apărare".

L-am dus după aceea pe KOFLER într'o casă din Cartierul Tei și i-am făcut legătură cu tov. MANOLE TUDORACHE.

După sistemul practicat și cu alți tovarăși, această suspendare a mea din muncă, a fost însoțită de un material de "motivare" a suspendării mele din muncă.

În acel material, FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA s'au folosit de unele lipsuri din munca mea pentru a țese o acuzare umflată cu calomniile giminciuni.

Era aceeași linie ca și împotriva altor activiști, având ca scop de a provoca conflicte și a ne îndepărta apoi din muncă.

La câteva timp după ce am fost suspendată din muncă, în primăvara anului 1942 s'au produs o serie de arestări a tovarășilor dela "Apărare" printre care erau ELISABETA SEMCOVICI și Dr. VAIDA ȘTEFAN-

Imediat după ce au început arestările, eu am cerut să se stea de vorbă cu mine pentru a contribui la luarea de măsuri care să oprească posibilitatea întinderii arestărilor, deoarece după 2 ani de muncă în acel sector, eu cunoșteam bine oamenii și organizația.

Mi s'a comunicat din partea lui FORIS ca să aștept.

Am așteptat, arestările se țineau lanț și până la urmă nu mi s'a cerut nici un fel de concurs în urma cererii mele.

./.

ss/A.TOMA

Era clar că FORIS, KOFLER și SARB VICTORIA nu aveau nici un interes să se pună piedici Siguranței pe care au lăsat-o în voie să distrugă organizația "Apărării" fără să i-a vreo măsură menită de a-i pune în imposibilitate să le între în mâinile lor activității organizației.

Pentru a acoperi cauzele adevărate ale acestor arestări, KOFLER, FORIS și SARB VICTORIA au mai adăugat la "scagul Martoara" (numele meu conspirativ) și faptul că munca "Apărării" ar fi fost prost organizată din punct de vedere conspirativ și că datorită acestei cauze s'au produs arestările dela "Apărare".

În perioada cât am lucrat ca instructor, ajutând pe tov. PARVULESCU în ținerea legăturilor cu Comitetul Central al U.T.C. și cu organizațiile din provincie, am văzut că la toate criticile ce se aduceau de tov. PARVULESCU sau de tov. VINTE asupra feiului de organizare a muncii sau de folosirea unor oameni necorespunzători, FORIS, KOFLER și SARB VICTORIA veneau cu fel de fel de diversivni, începeau să creeze conflicte și discuții interminabile pentru a abate activul de Partid dela îndeplinirea sarcinilor. Acestea se petreceau în vara anului 1942.

În acel timp, Comitetul Central al U.T.C. a fost împins din partea lui FORIS și complicii lui, să ia legătură cu un anume PASCULESCU dela C.F.R. Acest PASCULESCU s'a dovedit ulterior că era un provocator plătit al Siguranței iar pe de altă parte a reușit să FORIS și la de acesta că este suspect, dinainte de a-l pune în legătură cu Comitetul Central al U.T.C.

După aceea, eu și tov. PARVULESCU am fost ținuiți multă vreme izolați fără muncă.

Abia în Ianuarie 1943 am fost chemată la o gedință într-o casă conspirativă din Parcul Floreasca denumită "Casa Croitoru".

Acolo se găseau FORIS, SARB VICTORIA, PAUL LUCHIAN și tov. NICHIFOR STERE.

După o discuție de 2 zile în jurul gregelilor mele, într-o atmosferă despre care eu am spus dela început că mă simt ca la Siguranță, FORIS și SARB VICTORIA au început să prelucereze cu mine o apreciere asupra cauzelor arestărilor dela U.T.C., crezând că prin presiunea din primele 2 zile au reușit să mă demoralizeze și să mă poată folosi ca unealtă pentru scopurile lor. Tinta urmărită de FORIS ajutat de SARB VICTORIA era să-i scoată vinovații de arestările dela U.T.C. pe tov. VINTE și tov. PARVULESCU, iar provocatorii arestărilor să fie scoși "basmă curată".

Intre timp au venit tov.C.AGIU și RANGHET la o ședință cu FORIS.

Nu cunosc ce s'a discutat, dar FORIS era foarte enervat și pornit după ședință.

În această pauză, SARBU VICTORIA s'a ocupat de mine ajungând printre altele să defăimeze pe tov.CHEORGHIU DEJ și IOSIF CHISINEVSCHI care se găseau la închisoare, urmărind să scadă respectul și să scadească neîncrederea față de acești tovarăși.

După plecarea tov.C.AGIU și RANGHET, FORIS și VICTORIA SARBU i-au defăimat și pe acești tovarăși insistând mai ales în această atitudine împotriva tov.PARVULESCU, VINTE și CONSTANTA CRACIUN, căutând să arunce asupra acestora vina arestărilor dela U.T.C.

FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA, urmăreau să discrediteze tovarășii cinstiți, să scape încrederea în ei și să facă din mine o unealtă cu care să lovească în acești tovarăși.

A urmat apoi o ședință în casa "Croitoru" cu tovarășii dela "Apărare". Tov. MANOLE TUDORACHE și MARIA ILIESCU și am fost chemată și eu la această ședință.

Ședința a fost condusă de FORIS și SARBU VICTORIA! Atunci mi-am dat seama că după aproape 10 luni care trecuseră dela arestări, FORIS cu KOFLER și SARBU VICTORIA nu luaseră niciun fel de măsuri pentru refacerea organizației "Apărării". Cu acel prilej, FORIS a comunicat că eu voi munci ca instructor al "Apărării".

Mi s'a cerut să dau în scris o declarație autocritică pe care după ce am scris-o, am trimis-o prin SARBU VICTORIA.

Declarația mea fiind considerată de ei ca neadecvată, deoarece scopurile lor, mi s'a comunicat că nu o pot lua în considerare și mi-au dat puncte după care să o scriu din nou.

SARBU VICTORIA mi-a adus aceste puncte în casa ilegală unde locuiam (casa din str. Dr. Iliescu).

Aceste puncte conțineau acuzații împotriva tov. PARVULESCU și VINTE și mă priveau mai puțin pe mine.

Am trimis în scris că nu pot da declarații împotriva convingerilor mele cerând să plec din casa conspirativă în care eram ținută și arătându-le că nu pot sta fără să lupt împotriva dușmanului în perioada războiului și că voi găsi posibilitatea să-mi fac datoria de comunist.

Am fost trimisă în muncă la "Apărare" unde înaintea SARBU VICTORIA folosea metode de a semăna neîncredere și discreditate prin aceea că denunțase tovarășii dela "Apărare" într-o ședință în casa lui VITEAMU din str. Popa Soare în lipsa

mea, că eu neavând atitudine "justă" nu voi mai îndeplini sarcina ce le fusese comunicată. În acest fel, voiau să dezorganizare și munca "Apărării" semănând neîncredere între tovarășii care trebuiau să puncească împreună.

Prin Februarie sau Martie 1943 am avut o ședință cu tov. MANOLE TUDORACHE și MARIA ILIESCU, cred și PETRE NAVODARU, ședință la care a venit SARBU VICTORIA.

La această ședință, SARBU VICTORIA a adus puncte în scris pentru o scrisoare circulară între tovarășii din închisori, ca fiind din partea Comitetului Central al "Apărării".

Era în perioada înaintării victorioase a Armatei Roșii și se punea problema pregătirii tovarășilor din închisori pentru cazul când războiul se va duce pe teritoriul nostru.

Tov. MANOLE TUDORACHE a redactat scrisoarea circulară după care am analizat-o împreună cu SARBU VICTORIA într-o casă conspirativă din str. Barbu Lăutaru (casa tov. ANDRUHOV ELENA).

SARBU VICTORIA a luat apoi această scrisoare spre a fi văzută de "conducerea" Partidului (adică de FORIS). Ei au modificat redactarea acelei scrisori circulare adăugând un punct (nu-mi amintesc exact dacă era 7 sau 10) în care au pus problema unei evadări în masă.

După ce tovarășii din închisori au demascat aceasta ca o provocare, ce avea de scop să pregătească un război împotriva tovarășilor, SARBU VICTORIA a încercat să dea vina pe tovarășii dela "Apărare" când în realitate ea cu FORIS și KOFLER introduseseră acel punct.

Când am avut însă după aceea o ședință a conducerii "Apărării" împreună cu SARBU VICTORIA, noi am protestat față de încercarea lor diversionistă de a arunca vina asupra al tora, la care SARBU VICTORIA nu a mai putut răspunde nimic fiind noi toți de față, astfel că de atunci au trecut complet și pentru totdeauna, sub tăcere provocarea ce o făcuseră.

O altă acțiune provocatoare și criminală a lor, a fost îndreptată direct împotriva tov. GHEORGHIU-DEJ în modul următor:

Am fost anunțată de tovarășii din Caransebeș că tov. GHEORGHIU-DEJ va fi va fi scos din Siguranță dela Caransebeș întrucât expira condamnarea.

Bu am aruncat pe SARBU VICTORIA, cerând instrucțiuni cum să organizăm eventual prin avocați scoaterea tov. GHEORGHIU DEJ din mâinile Siguranței.

SARBU VICTORIA mi-a răspuns după o zi la o întâlnire în casa VITEANU din str. Popa Soare, că organizația "Apărării" nu

trebuie să se ocupe de această chestiune fiind prea importantă și că "conducerea" Partidului (respectiv FORIS) se va ocupa direct de aceasta pentru a se realiza acțiunea cât mai bine.

Tov. GHEORGHIU DEJ a fost ținut la Siguranță în București câteva zile, fără ca să se întreprindă nimic, fapt cecece ar fi putut costa viața tov. GHEORGHIU DEJ cecece de fapt FORIS și complicitii săi urmăreau.

Când tov. GHEORGHIU DEJ și ceilalți tovarăși din conducerea colectivului din închisoare i-au acuzat de această atitudine criminală, ei au încercat din nou să arunce vina asupra conducerii "Apărării", SARBU VICTORIA minșind cu nerușinarea caracteristică unui trădător, față de tov. MANOLE TUDORACHE, că ei nu ar fi știut de transportarea tov. GHEORGHIU DEJ dela Caransebeș la Siguranță.

Eu personal fusesem aceea care o anunșasem din timp pe SARBU VICTORIA despre acest fapt și am arătat mai sus că ea în numele "conducerii" Partidului ne-a oprit să întreprindem ceva în acest sens.

O altă acțiune a lor asemănătoare, a fost aceea în legătură cu procesul lui PETRE GHEORGHE.

Când "Apărarea" a aflat că va avea loc acest proces, am discutat despre măsurile ce trebuia să le luăm pentru organizarea apărării lui în proces ca cel puțin să-i fie salvată viața.

SARBU VICTORIA mi-a spus la o întâlnire în casa "Croițeru" că biroul juridic al "Apărării" nu trebuie să se ocupe de acest proces, că ei (FORIS și complicitii lui) au luat măsurile și au trimis pe cineva la Floești pentru organizarea apărării în proces a lui PETRE GHEORGHE.

PETRE GHEORGHE a fost condamnat la moarte și executat.

Ulterior, am aflat dela tovarăși că FORIS, SARBU VICTORIA și complicitii lor, nu luaseră nici un fel de măsuri pentru organizarea apărării în proces a lui PETRE GHEORGHE fapt ce a costat viața acestuia și că însuși ei fuseseră aceia care îl predaseră pe PETRE GHEORGHE pe mâinile Siguranței.

Un alt fapt care dovedește poziția lui FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA de provocatori și agenți ai Siguranței, este următorul:

În 1941 după ce tovarășii ce se aflaseră închși la Doftana au fost mutați la Caransebeș, ne-au cerut un aparat de radio pentru a avea posibilitatea de a se informa permanent asupra evenimentelor politice din afară.

Noi am reușit să introducem în închisoare prin tov.
ELISABETA SEVCOVICI acel aparat.

Acest lucru eu nu-l comunicasem conducerei Partidului deoarece a urmat o perioadă când din cauza arestărilor din Aprilie 1941 (arestarea tov. IOSIF CHRISINEVSCHIȘ nu am putut avea legătura cu Partidul iar apoi uitasem că la timpul respectiv nu comunicasem faptul de mai sus.

În 1943 când am avut ședința cu FORIS și SARB VICTORIA în casa "Crotitoru", le-am vorbit printre altele despre acest lucru.

După eliberarea tovarășilor din închisoari, am aflat că în 1943, tovarășii din închisoarea Caransebeș au fost preveniți de unii patrioți cinstiți care-i ajutau, că Siguranța va face percheziție acolo pentru a găsi un aparat de radio. Această percheziție s'a și făcut de către Siguranță.

În Septembrie 1943, am ridicat fața de SARB VICTORIA problema pachetelor mari și luxoase pe care le primise LILI WEIGEL la Văcărești.

LILI WEIGEL făcea greutăți mari colectivului de tovarăși din închisoarea Văcărești și ducea acolo o acțiune de spargere a unității colectivului.

Am aflat atunci de la SARB VICTORIA, că aceste pachete care i se trimiteau de la cel mai scump magazin din București (Dragomir Niculescu), erau trimise din bani Partidului.

Ulterior am aflat că aceste pachete i le ducea chiar KOFLER personal la Văcărești.

Fiindcă m'am ridicat atunci împotriva acestor lucruri, arătând că prin aceasta îngreunăm munca tovarășilor din închisoari, provocăm conflict în închisoare, pe când cu acești bani am putea trimite bani de colete colectivului, după scurtă vreme am fost scoasă din muncă sub pretext că voi fi trecută la altă muncă.

A urmat o altă perioadă în care am fost ținută fără muncă.

În Octombrie 1943 am aflat prin tehnici că sunt arestați la Apărare. Am cerut lui SARB VICTORIA în scris să se discute cu mine măsurile ce trebuie luate pentru a fi împiedicată întinderea arestărilor.

SARB VICTORIA mi-a răspuns că se ocupă ea personal de această situație. I-am cerut atunci să fie anunțați tovarășii din închisoarea Văcărești despre căderea casei unde venia omul trimis de ei cu corespondență. Mi-a răspuns că va vedea ce se poate face.

Tovarășii din închisoare nu au fost anunțați. Omul trimis

Omul trimis dela Văcărești a fost arestat și pe urma lui a căzut tov. NISA PETRU. Această cădere a omului trimis de tovarăși dela Văcărești, putea să aibă urmări grave care să ducă chiar la asasinare a tovarășilor din închisoare. Ea ar fi putut fi oprită, dacă FORIS, SARBU VICTORIA și complicitii lor n'ar fi avut interesul s'o provoace și deaceia n'au luat nici o măsură.

Deasemeni și căderea din 1943 a Apărării care s'a întins aproape două luni de zile și a cuprins zece de activiști, simpatizanți și cotizanți, ar fi putut fi oprită prin măsuri corespunzătoare. FORIS, SARBU VICTORIA și complicitii lor au avut însă interesul să întindă căderea, să provoace panică și dezorganizare și deaceia activiștii erau și după ei trimiși la întâlniri de SARBU VICTORIA ceace însemnau căderi sigure.

Ei au încercat să provoace și arestarea tov. PARVULESCU, după arestările dela Constanța. Deși știu că unul din cei arestați la Constanța, care avusese gedință la București cu noi, a venit la București și a dat Siguranței una din casele în care fusese la gedință, ei au lăsat pe tov. PARVULESCU în casa altor tovarăși (familia WALTER în str. Toamnei) la care fusese gedință cu același om din Constanța.

Este drept că cel din Constanța nu cunoștea decât fosta lor adresă (str. Dr. Iliescu) și în timpul arestărilor această familie Walter locuia deacum în str. Toamnei, dar nu ar fi fost greu pentru Siguranță să dea de urma lor întrucât se mutaseră legal dela vechea la noua adresă.

Numai întâmplător am putut afla despre aceste arestări și că Siguranța mă identificase și mă căuta, astfel am putut să-l anunț și pe tov. PARVULESCU și să-l scot din casa aceea împreună cu materialul ilegal.

O altă acțiune a lor de a prinde pe mîna Siguranței activul de Partid, a fost prin aceea că ei au cerut activiștilor autobiografii în care să indice numele adeușrate și liste de activiști cu numele adeușrate, pe sectoare de activitate (Partid, U.T.C., Apărare)

Majoritatea tovarășilor au calificat din primul moment acest lucru ca fiind o evidentă provocare deoarece era inadmisibil ca în condițiunile de adîncă ilegalitate din timpul războiului să se circule cu astfel de liste, autobiografii și adrese.

Când am întrebat-o pe SARBU VICTORIA pentru ce cer ei astfel de material, a susținut că era necesar "pentru a se putea vedea dacă n'au pătruns provocatori în rândurile noastre".

Nu mult după aceea, astfel de material pe care ei au
se/A. TOMA

reușit în parte să-l strângă, a intrat în mâinile Siguranței împreună cu arhiva Comitetului Central cu prilejul unei percheziții în casa conspirativă unde se afla depozitat acel material.

Panica în care a intrat FORIS, după acuzațiile ce i-au fost aduse după căderea arhivei Partidului și reacția activiștilor când au aflat despre cădere, a oprit această nouă acțiune de provocare, care avea de scop să dea pe mâna Siguranței numele tuturor patrioților ce aveau legătură cu mișcarea noastră și adresele tuturor activiștilor.

Din partea organizației "Apărării" am fost sesizați că SRAER prin atitudinea lui în cadrul Biroului Juridic împiedică munca avocaților cinstiți care lucrau în organizația Apărării Patriotice.

Am discutat aceasta cu SARBU VICTORIA și am propus să convoc o ședință la care să discutăm cu cei din Biroul Juridic și să demascăm atitudinea lui SRAER, procedând la înlocuirea lui.

SARBU VICTORIA a încercat să tergiverseze rezolvarea acestei sit ații și sub o formă abilă să o evite, dar la insistențele mele de a rezolva problema Biroului Juridic, a admis.

La acea ședință care a avut loc în casa tov. MANESCU, împreună cu tov. BUNACIU am demascât atitudinea lui SRAER.

Spre surprinderea noastră însă, el a luat o poziție falsă autocritică, recunoscând intrigile lui și declarând că se supune oricărei hotărâri.

Nu am înțeles atunci, cum SRAER, cu orgoliul său a putut fi determinat la o astfel de poziție.

Ulterior mi-a fost clar că el fusese prevenit de hotărârea noastră de a-l scoate și a luat această poziție pentru a rămâne ca omul Siguranței, în Biroul Juridic.

În Ianuarie - Februarie 1944, FORIS prin SARBU VICTORIA au încercat din nou să provoace un conflict împotriva tovarășilor din închisori.

SARBU VICTORIA a venit în casa conspirativă din str. gral RADOVICI și le-a dat tov. MANOLE TUDORACHE și MARIA ILIESCU sarcina de a redacta o rezoluție în numele "Apărării" aducând totodată și punctele ce trebuiau să cuprindă rezoluția.

Mie care locuiam în acea casă, mi s'a cerut să-i ajut. Mi se cerea prin unul din punctele aduse de SARBU VICTORIA să scriem că, conducerea tovarășilor din închisori ar fi "fracționistă".

Desigur că noi nu am putut fi de acord cu o astfel

./. ss/A.TOMA

de provocare și în urma faptului că nu le-a reușit aceasta, în Martie 1944 SARBU VICTORIA a venit la o gedință în aceeași casă conspirativă cu o "hotărâre" prin care eu, tov. MANOLE TUDORACHE și MARIA ILIESCU eram suspendați din Partid.

Nu mult după aceea, la 4 Aprilie 1944, adevărații conducători ai Partidului, în frunte cu tov. GHEORGHIU DEJ au reușit să răstoarne dela conducerea Partidului pe FORIS, KOPLER, SARBU VICTORIA și pe alți câțiva complici de ai lor, astfel că după aceea atât noi cât și alți o serie de tovarăși ce fuseseră suspendați sau excluși din Partid de către FORIS cu complicii lui, am fost repuși în muncă pentru ca să ne îndeplinim datoria de comuniști iar acea perioadă de mari lupte ce au început să fie duse de Partid cu un mai mare avânt pentru interesele poporului român care gemea sub jugul dictaturii fasciste antonesciene și a ocupației hitleriste.

După ce am citit cuvănt cu cuvănt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Martora

ss/A. TOMA

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

V. Văndătoru

Declarație

doctă de Tov. Ana Toma în
calitate de martoră.

391

În Noembrie sau Decembrie 1941, Sergiu (Cofler) care era legătura mea cu Partidul, la o întâlnire pe strada Maria Rosetti mi-a comunicat "hotărârea" de dizolvarea comitetului de Partid al organizației București. A cerut-s'o repet după el, pentru a o învăța pe de rost și s'o transmit exact tovarășilor din Comitetul Central al Apărării, unde eu eram secretar.

Am arătat că e greu să memorezi și să însușești ne nu înțelege și am cerut lămuriri.

a) Dece e nevoie să fie dizolvat comitetul care e ilegal și alcătuit din tovarăși ilegali și dece nu se iau măsuri pentru crearea de condițiuni de muncă, care să-i sustragă urmărirea.

b) Dece vor fi excluși membri de partid, care vor avea legătură cu tovarășii care erau în comitetul organizației București, dacă aceștia sunt oameni cinstiți.

Am primit răspunsul că nu vreau să memorez, deoarece opun rezistență față de "hotărârea C.C." (Foris).

Mai târziu când s'a dat în scris acea "hotărâre" și alți tovarăși au gândit că între membrii comitetului dizolvat poate că sunt provocatori; căci sensul acestei "hotărâri", era să semene neîncredere între membrii de Partid și să provoace conflict înăuntrul Partidului, ceea ce a și reușit. În felul acesta am fost sustragă dela datoria noastră de a lupta contra dușmanului și a războiului hitlerist și ne-am micșinat în bună parte puterea de muncă în acel conflict creat de banda lui Foris, înăuntrul organizațiilor noastre.

Tot în aceeași perioadă ca la vreo 2-3 săptămâni după aceasta, Sergiu mi-a comunicat că s'a hotărât ca organizația apărării nu mai are voie să ducă corespondență direct cu tovarășii din închisori și nu avem voie nici să cetim scrisorile venite din închisori. Trebuie să predăm tot ce venea din închisori și dacă Sergiu și ceilalți (Foris) hotărâu să ni se predea vreo sesizare, o primeam dela el. Până atunci aveam voie să deschid corespondența dela tovarășii din închisori și să predau fără să citească scrisorile către Comitetul Central al Partidului.

Am executat disciplinat această dispoziție și am făcut greșala să predau lui Sergiu o scrisoare din Caransebeș, care a mai sosit prin mine. Dela Sergiu care a cetit-o în fața mea am aflat că e dela tov. Chișinevschi, pentru mine, dar a refuzat să-mi spună conținutul, pe motiv că nu am dreptul să duc corespondență

./.

unde?
La Casa
Lăzăr
cu 150,
Smaranda

Kofler i-a înmînat v. sursoare a scrisii lui Birtaş pînă
a transmitea gratuit în îndel nom

2302

directă cu inchiisorile. Am arătat că Birtaş care avusese purtare
proastă la Siguranță, primește corespondență prin grija lui Sergiu
și dela tovarăși care s'au purtat demn la siguranță nu au voie să
primească scrisori. Sergiu l-a defăimat atunci pe tov. Chișinevski,
pentru a-mi surpa încrederea în tovarăși cu purtare bună. unde?

După o serie de alte manifestări de neîncredere în mine,
împotriva căreia am protestat, a urmat scoaterea mea din muncă.

După sistemul practicat și cu alți tovarăși, această
suspendare a mea din muncă, împiedicarea de a-mi face datoria de
comunist în timpul războiului hitlerist, a fost însoțită de un
material, în care pe lângă critica unor lipsuri și slăbiciuni reale
ale mele, erau și defăimări și minciuni. Era același linie ca și
împotriva altor activiști, pentru a provoca conflicte și a ne sus-
trage dela munca noastră comună.

Pentru a acoperi cauzele adevărate ale căderii la
Apărare, care a urmat curând după scoaterea mea din muncă și care
cauze sunt desigur, Sergiu(Cofler) Foriș, la "cazul Maricora" și
mai adăugat apoi și critica organizării muncii apărării din punct
de vedere conspirativ.

Îndată după începerea căderii, eu am cerut să se stea
de vorbă cu mine, pentru a contribui la luarea de măsuri care să
oprească întinderea căderilor, deoarece după 2 ani de muncă, eu
cunoșteam oamenii și organizația. Nu s'a ținut seamă nici măcar
formal de această cerere a mea, căci Foriș nu avea interes să se
pună piedici siguranței și să fie oprite arestările.

În perioada cât am lucrat ca instructor, ajutând pe
tov. Părvulescu Constantin, în ținerea legăturilor cu C.C. U.T.C.
și cu privincile, am văzut că la toate criticile ce se aduceau
de tov. Părvulescu sau de tov. Vînte cu privire la felul de organiza-
re a muncii sau de folosire unor oameni necorespunzători (cazul celor
dela Statistică, între cari s'a dovedit a fi și un provocator Biji),
din partea lui Foriș se venea cu diversiuni, creare de gazuri sau
se reîncepeau discuții în legătură cu "cazul Iancu", "Petru", etc,
discuții care abăteau zile întregi dela sarcinile care trebuiau
împlinite.

C.C. al U.T.C. a fost împins (tot din partea lui
Foriș) să ia legătură cu un provocator dela CFR (nu-mi amintesc
numele) deși a reagit mai târziu că Foriș știe că e suspect.

După ce a fost în acest fel provocată căderea, tov.
Vînte și a organizației tineretului, noi am fost iar multă vreme

./.

(Tr. Părvulescu p. Tr. Ana -

de cine? - 3 -

izolați și ținuți fără muncă.

Abia în Ianuarie 1943, am fost chemată la o ședință, într-o casă (denumită a creditorului din Parcul Floreasca). Acolo se găsea Foriș, Mira, toții Nichifor Stere și Paul Luchian.

După o discuție de 2 zile în jurul greșelilor mele, într-o atmosferă despre care eu am spus dela început că mă simt ca la siguranță, Foriș și Mira au început să prelucereze eu mine o apreciere asupra cauzelor căderii tineretului, crezând că prin presiunea din primele 2 zile au reușit să mă demoralizeze și să mă poată folosi ca unealtă pentru scopurile lor. Tinta urmărită de Foriș ajutat de Mira era să-i scoată vinovați de cădere pe tov. Vințe și tov. Părvulescu, iar provocatorii căderii să fie scoși curați.

Intre timp au venit și tov. Rangheț și tov. C. Agiu la o ședință. Nu cunosc ce s'a discutat, dar Foriș era foarte enervat și pornit după ședință.

În această pauză, Mira s'a ocupat de mine, defăimând pe tovarășii Gheorghiu Dej și I. Chișinevschi care se găseau la închisoare, urmărind să scadă respectul și să sâdească neîncrederea față de acești tovarăși.

După plecarea tovarășilor Ranghez și tov. C. Agiu, Foriș și Mira i-au defăimat și pe acești tovarăși, insistând mai ales în această atitudine împotriva tovarășilor C. Părvulescu, Vințe și Constanta Crăciun, căutând să arunce asupra lor vina căderii și asupra tov. Părvulescu vina căderii Uniunii Patrioților. ?

Urmăreau să discrediteze tovarășii cinstiți, să sape încrederea în ei și să facă din mine o unealtă cu care să lovească în acești tovarăși.

A urmat apoi o ședință cu toții dela Apărare: Tov. Manole Tudorache și tov. Maria Iliescu și am fost chemată și eu la această ședință. Atunci mi-am dat seama că aproape 10 luni trecuseră și Foriș nu luase măsuri pentru refacerea organizației Apărării. Atunci a comunicat Foriș că eu voi munci ca instructor al Apărării. A fost Foriș, S. H., M. T., M. T. și Tov. Ana Tănase

Mie mi s'a cerut să dau în scris o declarație autocri-tică, pe care am trimis-o prin Mira, căci mi se îngăduise să mă întorc la locuința mea. Declarația mea necorespunzând scopurilor lor, mi s'a comunicat că nu o pot lua în considerare și mi-au fost date puncte după care să scriu. Mira mi-a adus aceste puncte în casa ilegală în care locuiam (tov. Dr. Iliescu). Aceste puncte

conțineau acuzații împotriva tov. Părvulescu și tov. Vințe și mă priveau mai puțin pe mine.

Am trimis în scris că nu pot da declarații împotriva convingerilor mele, oricât aş dori să-mi fac datoria și să lupt în organizația noastră împotriva lui Antonescu și a războiului hitlerist. Am cerut să-mi dea voie să plec din casa Partidului și să mă descurc singură, căci altfel nu voi mai sta fără să lupt împotriva dușmanului în perioada războiului și voi găsi posibilitatea să-mi fac datoria de comunist. Aceasta în caz că nici cu ultima declarație nu sunt mulțumiți.

Am fost trimisă la muncă la Apărare, unde înainte Mira folosisese metode de a semăna neîncredere și discreditare, căci le anunțase tovarășilor dela Apărare, într'o ședință în casa din Popa Soare (a lui Vițeanu) în lipsa mea, că eu neavând atitudine justă nu voi mai îndeplini sarcina care le fusese comunicată. În acest fel, după ce reușiseră să-mi tocească nervii și puterea de muncă, banda lui Foriș, voiau să dezorganizeze și munca Apărării semănând neîncredere între tovarășii care trebuiau să muncească împreună.

La o ședință cu tovii dela Apărare, la care a venit și Mira (în casa Vițeanu din Popa Soare) a adus puncte în scris, pentru o scrisoare circulară către toții din închisori, din partea C.C. al Apărării.

În perioada înaintării victorioase a Armatei Sovietice și a fugii armatei hitleriste.

Se punea problema pregătirii tovarășilor din închisori, pentru cazul când războiul se va duce pe teritoriul nostru. Tov. Tudorache a redactat și noi am discutat apoi împreună cu Mira această scrisoare, în casa din str. Barbu Lăutaru, (gazdă era tovarășa Andruha Elena). Mira a luat apoi această scrisoare spre a fi văzută de "conducerea Partidului" (Foriș). Au modificat redactarea ei, adăugând mai ales acel punct 10 (eu-mi amintesc exact dacă era 7 sau 10) în care au pus problema evadării în masă. După ce tovarășii din închisori, au demascat aceasta ca o provocare, ce avea de scop să pregătească un mûel împotriva lor, Mira a încercat să dea vina pe tovarășii dela Apărare, cu toate că nu Apărarea scrisese acest punct. (Dealtfel și în Ianuarie, când am fost în casa creditorului, Foriș și Mira, vorbind despre tovarășul Gheorghiu-Dej, au vorbit despre evadare). În același timp însă Mira, în casa tov. Andruhor a susținut că toții din închisoare ar duce o luptă fracționistă împotriva "conducerii de afară" (Foriș).

Am fost anunțați de tovarășii din Caransebeș că tovarășul Gheorghiu Dej va fi scos dela Caransebeș, sentința fiind executată. Am anunțat pe Mira, cerând instrucțiuni cum să organizăm eventual prin avocați, smulgerea lui din mâinile siguranței; Mira mi-a răspuns după o zi, să nu se ocupe org. Apărării de această chestiune, fiind prea importantă și că "conducerea Partidului" (Foriș) se va ocupa direct pentru a face lucrul cât mai bine.

Tovarășul Gheorghiu-Dej a fost ținut la siguranță, în București, câteva zile, fără ca organizația să fie mobilizată măcar pentru apărarea vieții lui, noi fiind demobilizați de banda lui Foriș și fiindu-ne frică că orice mișcare a noastră ar periclita planul eliberării sale. Această demobilizare ar fi putut costa viața tovarășului Gheorghiu Dej, ceea ce trădătorul Foriș și banda lui urmăreau.

Când tovarășul Gheorghiu Dej și ceilalți tovarăși din conducerea colectivului din închisoare au acuzat pe Foriș de această atitudine criminală, din nou au încercat să arunce vina asupra noastră, Mira mințind cu nerusinare față de tov. Manole Tudorache că n'a știut despre transportarea tovarășului Gheorghiu-Dej.

În 1941, imediat după mutarea tovarășilor dela Doftana, la Caransebeș, tov. din Caransebeș ne-au cerut un aparat de radio ascultare, pe care noi am reușit apoi să-l trimitem prin tov. Elisabeta Sencovici. Despre acest lucru eu nu am comunicat conducerii, deoarece a fost o perioadă când din cauza căderilor (legătura mea fusese Piri Abraham) n'am avut legătură și apoi am uitat că nu vorbisem.

Abia în 1943, când am fost în casa (croitorului) din Parcul Floreasca, am vorbit de față cu Mira și Foriș despre acest lucru.

După eliberarea tovarășilor din închisori, am aflat că în 1943, tov. din Caransebeș, au fost preveniți de patrioți cinstiți care-i ajutau, că siguranța va face perchezițiile pentru a găsi aparat de radio.

Din partea organizației Apărării am fost sesizați că Sraer a făcut gașcă în Biroul Juridic și că împiedică munca avocaților cinstiți, care lucrau în organizația Apărării Patriotice.

Am raportat lui Mira (care era legătura mea) și am propus să convoc o ședință la care să discutăm cu Biroul Juridic și să demascăm atitudinea lui Sraer, mergând la înlocuirea lui.

Mira mi-a răspuns că va fi greu, Sraer fiind foarte abil, dar la insistența mea de a rezolva problema Biroului Juridic, a admis.

(X) La acea ședință care a avut loc în casa tov. Mănescu, împreună cu tov. Bunaciu am demascat atitudinea lui Sraer.

Spre surprinderea noastră însă, el a luat o poziție falsă autocritică, recunoscând intrigile lui și declarând că se supune oricărei hotărâri.

A fost organizat un grup de trei avocați, tov. Bunaciu, tov. Șerban Leibovici și Sraer, responsabil fiind tov. Bunaciu.

Nu am înțeles atunci, cum Sraer, cu orgoliul său, a putut fi determinat la o astfel de poziție.

S'a plăns după 4 Aprilie, tovarășului Părvulescu de atitudinea mea față de el la acea ședință.

(X) // Astăzi mi-a clar că el fusese prevenit de hotărârea noastră de a-l scoate și a luat această poziție pentru a rămâne ca omul siguranței, în Biroul Juridic.

Tot în legătură cu Biroul Juridic, menționez că atunci când am aflat despre procesul tovarășului Iancu (Gheorghe Athanase) și am discutat măsurile ce trebuie să le luăm pentru organizarea apărării lui, Mira a spus că tov. Iancu s'a băgat singur într-o afacere de spionaj, o cursă a siguranței, că Biroul Juridic nu trebuia să se ocupe de acest proces, că el (Foriș și banda) au luat măsuri și au trimis pe cineva la Plocești pentru organizarea Apărării. —

S.V.

(X) În Septembrie 1943, am ridicat față de Mira problema pachetelor mari și luxoase pe care le primea Lili Veigel la Văcărești.

Lili Veigel făcea greutăți mari colectivului de tovarășe din închisoarea Văcărești și ducea acolo muncă de spargere. Am aflat atunci dela Mira, că aceste pachete care i se trimiteau dela cel mai scump magazin din București (Dragomir), erau trimise din banii Partidului. (X) 1943

Fiindcă m'am ridicat atunci împotriva acestui fapt, arătând că prin aceasta îngreunăm munca tovarășilor din închisori, provocăm conflict în închisoare, pe când cu acești bani am putea trimite zeci de colete colectivului, după scurtă vreme am fost scoasă dela muncă sub pretext că voi fi trecută la altă muncă. A urmat o altă perioadă, în care am fost ținută fără muncă.

În Octombrie am aflat prin tehnici ¹⁹⁴³ că sunt căderi la Apărare. Am cerut lui Mira în scris să se discute cu mine măsuri.

7. Prin cine?

...
rile ce trebuie luate pentru oprirea ~~căderii~~. ^{instruire} Mi-a răspuns că se ocupă ea personal. I-am cerut atunci să fie anunțați tovarășii din închisoarea Văcărești, despre căderea casei unde venea omul trimis de ei cu corespondență. Mi-a răspuns cu ură, că doar știu că ei nu pot fi anunțați că refuză legătura.

I-am spus atunci că pot fi anunțați pe calea prin care trimit pachete lui Lili Veigel. (După ^{ultim} eliberare am aflat că aceste pachete le ducea chiar Kofler, ~~care mergea "illegal"~~ cum era, la vorbitor). A răspuns că va vedea ce se poate face.

Tovarășii din închisoare nu au fost anunțați. Omul trimis la Văcărești a fost arestat și pe urma lui a căzut tov. Mișă Petruș. Această ^{cauza} cădere a omului trimis de tov. dela Văcărești, putea să ~~devenea~~ ^{devină} provocare și urmări ^{care} să ducă chiar la asasinare a tovarășilor din închisoare. Ea ar fi putut fi oprită, dacă ~~banda~~ ^{banda} lui Foriș n'ar fi avut interesul s'o provoace și deaceia n'au luat nicio măsură.

^{luna} Deasemeni și căderea din 1943 a Apărării care s'a întins aproape 2 luni de zile și a cuprins zeci de activiști, simpatizanți, cotizanți, ar fi putut fi oprită prin măsuri corespunzătoare. ~~Banda~~ ^{cauza} lui Foriș, ~~care~~ ^{care} ~~au~~ ^{au} avut însă interes să întindă căderea, să provoace panică și dezorganizarea și deaceia activiștii erau și după și trimisi la întâlniri ~~care~~ ^{care} însemnau cădere sigură.

^{bi} Foriș și Mira au încercat să provoace ~~căderea~~ ^{si arătau} tovarășului Părvulescu, după căderea dela Constanța. Deși știau că unul din cei arestați la Constanța, care avusese ședințe la București cu noi, a venit la București și a dat siguranței una din casele în care fusese la ședință, ~~banda~~ ^{banda} lui Foriș a lăsat pe tov. Părvulescu în casa altor tovarăși (familia Valter în str. Toamnei) la care fusese ședință cu același om din Constanța. Este drept că cel din Constanța nu cunoștea decât fosta lor adresă ^{la} (Dr. Iliescu) și în timpul căderii această familie Valter locuia deacum în strada Toamnei, dar nu ar fi fost greu pentru siguranță să dea de urma lor. ^{intervenit se intervenit legal - putut} Numai întâmplător am aflat despre această cădere și că siguranța mă identificase și mă caută ^{astfel} am putut să-l anunț și pe tov. Părvulescu și să-l scot din casa ~~aceia~~ ^{aceia} și pe el și materialul ilegal.

^{reclamat} Când ~~am~~ ^{am} ~~găsit~~ ^{găsit} după același ~~lucru~~ ^{lucru} Mira, arătându-i că nu era just că fusese lăsat tov. Părvulescu acolo în casă, a spus că nu se putea întâmpla nimic, deoarece Valterii nu mai locuiau în strada unde fusese cel din Constanța.

În Ianuarie - Februarie 1944, Foriş prin Mira au încercat din nou să provoace conflict împotriva tovarăşilor din închisori.

Au dat sarcina tov. Manole Tudorache şi Maria Iliescu să redacteze o rezoluţie a „Apărării”. Eu care locuiam în aceeaşi casă, trebuia să-i ajut. Între punctele date de Mira pentru acea rezoluţie era şi „lupta fracţionistă în închisori” (Mira a venit în casa din General Radovici, la tovarăşii Ardeleanu).

Ni se cerea ca la acest punct să scriem că conducerea tovarăşilor din închisori sunt fracţionişti. Provocarea era îndreptată împotriva tovarăşului Gheorghiu-Dej.

Desigur noi nu am putut fi de acord cu o astfel de provocare şi am arătat greşeliile organizaţiei Apărării în munca cu închisorile.

Noi am arătat că şi în legătură cu căderea nu s'au luat măsurile necesare pentru oprirea căderii. Am fost ajutaţi şi de tov. Fărvulescu care se găsea în aceeaşi casă. —

Din cauză că nu le-a reuşit această provocare împotriva tovarăşilor din închisori, în Martie, Mira a venit la o şedinţă (tot din casa din Gen. Radovici) cu o hotărâre prin care tovarăşii Maria Iliescu şi Manole Tudorache erau suspendaţi din Partid, arătându-se între motive, lipsa de disciplină iar eu am fost suspendat din Partid pe un an şi mi s'a dat avertisment, pentru că îi influenţasem în această „atitudine anarhică”.

Cu luni de zile înainte de căderea arhivei, provocată tot de banda lui Foriş, în organizaţie era mare frământare din cauză că „aşa zisa conducere de partid” Foriş, cerea autobiografiile ale activiştilor, cu indicarea numelui adevărat şi liste de activişti tot pe nume adevărate.

Muli tovarăşi socoteau acest lucru o provocare şi nu - înţelegeau cum se poate cere în timp de război să circulem cu astfel de liste şi cu biografiile şi adrese. S'au ridicat aceste obiecţiuni a lui Mira, care susţinea că e necesar pentru a se putea vedea dacă n'au pătruns provocatori.

Panica în care a intrat Foriş, după acuzaţiile ce i-au fost aduse după căderea arhivei Partidului, şi reacţia activiştilor când au aflat despre cădere, a oprit această nouă acţiune de provocare, care avea de scop să dea pe mâna siguranţei numele tuturor patrioţilor ce aveau legătură cu mişcarea noastră şi adresele tuturor activiştilor. —

309

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Martorul METIU IOAN, născut la 22 Ianuarie 1909 în com.
Aciliu raionul Sibiu, reg. Stalin, fiul lui ION și ANA, domiciliat
în Sibiu str. Toletoi Nr. 2

8 August 1953, Sibiu

Interog. a început la ora 13,30

" s'a terminat " 23,15

Întrebare

Ce cunoașteți Vos. despre activitatea din timpul războiu-
lui a lui KOFLER REMUS, SARBU VICTORIA și FORIS STEFAN?

Răspuns

Stiu că aceștia folosind posturile de conducere din
Partidul Comunist Român la care s'au strecurat, au desfășurat în
timpul războiului o activitate criminală de trădare a intereselor
Partidului și de distrugere a acestuia.

KOFLER REMUS, SARBU VICTORIA și FORIS STEFAN mână în mână
cu regimul fascist al lui ANTONESCU, eu sabotat îndeplinirea sarcini-
lor ce stăteau în fața Partidului în timpul războiului și au ur-
mărit să distrugă Partidul atât prin îndepărtarea cadrelor din
Partid care luau poziție față de acțiunile lor criminale trecând
peste capul lor la organizarea luptei împotriva mașinii de război
hitleriste, cât și prin predarea de către ei, direct pe mâinile Sigu-
ranței antonesciene a comuniștilor care întreprindeau acțiuni de
sabotaj în industria de război și împotriva ocupanților hitleristi.

Voiu reda mai jos câteva din acțiunile lor despre care
mi amintesc și care au fost de natură să mă convingă încă în tim-
pul războiului atât pe mine cât și pe alți activiști de Partid, că
FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA erau dușmani învergunăți ai Parti-
dului și agenți de Siguranță strecurați în posturile de conducere
ale Partidului.

Înainte de izbucnirea războiului antisovietic eu câteva
luni, când eu mă aflam în muncă de Partid în Comitetul Județean
Ilfov al PCR, am primit o informație dela un activist de Partid pe
care o obținuse dela Statul Major și anume că, Germania hitleristă
va ataca în curând Uniunea Sovietică.

Au împreună cu ceilalți activiști din Comitetul Județean am transmis Comitetului Central al Partidului această informație prin C.A.P. CONSTANTIN care ținea legătura cu noi din partea conducerii Partidului, cerând totodată să se ia măsuri pentru organizarea luptei împotriva pregătirilor de război și în special de a se organiza grupe de partizani împotriva armatelor hitleriste care se aflau la noi în țară. Dealtfel faptul că Germania hitleristă cu ajutorul clicei lui ANTONESCU se pregăteau să atace Uniunea Sovietică, era evident în urma concentrării la acea dată de trupe masive la granițele Uniunii Sovietice iar în tramvay apăruse manifeste contra URSS-ului.

FORIS ne-a răspuns prin C.A.P. că Uniunea Sovietică nu va fi atacată, că Germania hitleristă se înțelege bine cu Uniunea Sovietică și că masarea trupelor hitleriste la granița URSS ar avea drept scop "apărarea și sprijinirea Uniunii Sovietice față de o eventuală agresiune a cuiva".

El făcea aluzie prin aceasta la existența în acel timp a tratatului dintre Germania și URSS, iar pentru a căuta să-și întărească față de noi afirmațiile sale, ne-a spus totodată prin C.A.P. că el are legături cu Ambasada URSS din București de unde știe cele de mai sus. Astfel a căutat FORIS și complicii săi ca să mențină Partidul în starea de nepregătire și de a lăsa pe hitleriști să-și facă în liniște pregătirile lor de a ataca Uniunea Sovietică.

După ce războiul antisovietic a izbucnit, FORIS și complicii lui de teapa lui KOFLER și SARBU VICTORIA, nu au mai putut spune că Germania hitleristă vroia să "rape" Uniunea Sovietică față de o agresiune dar atunci când Comitetul Județean Ilfov și alți comuniști devotați cauzei Partidului au cerut insistent să se treacă la organizarea de acțiuni concrete împotriva ocupațiilor hitleriști și a războiului antisovietic, ei au găsit alte pretexte sub care urmăreau să-și ascundă mai departe poziția lor de sabotarea sarcinilor Partidului. Astfel, ei au răspuns prin C.A.P. C.T.N. că este imposibil de a se organiza la noi în țară detașamente de partizani sau sabotaje pentru că nu am avea condițiile necesare, că nu avem arme, că avem membrii de partid puțini și că nu facem nimic trebuind să ne păzim și să nu riscăm a fi arestați.

Când ei au văzut după aceea că, comuniștii din București și din alte centre ale țării au trecut peste capul lor la organizarea de acțiuni revoluționare de sabotare și lovirea mașinii de război hitleriste, au început să declanșeze o serie de conflicte provocatoare și să excludă din Partid sau să îndepărteze din muncă pe acele cadre care ei le considerau a fi o piedică serioasă în calea acțiunilor lor trădătoare, sub diferite pretexte care în

realitate li se puteau atribui tocmai lui FORIS, KOFLER și ceilalți complici ai lor. Astfel, ei învinuiau pe tovarășii pe care vroiau să-i îndepărteze din partid și din muncă, cum că ar fi "fracționisti", "inconspirativi", sau ajunsese până acolo încât să-i califice pe unii tovarăși ca "agenți de siguranță".

În afară de scopul ce-l urmăreau ca să-i îndepărteze pe acești tovarăși, mai urmăreau să creeze confuzie în Partid pentru ași ascunde propriile lor acțiuni trădătoare, a arunca vina asupra altora ca în acest fel să-și continue activitatea lor trădătoare de a imobiliza până la maximum Partidul de ași îndeplini rolul ce-l avea în timpul războiului.

Așa au procedat ei de exemplu pentru îndepărtarea din muncă a lui PETRE GHEORGHE, PAVEL ȘTEFAN, RĂCĂȘANU GHIGORE și subsegnatilor, iar mai târziu la îndepărtarea tov. ILEANA RĂCĂȘANU și PARVULESCU ȘTIN.

Au trecut mai departe la predarea directă pe mâinile siguranței a comunistilor așa cum a fost de exemplu cazul lui PETRE GHEORGHE sau a grupului în frunte cu PANETH-KORNHAUZER care fusese organizat pentru prepararea unor materiale explozibile în vederea sabotării mașinii de război hitleriste.

Acest grup l-au predat pe mâinile Siguranței cu ajutorul complicitilor lor MELINTE și ARDELEANU care după 23 August 1944 au fost dovediți ca foști agenți de siguranță la fel ca și FORIS, KOFLER și ceilalți complici ai lor.

Grupul PANETH-KORNHAUZER era cunoscut de FORIS și ceilalți din rapoartele Comitetului Județean iar după ce l-au predat pe mâna siguranței au aruncat învinuiri asupra mea cum că ași fi fost "inconspirativ" iar mai târziu m'a popularizat în interiorul Partidului ca "agent al Siguranței". Era clar scopul ce-l urmăreau prin aceasta.

Ei nu s'au limitat însă numai la aceste provocări și prădări în brațele Siguranței ci au trimis instrucțiuni în închisori ca tovarășii să treacă la acțiuni acolo până la "evadarea în masă" din închisori tocmai cu scopul de a da posibilitatea Siguranței să execute comunistii cei mai revoluționari și cadrele de bază al Partidului care se aflau în închisori. Eu am aflat despre aceste instrucțiuni care le-au trimis în închisori, dela tovarășii MAURER și BUNACIU cu care eram atunci în legătură și care se ocupau de legătura cu închisorile.

Pe aceeași linie a trădării și distrugerii Partidului a mers FORIS încă din 1940 când eu mă aflam în muncă de Partid în fostul oraș Brașov și când a trimis dispoziție ca la 30 Decembrie 1940 comunistii să facă o "contra demonstrație" la Alba Iulia în-

potriba "gărzii de fier" care era masată acolo înarmat până în
dinți. Eu m'am opus la aceasta spunând că nu însemna altceva decât
să arunci comuniștii "sub securea caldărilor" dar FORIS mi-a dat ordin
categoric să organizez demonstrația.

După ce am citit cuvânt cu cuvânt prezentul proces-verbal
de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate
de mine, îl susțin și semnez.

Martor

ss/METIU

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoru

Procuror,

Col. Ardeleanu

313

93

Dane

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

=====

Martora ILCA MELINESCU, născută la 15 Dec. 1915 în Roșiori de Vede, fiica lui NICOLAE și CLARA, de profesie redactoră, domiciliată în Buc. str. Andrei Mureșanu Nr. 8

26 Aprilie 1953, București

Interog. a început la ora 8,15

" s'a terminat " 15,30

Întrebare

Relatați Dvs. ce cunoașteți privitor la activitatea criminală a lui FORIS, KOPLER și SARBU VICTORIA?

Răspuns

În Noembrie 1941 am fost arestată de Siguranță și începând din Ianuarie 1942 am fost în închisoarea Vădărești, Mielea și Oțele Mari.

În acest timp cât am stat în închisoare, am putut să constat și să mă conving despre acțiunea de distrugerea Partidului și de stănsa legătură a lui FORIS, KOPLER și SARBU VICTORIA cu organele de reprimare ale guvernului fascist antonecian.

În primul rând, la Mielea în cele câteva luni din anul 1942 cât am fost deținută acolo, mi-am dat seama că grupul important de comuniste aflate acolo, era lipsit de ajutor politic și economic din partea acestui grup în frunte cu FORIS care reușiseră să se strecoare în conducerea Partidului.

Mi-am dat seama că ei urmăreau să rupă deținutul comunisti de problemele politice interne și internaționale pentru a-i împiedica să vadă clar linia trădătoare a lui FORIS și KOPLER precum și pentru a-i demoraliza și distruge fizicește.

Încercarea lor s'a izbit însă de conștiința și dăruirea comunistilor devotați cauzei Partidului care au reușit să alcătuiască un colectiv închegat cu UTC-istele și simpatizantele Partidului din închisoare luptând împotriva acestor greutăți.

La Vădărești atât în anul 1942 cât și la începutul

./.

ss/MELINESCU

anului 1943 până la venirea lui LILI WEIGEL acolo, deținuții comuniști erau lipsiți de ajutor economic din partea grupului lui FORIS iar cererea de susținere a comuniștilor din închisoare adresată conducerii Partidului din acel timp, era refuzată sistematic.

Un fapt care caracterizează cu toată puterea atitudinea și acțiunile lui FORIS, KOFLER și a uneltelor lor în scopul de a distruge fizic oște comuniștii cei mai revoluționari din închisori, este refuzul de a trimite medicamentele cerute pentru câteva cadre de bază ale Partidului ce se aflau în închisori.

În perioada când FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA sperau să mă atragă de partea lor, mi-au trimis medicamentele cerute pentru mine personal, dar nu au vrut să trimită medicamentele cerute pentru tov. Chiginevski care era grav bolnav și avea nevoie urgentă de unele medicamente care lipseau în închisoare. Ulterior când s'au convins că nu mă pot transforma într-o unealtă a lor, mi-au refuzat și mie ajutorul. Activitatea de distrugerea Partidului ce o desfășura intens FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA pregum și strânsa lor legătură cu Siguranța, mi-au devenit clare prin venirea lui LILI WEIGEL la Văcărești.

Chiar din primul moment în poarta temniței când i se făcea lui LILI WEIGEL percheziția bagajului, a avut o purtare care mi-a părut suspectă.

Deși recunoscuse în fața căldărilor dela Siguranță că mă cunoaște, la sosirea ei în închisoare s'a făcut în primul moment în fața gardianei că nu mă cunoaște.

După percheziția însă, noi fiind deja închise în celule, am auzit pe coridor cu aceeași gardiană întreba cu voce tare, în care celulă stau eu și a introdus-o pe LILI WEIGEL la mine.

Ulterior s'a dovedit chiar că FORIS și KOFLER urmăreau tocmai ca ea să fie permanent în mijlocul comunistelor pentru ași putea realiza scopurile lor de provocare și de spargere a unității comunistelor dela Văcărești.

Astfel când noi sub un pretext am scos-o din celula noastră cu consimțământul ei (care nu a putut riposta argumentelor noastre) a doua zi după vorbitorul cu KOFLER a avut o epire foarte nervoasă cerând insistent reprimirea ei în celula noastră și până la eliberare a cerut permanent să stea cu noi.

În cursul primei săptămâni a gederii ei la Văcărești a refuzat să dea vreo relație în legătură cu arestarea ei spunând că nu va face aceasta până când nu va avea vorbitor cu o persoană din afară. Ulterior noi am constatat că era

vorba de KOFLER, al cărui nume a refuzat categoria să-l spună, deși pentru a veni la vorbitor era necesară autorizația Siguranței, deci ea refuza să ne spună nouă ceea ce știa chiar Siguranța.

Dealtfel aceasta a fost o directivă dată de FORIS și KOFLER și altora care erau arestați.

Intr-o zi LILI WEIGL a ascuns un ziar în camera noastră înaintea unei percheziții care a avut loc.

Ea continuase să procure ziare deși noi îi interziseseam ei aceasta pentru a evita o provocare.

Convingerea că atât KOFLER cât și LILI aveau legătură cu Siguranța se confirma prin fapte: în fiecare zi, astfel, KOFLER contrar tuturor regulamentelor închisorii, venea zilnic la vorbitor stând nu 10 minute cum stăteau ceilalți ci ore întregi și nu în locul obișnuit de vorbitor la grădă ci în biroul directorului închisorii.

Tot contrariu regulamentelor, ea primea zilnic pachete voluminoase cu alimente și îmbrăcăminte fără nici un fel de percheziție.

Aceasta în timp ce pachetele noastre erau minuțios percheziționate iar vizitatorii noștri percheziționați până la piele.

Un caz unic în situația noastră din închisoare, dacă ne referim chiar la perioada de teroare mai puțin cruntă împotriva noastră, era plecarea lui LILI WEIGL săptămânal în ora unde stătea câte o zi întreagă.

Când KOFLER venea la vorbitor, numele lui nu era trecut pe tabla din fața închisorii așa cum erau trecute numele tuturor vizitatorilor noștri.

Convingerea că nu numai KOFLER și LILI WEIGL ci și FORIS cu SARB VICTORIA sunt trădători, mi s'a confirmat prin faptul că deși LILI WEIGL a avut o purtare trădătoare la Siguranță ceea ce rezulta chiar din spusele ei și deci trebuia exclusă din Partid, totuși ei s'a menținut calitatea de membru de Partid atribuindu-i-se chiar din partea lui FORIS, KOFLER și SARB VICTORIA, rolul de conducere în închisoare.

La început, aceștia au încercat prin LILI WEIGL să ne atragă de partea lor complexându-ne cu tot soiul de bunătăți: alimente foarte scumpe, îmbrăcăminte luxosă și parfumuri din cele mai fine, etc.

Ei îi trimiteau zilnic la Vădărești lui LILI WEIGL câte două valize cu delicatose ca: pateuri cu ciuperci, pâștrăture și chiar pepeni la ghiță în purgi speciale, fragi cu

smântână, flori, etc.

Această acțiune a lor izbîndu-se de fermitatea și conștiința noastră, FORIS, KOPLER și SARBU VICTORIA au hotărât să încerce atragerea pe calea trădării a tovarășelor dela închisoarea Mielea unde au încercat să o trimită pe LILI WEIGL.

LILI WEIGL nu a ajuns însă la Mielea, nu pentru că ea nu ar fi avut sprijinul Siguranței, ci pentru că izbucnise tocmai atunci la Mielea o epidemie de febră tifoidă și dat fiind acest fapt, ei nu au vrut să risce sănătatea cadrului lor prețios din închisoare așa cum era apreciată LILI WEIGL de ei.

LILI WEIGL a fost readusă la Văcărești din Ploești.

În închisoarea din Ploești se mai aflau tovarășele ELENA PAVEL și IVANCA RUDENKO care ar fi dorit și ele să se întoarcă la Văcărești și care i-au cerut chiar lui LILI WEIGL să intervină pentru transferul lor la Văcărești.

LILI WEIGL a refuzat acest lucru ceea ce a costat viața eroinei comuniste ELENA PAVEL.

Ajunsa la Văcărești LILI WEIGL și-a continuat acțiunea sa dirijată de FORIS și KOPLER, încercând să obțină informații asupra stării de spirit a tovarășilor din închisoare asupra nevoilor și sălbiciunilor lor în scopul de a organiza descompunerea colectivului.

Văzînd că provocările lor se lovesc de unitatea tot mai fermă a colectivelor de comunisti, au trecut la metoda intimidărilor și amenințării atât direct prin LILI cât și prin familiile deținuților. Astfel ei amenințau că dacă nu ne supunem directivelor date prin LILI, vor publica material prin care să ne demonstreze ca dușmani ai clasei muncitoare, lași, trădători și oportuniști.

Tot în cadrul presiunilor morale luau legătură cu familiile noastre pe care le înspăimîntau în fel și chip în speranța că acestea ne vor convinge să abandonăm lupta.

Au încercat deasemeni și presiunea economică, la început numai sub forma de amenințare, iar apoi după foarte scurt timp au început ajutorul.

Văzînd că în ce privește conducerea colectivului nu reușesc să o atragă de partea lor, au încercat apoi prin LILI WEIGL să atragă în mod individual elemente din cadrul colectivului care li se păreau lor că ar fi mai șovăelnice, ceea ce au și reușit cu 2-3 elemente mai slabe.

Pela sfârșitul lunii Septembrie 1948 KOFLER i-a comunicat lui LILI că nu va mai veni la vorbitor iar după câteva zile s'a produs arestarea legăturii dintre închisoarea Văcărești și organizația "Apărării Patriotice" și totodată arestarea a 64 de membrii și acestei organizații.

Faptul că el i-a anunțat lui LILI WEIGL și și-a sistat vizitele sale zilnice la închisoarea Văcărești cu câteva zile înainte de arestările masive dela "Apărarea Patriotică", ne-au dovedit nouă pe deplin rolul de agent provocator al Siguranței ce-l avea KOFLER alături de FORIS STEFAN și SARBU VICTORIA.

Aceste arestări făceau parte din lanțul de arestări întreprinse de Siguranță în perioada războiului antisovietic, cu ajutorul nemijlocit al lui FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA, strecurăți în conducerea Partidului.

Prin aceste arestări succesive făcute pe baza prevederilor lor directe în cârmăgie cu Siguranța, ei urmăreau să lipească Partidul de o conducere revoluționară și să-l slăbească tocmai în perioada războiului antisovietic.

Deasemeni prin distrugerea fizică a elementelor celor mai revoluționare din Partid și prin încercarea de a atrage de partea lor elementele mai puțin conștiente, FORIS, KOFLER, SARBU VICTORIA și alte câteva unelte ale lor cum de exemplu era LILI WEIGL, urmăreau să spargă unitatea Partidului și să-l transforme într-o agentură care să servească interesele celor în slujba cărora erau FORIS, KOFLER și SARBU VICTORIA.

După ce am citit cuvănt cu cuvănt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu nesilită de nimeni.

Martori

ss/MELINESCU

Anchetator,
Lt. Maj. de Securitate
V. Văcătoru

Procuror,
col. Ardeleanu

Declarație

Declarație de Tr. Ilea Ielivescu în calitate de martor.-

Pe la mijlocul anului 1941, Mirel Costea (secretarul celei din care făceam parte) mi-a făcut legătura cu Finca Davidovici, iar aceasta cu Grigore.

Mi-au făcut legătura cu Avram Schächter, căruia trebuia să-i predau un material. Constatând lipsa lui de experiență și pricepere nu i-am predat materialul și am comunicat Finței Davidovici impresia mea. M'a criticat și mi-a dat dispoziția să țin legătura cu el. El a fost acela care m'a trădat la poliție. Curând, Grigore mi-a făcut legătura cu Tudor Dumitru, ucenic brutar. Eu și de data aceasta am atras atenția că întâlnirea mea pe stradă cu Tudor poate ușor părea suspectă (era desculț, prost îmbrăcat, iar eu primisem dispoziția dela Grigore de a mă îmbrăca cât mai bine, de a mă farda chiar).

La o întâlnire cu Finca Davidovici, pe aceeași stradă, în același timp, avea întâlnire Paul Davidovici cu un tov. Se făcea razie, iar Finca nu avea Buletin de Populație. Având asupra ei material, a venit la mine acasă și a lăsat materialul. Grigore mi-a făcut legătura cu Al. Sanielevici (str. Arcului 5). Acesta a refuzat la început să lucreze cu mine, motivând că nu a primit dispoziții în acest sens. Ulterior a acceptat, continuând să facă greutăți. În dosarul meu dela Curtea Marțială am văzut că fusesem filată în casa lui Sanielevici. El a fost arestat în 1942; se pare că a vorbit la siguranță despre mine. Sanielevici, deși a căzut cu material, l-a recunoscut, totuși a fost eliberat, cred fără a i se face proces. Nu a fost internat nici în lagăr.

Întâlnirile pe stradă, cu Grigore erau foarte dese, aproape zilnice. Ele se prelungeau mult peste timpul necesar, iar uneori nici nu aveau un scop.

Cam prin luna Septembrie 1941, Grigore și Finca mi-au dat numele conspirativ Elena. În dosarul meu dela Curtea Marțială am găsit o notă în care se spunea că organizația a comunicat căderea unei comuniste cu numele Elena, prevenind pe cei care au avut legătură cu ea. Eu am comunicat în scris din închisoare, atrăgând atenția că nimeni din cei arestați nu cunoșteau numele meu conspirativ. Nu mi s'a răspuns la scrisoare.

În 1942 la Mîslea, tov. Elisabeta Sencovici ne-a comunicat că în partid exista un grup fracționist în frunte cu Iancu. Noi am prelucrat aceasta în celula de partid.

În 1943, prin luna Mai a fost introdusă în închisoarea Văcărești, provocatoarea Lili Weigl. La prima întâlnire cu ea - în curtea închisorii - s'a făcut că nu mă cunoaște. După vreo jumătate de oră (se făcuse închiderea), gardiana întrebă de pe coridor unde stau eu. Lili Weigl este introdusă în celula în care stăteam cu tov. Constanța Grăciun, Stela Moghioroș și Elena Oeriu. Venise cu vreo 3 valize mari. Imediat la desface și începe să împartă mâncare, ciocolată, colonie, săpun, etc., pe care le avea în cantități neobișnuit de mari, chiar pentru condiții de libertate. Faptul că avea aceste lucruri, că nu i-au fost reținute la percheziție și în special faptul că le dăruia (o știam foarte sgârbită - în libertate fusesem de nemăsurate ori în casa ei și nu-mi oferise niciodată nimic) mi s'a părut suspect.

După ce tovarășele s'au culcat, m'a întrebat dacă ele sunt comuniste. Mi-a comunicat că ea este condamnată ca defetistă la 10 ani închisoare corecțională. A doua zi am primit sarcina de a discuta cu ea asupra căderii ei. A refuzat să vorbească, spunând că va face aceasta după ce va avea vorbitor. A refuzat să spună cine vine la vorbitor. Câteva zile nu a avut vorbitor. După vorbitor a refuzat categoric să-mi comunice cine a venit, cu toate argumentele mele că aceasta nu constituie un secret pentru siguranța sau administrația închisorii.

Arestarea ei a prezentat-o astfel: în 2 Februarie 1943 (eliberarea Stalingradului) a venit acasă, unde a găsit poliția. În poșeta ei au găsit un material ilegal. L-a recunoscut, afirmând că l-a găsit în tramvai pe podea. I s'a răspuns pe loc că podcaua tramvaiului e murdară, iar hârtia e curată. Si Dr. Egon Weigl a recunoscut materialele găsite în casă. Pe o listă de numere de telefon au găsit numele meu (eu eram arestată de mai bine de un an). A recunoscut că mă cunoaște și că știe că sunt arestată.

Tot atunci mi-a povestit despre relațiile ei personale cu Cofler, fără însă a-mi spune numele. Mi-a spus că a fost și el arestat, dar nu i s'a dat drumul. A explicat că a reușit să fie condamnată la numai 10 ani închisoare corecțională și ca defetistă, prin mită.

La aprecierea mea că a avut o purtare trădătoare, mi-a

răspuns că greșesc, deoarece C.C. a apreciat purtarea ca bună și i-a confirmat calitatea de membră de partid. Cofler continua să vină zilnic. Aveau vorbitor în camera subdirectorului, 2 ore. Numele lui Cofler nu era trecut pe tabla închisorii. Primea zilnic o valiză cu alimente din cele mai scumpe, dela cea mai mare băcănie. Pachetele veneau la ora prânzului. Era suficient ca vreo tovarășe din colectiv să-și exprime vreo dorință, ca a doua zi să-i procure, indiferent de costul obiectului. I-am cerut bani. A adus sume mari (sute de mii de lei), aceasta în timp ce toate apelurile făcute de închisori către C.C. rămăneau fără rezultat.

A început să se trimită prin ea, în afară de bani și alimente, îmbrăcăminte și medicamente.

Scurt timp după venirea ei (vreo 10 zile), într-o seară, de comun acord cu ea, am mutat-o din celula noastră, într-o celulă a deținuților de drept comun. A doua zi, a venit furioasă dela vorbitor. Era evident că Cofler era nemulțumit de mutarea ei. A cerut insistent revenirea în celula noastră, ceea ce noi am refuzat. În general, după vorbitor ridica probleme, cerea explicații. În fiecare Marți, pleca din închisoare dimineața și revenea seara; spunea că se duce la tribunal, unde se întâlnește cu Cofler (nu spunea numele). Nu era percheșiționată; deasemeni nici pachetele.

În luna Iunie, împreună cu tov. Ivanca Rudenco și Elena Pavel a fost transferată la Mîslea. Acolo fiind epidemie, au fost reținute la închisoarea din Floești. I s'a aranjat revenirea la Văcărești, numai a ei, deși tovarășele o rugaseră să aranjeze și pentru ele. Rămânerea tovarășelor la Floești, a constatat viața Elenei Pavel.

Acum începe să se intereseze foarte activ de viața colectivului dela Mîslea, cere relații despre oameni, adresele familiilor. Se interesează de situația tov. Vințe și Constanța Crăciun. Îmi comunică că ea va fi legătură. La refuzul meu, îmi spune că mi se va comunica de afară. Într-adevăr, mi s'a comunicat prin mama mea că C.C. îmi cere să fiu în relații bune cu ea și să-i urmez sfaturile. Se interesa insistent dacă mi s'a comunicat.

Făță de tov. Chiginevski manifesta o ură greu stăpânită. În acest timp vin la închisoare materiale ale C.C. în care sunt arătați și lași, trădători și oportuniști, tov. Stefan Pavel, Ronea Gheorghiu, Vințe (cred că și tov. Chiginevski).

Mamei mele i se spunea că dacă refuz s' recunosc pe Lili Weigl ca legătură, vor înceta să-i mai dea ajutor pentru mine. În același timp Lili Weigl îmi spunea că dacă nu execut dispozițiile C.C., acesta va publica un material în care voi fi demascată ca fracționistă, atât eu cât și ceilalți tovi. Intr'o zi mi-a spus: "ai luat banii și i-ai dat lui Chiginevski ca să se poată plimba". Se referea la transferarea în lanțuri a tov. Chiginevski la închisoarea din Caransebeș. Cofler a continuat să vină zilnic la vorbitor (și ea să plece în fiecare Marți) până în Octombrie 1943, înainte de căderea legăturii cu închisoarea și a tov. Petruc. La ultimul vorbitor, Cofler o anunțase că nu va mai veni. A continuat să primească pachete; își procura ziare, deși noi îi interziseseam pentru a evita o provocare. Intr'o zi a ascuns un ziar în camera noastră, înaintea unei percheziții.

Căuta să atragă elementele govâielnice și declassate, căroara le dădea lucruri, bani. A reușit să atragă pe Stela Bacalu-Rădescu și pe Ety Davidovici (Sender). Aceasta din urmă, care a avut o purtare trădătoare la siguranță, primea de afară pachete mari, pentru ea și copil, căruia la naștere i s'a trimis un trusou neobișnuit de bogat. A încercat, în ciuda interdicției noastre, să atragă elementele slabe din căderea din Noembrie 1943.

Până la venirea la Văcărești a procesului Magheru, Răcoasa, etc. avea vorbitor zar, (nu-mi amintesc cu cine). Legătura o făcea prin Dr. Starek, Dr. Schulmann, trimiși la închisoare la muncă obligatorie. Ambii erau vechi prieteni ai familiei Weigl, iar Schulman, actualmente colonel M.F.A., bun prieten cu Cofler. La venirea procesului Magheru, Lili Weigl mi-a cerut să nu întreb nimic în legătură cu căderea. Întrebând totuși, Anca Magheru (singura care a avut o purtare demnă la siguranță) mi-a răspuns că are dispoziție să nu-mi comunice nimic, că-i va comunica lui L.W., cerându-i să-mi spună numai ceace știe siguranța, a refuzat și aceasta. Motivul era că în proces fusese condamnat Cofler, care însă nu fusese arestat.

Grupul Magheru a stat, la început, în aceeași cameră cu noi, lucrau în același atelier. De la început, atitudinea cea mai agresivă față de noi a avut-o Ana Solomon, fostă tehnică a lui Cofler, cu purtare trădătoare la siguranță. Ea s'a pus imediat în slujba lui Lili Weigl care i-a promis că pe baza activității din închisoare va fi reabilitată. Sarcina ei era de a sparge colectivul, de a izola conducerea de colectiv. Metoda folosită

era în primul rând corupția. A încercat să-i dea tov. Iacobovici Frida bani (4000), diferite obiecte de îmbrăcăminte, mâncare, țigări. De fiecare dată îi atrăgea atenția să nu-mi comunice nici mie, nici tov. Marta Drăghici.

Noi am demascat-o pe Ana Solomon, iar colectivul i-a cerut să părăsească camera noastră. Cu Ana Solomon s'a solidarizat Anca Magheru, Get Wexler și Dr. Rosen, care au părăsit și ele camera noastră. Noi am încercat s'o convingem îndeosebi pe Anca Magheru să rămână cu noi. A refuzat. Ana Solomon a încercat să deschidă discuția în legătură cu "lupta fracționistă".

Odată ieșite din colectiv, au continuat munca de spargere, prin familii. Ing. Al. Solomon, soțul Anei, lua legături cu familiile pe care le specia, spunându-le că acele tovarășe care sunt în colectivul nostru vor avea de suferit grave consecințe. Pe mine mă numea "persoana otrăvită".

Ing. Solomon venea zilnic la vorbitor. Era în relații strânse cu administrația. A dat odată 1000 lei unui gardian. Noi am rugat să pună capăt acestui sistem, deoarece ne creia mari greutăți. A continuat totuși. Într-o zi a venit împreună cu 2 inspectori dela Dir. Generală a Inchisurilor pe care i-a prezentat Anei. I s'a permis să construiască un adăpost aerian. Grupul lui Lili Weigl, în care mai erau în afară de procesul Magheru, Ety Sender (Davidevici), Stela Bacalu, Ivanovici, Sașa Sidorovici și Marinescu - și-a făcut un atelier separat, unde veneau rudele "la probă".

Ing. Solomon avea vorbitor cu Lili Weigl. El era acela care a ținut legătura.

Din unele date a reieșit că Lili Weigl nu ne-a predat o sumă de cca 150.000 lei.

În Aprilie 1944 Lili Weigl era foarte îngrijorată și supărată. Aflase probabil de izolarea lui Foriq. La 2 Mai 1944 a venit la mine la vorbitor Penchas, fratele lui Ety Sender, care mi-a comunicat realizarea Frontului Unic Muncitoresc și care mi-a cerut recunoașterea lui Lili Weigl.

Cam tot în acea perioadă, ni s'a comunicat să facem "cereri" lui Antonescu pentru eliberare. Noi am refuzat. Pentru a mă convinge să fac această declarație de renunțare a venit la vorbitor Leibovici-Serban. Lili și grupul ei au făcut "cereri".

(ss) Ilca Vaserman-Melimescu.

Act. Col. Int. Int. I.

323

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Martorul PAUL DAVIDOVICI, născut 21 Mai 1903, în Iași, fiul
lui ITIC și ESTERA, de profesie funcționar, cu ultimul domiciliu
în Buc. str. Spătarului Nr. 6 A.

12 Septembrie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 16,10

" s'a terminat " 17,30

Întrebare

Ce cunoșteți dvs. privitor la o directivă dată în timpul
războiului în sensul de a se procura anumite date ale membrilor
de partid?

Răspuns

În ce privește date asupra membrilor de partid în special
activiști, s'a cerut și s'au dat în tot timpul războiului date asu-
pra lor pentru ca, conducerea Partidului din acel timp în frunte cu
FORIS să știe de fiecare activist sau membru simplu de partid, cine
este el, unde lucrează și unde locuiește sau dacă era ilegal, în ce
casă conspirativă locuia.

Îmi amintesc însă că prin vara anului 1942 mi s'a cerut
de către PETREA NICOLAE care atunci era Secretarul Comitetului Ju-
dețean, să cerem dela legăturile noastre de muncă liste cu simpati-
zanții Partidului cu care aceștia erau în legături.

Mi-mi mai amintesc precis ce anume date s'au cerut să
cuprindă acele liste, însă sau cerute date în așa fel încât acești
simpatizanți cu care membrii de partid și activiștii erau în legă-
turi, să poată fi cunoscuți cine anume sunt aceștia.

Aceste liste erau cerute de PETREA NICOLAE pentru a fi
predate apoi conducerii Partidului din acel timp în frunte cu
FORIS ȘTEFAN.

Îmi amintesc că legăturile mele de muncă și de altfel și
ale celorlalți tovarăși din Comitetul Județean, s'au opus categoric
să întocmească și să predea astfel de liste arătând că exista
pericolul ca acestea să ajungă pe mâinile Siguranței. La fel și eu
m'am opus acestei cereri.

În urma acestei situații, PETREA NICOLAE consultându-se

./.

ss/PAUL DAVIDOVICI

cu cine-i trasase aceasta directivă, a venit din nou cu sarcina ca legăturilor noastre de muncă să li se arate că refuzul lor de a preda listele cerute va fi socotit ca indisciplina de Partid și deci punându-li-se în față că refuzul lor este socotit ca o nesupunere, erou somați a preda listele cerute.

Nu-mi mai amintesc care din legăturile mele de muncă mi-au dat apoi liste și care nu, dar vag îmi amintesc că am primit atunci ceva din listele cerute pe care la rândul meu le-am predat lui PETREA NICOLAE.

Îmi amintesc că pe atunci au fost mari discuții în legătură cu această directivă.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Marior,

ss/PAUL DAVIDOVICI

Anchetator,

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

324

225

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Martora DAN ECATERINA, născută la 30 August 1908, în Iași, fiica lui IOSIF și LEA, de profesie profesoară, cu ultimul domiciliu în Buc.str. Batiștei 1.

7 Septembrie 1953, București

Interog. a început la ora 11,30

" s'a terminat " 13,30

Intrebare

Când ați intrat în legături de muncă cu PETREA NICOLAE

Răspuns

În toamna anului 1941 am intrat în legătură de muncă cu PETREA NICOLAE prin tov. IDA FELIX.

Intrebare

PETREA NICOLAE v'a trasat vreo sarcină de a obține din cadrul organizației de București, date și adresele membrilor de Partid?

Răspuns

Da, mi s'a cerut de către PETREA NICOLAE numele legale, adresele și date personale ale membrilor din Organizația Tineretului, Uniunea Patrioților, aparatul tehnic al Uniunii Patrioților și după cât îmi amintesc cred și dela Sectorul de Partid III Albastru cu care atunci eu aveam legătura din partea Comitetului Județean.

Intrebare

Când anume vi s'a cerut de PETREA NICOLAE să procurați aceste date?

Răspuns

După cât îmi amintesc aceasta a fost în cursul anului 1942 când eu am fost atrasă ca membră în Comitetul Județean Ilfov al Partidului iar Petrea Nicolae era deocam secretarul Comitetului județean.

Intrebare

Când v'a trasat această sarcină mai era și altcineva de față?

./.

ss/E.DAN

Răspuns

Nu-mi amintesc precise împrejurarea când PETREA NICOLAE mi-a trasat această sarcină, dar știu că aceasta le era cunoscută tuturor membrilor biroului județean.

Întrebare

Cum a motivat PETREA NICOLAE necesitatea obținerii acestor date?

Răspuns

PETREA NICOLAE mi-a spus că aceste date erau necesare pentru ca Partidul să cunoască pe toți cei care activează pentru a avea evidența lor și în caz de arestări să știe cum să refacă legăturile.

Întrebare

Vi s'a cerut ca să le procurați în scris sau verbal?

Răspuns

Mi s'au cerut să le procur în scris sub formă de listă.

Întrebare

Ați procurat datele cerute?

Răspuns

Toți cei cărora le-am cerut întocmirea acestor liste s'au opus categoric motivând că în ultima vreme au fost foarte multe arestări fără a se putea explica cauzele și că nu pot da aceste date arătând că aceasta ar putea duce la noi arestări și că nu este exclus ca aceste liste să cadă în mâinile tocmai a vreunui trădător strecurat chiar în Comitetul Central. De altfel tov. ARONOVICI (decedat) care activa la Organizația Uniunii Patrioților din București, a adresat atunci o scrisoare Comitetului Județean în care a expus motivul de mai sus în urma căruia refuza să dea datele cerute.

În urma acestor opuneri, i-am comunicat lui PETREA NICOLAE această situație și mi-a spus că trebuie să preluoză din nou această sarcină cu cei care se opun arătându-le că dacă continuă să refuze, vor fi socotiți ca "fracționisti", că n'au încredere în conducerea Partidului și că-lăă disciplină de Partid.

Eu m'am opus la aceasta și am scris direct Comitetului Central prin el arătând că cei care se opun, îi cunoașc ca oameni cinstiti atapăi Partidului și nu-i putem socoti ca fracționisti. La aceasta mi-a răspuns FORIS în scris criticându-mă aspru cum că aș face "s sofistoidrie" termenul lui FORIS) și că în fond apăr de acestia. În concluzie arda că trebuie să mă supun disciplinei de Partid și să duc la îndeplinire această sarcină.

./.

so/E. DAN

Ku deși nu eram de acord, m'am supus însă disciplinar.

Ducându-mă din nou la legăturile mele și după ce le-am arătat punctul de vedere al conducerii de atunci a Partidului, am obținut datele cerute sub formă de listă numai dela o parte care s'au supus disciplinar iar o altă parte au continuat să refuze până la urmă nedând datele cerute.

După cât îmi amintesc, am primit liste cu datele cerute, dela organizația tineretului prin tov. MIHNEA și dela o parte a organizației Uniunii Patriotice cred prin NIREL deoarece la cealaltă parte a organizației U.P. era tov. ARONOVICI care a refuzat până la urmă să dea vreo dată din cele cerute.

Intrebare

Cui ați predat listele ce le-ați putut procura?

Răspuns

Le-am predat lui PETREA NICOLAE personal.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Martora

ss/E. DAN

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoru

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestatul PATRASCU ANIREL, născut la 22 Martie
1911 în Cluj, fiul lui LUDOVIC și ANA, de profesie croi-
tor, cu ultimul domiciliu în Buc., Intrarea Portocalelor 2

4 Februarie 1953, Jilava

Interog. a început la ora 10,30

" s'a terminat " 17,15

Intrebare:

Când ai intrat în legătură cu PETREA NICOLAE?

Răspuns:

Cu PETREA NICOLAE am intrat în legătură prin Mar-
tie sau Aprilie 1943 legătura fiindu-mi făcută de IONITA
ION cu care eram în legătură din Ianuarie 1943 după ce
fusesem eliberat din lagărul Tg. Jiu.

Intrebare:

Până când ai fost în legătură cu PETREA NICOLAE?

Răspuns:

Cu PETREA NICOLAE am fost în legătură până la 4
Aprilie 1944 când acesta a fost îndepărtat ca făcând parte
din grupul de trădători în frunte cu FORIS ȘTEFAN care
au desfășurat o activitate trădătoare și dughinocă de
dezorganizare și distrugere din interior a Partidului.

Intrebare:

Dta care ai fost în legătură de muncă pe linie
de partid cu PETREA NICOLAE, Ce acțiuni ale acestuia ai
cunoscut ce fac parte din activitatea sa trădătoare și
dughinocă.

Răspuns:

În timpul când eu eram în legătură cu PETREA NICO-
LAE, adică în tot cursul anului 1943, acesta a căutat prin
diverse forme să saboteze îndeplinirea sarcinii celei mai
importante ce stătea în fața Partidului, sarcina de a lo-
vi prin toate mijloacele nașim de război Hitleristă.
Astfel că în ședințele pe care le aveam cu el și cu
BENDEL MARCEL căuta în tot timpul să minimalizeze impor-

tanța acțiunilor de sabotaj și inițiativele ce veneau în acest sens din cadrul organizațiilor de Partid dela STB și Electricitate, organizații cu care eu eram în legătură.

Cu ocazia raportelor ce le făceam în ședințele cu PETREA NICOLAE și MARCEL BENDEL, îi aduceam la cunoștință despre actele de sabotaj ce se făceau de exemplu la STB ca blocarea strungurilor, frânarea producției la secția ce lucra pentru front, etc. Deasemenea i-am adus la cunoștință o inițiativă de sabotaj a membrilor de partid și simpatizanților dela STB care au propus confecționarea unor cure speciale pentru a fi folosite în jurul unor garaje de mașini nemțești în scopul de a produce spargerea cauciucurilor dela aceste mașini.

La toate acestea, permanent PETREA NICOLAE răspundea că aceste acțiuni nu prezintă importanță, că nu se oprește pe loc mașina de război hitleristă prin aceasta și că în acest scop noi va trebui întâi să ne organizăm serios, să atragem forțe și apoi să trecem la acțiuni serioase. Mai departe spunea că în prezent adică în 1943, Partidul nu are forțe, este slab și dezorganizat și de aceea este împiedicat de a întreprinde acțiuni serioase de lovire a mașinei de război hitleriste. Eu ridicam atunci problema că până la această organizare să acționăm concomitent cu forțele disponibile în diverse acte de sabotaj, deoarece orice lucru cât de mic avea importanța și contribuția lui în lovirea mașinei de război hitleriste.

La aceasta, PETREA NICOLAE continua să susțină teza sa permanentă că va trebui să așteptăm până ne organizăm serios și apoi să trecem la acțiuni de a lovi serios mașina de război hitleristă.

Pe de altă parte însă, PETREA NICOLAE căuta să împiedice și această organizare, deoarece la toate ședințele ce le-am avut cu el, insista câte o oră din cele două ore cât dura ședința, asupra problemei conspirației și vigilenței spunând că trebuie să ne păzim, că suntem pușini și că problema principală este să ne păstrăm persoana noastră, spunând aceasta că fiind mai principal și mai important decât necesitatea desfășurării activității în rândul maselor. După felul cum punea el problema aceasta, ar fi însemnat că noi trebuia să stăm mai mult în casele noastre conspirative decât să acționăm
./.

sa/PATRASCU ANIRE I

În rândul membrilor de partid, a simpatizanților și a maselor antihitleriste care trebuiau mobilizate și îndrumate în lupta lor.

Cu această linie a lui PETREȚA NICOLAE era de acord și BENDEL MARCEL iar eu dacă m'am împotrivit la această ca fiind o linie ce duce la frânarea activității Partidului și la izolarea noastră de mase, PETREȚA NICOLAE cu ocazia unei ședințe a venit și a prelucrat cu mine un document ca fiind o analiză a activității mele făcută de Comitetul Județean și în care eram criticat că sunt "șuguratec" în acțiunile mele și că pun organismele de partid în pericol. Această ședință a avut loc în casa conspirativă "Iurhan" unde împreună cu PETREȚA NICOLAE a venit și BENDEL MARCEL. Această era pe la sfârșitul verii anului 1943.

Această linie trădătoare a lui PETREȚA NICOLAE de frânare și sabotare a activității de Partid nu s'a oprit la cele arătate de mine mai sus ci a culminat cu faptul că în Decembrie 1943 după arestările grupului dela Uniunea Patrioților, el a venit la o întâlnire cu mine pe Bd. Maria lângă metropole și mi-a comunicat că FORIS ȘTEFAN a hotărât să întrerupă toate legăturile de partid ce le aveam, precum și orice fel de activitate să fie întreruptă până la noi dispozițiuni. PETREȚA NICOLAE motiva aceasta în sensul că activității ar fi în pericol în urma arestărilor ce s'au produs și că de aceea trebuie întreruptă orice fel de activitate. Am obiectând față de o asemenea hotărâre ca fiind nejustă, PETREȚA a căutat să-mi spună că va mai discuta aceasta cu FORIS anunțând și va răspunde ce va fi de făcut. Ulterior însă nu mai mi s'a comunicat până la înlăturarea lui PETREȚA NICOLAE că s'ar fi revenit asupra acestei hotărâri. Eu nu am executat hotărârea transmisă de PETREȚA NICOLAE continuând să mențin legăturile și activitatea de mobilizare a organizațiilor de partid dela STB și Electricitate.

Faptul că PETREȚA NICOLAE în timpul cât a fost secretar al Comitetului Județean a desfășurat o activitate de dezorganizare și distrugere din interior a Partidului, l-am constatat în mod evident cu ocazia preluării de către subsemnatul a legăturilor pe care PETREȚA NICOLAE le avusese. Aceasta era după câteva zile dela înlăturarea lui PETREȚA NICOLAE când fiind însoțit de IOSIF RANGHET de a prelua legăturile Comitetului Județean dela PETREȚA NICOLAE, acesta mi-a spus de față cu IOSIF RANGHET în casa croitorului MANEA, că singurele legături ale Comitetului Județean sunt

./.

ss/PATRASCU ANDREI

cu un grup de intelectuali cu care ținea legătură PAUL DAVIDOVICI și legăturile mele ce le aveam la STB și Elco-tricitate, PETREA NICOLAE fiind întrebat despre legăturile cu principalele uzine din Capitală, a răspuns pur și simplu că s'au pierdut aceste legături. Astfel că atât eu cât și IOSIF BANGHEI am constatat cu acea ocazie că activitatea dughănoasă a lui PETREA NICOLAE și a celorlalți din jurul lui FORIS ȘTEFAN, a mers până acolo încât principalele uzine și fabrici din Capitală să rămână izolate fără legături cu Comitetul Județean care trebuia să își concentreze activitatea în rândul muncitorilor din fabrici. Așa că se ajunsese la situația ca sub conducerea lui PETREA NICOLAE, Comitetul Județean să rămână izolat aproape complet de membrii de partid, simpatizanți și muncitori fără de partid care ulterior după îndălțurarea lui PETREA împreună cu banda lui FORIS din care el făcea parte, s'au dovedit a constitui suficientă forță prin luarea legăturii și mobilizarea lor în lupta de lovirea mașinei de război hitleristă. Era și normal ca PETREA NICOLAE să spună înainte că nu se putea face nimic serios din lipsă de forțe, din moment ce el prin ruperea legăturii cu acestea, le izolase și le lăsase în părădire pentru a acționa neorganizat și neîndrumate de Partid.

După ce am citit cuwânt cu cuwânt prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu, nesilit de nimeni.

Arestat :

es/PATRASCU ANDREI

Anchetator:

Lt. Maj. V. Văndoru

333

332

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

156 Martora ELENA GEORGESCU, născută la 10 Aprilie 1915 în București, fiica lui LEON și ADELA, de profesie asistentă universitară, cu ultimul domiciliu în Buc. str. Zambaccian Nr. 14.

13 Septembrie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 9,45

" s'a terminat " 11,30

Intrebare

Ce cunoașteți dvs. privitor la faptul că în timpul arestărilor din 1943 dela Apărare, se continua trimiterea tovarășilor la întâlniri?

Răspuns

Imi amintesc de acest lucru însă nu știu cine anume a dat această directivă conducerii Apărării.

Știu că în timpul arestărilor din 1943 în rândul tovarășilor dela Apărare, s'a continuat ca tovarășii să fie trimiși la întâlniri pe stradă fiind directivă superioară ca legăturile să fie menținute.

Această situație a dus la arestarea unor tovarăși din cadrul Apărării.

În mod normal, trimiterea tovarășilor la întâlniri în timpul arestărilor trebuia oprită pentru controlul firelor de undă veneau arestările.

Acest lucru nu s'a făcut și astfel că tovarășii sub pericoul evident al arestării, erau trimiși la întâlniri pe stradă.

Un alt lucru care s'a întâmplat în timpul războiului cu totul nejustificat din punct de vedere al conspirativității, este și acela că se cereau de către conducerea Partidului din acel timp în frunte cu FORIS să li se trimită rapoarte și liste cu numele conspirative ale tuturor legăturilor noastre de muncă și totodată alte liste anexe cu numele reale ale tovarășilor.

Imi amintesc că în urma acestei directive, au existat discuții serioase de opunere a tovarășilor să predea astfel de liste existând pericolul ca acestea să cadă în mâinile Siguranței și astfel tovarășii să fie arestați.

./.

ss/ELENA GEORGESCU

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

Martora,

ss/ELENA GEORGESCU

333

Anchetator,

Lt. Maj. de Securitate

V. Vânătoru

334

Proces-Verbal de interogator

Marina Elena Gergesou, născută la 10 Aprilie
1915 în București, fiica lui Dem. și Adela, de profesie asistentă
universitară, cu ultimul domiciliu în Buc. Str. Zembarcean
Nr. 14. -

13 Septembrie 1953

Orașul BucureștiInterogatoriul a început la ora 9 și 45 min.„ s'a terminat la „ 11 și 30 „

Intrebare: Ce cunoștințe dvs. printr la faptul că în
timpul arestării din 1943 dela Apărare, se continua
trimiterea torarșilor la întâlniri?

Răspuns: Am amintire de acest lucru însă nu
știu cine anume a dat ocazia directoriei
conducerei Apărării.

Știu că în timpul arestării din 1943 în
căminul torarșilor dela Apărare, s'a continuat
ca torarșii să fie trimiși la întâlniri pe
stradă fiind directorie superioară ca legăturile
să fie menținute.

Acesta situatie a dus la arestarea unor
torarși din cadrul Apărării.

În mod normal, trimiterea torarșilor la
întâlniri în timpul arestării trebuia oprită
pentru controlul zilei de unde veneau arestările.

Acest lucru nu s'a făcut și astfel că torarșii
sub pericolul evident al arestării, erau trimiși

Semnătura,

Elena Gergesou

Urmare: *La întoarcere pe strand.*

Un alt lucru care s-a întâmplat în timpul războiului cu totul nejustificat din punct de vedere al conspirativității, este și acela că se creau de către conducerea Partidului din acel timp în frunte cu Frig, să li se trimită liste cu numele conspirative ale tuturor legăturilor noastre de muncă și tot odată alte liste anecdotice cu numele reale ale torarșilor.

Îmi amintesc că în urma acestor directive, au existat disențuri serioase de apăsare ca torarșii să predau astfel de liste existând pericolul ca acestea să cadă în mâinile Siguranței și astfel torarșii să fie arestați.

După ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, îl susțin și semnez.

*Archiata,
L. I. I. I. I.*

Trăistaru

Marțea,

Elia G. G. G.

Declarație

dată de Tov. Moisesescu între în
calitate de martor.-

20 Dec. 1952

323

Despre acțiunea trădătoare a lui Foriș și complicitii lui.

Prin dispoziția de scoatere a basarabenilor și evreilor din țară s'a dus în București la desorganizarea unor celule ale P.C.R. și la descompletarea altora și a organelor de conducere.

Foriș a dus acțiune de spargerea unității partidului și de semănare a neîncrederii între membrii de partid cinstiți și devotați Partidului.

Provocând arestarea și exterminarea unor comuniști, pe de altă parte ducea o acțiune tot așa de criminală de calomniere și compromitere și izolare a altor comuniști.

O astfel de ticăloșie a încercat și cu mine izolându-mă de Partid pe timpul războiului hitlerist mai întâi sub învinuirea de trădare încercând să-și ascundă propria lui trădare în urma căreia au fost arestați tovarășii din C.C. al P.C.R. în frunte cu tov. Iosif Chișinevski și a descoperirii casei cu tipografia org. de partid a Capitalei a cărei gazdă era cunoscută și recomandată de Foriș și la care fără îndoială că tot el a trimis poliția.-

Prin cine?

În timpul războiului Foriș în loc să organizeze mișcarea de partizani în spatele frontului, a dat dispoziții ca și comuniștii să plece pe front în cadrul armatelor fasciste.

Prin cine?

În 1941 după începerea războiului criminal antisovietic mi s'a trimis și mie dispoziția secretarului partidului care era Foriș să mă prezint la armată pentru a pleca pe front sub pretextul că să fac muncă de combatere a războiului. Foriș și complicitii lui știau prea bine că eu eram urmărit de siguranța antonesciană ca comunist, eram implicat în 2 procese unul pentru organizarea și conducerea grevei dela Metaloglobus 1939-1940 și altul pentru organizarea manifestației anti-legionare dela Obor din toamna anului 1940 și eram cputat pentru a fi arestat.

Prezentarea în armată și mergerea pe front în condițiile acestea ar fi dus numai la două posibilități: acceptarea de a deveni trădător și ucigaș sau exterminarea.

Prin cine?

Demascând această ticăloșie și refuzând să execut această dispoziție criminală mi s'a transmis că voi trage consecințe grave și după câteva luni au încercat să mă suprime prin provocatorul Marcu Schon. Nereușindu-le această crimă datorită intervenției la timp a membrilor cinstiți din C.C. în frunte cu tov. Părvulescu Ctin.

Acțiunile lui Foriș de demoralizare și șantajare a membrilor de partid pentru a-i atrage în clica trădătorilor.

În 1942 Marcu Schon mi-a adus o scrisoare semnată secretarul Part. Com. Rom (Marius mi se pare). În acea scrisoare scrisă de mână se spunea cam așa : "s'a făcut o greșeală cu tine și C.C. a ajuns la concluzia că nu poți fi învinuit de provocator dar că ai avut grave greșeli conspirative din care cauză a căzut membri C.C. P.C.R. și tipografia de partid din București. Mai scria că s'a hotărât să fiu încadrat în muncă atât eu cât și Viorica care deasemeni izolată.

Odată cu scrisoarea ni s'a adus și un pachet cu materiale de partid.

Între aceste materiale în care se scria despre activitatea tov. Iancu, Stefan și alții făcându-i fracționiști și față de care ne cerea să ne fixăm poziția, era și o scrisoare semnată de acelaș secretar al partidului (desigur Foriș adresată Comitetului Județean Ilfov în care spunea cam așa "înțeleg situația voastră grea în urma cazului Moisesescu".

Atunci mi-am dat seama că acest secretar al partidului este fără îndoială un agent provocator și că trimiterea acestui material este făcută cu scopul de a mă șantaja și a mă determina să intru în cloaca lor criminală de trădători.

Cerând socoteală de ce a fost desconspirat numele meu în material de Partid și arătând că aceasta înseamnă un denunț făcut autorităților fasciste, Marcu Chon în numele celui secretar, adică a lui Foriș, mi-a luat înapoi scrisorile și materialul de partid și iarăși ne-a lăsat izolați.—

În 1943 Foriș a trimis pe Ioniță să-i dăm, Viorica și eu mine, toate datele după actele noastre false și câte o fotografie sub pretextul că ar vrea să ne facă alte acte. În urma refuzului nostru de a da aceste date, ne-a acuzat de neîncredere în partid amenințându-ne că nu vom primi ajutorul partidului pentru asigurarea securității noastre.

În acțiunile lor mârșave de șantaj mergeau până acolo că ne arătau banii pe care îi ducea provocatorului Melinte dându-ne de înțeles că ne-ar da și nouă (care eram izolați fără niciun ajutor material) dacă am fi ca Melinte.

Când am văzut că toate manoperile lor mârșave nu le-a folosit pentru atingerea scopului criminal de a ne demoraliza și împinge în brațele dușmanilor clasei muncitoare, au pus la cale lichidarea noastră dându-ne direct pe mâna siguranței fasciste care înscenând un proces cu o tipografie imaginară ne-a condamnat la moarte pe 4 inși din grupul implicat.—

Nu și-au putut pune în aplicare această crimă numai datorită faptului că tovarășa mea Viorica care era arestată era gravidă și apoi a venit 23 August ziua eliberării patriei noastre de către armatele sovietice, iar eu reușisem să scap de arestare fiind într-o casă necunoscută de grupul lui Foriș și apoi fugind din București.

Am fost nevoit să scriu despre mine pentru a putea contribui cu fapte concrete la demascarea trădătorului și spionului mârșav Foriș și grupul său, pentru că eu fiind ținut izolat tot timpul războiului de organizația de partid nu cunosc direct, ci doar din auzite, alte acțiuni trădătoare ale lor.

Ci omni?

Declarant

Moiescu Anton membru de partid în org. de bază din Banca de Stat și președinte al Băncii de Stat B. R.P.R.

ss.A.Moiescu

20.Dec.1952

Trădător

333

334

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Martora VIORICA MOISESCU, născută la 13 Aug. 1916
în Cluj, fiica lui ADALBERT și ESTERA, de profesie texti-
listă, actualmente vicepreședintă la C.C. al Sind. Cooperatist
domiciliată în București str. Alexandria Nr. 33

26 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 13, 00

" s'a terminat " 14, 30

Intrebare

Ce știți despre activitatea trădătoare a lui FORIS
și a bandei sale?

Răspuns

Prin 1940 toamna, PETRE GHEORGHE secretarul județean
Ilfov, mi-a spus în discuțiile ce le-am avut cu el că în
conducerea Partidului este ceva suspect, fără a preciza la
cine arune se referea, spunând că în timp ce membrii de Par-
tid cu funcții mai mici sunt aspru sancționați pentru cele
mai mici greșeli, acolo sus în Comitetul Central există un
familiarism și împăciuitoarism prin care se tolerează lipse-
rile și greșelile lor grave politice și că nici cel puțin
nu-și fac autocritică. Deasemeni mi-a spus că în Comitetul
Central s'au strâns numai intelectuali și că de aci origina
impăciuitoarismului și a lipsei de combativitate.

PETRE GHEORGHE mi-a spus acestea și mi-a spus că la
prima ședință a Comitetului județean dacă vine TEODHARI sau
altcineva din partea conducerii Partidului, să luăm atitudine
și să cerem să răspundă pentru greșelile serioase ce se făcu-
seră până atunci.

Prin toamna anului 1942, MET mi-a spus că FORIS este
un trădător, că el nu ne-a înălțurat numai pe mine și pe to-
varășul meu, ci și pe alți activiști cinstiți și devotați
Partidului, menționându-mi pe el, pe PAVEL ȘTEFAN și pe alții.

Mai departe MET și-a exprimat nemulțumirea pentru
inactivitatea muncii împotriva războiului ca organizarea
detachamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj, etc.

./.

se/MOISESCU VIORICA

Deasemeni MEI mi-a spus că trădătorul FORIS dă pe mâna Siguranței o mulțime de tovarăși ca PETRE GHEORGHE care a și fost executat, ELENA PAVEL și alții.

În toamna anului 1942 tovarășul meu pe deoparte, iar pe mine pe de altă parte am fost duși de MARCU SCHON într-o casă conspirativă necunoscută de noi sub pretextul că ne duce la o ședință.

Ulterior am aflat că FORIS cu ajutorul lui SCHON MARCU intenționa să ne suprimă.

În Martie 1943 am fost arestată de Siguranță și prin August am fost transferată la închisoarea Văcărești.

În timp ce stăteam la această închisoare LILI WEIGL a încercat să mă atragă de partea ei cu diferite momeli.

Eu primeam aproape zilnic pachete și valize întregi cu alimente, îmbrăcăminte și altele.

Înainte de a cădea când eram în libertate nu am mâncat asemenea bunătăți ca cele pe care le primeam dela LILI WEIGL. I se aducea spre exemplu smură cu frigod, prăjituri, torturi, ciocolată, pepeni la ghiță, etc.

Dela tovarășele din colectiv am auzit că toate aceste bunătăți le primea dela KOFLER a cărui amantă era.

LILI WEIGL avea foarte dese vorbitoare.

După câțiva timp colectivul comunistelor din care făceam și eu parte am hotărât să rupem orice legătură cu LILI WEIGL care era complice a bandei lui FORIS și KOFLER.

După ce am citit prezentul proces-verbal, îl susțin și semnez propriu nealinită de nimeni.

Martoră:

ss/MOISESCU VIOERICA

Anchetator:

Lt. Maj. V. Vânătoru

Procuror,

Col. Ardeleanu

302

339

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul RUNCAN EUGEN, actualmente directorul Contabilității C.C.F.S., declar următoarele în legătură cu activitatea mea din perioada 1940-23 August 1944 :

1/. Am primit muncă în aparatul tehnic central în Septembrie-Octombrie 1940, muncă care am dus-o fără întrerupere până la 23 August 1944.- Legătura de muncă pe această linie a fost stabilită încă din toamna 1939 de soția mea, iar eu am intrat în această muncă după ce m'am mutat din Timișoara la București.-

Prima legătură a mea superioară a fost Tov. BIRTAS GAVRIL, dela început și până la căderea lui.-

2/. Prin Octombrie-Noembrie 1940, tov. BIRTAS mi-a făcut legătură cu tov. COLIU D-TRU, care mi-a sarcina să iau legătură cu canalul sovietic la Tulcea.- Canalul a funcționat în felul următor : responsabil era tov. AVRAM FILCENCO, unde m'am prezentat prima dată, pentru a mă informa dacă totul este în regulă. Locul efectiv de muncă era în locuința soților NICHITA și IOANA SAVENCO (morarul) care primea și transmitea tot materialul prin pescarii FEDEA și fratele său (numele de familie nu-i cunosc), aceștia din urmă fiind aceia, care cu barca făceau navetă cu mamul sovietic.-

Deci tot materialul trimis către și primit din URSS a fost transmis prin NICHITA SAVENCO.-

3/. Subsemnatul am fost la Tulcea de 3-4 ori.-

Nu pot să-mi aduc precis aminte, dacă am fost ultima dată la Tulcea înaintea sau după căderea C.C. din Aprilie 1941.- Mi se pare totuși - fără să pot garanta pentru acest lucru - că ultima dată am fost după cădere, cam la începutul lui Mai.- După plecarea tov. COLIU în URSS, legătura a rămas tot tov. BIRTAS, iar după căderea lui, cred că FORIS mi-a dat sarcina să mă duc la Tulcea.- Acesta a fost ultimul drum acolo.-

././.

Cert este că la Tulcea am stabilit ca tov.AVRAM FILCENCO să vină la București, fixându-ne întâlnire pe stradă, cu controale permanente.- La aceste întâlniri tov.FILCENCO nu s'a mai prezentat și cu aceasta legătura cu canalul s'a întrerupt.- (Cu mult în urmă am aflat că întregul aparat al canalului a căzut, dar nu pentru că s'ar fi descoperit canalul, ci pentru alte motive de greșeli, conspirative.-Nu cunosc chestiunea în mod concret).-

Iarăși îmi aduc precis aminte că am raportat lui FORIS personal faptul că FILCENCO nu s'a prezentat la întâlnire și că s'a hotărât să nu mă mai duc acolo, deoarece pe atunci nu se cunoștea nimic despre situația din Tulcea.-

Nu pot să-mi aduc aminte, dacă cu ocazia acestei ultime vizite am adus sau nu ceva material din Tulcea.-

Aducerea de material fiind frecventă, nu am reținut dacă în acest caz concret mi s'a dat sau nu material.-

În caz dacă am primit și adus cu ocazia ultimului drum material, acesta nu puteam să predau altcuiva decât lui FORIS, deoarece tov.COLIU era de acum plecat, iar tov.BIRTAS căzuse.-

În afară de acest ultim drum, tot restul de material am predat tov.COLIU sau BIRTAS.-Altă legătură nu am avut în mod direct.-

4/. Pe STEFAN FORIS l-am cunoscut pe date de 31 Decembrie 1940, când sosise prin canal din U.R.S.S.-fiind adus de soția mea.- A stat în locuința noastră 1-2 zile, pe urmă a plecat și nu l-am mai văzut decât după căderea din Aprilie.- În această perioadă nu am avut nici un fel de legătură cu el, nu știam ce funcție are și cine este.-

Legătură propriu zis de muncă am avut cu el, începând de după căderea din Aprilie - direct sau prin VICTORIA SARBU, CONST. CARP și IVANCA SARISKI-RUDENCO.-

În perioada Iunie 1941-Aprilie 1942, FORIS a frecventat des locuința noastră din Str.Pasteur (Cotroceni), unde s'au ținut multe ședințe.- Pe urmă el n'a mai fost la noi, iar eu am vizitat unele case, unde el locuia.- Legături directe foarte dese am avut cu el, începând cam cu 1943.-

5/. Cu familia REDLINGHER, am avut legături de prietenie în anul 1940, până ce Tov.BIRTAS, nu ne-a atras atenția să nu mai frecventăm casa lor.-

Am început să frecventez din nou casa REDLINGER, după căderea din Aprilie 1941, când - după ce un timp scurt rămăsesem fără legătură - tovarășul REDLINGER m'a chemat la el acasă.- Merghând la el, l-am găsit pe FORIS acolo.- De atunci am frecventat casa REDLINGER cu diferite ocazii și atunci când FORIS locuia acolo, fie când locuiau acolo alții sau nimeni, fiind aproape tot timpul legătura lor (împreună cu soția mea).-

Nu pot să răspund în mod concret, ce anume material am dus acolo, cât timp FORIS locuia în casa REDLINGER.- Veneau diferite corespondențe dela legăturile noastre, tipărituri scoase de tipografia C.C., pachetele, etc.- Nu cunoșteam în marea majoritate a cazurilor conținutul lor, numai unele le-au deschis în fața mea (mă refer la perioada 1941-42) uneori am ajutat la descifrarea unor manuscrise trecute pe foiță de țigară.- Fără îndoială că materiale veneau nu numai prin mine.-

Nu-mi aduc aminte să se fi discutat un caz de ardere de materiale întâmplat în casa REDLINGER.-

În perioada, când BORIS locuia mult în casa REDLINGER, (1941 până cam la începutul lui 1943) această casă era socotită ca de bază și rezervă, și se căuta să fie cunoscută de cât mai puțină lume posibil.- Nu-mi aminte, pe cine am dus acolo, cât timp FORIS locuia acolo.- În orice caz, nu am dus acolo nici pe VICTORIA SARBU (pe care am întâlnit-o deacum acolo), nici pe KOFFLER Este posibil, să fi introdus acolo pe toți tovarășii din conducere, dar nu-mi amintesc, dacă și pe cine anume.-

6/. Nu știu să fi fost vreo suspiciune de supraveghere a casei REDLINGER.- Eu știam tot timpul că, casa e absolut curată și în timpul cât FORIS stătea acolo și după aceea.-

Imi amintesc, că s'a pus chestiunea ca locatarii casei să fie atenți la bodega de vis-a-vis, ca nu cumva să pornească de acolo o supraveghere.- Același lucru și în privința casei cu ofițeri nemți din Str. Texier.- La fel a produs frământări chestiunea, cum să se întrerupă de oarecare prietenie cu familia WEISS, care stătea peste drum, și despre cari se știa că sunt simpatizanți și au unele legături cu cercuri de simpatizanți.- Dar

chestiunea de supraveghere concretă sau bănuiala nu s'a pus în fața mea niciodată.-

7/. Am arătat că la început nu știam nimic despre FORIS.- Era normal, ca atât tov. BIRTAS, cât și ceilalți tov. să nu pomenească nimic despre funcțiunea și cu atât mai puțin despre identitatea lui.- În actele lui făcute în atelierul C.C. era trecut numele de STEFAN CARDAS.- Mai târziu mi-am dat seama, prin munca pe care o avea, că el trebuie să fie secretarul general al Partidului.- Unele lucruri mărunte despre trecut ne-a povestit chiar el (de ex: când era student la Budapesta și făcea parte din cercul "Galileu", despre unele greve de foame la care el a participat, etc.) dar nimic despre activitatea lui propriu zisă, despre legături, despre URSS sau altceva asemănător.- Numele lui adevărat am aflat prin 1943, când cu ocazia procesului U.B. a fost și el condamnat în contumacie.-

Despre VICTORIA SARBU știam că are o soră în închisoare (MARIA) și că o altă soră era activistă care pe urmă a căzut (ELENA).- Ne-a povestit câte ceva despre familia ei, dar nimic despre munca concretă sau legăturile de dinainte.- Știam că la început ea a ajutat în muncă pe FORIS, iar pe urmă a fost cooperată ca membră în Comitetul Central (prin 1943).- Din Aprilie 1942 și până în Aprilie 1944, ea ne-a fost tot timpul legătura superioară - spre FORIS.-

Despre KOFFLER nu știam absolut nimic.- Singurele amănunte am aflat cu ocazia căderii soților WEIGL - despre legături sentimentale cu soția lui WEIGL și despre faptul că a fost reținut în locuința lor un timp scurt, cu ocazia unei vizite pe care o făcuse, neștiind că e Siguranța acolo.-

Cunoșteam unele sarcini concrete ale lui : U.P., financiar, "România Liberă".-

Iar în ce privește pe PETREA NICOLAE, tot timpul nu am aflat absolut nimic - în afara sarcinii lui concretă de secretar al Comitetului Capitalei, și a unor probleme de muncă legate de funcția lui.-

8/. În legătură cu căderea din Aprilie 1941 s'a discutat puțin în fața mea.- Rețin următoarele lucruri din cele discutate :

- că tovarășii TEOHARI GEORGESCU și IOSIF CHISINEVSKI au avut o atitudine demnă de conducător la cădere ; la fel și

MELITA APOSTOL și THEA LUPU au avut o purtare eroică; dar că ei au comis neapărat greșeli conspirative, altfel nu s'ar fi ajuns la cădere.-

Despre tov. PIRI BRAINER, s'a spus că a avut o atitudine nedemnă, iar despre tov. BIRTAS că a făcut o mare greșală dând Siguranței adresa locuinței lui în care se afla FORIS, și de unde trebuia să plece, dacă până la o anumită oră tov. BIRTAS nu se întoarce.-

Nu știu să se fi ajuns la vreo concluzie sau teză concretă asupra cauzelor și condițiunilor, care ar fi determinat căderea, în afara unei singure concluzii generale : greșelile conspirative ale tovarășilor, cari au căzut.-

9/. În privința celor 2 parașutiști (CHIOREANU-FILIPESCU): Cred că în toamna 1942 (sau poate primăvara 1943) mi s'a dat o iafcă, la care să întâlnesc o fată (soția lui CHIOREANU).- Am primit sarcina s'o descos pe cât posibil mai temeinic.- Ea mi-a povestit următoarele : că au primit sarcina de a fi lansați în apropierea Bucureștiului, să ia anumite legături și să informeze prin postul de radio-emisiune cu care au venit.- Venind cu avionul noaptea, au intrat într'un viscol puternic, motorul avionului a început să înghețe, iar pilotul și-a pierdut orientarea, din care cauză ei au fost lansați undeva între Chișinău și Prut.

Neputând căra cu ei bagaj ca să nu atragă atenția, au ascuns undeva postul de emisiune, și prin multe peripecii au ajuns la București.- Acte românești primiseră în U.R.S.S.- Au cerut ajutor de la Partid ca să-și poată aduce înapoi aparatul și ca să poată să lucreze pe linia lor.-

Raportând aceste lucruri (nu știu dacă lui VICTORIA SARBU sau lui FORIS) s'a hotărât, ca deoarece cele susținute nu sunt controlabile, că ceea ce ei ar fi pentru partid o greșală din punct de vedere conspirativ, munca de Partid netrebuind să fie amestecată cu munca de informare și că problema e suspectă și prin faptul că ei au cerut legătură printr'un anume MARGULIUS bănuieț (sau demascat) provocator - ca să nu se ia legătură cu ei și să nu se satisfacă cele cerute de ei.- Au fost ajutați cu ceva acte - și dacă nu mă înșel cu ceva bani.- M'am întâlnit cu ea cred de două ori în total, după care s'a rupt legătura.-

I-am întâlnit din nou după 23 August la C.C.-

10/. Chestiunea celor 2 fete "răpite" cu ocazia căde-

366

rii A.P. din 1943, n'o cunosc decât din auzite, s'a aflat (cred că prin legătura Tov.MIREL COSTEA-SAVIN) că ele sunt filate din care cauză au trebuit să se dea la fund.-

Eu le-am cunoscut în casa croitorului OROOS din Parcul Domeniilor, unde ele au stat un timp mai îndelungat împreună cu tov.FLORICA BODNARAS și RENE VITEANU.-

Amănunte nu cunosc în legătură cu această problemă eu neavând legătură cu această linie.-

11/. Nu-mi aduc aminte de numele de HANS - maior în aviația germană.-

11/. Despre toate problemele mai sus arătate nu am discutat cu nimeni și nu am dat declarații în fața niciunui organ.-

ss/. RUNCAN EUGEN

București 30 Iulie 1951

Declarație.

345

Subsemnatul Rîncean Eugen, actualmente directorul Contabilității C.C. F. S., dedar următoarele în legătură cu activitatea mea din perioada 1940 - 23 August 1944:

1) Am primit muncă în aparatul tehnic central în Septembrie - Octombrie 1940, muncă, care am dus-o fără întrerupere până la 23. August 1944. - Legătura de muncă pe această linie a fost stabilită încă din toamna 1939 de stăta mea, iar eu am intrat în această muncă după ce m'am mutat din Timișoara în București.

Prima legătură mea superioară a fost for. Girtas, Savin, dela început și până la căderea lui.

2) Din Octombrie - Noiembrie 1940, for. Girtas mi-a făcut legătură cu for. Coliu Dtru, care mi-a dat sarcina să îmi legătură cu Canalul sovietic la Tulcea. - Canalul a funcționat în felul următor: responsabil era for. Avram Filcenco, unde m'am prezentat prima dată, pentru a mă informa, dacă totul este în regulă. - Locul efectiv de muncă era în locuința solilor Vichita și Ioana Savenco (moarăul), care primea și transmitea tot materialul prin pescarii Fedea și fratele său (numele de familie nu-l cunosc), acestia din urmă fiind aceia, care cu barca făceau navetă cu malul sovietic.

Deci tot materialul trimis către și primit din URSS a fost transmis prin Vichita Savenco.

3) Subsemnatul am fost la Tulcea de 3-4 ori.

Nu pot să-mi aduc precis aminte, dacă am fost ultima dată la Tulcea înainte sau după căderea C. C. din Aprilie 1941. Mi se pare totuși - fără să pot garanta pt. acest lucru - că ultima dată am fost după cădere, cam la începutul lui Iunie. După plecarea forărilor Coliu în URSS, legătura a rămas tot for. Girtas, iar după căderea lui, cred că for. mi-a dat sarcina să mă duc la Tulcea. Aceasta a fost ultimul drum acolo.

2) Cert este, că la Tulcea am stabilit, ca Tor. Donau
Filenco să vină la București, fixându-ne întâlnire pe strada,
cu controale permanente. - La aceste întâlniri Tor. Filenco
nu s'a mai prezentat și cu aceasta, legătura cu canalul s'a
interrupt. (Cu mult în urmă am aflat, că întregul aparat al
canalului a căzut, dar nu pentru că s'ar fi desoperit canalul,
ci pentru alte motive de greseli conspirative. Nu vom discuti
în mod concret.)

Într-îmi aduc precis aminte, că am raportat lui Toniș personal
faptul, că Filenco nu s'a prezentat la întâlnire și că s'a
hotărât să nu mă mai duc acolo, deoarece pe atunci nu
se cunoștea nimic despre situația din Tulcea.

Nu pot să-mi aduc aminte, dacă, cu ocazia acestei ul-
time vizite am adus sau nu ceva material din Tulcea. -

Aducerea de material fiind frecventă, nu am reținut, dacă
în acest caz concret mi s'a dat sau nu material. -

În caz, dacă am primit și adus cu ocazia ultimului
drum material, acesta nu puteam să predau altcuiva decât
lui Toniș, deoarece Tor. Coliu era deaceu plecat iar Tor.
Birtas, căzuse. -

În afara de acest ultim drum, tot restul de material
am predat Tor. Coliu sau Birtas, - altă legătură nu am
avut în mod direct. -

4) Pe Ștefan Toniș l'am cunoscut pe data de 31. decem. 1940,
când sosise prin canal din URSS - fiind adus de soția mea. -
A stat în locuința noastră 1-2 zile, pe urmă a plecat și nu l'am
mai văzut decât după căderea din Aprilie. - În această perioadă
nu am avut niciun fel de legătură cu el, nu știam, ce funcție
are și cine este. -

Legătura propriu-zisă de muncă am avut cu el începând
de după căderea din Aprilie - direct sau prin Victoria Sarbu,
Constantin Carp și Trauca Sariski - Rudenco. -

În perioada iunie 1941 - Aprilie 1942 Toniș a frecventat des
locuința noastră din st. Pasteur (Cotoceni), unde s'au ținut

multe sedinte. - Pe urma, el n'a mai fost la noi, iar eu (13
vizitat inele case, unde el locuia. - Legaturi directe
foarte dese am avut cu el incepand cam cu 1943. -
5.) Cu familia Redlinger am avut legaturi de prietenie
prin in anul 1940, pana, ce lor Birta, nu ne-a atas
atentie si nu mai frecventam casa lor. 346

Am inceput sa frecventez din nou casa Redlinger
dupa caderea din Aprilie¹⁹⁴¹, cand - dupa ce un timp scurt
ramasesem fara legatura - torarasiul Redlinger mi-a
trimis m'a chemat la el acasa. - Mergand la el, l'am gasit
pe Toni acolo. - se atuncia am frecventat casa Redlinger cu
pe unele ocazii, si atunci cand Toni locuia acolo, fie cand
locuiau acolo alții sau nimeni, fiind aproape tot timpul le-
gatura lor (nu peuna cu soția mea).

Nu pot sa raspund in mod concret, ce anume material am
dus acolo, cat timp Toni locuia in casa Redlinger. Veneau diferite
correspondente dela legaturile noastre, tiparituri scase de tipografia
C.C. pachetele, etc. - Nu cunoasteam in marea majoritate a cazu-
rilor continutul lor, numai unele le-am deslușit in fata mea
(ma refer la perioada 1941-42) uneori am ajutat la desifrarea unor
manuscrise scrute pe foite de țigara. - Fara indoiala ca materiale
nu erau nu numai prin mine.

Nu-mi aduc aminte sa se fi discutat un caz de ardere
a materialelor in casa Redlinger.

In perioada, cand Toni locuia mult in casa Redlinger,
(1941 pana cam la inceputul lui 1943) aceasta casa era socotita de
baza si rezerva, si se conta sa fie cunoscuta de cat mai multa
lumina posibil. Nu-mi aduc aminte, pe cine am dus acolo, cat timp
Toni locuia acolo. - In orice caz, nu am dus acolo nici pe Victoria
Sainon (pe care am intalnit-o deacum acolo), nici pe Koller. - Este
posibil, sa fi introdus acolo pe alti tovarasi din conducere,
dar nu-mi amintesc, daca si pe cine anume.

6.) Nu stiu sa fi fost vre'o suspiciune de supravaghere
a casei Redlinger. - Cu stiam tot timpul, ca casa e absolut

4) curată, și în timpul, cât Fon's stătea acolo, și după aceea.

Îmi amintesc, că s'a pus chestiunea, ca locatarii casei să fie atenți la bodega de visavris, ca nu cumva să poarteară de acolo o suprapoghere. - Același lucru și în pivnița casei cu ofiteri nemici din st. Iosier. - La fel a produs frământări chestiunea, cum să se întreprindă legătura de sarcare pieteniș cu familia Weiss, cari stăteau peste drum, și deșpre care se știa, că sunt împotriva nri și au unele legături cu cercuri de simpatizanti. - Dar chestiunea de suprapoghere concretă sau bătăuie nu s'a pus în fața mea niciodată.

7) Am arătat, că la început nu știam nimic despre Fon. Era normal, ca atât Tor. Britas, cât și ceilalți torari să nu poarteară nimic despre funcțiunea și cu atât mai puțin despre identitatea lui. - În actele lui făcute în abelierul C.C. pro trecut numele de Stefan Cardas. - Mai târziu mi-am dat seama, prin muncă pe care o aveam, că el trebuie să fie secretarul general al partidului. Unele lucruri mărunte despre trecut ne-a povestit chiar, el (de ex: când era student la îndăpărta și făcea parte din cercul "Galileu", despre unele greve de frume la care el a participat, etc) dar nimic despre activitatea lui propriu zisă, despre legături, despre URSS sau altceva asemănător. Numele lui adevărat l-am aflat prin 1943, când cu ocazia procesului UP a fost și condamnat în contumacie.

Despre Victoria Iarbu știam că are o soră în închisoare (Maria) și că o altă soră era activiste care se urusă a căzut (Elene). Ne-a povestit câte ceva despre familia ei, dar nimic despre muncă concretă sau legături de dinaintea. - Știam, că la început ea a ajutat în muncă pe Fon's, iar pe urusă a fost coruptă (a membrat în Comitetul Central (prin 1943). Din aprilie 1942 și până în aprilie 1944 ea ne-a fost tot timpul legătura superioară - spre Fon's.

Despre Kofler nu știam absolut nimic. Singurele amănunte am aflat cu ocazia căderii solilor Heigl - despre

legături sentimentale cu soția lui Heigl și despre faptul că
a fost reținut în locuința lor un timp scurt, în ocară unei
vigilante pe care o făcuse neștiind că e născută la acolo
unde s-ar afla unde s-ar afla conștient de faptul că e născută la acolo
far să se mișce pe lângă Nicolae tot timpul nu am
afla absolut nimic - în afara ^{sarcinilor} concrete de
secretar al Comitetului Capitalei, și a unor probleme de muncă
legate de funcția lui. 15

8.) În legătură cu căderea din Aprilie 1941 s'a discutat
putin în fața mea. Retin următoarele lucruri din cele discutate:
- că tovarășii Teohari Georgescu și Ion Clisiveșchi au
avut o pă atitudine demnă de conducători la cădere; la
fel și tovarășele Melita Gheorghiu și Thea Lupu au avut o purtare
bună; dar că ei au comis neapărat greșeli, conspirative, alt-
fel nu s'ar fi ajuns la cădere. -

despre tov. Piri Breiner s'a spus, că a avut o atitudine
nedemnă, iar despre tov. Birtas, că a făcut o mare greșală,
dând siguranței adresa locuinței lui, în care se afla Toni,
și de unde trebuia să plece, dacă până la o anumită oră tov.
Birtas nu se întorcea.

Nu știu să se fi ajuns la vre'o concluzie sau teză concretă
asupra cauzelor și condițiilor, care ar fi determinat căde-
rea, în afara unei singure concluzii generale: greșelile con-
spirative ale tovarășilor, cari au căzut.

9.) În privința celor 2 parașutiști (Clivoreanu - Filipescu):
cred că în toamna 1942 (sau poate, primăvara 1943) mi s'a dat
o rașco, la care să întâlnească o fată (soția lui Clivoreanu). Am primit
sarcina să o deserv pe cât posibil cât mai tenețuie. Ea
mi a povestit următoarele: că au primit sarcina de a
făcându-i în apropierea Bucureștilor, să ia anumite
legături și să informeze prin poșta de radioemisiune, cu
care au venit. Venind cu avionul noaptea, au intrat

6) Într-un vrscol puternic, metolul avionului a început să
vîrghete iar pilotul a pierdut orientarea, din care cauză
ei au fost laurași, mureva între Chirgîmău și Pmt.
Reputând căra cu ei bagaj ca și nu atrage atenția,
au ascuns mureva portul de emisiune, și pînă multe peripeții
au ajuns la București. - Fete românești primiseră în
U.R.S.S. - de au cerut ajutor de la partid ca să se poată
oduce înapoi aparatul și ca să poată ^{de} lucra pe linia
lot. -

Reportând aceste lucruri (nu știu dacă lui Victoria Târziu
sau lui Foniș) s'a hotărît, ca deoarece cele menționate nu sînt
controlabile, că ceace cer ei ar fi pentru partid o presal-
dă pînă de vedere conspirativ, munca de partid netîrînd
să fie amestecată cu munca de informare și că problema
e inspectă și pînă faptul că ei au cerut legătura pînă un
anume Margalius bănuieț (sau demascat) provocator -
ca și nu se ia legătura cu ei și să nu se sîtî facă cele
cerute de ei. - Au fost agitați cu ceva acte - și dac
nu mă înșel cu ceva bani. - M'am întîlnit cu ea cred
de 2 ori în total, după care s'a rupt legătura.

I-am întîlnit din nou după 23 August la C. C. -

10.) Căstărușul celor 2 fete răpite "cu ocazia căderii A. P.
din 1943 în o curioasă decădă din august, s'a aflat (cred că
pînă legătura tot Miriel Costea - Saru) că ele sînt filate din
care cauză au trebuit să se dea la fund.

Eu le-am cunoscut în casa croitorului Oroș, din
Parcul Domeni, unde ele au stat un timp mai în delungă și
sîmpreună cu fca. Florica Jorhăras și René Viteanu. -

Amănumăta nu cunosc în legătura cu această
problemă, pe neavînd legătura cu această linie. -

17

~~32~~

348

DECLARAȚIE

Subsemnata RUNCAN AGNETA (JULIETA), născută la 15 Iulie 1920 la Budapesta (Ungaria), fiica lui ZOLTAN și ELENA SZEKELY, domiciliată în București Str. Moliere Nr. 21, de profesie ziaristă la "Scântea", organ al C.C. al P.M.R., membră de Partid din 1939, declar următoarele :

- Am început să lucrez în aparatul tehnic central din iarna 1939-40.- Marea majoritate a legăturilor le-am primit însă din 1941, după căderea tov. CHISINEVSCHI și TEOHARI.- Am îndeplinit funcția de tehnică centrală până la 23 August 1944.-

- Principalele mele legături au fost următoarele :

- MITA LEW (STEFANIA, IOANA) - legăturile ei cunoscute de mine au fost Tov. GONST. PARVULESCU, ILEANA POPP, ANA TOMA, PETRE NAVODARU ;
- NORA MUNTEANU (RITA, NORA) - legăturile ei cunoscute de mine au fost tov. PETREA NICOLAE, MIRCEA BALANESCU ;
- SUZI KUHN (LENUTA) - legăturile ei cunoscute de mine au fost KOFFLER, ANTON ALEXANDRESCU ;
- FLORICA BODNARAS, pentru Tov. BODNARAS ;
- SANDA RANGHET - pentru Tov. RANGHET ;
- MIMI PÂNCU - spre tipografie și TRAIAN (ERNEST HIRSCH-CERBU) ;
- LIZA (nu-i cunosc numele adevărat) spre COSTICA CAHNE
- IVANCA SARISKY - RUDENCO
- Dr. BUCHLER dela care ridicam bani.-

Am mai avut legături incidentale cu Tov. THEA LUPU, MELITA APOSTOL, MANOLE TUDORACHE care stătea în casă cu o tovarășe ILIESCU - dar de acest nume nu sunt sigură.-

În afară de MIRCEA BALANESCU și ANTON ALEXANDRESCU, mă întâlneam uneori direct și cu legăturile tehnicilor de mai sus.-

Dela toți cei amintiți, am luat material pe care l-am predat în general lui FORIS sau MIRA.-

Dela Canalul Sovietic, am adus material din vara anului 1940 până în Aprilie 1941.-

Legătura cu Canalul mi-a făcut-o Tov.COLIU DUMITRU.-

Casa la care mergeam era a lui NICHITA SAVENCO, unde venea FEDIA pescarul care făcea drumurile cu barca și AVRAM FILCENCO.- Materialul îl preluam de obicei de la FEDIA, sau de la cei care veneau de dincolo - tov.PIRII BREINER, CHISINEVSKI și când a venit FORIS a adus și el.- Materialul îl predam la început lui BIRTAS, mai târziu MIREI.-

- În casa REDLINGER am intrat prima oară în 1942, când l-am găsit acolo pe FORIS și pe KOFFLER.- Am fost numai de câteva ori acolo, legătură mai strânsă cu casa a ținut soțul meu, care a și intrat acolo mult înaintea mea.-

Despre presupunerile de supraveghere a casei nu am auzit.- Mi s'a spus numai că singurul punct vulnerabil e faptul că vis-a-vis stă o familie WEISS care are legături cu un cerc larg de simpatizanți, de la care ar putea veni o urmărire.-

În casa REDLINGER nu am adus pe nimeni, eu totdeauna am intrat singură.-

În perioada în care FORIS a locuit la REDLINGER, a stat cu el câteva săptămâni Tov.CONSTANTA CRACIUN.- După ce ea a căzut, FORIS și MIRA mi-au explicat că ea călcând cele mai elementare reguli ale conspirației, după ce fusese publicată în ziare fotografia tov.VINTE, a intrat la o gazdă comună a lor ca să se intereseze de el și acolo a așteptat-o Siguranța.- După căderea ei casa REDLINGER nu a fost părăsită, deși dacă ea nu rezista la torturi ar fi putut s'o dea.-

În casa REDLINGER am adus material primit de la STEFANIA, NORA și SUZI (e probabil să fi adus și de la alții, dar nu mi aduc aminte), material pe care-l predam lui FORIS personal sau MIREI.-

Nu am auzit niciodată că s'ar fi ars material la casa REDLINGER.-

Despre FORIS n'am știut mare lucru în ilegalitate - ce am știut am aflat mai ales din povestirile lui.- Știam că a

studiat la Budapesta, unde a făcut parte dintr'un grup progresist, "GALILEU" dacă nu mă înșel.- Stiam că a stat în multe închisori din țara noastră printre care și Doftana.- Stiam că are o mamă și o mătușă la București, la care mergea uneori MIRA.

Despre VICTORIA SARBU știam că este dintr'o familie de tovarăși, că are frați și surori care lucrează cu toții.- Ne-a vorbit de MARUSIA și de ELENA PAVEL.-

Ceeace te izbea la ea era fanatismul ei și devotamentul deosebit pentru FORIS.-

- Despre cei doi parașutiști nu știu mai nimic.- Stiu că soțul meu a primit sarcina să se întâlnească cu ei, să vadă ce fel de oameni sunt și să-și dea cu părerea dacă este cazul să fie ajutați pentru a aduce aparatul de radio-emisiune pe care l-au lăsat undeva în Moldova.-

- În legătură cu resortul de războiu știu că au fost discuții aprinse între FORIS deoparte și Tov. RANGHET și BODNARAS de altă parte.- FORIS susținea că cei doi tovarăși sunt nepolitici când pretind cadre, mijloace tehnice și materiale mai bune și mai multe pentru acest resort.- El s'a exprimat cam așa: "Aștia ar vrea să subordonăm partidul aparatului militar".-

- Stiu că în resortul de război au fost urmăriri.- După câte mi s'a spus nouă, urmărirea a fost adusă de EMIL (GIU-LIU, PAUL) acum PAUL LUCHIAN.- Stiu apoi că Tov. RANGHET a răpit două fete cu mașina de pe stradă, una se chema WEISS ANA RENEE, numele celeilalte nu-l știu.- Ele au fost bătute într'o casă a unui croitor - ORVOS - din Parcul Domeniilor, unde au stat câteva luni împreună cu FLORICA BODNARAS și VICA VITIANU.-

ss/. A. RUNCAN

Subsemnata Runcan Agneta (Julietta) născută la 15 Iulie 1920 la Budapesta (Ungaria), fiica lui Loltan și Elena Schékely, domiciliată în București, str. Molière 21, de profesie neziară la „Scândia”, organ al C.C. al P.M.R., membră de partid din 1939, declar următoarele:

- Am început să lucrez în aparatul tehnic central din iarna 1939-40. Marea majoritate a legăturilor le-am păstrat în sa în 1941, după căderea tor. Chirinevski și Tohari. Am îndeplinit funcția de tehnică centrală până la 23 August 1944.

- Principalele mele legături au fost următoarele:

- Mila Lew (Stefania, Toana) - legăturile ei cunoscute de mine au fost torarășii Const. Păvulescu, Elena Popp, Ana Toma, Petre Navodaru
- Nora Ilumteanu (Rita, Nora) - legăturile ei cunoscute de mine au fost torarășii Petrea Nicolae, Ilușca Bălănescu
- Suzi Kun (Lenuța) - legăturile ei cunoscute de mine au fost ~~torarășii~~ Koffler, Anton Alexandrescu
- Florica Bodnăraș pentru tor. Bodnăraș
- Landa Rănghet pentru tor. Rănghet
- Mimi Păncu aparc-tipografie și Traian (Ernest Ghrich - Berbu)
- Lika (mi-a cunoscut numele adevărat) aparc Costică Carș
- Yanka Larisky - Rudenco
- Dr. Büchler - dela care ridicam bani

Am mai avut legături incidentale cu tor. Thea Luyan, Melita Apostol, Manole Tudorache, care stătea în casă cu o torarășă Ghiesu - dar de acest nume nu sunt sigură.

În afara de ^(Iluzia Bălănescu) ~~Koffler~~ și Anton Alexandrescu nu m-am întâlnit nicori direct și cu legăturile tehnicilor de mai sus. Dela toți cei amintiți am luat material pe care l-am predat, în general, lui Foris sau Ilieș.

De la Canalul Svietic am adus material din vara anului 1940
până în Aprilie 1941.

Legătura cu Canalul mi-a făcut-o tor. Colui Dtru. 353 353
lasa la care mergeam era a lui Nichita Lavenco, unde venea
Fedio-pescarul care făcea drumurile cu barca pe Aram Fil
cenco. Materialul îl prelucram de obicei de la Fedio, sau de la
celi care veneau de acolo dincolo - tor. Piri Breiner, Chiș-
nevochi și când a venit Foris a adus și el. Materialul îl
predam la început lui Birtas, mai târziu Ilirei.

- În casa Redlinger am intrat prima oară în 1942, când l-am
găsit acolo pe Foris și pe Koffler. Am fost numai de că-
va ori acolo, legătura mai străună cu casa a ținut
sotul meu, care a și intrat acolo mult înaintea mea.
După presupunerii de supraveghere a casei nu am avut.
Mi s'a spus numai că singurul pământ vulnerabil e faptul
că vis-a-vis stă o familie Weiss care are legături cu un
cerc larg de simpatizanti, de la care ar putea veni o ur-
mărire.

În casa Redlinger nu am adus pe nimeni, eu tot dea-
na am intrat singură.

În perioada în care Foris a locuit la Redlinger a stat în el câteva
săptămâni tor. Constanta Clăciun. După ce ea a căzut, Foris și
sora Ilira mi-au explicat că ea, călcând cele mai elementare
reguli ale conspirației, după ce fusese publicată în ziare foto-
grafia tor. Vintă a intrat la o gardă comună a lor, ea și se ni-
tereseze de el, și acolo a apărut o siguranță. După că-
derea ei casa Redlinger nu a fost perisată, deși dacă
ea nu rezista la torturi ar fi putut s'o dea.

În casa Redlinger am adus material primit de la Stefania,
Nora și Luxi (e posibil să fi adus și de la alții, dar nu mi-
aduc aminte) material pe care l predam lui Foris per-
sonal sau Ilirei.

Nu am avut niciodată că s'ar fi ars material la casa
Redlinger.

✓.

Deoarece Foris m'am știut mare lucru în ilegalitate - ce am stat
am aflat apoi ales din posesiunile lui. Știam că a studiat
la Budapesta, unde a făcut parte dintr-un grup progresiv
"Galilei" dacă nu mă înșel. Știam că a stat în multe în-
chisori din țara noastră, printre care și Doftana. Știam
că are o mamă și o mătușă la București, la care mergea
măori. Mă.

- Deoarece cei doi parașutiști nu știu mai nimic. Știu că
soțul meu a primit sarcina să se întâlnească cu ei,
să vadă ce fel de oameni sunt și să-și dea cu
parerea dacă este cazul să fie ajutați pentru a aduce
aparatul de radio-emisie pe care l-au lăsat undeva
în Moldova.
- În legătură cu resortul de război știu că au fost disa-
tini aprinse între Foris de o parte și tor. Război și Boduș
raport de la altă parte. Foris susținea că cei doi torași
sunt nepolitici când părăsind cadre, mijloace tehnice
și materiale mai bune și mai multe pentru acest
resort. El s'a exprimat cam așa: "Văstă ar vrea să
subordonăm partidul aparatului militar."

3. 3. 35 4
Stui că în resortul de război au fost urmăriti. După
câte mi s'a spus nouă, urmărirea a fost aducă de
Amel (Lilui, Paul) acum Paul Lucian. Stui apoi că tov. Kan-
ghet a răzbit două fete cu mașina, ^{de pe strada,} una sechea Weiss
Ana Renée, numele celeilalte nu-l știu. Ele au fost
băgute într-o casă a unui croitor - Erros - din parcul domo-
niilor, unde au stat câteva luni împreună cu Florica
Bodnăraș și Răa Vișanu.

A. Rucan

DECLARAȚIE

Subsemnatul OSKAR REDLINGER, născut în 1894 Octombrie 7, în Sănnicolaul Mare, Jud. Timiș Torontal, fiul lui MALVINA și LAJOS, domiciliat la Str. Emil Pangrati Nr. 10, de profesiune contabil (în prezent director social al Combinatului "Casa Scânteii" membru de Partid din 1945, declar următoarele :

Ne-am mutat în Str. Iuliu Tetrat Nr. 29 la 23 Aprilie 1941.- Casa aceasta am închiriat-o după indicațiile tov. BIRTAS, care a fost atunci legătura mea de Partid, pentru scopul Partidului.-

Prima zi a venit Tov. BIRTAS și a comunicat că peste câteva zile va veni "bătrânul" (FORIS), care va sta la noi mai mult timp.-

A doua zi a venit un tov. care s'a numit "KONRAD", care a comunicat că BIRTAS și B. BRAINER au căzut și din cauza a-cesta "bătrânul" încă în seara aceea trebuie să se mute la noi.-

Seara târziu a și venit FORIS cu "KONRAD" împreună, cu o mașină condusă de șoferul STEHLE.-

" KONRAD" după ce a instalat pe FORIS a plecat, dar a venit regulat în fiecare 2-3 zile, aducând lui FORIS bani și ce a avut nevoie.-

Mașina a rămas în curte și șoferul STEHLE a adus după 8-10 zile din Timișoara soția și 2 copii, locuind într-o cameră sus la etaj.- El a făcut din când în când curse cu mașina (taxi) ca să nu fie suspect, cum ne-a spus.-

După câteva zile a venit și MIRA (SARBU), secretara lui FORIS.- Ea tot a stat acasă, dar umblând des prin oraș.-

A doua zi au venit și ROMEO și JULIETA (ROSENBERG-RUNCAN) și am aflat că ei vor veni mai des în viitor.-

Ei au fost la noi și în Str. Austrului, unde am stat mai înainte, dar fără ca să știm reciproc ce activitate politică au ei, respectiv noi.-

357

Ne-am recunoscut din Timișoara, unde ei au fost prieteni cu un cumnat al meu.-

ROMEO și JULIETA au venit regulat, aducând lui FORIS material, corespondență, rapoarte, etc.- Cu noi au făcut decontări de cheltueli speciale, care am avut cu FORIS și MIRA.-

În primele luni n'a venit nimeni la FORIS.- El a plecat din când în când în alte locuințe și a venit înapoi după câteva zile.-

După 2-3 luni, a început să țină FORIS la noi gedințe. Au venit regulat HAGIU, STERE, MARIUS (?), o tovarășe ANA (?) cu un tov. care a fost soțul ei (?).- A venit și Tov. PARVULESCU și Tov. RANGHET, dar ei n'au luat parte la gedințe, dacă-mi amintesc bine.- Au venit când n'au fost alți tovarăși acolo.-

Cam în August 1941, STEHLE a închiriat o altă locuință, o altă casă a aceluiași proprietar în parcul Cornea (?), care am indicat-o chiar eu, fără ca să știu, că ea s'au mutat acolo.-

FORIS și MIRA plecând dela noi periodic, au stat des la ei.-

Vis-avis de casa noastră, a doua casă, a fost o bodegă (cârciumă) unde a umblat multă lume gălăgioasă și suspectă.- Ne-a apărut multe ori că suntem de acolo supravegheați.- Dar nu-mi amintesc că ar fi fost un caz mai serios, respectiv că s'ar fi confirmat presupunerea noastră.-

Direct vis-a-vis a stat o familie, la care tot a fost câteodată gedințe (întâlniri) ilegale, cum am aflat ulterior.-

Odată o tovarășe ROZSI MOZES, care a fost colega mea de birou la Palma Cauciuc, a făcut greșeala că a intrat la noi în curte după o gedință cu un medic Dr. GNIDA, care cum am aflat ulterior, a fost spionul (agentul) Siguranței.-

Fica mea TRUDE, s'a căsătorit în X.1941 cu STEFAN BERGER, technician la Metaloglobus și s'a mutat acolo cu mama ei și sora.- Atunci tocmai a stat la noi Tov. PARVULESCU și Tov. RANGHET.-

././.

Poliția Circa 7-a a fost în aceeași stradă cu noi.- Cu comisarul am fost în relații bune, în "prietenie", am ajutat cu bani și alte lucruri.- El crezându-mă "prieteni" a povestit mie multe lucruri, care ne-a fost de folos și casa noastră a fost ferită prin el, fără ca să știe el cine vine sau stă la noi.-

Altfel oficial și proprietara casei a figurat că stă la noi în casă, dar de fapt n'a stat niciodată acolo.-

Fiica mea a stat împreună cu BERGER PISTA 10 luni, dela X.1941 până la VIII (IX ?) 1942, când BERGER împreună cu mama și sora lui au fost trimise în Transnistria, unde după 8-10 zile au fost executate.-

În 1941 toamna am fost chemat odată la Siguranță, unde am fost interogat, pentru că am trimis o scrisoare și bani unui cumnat în Cernăuți cu cineva care a căzut în mâinile Siguranței.-

Un timp n'a venit nimeni la casa noastră, fiindcă am așteptat o vizită Siguranței și a fost nevoie de vigilență mărită.-

În 1942 a stat și tov.CONSTANTA CRACIUN o perioadă la noi.- După un timp a plecat la o croitoreasă unde a stat o săptămână și de acolo a plecat la un spital ca să viziteze soțul și a căzut în mâinile Siguranței.-

După ce a aflat FORIS că Tov.CONSTANTA CRACIUN a căzut, a plecat imediat dela noi la o altă locuință.-

Tot în 1942 primăvara m'a vizitat neașteptat cumnatul meu SCHMAHL EMIL, venind din Cernăuți clandestin înapoi.- A stat numai o jumătate zi la noi.- Atunci a stat Tov.PARVULESCU și tov.RANGHET la noi.-

În VII (VIII ?) 1942 mama BERGER cu fiica ei au luat o altă locuință în apropierea fabricii Metallo-Globus, la dispoziția lui FORIS, unde tot au stat mai mulți tov.perioadic.- (Tov.MARIUS, MIRA, etc.).- Locuința aceasta a fost luată dela Poliție când familia BERGER a fost trimisă în Transnistria.-

După ce a plecat FORIS dela noi, a lucrat 5-6 săptămâni tehnica la noi cu Tov.VICTOR (.....).- Când a aflat soția mea că familia BERGER e interogată la Poliție, a adus împreună cu fiica mea, toate documentele și aparatele la mine la Palma unde am ascuns.-

Tot în 1942 (?) am primit dispoziție dela FORIS că ANA (?) cu soțul ei nu pot fi primiți în casa noastră, fiindcă ei au trădat Partidul, făcând o grupă sectară.-

După evenimentul acesta am primit și dispoziție ca să închiriez o parte din casă, fiindcă tov.nu mai vor veni.-

În 1943 VII, am închiriat o cameră unei familii SNIRSON care a stat la noi până în IX.1944.- Și în XII 1943 am închiriat o altă cameră unei familii NUHNER, care a stat până la VI.1944.-

În multe cazuri am presupus că suntem supravegheați din bodega de vis-a-vis.- Un timp când a stat tov.RANGHET și Tov. PARVULESCU, am avut impresia că ne supraveghează ciheva dintr'o fereastră a unei case, care a fost în spatele casei noastre.-

Ceva concret n'am putut afla, dar a trebuit să fim mereu foarte vigilenți.-

Nu-mi amintesc ca din cauza asta să fi fost ares anume materiale de Partid și nici nu pot să-mi dau seama, dacă supravegherea presupusă (a influențat și în ce măsură) periodic schimbările de locuințe ale lui FORIS.-

Am văzut multe ori că s'a ars material care a fost prelucrat, - dar nu cred că aceasta s'a făcut din cauza supraveghe-rilor.-

După ce a plecat FORIS, a venit periodic și destul de des MIRA și din când în când au venit ROMEO și JULIETA și alți tov ?

După 23 August 1944, casa a fost întrebuintată un timp îndelungat pentru tov. care s'au eliberat din închisoare și pentru Tov.și pentru tov.care au venit din Franța și din Uniunea Sovietică.-

ss/. REDLIGER OSKAR
Org.de Partid
Casa "Scânteaia"
Combinat

30 Iulie 1951

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE
=====

Intre arestații SARBU VICTORIA și PETREA NICOLAE din ziua
de 16 Sept. 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora

" s'a terminat " "

Intrebare SARBU VICTORIA

Cunoști persoana din fața d-tale?

Răspuns

Da, este PETREA NICOLAE.

Intrebare PETREA NICOLAE

D-ta cunoști persoana din fața d-tale?

Răspuns

Da, este SARBU VICTORIA.

Intrebare SARBU VICTORIA

AI avut vreo dușmănie personală față de PETREA NICOLAE?

Răspuns

Nu.

Intrebare SARBU VICTORIA

D-ta ai arătat anchetei că prin cele declarate până în
prezent, ai arătat întreaga activitate trădătoare desfășurată în
interiorul Partidului. Continui să susții că ai arătat într'adevăr
tot ce cunoști d-ta privitor la aceasta?

Răspuns

Cred că am arătat tot ce am cunoscut. Este posibil să fi
uitat ceva și să-mi aduc aminte de acum încolo.

Intrebare PETREA NICOLAE

D-ta susții că ai arătat anchetei tot ce ai cunoscut des-
pre activitatea trădătoare desfășurată în interiorul Partidului?

Răspuns

Tot ce am cunoscut, am arătat.

Intrebare PETREA NICOLAE

Arată d-ta ce directive a fost trasată cu privire la mem-
brii de partid față de mobilizările ce se făceau de către regimul
antonescian pentru războiul antisovietic?

Răspuns

Față de mobilizările care se făceau, a fost trasată de
către FORIS directivea ca acei activiști și membrii de partid care
nu se pot ilegaliza pe cont propriu, să se prezinte la unitățile

./.

arestați

năstas Vlădu

lor răspundând ordinilor de chemare care le primeau.

36

Intrebare PETREA NICOLAE

Prin cine a trasat FORIS această directivă?

Răspuns

În cursul anului 1941 prin C.A.P. C.T.I., iar mai târziu mi-a spus și mie personal FORIS despre aceasta, de față fiind și SARBU VICTORIA.

Intrebare PETREA NICOLAE

Îți mai amintești în care casă conspirativă ți-a spus FORIS acest lucru?

Răspuns

Cred că era în casa REDLINGHEN din cartierul Dorobanți.

Intrebare SARBU VICTORIA

Dta confirmi cele arătate de PETREA NICOLAE?

Răspuns

Nu confirm. Eu nu știu de așa ceva.

Intrebare SARBU VICTORIA

Dar PETREA NICOLAE a arătat aici că dta erai de față. Ce ai de spus privitor la aceasta?

Răspuns

Nu am nimic de adăugat. Nu confirm ceea ce arată aici PETREA NICOLAE.

Intrebare PETREA NICOLAE

Ce ți-au spus d-tale FORIS și SARBU VICTORIA privitor la organizarea detașamentelor de partizani la noi în țară?

Răspuns

Mi-au spus că în țara noastră nu sunt condiții favorabile pentru așa ceva și că este greu de făcut.

Intrebare PETREA NICOLAE

Cu ce scop ți-au spus d-tale aceasta?

Răspuns

Pentru ca la rândul meu să imprim această linie în cadrul organizațiilor din București.

Intrebare PETREA NICOLAE

Ce funcție îndeplineai dta atunci?

Răspuns

Am secretarul Comitetului Județean Ilfov al P.C.R.

Intrebare SARBU VICTORIA

Ce ai de spus față de cele arătate de PETREA NICOLAE?

Răspuns

Nu recunosc cele arătate de PETREA NICOLAE.

./.

Arestată

u. Petrea V. Iancu

Intrebare PETRA NICOLAE

Când și unde anume ți s'a cerut să procuri astfel de material scris?

Răspuns

În cursul anului 1943. În ce privește locul, nu-mi amintesc precis dacă a fost tot în casa REDLINGHER sau în casa CROITORU.

Precizez că la gadințele au FORIS, eram dus totdeauna de SARBU VICTORIA numai în aceste două case conspirative.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi cele arătate de PETRA NICOLAE?

Răspuns

Nu confirm și nu știu despre așa ceva.

Intrebare PETRA NICOLAE

Arată d-ta în continuare cui anume ai predat materialul pe care l-ai procurat?

Răspuns

Astfel de material scris l-am predat în două rânduri lui SARBU VICTORIA la întâlniri pe care le-am avut cu ea pe stradă.

Intrebare SARBU VICTORIA

Acum confirmi cele arătate de PETRA NICOLAE?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare PETRA NICOLAE

Ce ți-a spus d-tale SARBU VICTORIA privitor la KOPLER atunci când d-ta i-ai predat acest material?

Răspuns

Îi-a spus că această chestiune a culegerii materialului, au discutat-o și cu KOPLER care a fost de acord să se culegă astfel de material.

Intrebare SARBU VICTORIA

Recunoști această discuție avută cu PETRA NICOLAE?

Răspuns

Nu recunosc. Eu nu i-am spus așa ceva.

Intrebare PETRA NICOLAE

Sub ce pretext ți s'a cerut să procuri acel material și ce ai de arătat față de aceasta?

Răspuns

Acest material mi s'a cerut sub pretextul că ei ar vrea să facă o verificare a oamenilor pentru ca să nu se strecoare provocatori. Acest lucru nu era cu nimic întemeiat, pentru că nu cunosc din practica muncii ilegale a Partidului să se fi folosit în alte perioade asemenea materiale scrise pentru verificarea

Intrebare SARBU VICTORIA

Dta confirmi acest lucru?

Răspuns

Da, confirm. HANCHET într'adevăr a fost îndepărtat din muncă însă nu în urma acestui lucru.

Intrebare PETREA NICOLAE

Ce poziție a avut SARBU VICTORIA în celelalte conflicte și îndepărtări din muncă întreprinse de FORIS?

Răspuns

SARBU VICTORIA l-a susținut în toate ocaziile pe FORIS în provocarea conflictelor și a îndepărtărilor din muncă.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Da, confirm acest lucru, într'adevăr în toate conflictele și îndepărtările din muncă întreprinse de FORIS în timpul războiului, am fost întotdeauna de acord cu el, l-am susținut în tot ceea ce a făcut el.

Intrebare SARBU VICTORIA

Acum confirmi și celelalte lucruri arătate de PETREA NICOLAE până acum?

Răspuns

Nu celelalte nu le confirm.

Intrebare PETREA NICOLAE

Ce poziție au luat SARBU VICTORIA și FORIS față de acuzațiile ce i se aduceau lui PATRASCANU de către colectivul din lagărul Tg. Jiu?

Răspuns

Atât FORIS cât și SARBU VICTORIA au luat apărarea lui PATRASCANU față de acuzațiile ce i se aduceau acestuia de către colectivul din lagărul Tg. Jiu.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi acestea?

Răspuns

Cer să-mi spună unde și cum a fost.

Intrebare PETREA NICOLAE

Arată-i dta împrejurările în care s'a produs acest fapt, unde anume și cum ai cunoscut aceasta?

Răspuns

Acest lucru s'a petrecut în următoarele împrejurări: fiind chemat la FORIS de față fiind și SARBU VICTORIA, dânsa a citit o scrisoare a lui SANDRU OVIDIU conducătorul colectivului din lagărul Tg. Jiu.

./.

Arestați

Witac. Vărbu

365

rul Tg. Jiu, prin care aducerea o serie de acuzații lui PATRASCANU dintre care îmi amintesc că era învinuit a fi protejatul regimului antonescian că el a venit în lagăr mult mai târziu și că întâi a stat la Poiana Tapului atâta timp.

După aceea, SARBU VICTORIA a citit o scrisoare în care FORIS și SARBU VICTORIA lua apărarea lui PATRASCANU arătând că acesta că nu mai fie acuzat și să se lichideze cu astfel de discuții.

Această scrisoare era adresată colectivului din lagărul Tg. Jiu ca răspuns la scrisoarea lor.

Aceasta s'a petrecut în anul 1943 în casa REDLINGHER unde erau FORIS, SARBU VICTORIA și subsemnatul.

Intrebare SARBU VICTORIA

Ce ai de spus acum față de cele arătate de PETREA NICOLAE

Răspuns

Nu confirm nimic. Niciodată nu am citit față de PETREA materiale din lagăre și închisori.

Intrebare PETREA NICOLAE

Arată dă în ce fel de relații au fost în timpul războiului FORIS, SARBU VICTORIA și KOFLER REUS?

Răspuns

Între aceștia a existat întotdeauna un punct de vedere comun asupra tuturor problemelor. Ei erau în relații foarte strânse deosebite de celea pe care le aveau cu ceilalți activiști.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Confirm că aveam relații foarte prietenești, însă nu confirm că acestea erau deosebite de cele cu ceilalți activiști. Nu știu de unde știe PETREA acest lucru.

Intrebare PETREA NICOLAE

Arată-i dă de unde știi?

Răspuns

Am observat în toate gîdînjile la bare erau de față.

Intrebare PETREA NICOLAE

Poate fi posibil ca SARBU VICTORIA să nu-și aducă aminte despre toate cele ce ai arătat dă la această confruntare?

Răspuns

Nu este posibil să nu-și aducă aminte. SARBU VICTORIA minte. Sunt lucruri foarte bine cunoscute de dînsa și nu le poate uita.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine și corespunde întocmai celor declarate de mine.

Arestat:

Vălcușă - I. I. I.

Confruntarea a fost făcută de noi.

~~322~~

Lt. Maj. de Securitate

V. Văntoaru

Văntoaru

362

Lt. Maj. de Securitate

G. Rusan

Rusan

C.N.S.A.S.

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE

Intre arestații SARBU VICTORIA și CARP CONSTANTIN din ziua de 16 Septembrie 1953, făcut în București.

Confruntarea a început la ora
" s'a terminat " "

Intrebare SARBU VICTORIA

Dta îl cunoști pe dânsul?

Răspuns

Da.

Intrebare SARBU VICTORIA

Cine este?

Răspuns

CARP CONSTANTIN.

Intrebare CARP CONSTANTIN

Dta o cunoști pe dânsa, cine este?

Răspuns

Da, e VICTORIA SARBU.

Intrebare SARBU VICTORIA

Ați avut vreun diferent, vreo dușmănie în relațiile dintre Dns.?

Răspuns

Nu.

Intrebare CARP CTIN

Dta de CARP?

Răspuns

Nu am avut.

Intrebare CARP CTIN

Ce directive ți-a dat d-tale FORIS ca să trasezi legăturilor de partid ca le aveai, privitor la membri de partid, în perioada când regimul antonescian făcea mobilizări pentru războiul anticomunist?

Răspuns

~~Intreba de membri~~ Cam la sfârșitul lunii Iunie, am avut o gedință în casa conspărativă MITI unde FORIS a trasat ca să ca toți membri de partid care primesc ordine de mobilizare să se prezinte la unitățile lor cari pleacă pe front și cu prima oca-

zie pe front să se predea Armatei Roșii. Pentru ceilalți cari rămăneau la partea sedentară n'am primit nici o sarcină.

Intrebare SARBU VICTORIA

Dta confirmi cele arătate de CARP CTIN?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

Dta ai trasat această directivă legăturilor de partid?

Răspuns

Da, am trasat lui PETRE GHEORGHE care era secretarul județean Ilfov, delegatului din Moldova lui DIMITRU LEONTE, delegatului din Bragov cu numele conspirativ ALEXANDRU, lui HAGIU care avea legătură cu regionala Oltenia instructor al Comitetului Central. Pentru celelalte regiuni Constanța, Galați, Valea Prahovei nu aveam legături, ci FORIS prin Comitetul Central al apărării și tineretului. FORIS avea ^{aceste} legături împreună cu SARBU VICTORIA.

Intrebare CARP CTIN

Deci această directivă a fost cunoscută de toate organizațiile partidului din acel timp?

Răspuns

După câte știu eu da.

Intrebare SARBU VICTORIA

Numai dta "nu știi". Nici acum nu confirmi cele spuse de CARP CTIN?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

Ce directivă ți-a trasat FORIS cu privire la organizarea detașamentelor de partizani?

Răspuns

La o ședință avută în casa MITI prin Decembrie 1941, FORIS STEFAN mi-a trasat ca sarcină ca să nu se organizeze nici un detașament de partizani pentru că nu avem condițiuni și nici oameni.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi cele arătate de CARP CTIN?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

Cine mai era acolo la casa MITI, când FORIS ți-a trasat această directivă?

Răspuns

La ședința aceea era și SARBU VICTORIA, cântă la toate

ședințele a luat parte.

Intrebare SARBUT VICTORIA

Acum confirmi?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

Da ai trasat această directivă legăturilor de partid?

Răspuns

Da, acestea le-am trasat lui PRINȚ GHEORGHE, lui ROMAN, IVANCA RUDEȘCO care era ajutor.

Intrebare CARP CTIN

Deci și aceasta a fost cunoscută organizațiilor partidului?

Răspuns

Da.

Intrebare SARBUT VICTORIA

Nici acum nu confirmi cele arătate de CARP CTIN?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

Arată da dle CARP ce directivă ți-a trasat FORIS cu privire la grupurile de sabotaj?

Răspuns

Pela sfârșitul lui Septembrie nu-mi aduc aminte precis, cred că tot în Floreasca la REDLINGHER sau la casa MITI a spus să nu se organizeze nici un grup de sabotaj până la noi dispozițiuni.

Intrebare SARBUT VICTORIA

Confirmi acest lucru?

Răspuns

Nu confirm, despre așa ceva nu am auzit.

Intrebare CARP CTIN

Arată da cine mai era acolo de față?

Răspuns

Era și VICTORIA SARBUT la această ședință.

Intrebare SARBUT VICTORIA

Acum confirmi dna SARBUT?

Răspuns

Nu am auzit să se discute această chestiune la REDLINGHER vreodată.

Anchetatorul

CARP CTIN a spus că la casa REDLINGHER sau MITI.

Nu confirm, nici că în casa MITI s'ar fi discutat așa ceva.
Intrebare CARP CTIN

Ai arătat că FORIS a spus atunci că interzice organizarea grupurilor de sabotaj până la noi dispoziții. În timp cât ai lăsat cu FORIS ai mai primit vreo nouă dispoziție?

Răspuns

Nu, n'am mai primit nici o dispoziție, a rămas valabilă interzicerea organizării grupelor de sabotaj.

Intrebare SARBU VICTORIA

Ce-ai de spus privitor la această chestiune dna SARBU?

Răspuns

Niciodată nu am fost la gedință cu CARP CTIN unde să se discute despre interzicerea organizării grupelor de sabotaj.

Intrebare CARP CTIN

Arată dta cum erau calificați și amenințați acei activiști care vor trece peste capul lui FORIS și vor pune problema organizării detașamentelor de partizani și a grupelor de sabotaj?

Răspuns

FORIS a spus că dacă se va trece peste aceste hotărâri acei activiști vor fi calificați ca provocatori și se vor lua măsuri de excluderea lor din partid.

Intrebare SARBU VICTORIA

Dta confirmi cele arătate de CARP CTIN?

Răspuns

Nu confirm.

Intrebare CARP CTIN

SARBU VICTORIA îl susținea pe FORIS în aceste acțiuni?

Răspuns

La toate gedințele care s'au ținut și a fost și SARBU VICTORIA ea îl susținea în toate chestiunile puse de FORIS, pe care le-am arătat.

Intrebare SARBU VICTORIA

Confirmi cele arătate de CARP CTIN până în prezent?

Răspuns

Nu confirm.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit de mine și corespunde întocmai celor declarate de mine.

Arestați.

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt. Maj. de Securitate V. Văntoru

... Lt. de Securitate

Sh. Rujon

C. Coșbu
V. Sărbu

Dragă Justin,

(Paul Luchian)

322

1) Îți trimitem hotărîrea cu Voicu. O veți prelucra cu el împreună cu Alecu și Ionescu. Îi comunicăți că va fi detașat tovolui Justin ca ajutor, unde să facă muncă de reabilitare. Casa lui va fi folosită odată pe lună pentru ședințele voastre, dar nu cu provincii. Ionescu să fie adus la ședință de către tine. Cum am stabilit intrarea la ședință va avea loc la 12 iul. seara și vei organiza intrarea acolo cât și legătura cu Alecu, cum am stabilit prin Eugen sau Jan te va lega cu Alecu.

2) În legătură cu căderea. Toți au dat pe Emil afară de Jan. Hugo a vorbit de Emil Marcovici. Cu semnul s'a întâmplat exact așa cum noi am prevăzut și te-am prevenit. Stela a declarat că a intrat în curte, fiindcă câinele nu era legat, însă nici nu era câinele în curte. Greșala a fost că nu s'a precizat că numai atunci se intră când eșia gazda să lege câinele. Ion a căzut pe str. Gr. Alexandrescu unde el personal a mers la întâlnire cu Aurică ziua. Una e vina lui Ioan însă tu trebuia să trimiți la întâlnire una din fetele la primirea lui Aurică, cum este regula noastră de bază. Nepăsarea este cu atât mai mare fiindcă tu ai spus că Constanța n'a venit, iar pe de altă parte Ioan a chemat pe Aurică, fără ca să știe și fără ca să organizezi primirea. După regulă ar fi căzut fata dar Ioan ar fi rămas. Stela dela început până la sfârșit a avut atitudine provocatoare - a dat tot ce a știut în legătură cu noua ei muncă și a menținut declarația. Hugo și Ely la fel au dat pe toți, însă au extrăctat la instrucție declarațiile. Ioan a recunoscut că a închiariat la Hugo o cameră de unde a plecat după 3 zile neînțelegându-se din preț, pe urmă Ioan a retras și această declarație.

3) Pentru Prahova se cere dela Eugen casa lui Popescu unde ei au și fost. După exper. cu casa Ety, această casă tot nu se poate folosi pentru școală sau ședințe cu localnici.

4) Dinu să te înlocuiască la locala, adică cu sarcina următoare : 1) Organizarea cursului de partid cu activiștii de bază (în primul rând rezerva comit. județean); 2) să fie un ajutor permanent lui Eugen ; 3) Să ridice prin prelucrarea permanentă a documentelor de bază și a sarcinilor pe Constantin și Marin.

Însă înainte de această muncă tu trebuie să prelucrați serios și temeinic cu el, eventual combinat cu Eugen și Constantin, cursul de bază cu cele 4 lecții stabilit la noi în ședință.

5) În afară de regiunile stabilite vei face educația sistematică și temeinică lui Nicu și fata prelucroază cu ei și problemele cele mai importante din capitală și alte regiuni. În al doilea rând voi organiza cursul cu toții Ionescu și Sandu care la rândul lui va merge la Timiș și va prelucra cursul cu ochi de bază din Oltenia. Într-o ședință specială cu Alecu stabiliți amănunțit și considerați cursul pe care el îl va ține cu activiștii stabiliți împreună cu el.

6) Printre evrei am găsit lista ta dela Aurel - din noroc ea n'a fost la caracteristici pe care le-am distrus așa că poți s'o folosești pentru legarea cu Moldova. Niculae probabil scapă dela concentrare sau va fi aici cu regimentul lui. Cred că el poate să te ajute pentru Moldova. Însă cred că nu se va mai întâmpla ce a fost la ședința noastră unde tu ai spus că Niculae se plînge că n'a fost inițiat în muncă Uniunii Patriotice, lucrul ce am cerut să faci tu cu el ca să prelucrați cu el temeinic problemele U.P. având în vedere că hotărîrea a fost că tu îl vei ajuta în ce privește legăturile lui pe linia provinciilor.

5 Iulie 1943

Cu drag Marius

(Fovis)

Dragi tovarăși,

V'am trimis o declarație în legătură cu urmărirea mea, dar ea nu este deloc completă cu privire la cauzele care au dus la aceasta. Cândind mai mult asupra lor și primind ajutorul vostru, prin tovil Eugen, am ajuns la convingerea că ele sunt mai multe și mai profunde și că ele se găsesc în mine și cu felul de a-mi duce munca.

Ca urmare a greșelilor grave conspirative săvârșite de mine, două sectoare centrale (provinciile și munca specială) au fost paralizate. Casele Ilona, Popescu, Rose, Ilie, soferul, sora lui Rose și Macri au fost stricate acum când partidul este într-o criză așa mare de case, tovil Alecu, Ionescu și Titu au fost semnalati, tovele Mioara, Georgeta, Elena, Tamța, Valerica și Tincuța, semnalate și urmărite, tovil Cremene (Bărlad) probabil semnalat și urmărit dela tov. Jan, a fost semnalat și identificat avea legături cu mine a cărei muncă Siguranța, fără îndoială a stabilit-o după semnalamentele date în căderea din Mai. Deasemenea tovil Nicolae urmărit de Siguranță semnalat fiind cu mine duce la stabilirea de către Siguranță a relațiilor sale cu partidul. În felul acesta am pus în pericol partidul însuși. Faptele o arată și oricât de grea și covârșitoare e răspunderea unor urmări atât de grave, vina principală o port eu căruia partidul i-a pus la dispoziție toate mijloacele de apărare.

"Lucrul principal în asemenea cazuri spune tov. Stalin este să ai curajul de ați recunoaște greșelile și de a găsi în tine forțele necesare pentru a le lichida în timpul cel mai scurt".

Pentru a putea lichida greșelile mele, trebuie în primul rând să văd cauzele care le-au determinat și izvorul lor. Ele sunt : 1.- Nu mi-am recăutat munca pe baze noi de răboiu, dar nici nu mi-am însușit și n'am aplicat niciunele reguli elementare din timp de pace. În mod concret aceasta a eșit în evidență atunci când am predat casa Ilie, când nu am aplicat în mod permanent și vigilant controlul, controlul dublu celace a dus la tărâgănare și întârziere în muncă. Dar de aici se vede și lipsa de griji față de oameni cărora nu le-am dat educație necesară că ei însuși să atragă atenția ori de câte ori intervine ceva care poate pune în pericol securitatea casei. Aceiași lipsă de grije și control față de tov. Mioara, pe care n'am educat-o să nu pălăvrăgească, așa cum a făcut cu tov. Gati, sau când a mers la înmormântarea lui Ion, coleg de meserie, unde s'a întâlnit o serie de tovi între care și cu Ilie și navasta lui, față de care deasemenea s'a desconspirat. N'am făcut nici în cazul ei controlul dublu permanent în legătură cu prietenul ei și colegii de breslă.

2.- Am dat dovadă de lipsă criminală de vigilență și control atât în ce privește pe Mioara, cât și în ce privește munca mea. În cazul semnalat de Mioara când avea mașina Siguranței pe urmele ei, ea se arăta mai vigilentă decât mine, și eu am fost acela care am adormit vigilența ei. N'am controlat-o dacă și cum vine la întâlnire cu mașinile mulțumindu-mă formal cu răspunsurile ei că "A luat 2 mașini sau cu răspunsul tovilor pe cari îi aducea, fără a controla în primul rând traseul. De altfel acest lucru e dela sine înțeles pentru că eu însumi n'am dat importanță traseului, lucru care se vede evident din declarația mea, unde repet mereu : "Nu - nu, amintesc traseul". Așa dela întâlnirea din Bd. Ferdinand am mers în continuare numai pe bulevard (Carol și Elisabeta), deși tovarăgul Marius mi-a atras odată atenția la o ședință că trebuie să trecem cu mașina și pe străzi laterale pentru control. Am călcat astfel și hotărîrea. Lipsa de vigilență am mai arătat și la aranjarea sediului dela casa Ety și la organizarea ședinței care urma să aibe loc.

3.- Am dat dovadă de lipsă elementară de răspundere când am observat că sunt urmărit cu atâta insistență și eu, atribuind-o cu ușurință altor cauze - covorire proastă din măgînă, am dus agenții după mine la întâlniri și case de partid. La fel atunci când tova Mădăraș m'a sesizat că e urmărită eu am atribuit altor cauze acest lucru, în loc s'o izolez și să iau imediat măsuri. Datorită lipsei mele de răspundere am pus în pericol întreg partidul.

4.- N'am făcut autocritica sinceră și bolșevică în legătură cu căderea din Mai, faptele dovedesc acest lucru căci numai o autocritică sinceră mă poate duce la îndreptarea greșelilor mele, la editarea repetării și facerii de noui greșeli. În adevăr în gîdina cu toții Alecu și Ionescu eu am căutat justificări susținând pe tova Caty, n'a respectat semnul intrînd în casă deși ne-a văzut căinele, în loc să vadă fondul problemei acela că dacă aranjam semnul cel mai bun, telefonul Caty niciun caz n'ar fi avut ocazia să greșească. Dar autocritica mea n'a fost completă nici în legătură cu răspunderea mea în căderea lui Ion care ar fi fost salvat dacă : a) Nu-l lăsam să stabilească singur cu Aurica întâlnirea prost aranjată pentru 4 Mai și aceasta era datoria mea pentru că eu aveam sarcina să supraveghez tot ce face Ion din punct de vedere conspirativ sau b) Dacă cel puțin organizam din timp să iasă la întâlnire o fată tehnică.

5.- Faptele mele au pus în pericol întreg partidul și acest lucru arată lipsă de devotament. Acesta este izvorul greșelilor mele, lipsa mea de devotament, față de muncă și față de partid.

Eu tovarăși, vreau să lichidez cu greșelile mele, vreau să le îndrept și voi lupta s'o fac cu toate forțele mele. Imi iau obligația : 1) De a reînălăd munca mea pe baze de război, aplicând în mod permanent și cu vigilență controlul dublu și de a mă debarasa complet de nepăsarea și lipsa de grijă din timpurile pașnice. 2) De a-mi însuși organiz. toate regulile de bază, de a aplica regula filajului, de a controla traseele mele și ale tovarășilor cu cari lucrez, de a respecta fără nici o excepție toate regulile conspirative din timp de război ; 3) De a fi vigilent în muncă și a dovedi simț de răspundere păzind partidul, pe tovarășii cu care lucrez și pe mine de dușmani și luînd măsurile necesare imediat ce voi observa cel mai mic indiciu care poate periclita munca și 4) de a dovedi prin fapte, prin munca ce mi-o veți da, devotamentul față de partid, de clasa muncitoare și față de poporul român precum și faptul că această autocritică a fost sinceră. Sunt conștient de consecințele pe care le voi suferi, dacă voi mai călca regulile de partid și angajamentele luate, așa cum stabilește ultima hotărîre a C.C. în chestiunea sancțiunilor pe linia conspirativă și cu care sunt complet de acord.

9.XI.1943

Cu salutări tovarășești,

ss. Justin

(Paul Iachian)

C ă t r e

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMANIA

Dragi tovarăși,

Vă trimit declarația cerută de tov. Spătaru în gedința noastră din 12.IV.1944. Voi arăta întâiu lucrurile așa cum s'au petrecut ele.

Pe ziua de 8 Aprilie a venit tov. Sorin în casa Brașov, unde eu aveam gedință cu toții Tea și Mircea dela tineret. După ce am pus la punct lucrurile curente tov. Sorin a cerut tovilor Tea și Mircea să treacă în odaia cealaltă, atrăgându-le în prealabil atenția să nu recunoască deacum încolo nicio altă legătură decât cele indicate de el și de mine.

Când am rămas singuri mi-a spus : "S'a întâmplat ceva groaznic". Si îmi că fusese cu o zi înainte tova Miți la el acasă și i-a comunicat că trebuie neapărat să meargă la tov. Spătaru și că s'ar fi întâmplat "ceva groaznic" dar n'are voce să spue. La toate insistențele lui ea a refuzat să spue despre ce e vorba. El a eșit tovilui Spătaru care i-a prezentat o comunicare, un document foarte scurt, prin care se arată că pe ziua de 5 Aprilie a fost dizolvat Comitetul Central al P.C.R. și s'a constituit un nou Comitet Central. În document se cere membrilor de partid de bază să-și ducă munca mai departe. Comunicarea, îmi spune tov. Sorin, specifică în prima ei frază, că din motive conspirative s'a dizolvat C.C.-ul. Întrebându-l dacă tov. Spătaru i-a comunicat precis care sunt motivele conspirative, mi-a răspuns negativ. Atitudinea adoptată de el, spune tov. Sorin, a fost că dacă i se aduce o confirmare dela tov. Ilie, el se supune hotărârilor noului Comitet Central. Deasemenea îmi comunică faptul că tov. Spătaru a refuzat să primească informațiile de muncă din cauza rezervelor tovilui Sorin și că i-a promis să-i aducă a doua zi confirmarea dela tov. Ilie, care a predat munca în 17 minute.

Îmi arată apoi că în ziua de 4 Aprilie, după bombardament fusese să vadă ce face tovil Ilie și ceilalți din casă și că știe că urma ca tov. Spătaru să vie la o gedință în casa aceea. După întrevădere cu tov. Spătaru s'a dus din nou la casa tovilui Ilie și nu l-a mai găsit nici pe el și nici pe tova Franca. Deasemenea tovil Leonin n'a mai eșit la nicio întâlnire. Ii este frică să nu fie vorba de vreo aventură, cu ocazia bombardamentului, dar fiind că știe care era părerea tovilui Spătaru în chestia pierderii arhivei de către Leonin, care după părerea tovilui Spătaru trebuia împușcat. Deasemenea mi-a arătat că la ultima gedință cu tov. Ilie, tov. Spătaru și-a arătat nemulțumirile că tov. Sorin a făcut o încălcare în domeniul său de activitate, hotărînd organizarea unei echipe de pedepsire din grupul evreiesc și trimiterea mea la un curs cu toții Jan și Gavril. În cele din urmă tov. Spătaru a revenit și și-a recunoscut greșala. Mi-a mai spus că la acea gedință tov. Spătaru a raportat că a reușit să recapete vechea sa legătură. L-am întrebat dacă tov. Spătaru i-a spus la ultima întrevădere că dizolvarea C.C. trebuie atribuită vochei legături a tovilui Spătaru, la care mi-a răspuns că tov. Spătaru nu i-a amintit nimic în acest sens.

Eu i-am răspuns că sunt complet de acord cu dânsul, că nu poate să se supue noului C.C. cât timp nu are confirmarea dela tov. Ilie, cu atât mai mult, cu cât după spusele tovilui Spătaru, tov. Ilie era de acord. Deasemenea am spus că cele întâmplate îmi apar ca o "lovitură de stat". Că dece el tov. Sorin membru al C.C. cu sectoarele de muncă cele mai importante, nu cunoaște nimic mai mult despre dizolvare decât că s'a făcut din motive conspirative, fără ca să cunoască exact în ce constau ele. Mai spuneam că întrezăresc ca util,

un asemenea procedeu numai în caz de provocare, dar și în acest caz trebuie arătat explicit acest lucru, pe bază de fapte și documente. Am arătat apoi, că întruoft dizolvarea C.C. s'a făcut cu acordul tov. Ilie, dece atunci nu s'a scos un document iscălit cel puțin de el, dacă nu și de ceilalți membri ai C.C. Referindu-mă la dizolvarea Comitetului arătam că documentul a fost iscălit de toți membri prezidiului comitetului executiv al Internaționalei Comuniste, precum și o serie de reprezentanți ai partidelor comuniste și i-am citat :
 ".... Prezidiul Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste, neavând posibilitatea, în condițiile războiului mondial, de a convoca Congresul Internaționalei, își permite de a depune spre aprobarea secțiilor internaționalei Comuniste propunerea următoare :

"A dizolva Internaționala Comunistă ca centru, etc." Deși partidul nostru nu funcționează organizat pe baza centralismului democratic ci, din cauza condițiilor de legalitate, pe baza centralismului, acest lucru, totuși implică :

"... un statut unic, o disciplină unică de partid, un organ conducător unic în frunte, care este congresul partidului, iar în intervale dintre congrese, Comitetul Central al partidului, trebuie ca minoritatea să se supune majorității, fiecare organizație a centrului, organizațiile inferioare celor superioare".

Eum noi ne-am ciocnit aici de lupte fracționiste, scoteam, că e absolut necesar să se fi procedat pe bazele principale de organizare ale partidului nostru. Or, tov. Ilie, ca mandatul de drept și de fapt al organismului de conducere, care după căderea arhivei, s'a declarata dispus să-și depue mandatul, dacă toată cer acest lucru (declarație ce mi-a fost comunicată de tov. Sorin), era deci normal să semneze un document (cum dealtfel ulterior s'a venit cu scrisoarea lui) prin care să se arate de acord cu dizolvarea C.C. Faptul că nu există un document semnat de el, scoteam că ne arată că trebuie să fim vigilenți. Cum evenimentele s'au petrecut imediat după bombardament s'ar putea să fie vorba de o aventură. Deaceea au s'afuit pe tov. Sorin să trimită după confirmare o tehnică. El a eșit totuși împreună cu ea. Am aranjat ca, dacă tov. Sorin nu se întoarce cu confirmarea să merg eu la organizația de București pe care s'o preiau, precum am stabilit și metodele de a o izola. Hotărîrea noastră a fost că dacă nu va veni confirmarea să nu predăm organizația și să formăm o comisie de muncă, care să activeze mai departe pe baza liniei partidului.

Tovul Sorin s'a întors spunându-mi că nu i-a ieșit tov. Spătaru și că i-a trimis o scrisoare. Mi-a arătat scrisoarea din care rezeșcă că C.C. apreciază ca justă atitudinea lui de a cere confirmarea tovilui Ilie și că tov. Spătaru îi cere insistent să vie în acea seară la o ședință. Mi-a spus apoi că s'a văzut cu tovil Miți și Jean care i-au confirmat că tov. Ilie a fost de acord cu dizolvarea și le-a recomandat să lucreze cu același devotament și cu noua lor legătură. Se declară mai liniștit tov. Sorin și că renunță la ideea de a mai discuta aceeași problemă cu tovil Virgil și Pătrășcu. Urma ca a doua zi să-l caute pe tov. Spătaru. Am hotărît de comun acord, că de îndată ce vine confirmarea ne vom supune fără rezervă noului C.C. de nu vine "să deschidem lupta", cu toate consecințele ei. Urma ca tov. Sorin să vie în seara următoare la noi pentru a-mi aduce răspunsul. N'a venit nici a doua seară, nici a treia seară, totuși n'am întreprins nimic, pornind de acolo că venise o confirmare indirectă prin tovil Jean și Miți.

Așa s'au petrecut lucrurile.

Analizându-le acum retrospectiv îmi dau seama că dacă era justă cererea unei confirmări din partea legăturii de partid, totuși n'am apreciat just evenimentele și cum arată faptele. Le-am dat o interpretare cu totul deplasativ. Greșala mea constă în acea că am arătat neîncrederea față de tov. Spătaru, căruia tov. Ilie, cu mult mai mare răspundere, i-a acordat credit imediat. Dar dacă acest lucru n'ar fi prea grav dat fiind că-l cunoșc de puțin timp, ceea ce este mult

mai grav este faptul că am trecut cu ușurință peste acele "motive conspirative" care au dus la dizolvarea vechiului C.C. și aici problema are un aspect profund politic. În sfârșit deși tov. Sorin era legătura mea superioară, totuși în condițiile în care discutăm, era de datoria mea să-l sfătuesc (și întâi să fi fost eu convins de acest lucru) că trebuie să iese neapărat tocului Spătaru, pentru că dacă motive de ordin tehnic ar fi făcut și se încurca întâlnirile și să se piardă unul de celălalt puteam privi o luptă fracționistă fratricidă, cu toate declarațiile noastre solemne că nu vrem să facem fracțiune.

Isvorul greșelilor mele, care puteau duce la rezultate dintre cele mai funeste în împrejurările politice de astăzi se găsește în :

- a) doctrinarismul sec pe care l-am manifestat cu această ocazie, neținând socoteală de condițiile concrete care cer în împrejurări excepționale metode excepționale.
- b) Oportunismul - isvorul luptei fracționiste, pe care l-am manifestat agățându-mă de anumite forme, fără să văd aspectul profund politic al problemei vechii legături a tocului Spătaru. Cu toate că tov. Sorin mi-a spus că nu mi-a vorbit nimic de conținutul politic al comunicărilor, datoria mea era să nu trec cu atâta ușurință peste acest lucru. Această atitudine a mea mai revelează la mine și
- c) lipsa de devotament și dragoste neînmurțită față de Uniunea Sovietică și tov. Stalin.

Dragi tovarăși,

Cum lucrurile, din fericire s'au lămurit în timp util, n'au putut trezi la timp și în led. din 12.IV.1944 am declarat tocului Spătaru că mă pun la dispoziția noului Comitet Central al P.C.R. cu tot devotamentul și cu toate dragostea - pentru a mă folosi acolo unde crede necesar. Fără nicio reticență și fără nicio rezervă mă voi supune tuturor hotărârilor luate și cu viața mea, cu toate forțele mele voi lupta pentru traducerea lor în viață.

Vă rog dragi tovarăși, să-mi dați ocazia ca prin fapte, prin munca mea să pot da dovadă de toată dragostea și tot devotamentul meu față de partid, clasa muncitoare și poporul român și față de Uniunea Sovietică și iubitul nostru tovarăș Stalin

Ciulin

(Paul Lucian)

14.IV.1944